

**СЛОВНИЧОК
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
І
ГОЛОВНІ
ПРАВОПИСНІ ПРАВИЛА
ТА ЗАМІТКИ ДО ВІДМІНИ**

ЗЛАДИВ

Др КОСТЬ КИСІЛЕВСЬКИЙ
УЧИТЕЛЬ

СТАНИСЛАВІВ 1927
НАКЛАДОМ АВТОРА

СЛОВНИЧОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

I

ГОЛОВНІ ПРАВОПИСНІ ПРАВИЛА
ТА ЗАМІТКИ ДО ВІДМІНИ

ЗЛАДИВ

Д-р КОСТЬ КИСІЛЕВСЬКИЙ
УЧИТЕЛЬ

СТАНИСЛАВІВ 1927
НАКЛАДОМ АВТОРА

Всякі права збережені
Copyright by Editor

ПЕРЕДМОВА.

Здавна відчували ми недостачу словничка, застосованого до останніх правописних правил і сучасного розвитку нашої письменницької мови. А вже найбільше безпорадним було ту становище шкільної молодіжи. Оце й примусило вчителів призадуматись над виданням такого словничка. Вже в 1925. р. тричі збиравсь Гурток українців станиславської гімназії на наради, на яких предложив я плян, а Гурток вирішив його в головних основах. До осені 1926. р. тяглась моя праця, а від 20. жовтня 1926. р. почалось друкування в Печатні ОО. Василян у Жовкві, що й тепер покінчилось. Випускаю у світ цю книжку з тою думкою, що справді буде вона помагати тим, що її потребують.

В часі моєї праці зустрічали мене деякі труднощі. З одного боку треба було в такому ділі руководитись послідовністю та основами «Правописних правил, принятих Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові» (1922), хоча з деякими з них не погоджуюсь. З другого боку треба було шанувати свободу та творчість нашої письменницької мови, спертої переважно на народніх говорах середньої України, а ця свобода частенько йде

в розбіжному напрямку з «Правописними правилами». Щоб погодити деякі розбіжності, зазначував я поруч себе звичайно дві форми або слова, які живуть однаково добре поруч себе в письменницькій мові. Так вирішуються спірні форми або правописні труднощі в інших словянських словниках правописних. Така свобода не спиноє розвитку мови, не закладає на неї пут, а навпаки збагачує її. Одначе звертаю увагу Шановного Читача, що треба тут зберігати послідовність і вживати послідовно одної або другої рівнорядної форми, а не обох всуміш. А далі Шановний Читач повинен руководитись в цих питаннях почуваннями, які були й для мене керманичами, а саме любовю та поважанням до тої хрустальної скарбниці мовної, у якій складало свої дорогоцінності всеньке суспільство, а передісім визначні письменники та вчені, що жили на просторах середньо-українського говору. Там вокруг Києва й Полтави зродилась наша письменницька мова, забагатіла красою та розсипалась перлинами по всій Україні. Її нам треба пізнати, вивчити, до неї зближитись.

Та проте не міг я пропустити й того великого засобу засвоєних, чужих, міжнародніх слів, уживаних в нашій письменницькій мові, тимпаче, що їх писання дає усім найбільше труднощів. У чужих словах застосував я послідовно «Правописні правила» львівського Наук. Т-ва. Поруч деяких чужих слів подав я наші вислови, яких треба вжи-

вати. Врешті використав я деякі практичні новости правописного проекту Державного Комісаріяту Освіти у Києві. До словничка додав я ще й головні правописні правила, примітки до відміни й ключ до розділу слів.

У своїй праці користувався я словниками: Грінченка, Голоскевича, Дубровського, Огієнка, «Рускої правописи» (Львів 1904); — граматики: Смаль Стоцького Степана (шкільною та науковою), Сімовича, Кримського, М. Левицького, Тимченка, Курилової (О. Курило); — правописами: Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Всеукраїнської Академії Наук у Києві, Проектом Державної Комісії для впорядкування українського правопису (1926 р.); — науковими розвідками: Огієнка, Чикаленка, М. Левицького, Курилової, Науменка, Зілинського, Кримського, Гнатюка, Шахматова, Шобера; — поміченнями та порадою Гуртка вчителів українців станиславівської гімназії, якому на цьому місці складаю щиро подяку.

*Др. Кость Кисілевський,
учитель гімназ.*

ПОЯСНЕННЯ ДО ВИДАННЯ.

1. Скорочення.

Арх. — архаїзм
 вим. — вимовляємо
 відм. — відмінок
 г. — герой
 гл. — гляди
 геогр. — географічний
 ж. р. — жіночий рід
 з. р.; заг. р. — загальний рід
 заім. — заіменник
 зб. і. — збірний іменник
 зб. ф. — збірна форма
 звор. — зворот
 згл. — зглядно
 зл. — злучник
 ім. — іменник
 ім. зб. — іменник збірний
 л. або лп. — ліпше
 ліпша форма
 м. — місто

м-ко — містечко
 мз. — музика
 митроп. — митрополит
 мл. — маляр
 мн. — множина
 м. р. — мужеський рід
 мц. — місцевина
 н. пр. — наприклад
 на В. У. — на Великій Україні
 нев., невідм. — невідмінний
 невідм. числ. — невідмінний числівник
 неос. виск. — неособивий висказ
 о. — озеро
 одн. — одна
 окл. — оклик
 ос. — особа
 П. — письменник,
 письменниця

п. з. м. — по закону
 милозвучности
 пб. — побіч
 пр. — приміром
 Пр. — примітка
 приім.; прим. — приіменник
 прс., прсл., присл. — прислівник
 прс. скріпл. — прислівник скріплений
 пст., пстл. — пестливе слово
 пестл. зменш. — пестливе зменшене
 р. — ріка

р. м.; р. ж. — рід мужеський; рід жіночий
 рд. — рідко, рідше
 рост. — рослина
 с. — село
 с. р.; р. с. — середній рід
 т-во — товариство
 У. — установа
 уч. — учений
 ч. — часопис
 чит. — читай
 ч. од. — число одиничне
 ч. мн. — число многе.

2. Знаки.

Середник (;) відділює: а) відміну іменника в однині й множині, б) низший ступінь від висшого у відміні прикметника, в) дві рівнорядні, добрі форми, г) два рівнорядні, добрі слова, г) недоконане й доконане слово, або протягове й наворотове слово.

Окличник (!) означає пятий (кличний) відмінок ч. од. іменника. Часом уживається цього знаку при оклику.

Дужки () означають, що поруч одної форми або слова можна вживати також і того, що у дужках. Колиж у дужках ще й букви: лп., тоді тут ліпша форма. Часом у дужках

замкнене пояснення слова, або слово, що може заступити чуже.

Зірка * — це знак, що такого слова не треба вживати, бо воно давнє, місцеве, діалектичне, виходить або вийшло з уживання в письменницькій мові.

Дуже товста голосівка у слові означає **наголошений** (акцентований) склад; бувають тут слова, у яких зазначені два наголоси, бо або одного, або другого вживають.

3. Примітки.

У словнику поодинокі рядки не кінчаться знаком точки, щоб наступні букви не були великі.

Іменники наведені в словнику в першій відмінці (називній), а поруч подані інші форми в скороченнях по складам, закінченням, або в цілості.

Прикметники наведені у формах мужеського (чоловічого) роду; всі три закінчення наведені при м'яких прикметниках.

Дієслова бувають в діємісненнику, 1. 2. особі ч. од. і 3. ч. мн., а надто в інших формах, трудних до писання.

А.

Абазур, -а; (серпанок, покривало)	абонамент, -у; (передплата, замовлення)
Абація, -ції (м.)	абсолютизм, -у
абдикація, -ції	абстракт, -у
Абеляр, -а	абстрактний
аберація, -ції; (збочення)	абсурд, -у (нісенітниця, дурниця)
аби	аванс, -у
абиде	авансувати
абиколи	авантюра; (бешкет)
абикуда; абикуди	авантюрник, -а
абито	Август, -а
абихто, абикого, абикому, абиким...	Августин, -а
абищо, абичого, абичому, абичим, в абичім	авдитор, -а
абияк	авдиторія, -рії
абиякий, абиякого, абиякому, абияка, абияке	авдиторський
Абісинія, -нії	авдієнція, -ції; (послухання)
абітурієнт, -а	Авербах, -а
абітурієнтський	Аверсперг, -а
або	авже; авжеж
або що; абощо?	Авініон, -у
	авініонський
	авіятика, -и
	авіяція, -ції
	авкціон, -у

Авліда, -и
 Авраам, -а
 Аврелій, -лія, -лієви (і)
 авскульптант, -а
 Австралія, -лії
 Австрієць, -рійця
 австрійський
 Австрія, -ії
 автентичний
 автентичність, -но-
 сти, -ністю
 авто, авта, авту, в ав-
 ті; авта
 автобіографічний
 автобіографія, -фії,
 -фією
 автограф, -у
 автодафе (невідм.)
 автомат, -у
 автоматичний
 автомобіль, -білю, -бі-
 лем
 автомобільний
 автономічний
 автономія, -ії
 автопсія, -сії
 автор, -а, -ови (-і),
 -ом, в авторі; ав-
 тори, авторів...
 авторитет, -у
 авторський
 Агезилія, -ляя, -ляє-
 ви (-і)

агент, -а (посередник,
 справник)
 агенція, -ції
 агітатор, -а
 агітувати
 аглютинація, -ії
 агломерат, -у
 аграрний (рільничий)
 агрегат, -у
 агрест, -у; *пб.* агрус,
 -у
 Агрикола, -лі, -лею
 Агриппа, -и
 агроном, -а (рільник)
 агрономічний
 агрономія, -мії
 Ад, Аду
 Адам, -а
 Адамове яблуко, А-во-
 го аблока; (горлян-
 ка, борлак)
 адамашок, -машку (-а)
 адвокат, -ката, -ка-
 тови (-і)
 адвокатський
 адже, аджеж
 Адижа, -жі, -жею (р.)
 адміністративний
 адміністраційний
 адміністрація, -ції, -ці-
 єю
 адмірал, -а
 адміральський

адреса, -и
 адресувати
 Адрійське море, Адрій-
 ського моря...
 Адріанопіль, -полю,
 -подем, -полі
 Адріятик, -у
 адюнкт, -а
 адютант, -а; (есаул)
 аероплян, -а
 аж, аж доки, аж поки
 не...
 ажуровий; (мережча-
 тий, дірчатий)
 азбука, -и, азбуці;
 абетка, -и
 азбучний
 Азів, Азова, Азову,
 Азовом, Азові (м.)
побіч. Озів, Озова
 Азівське море, Азів-
 ського моря... (*пб.*
 О...)
 азійський
 Азія, Азії, Азією
 азят, -а
 азятство, -а, -у
 азот, -у
 азотан, -у
 азотин, -у
 азотовий
 Айгоспотамос (невід.)
 Айет, а

Айскіль, Айскіля, Ай-
 скілеви (-і) *пб.* Е-
 скіль, Ескіля...
 Айскін, -а
 академік, -а
 академічний; Акаде-
 мічний Дім (У.)
 академія, -мії; Ака-
 демія Наук у Києві;
 Академія Красного
 Мистецтва.
 акафіст, -у
 акація, -ції
 аквареліст, -а
 аквареля, -лі; (малю-
 нок водними кра-
 сками)
 акварія, -ріїв, -ріям
 Аквісгран, -у
 акомпаніямент, -ту;
 (музичний супро-
 від)
 акорд, -у
 акробат, -а; (линво-
 скок)
 Акропіль, -полю, -по-
 лем, -полі
 аксаміт, -у; *пб.* окса-
 міт
 аксамітний *пб.* окса-
 мітний
 аксіом, -у
 акт, -у

актива, активів; (чин-
ний стан)
актор, -а
акторка, -и; акторок
акумулятор, -а
акустика, -и
акустичний
акцент, -у; (наголос)
акція, -ції; акцій
але, алеж
Александр Великий,
Александра Вели-
кого...
алегат, -у
алегоричний
алегорія, -рії, -рією
алея, алеї; алеї
алилуя (невідм. с. р.)
Аллах, -а
Алтай, -таю
алун, -у
алювій, -ія
алюзія, -зії; алюзій
алюміній, -нію, -нієм
Алярих, -а
алярм, -у
альбатрос, -а
Альбюн, -у
альбом, -а (-у)
альгебра, -и
альгебраїчний
Альгерія, -рії; Аль-
жір, -у

Алькай, Алькая, Аль-
каєви (-і)
алькальоїд, -а
Алькібіяд, -а
Алькіной, -ноя, -но-
єви (-і)
алькоголік, -а
альманах, -у
альпейський
Альпи, Альп
альт, -а
альтана, -и
альтанка, -и; альта-
нок
альтернатива, -и
альтруїзм, -у
альтруїстичний
альфавет, -а
альфреско
альхемя, -ії
амальгам, -у
амант, -а
аматор, -а
аматорський
амбар, -а (комора)
амбітний
амбіція, -ції; амбіцій
Амброзій, -зія, -зієви
(-і)
амвон, -а
Америка, -и
Американець, -канця
американський

амінь (невідм. с. р.)
амнестія, -ії
амоняк, -у
амуніція, -ції; амуніцій
амфіболь, -болю; (лу-
чевик)
амфібрах, -а; (стопа
в стиху)
амфітеатр, -театру
анабаптист, -а; (вто-
рохрещенець)
анаклютія, -тії (при-
рва в реченні)
Анакреонт, -а
Анаксагор, -а
Анаксимандер, -дра
аналіза, -и
аналізувати
аналітичний
аналой, -лоя
анальогічний
анальогія, -гії, -гією
анальфбетизм,
анальфбетизму
анапест, -а (назва
стопи віршової)
анархізм, -у
анархіст, -а
анархічний
анархія, -хії; (безлад-
дя, розрух)
Анастасія, -зії
анатема, -и

анатомічний
анатомія, -мії
анахронізм, -у
ангол, ангола; *пб.*
янгол і ангел
Англієць, -лійця, -лій-
цеви (-і)
Англійка, -и; Англійок
англійський
Англія, -лії, -лією
Андрій, Ардрея; *але*
св. Андрей, св. Ан-
дрея
анекдота, -и й анек-
дот, -а
анексія, -ії
анектувати
аніж
Аніза, -и
анімізм, -у
Анк Марцій, Анка Мар-
ція...
аномалія, -лії
анонім, -а
анонімний
анонс, -а
ансамбль, -лю
антагонізм, -у
антагоніст, -а
Антигона, -и
антидемократичний
антик, -а
антиквар, -я

антикваричний
антикварій, -рія
антиконституційний
Антиллі, Антиллів
антимінс, -а
антимонархізм, -у
антимонархіст, -а
Антип, -а
антипатичний
антипатія, -ії
Антипко, -а (чорт)
антисеміт, -а
антисемітизм, -у
антисемітський
антихрист, -а
античний (стародав-
ній, старинний)
Антін, Антона...; *але*
св. Антоній, св. Ан-
тонія...
Антиох, -а
Антонина, -и
св. Антонія, св. Ан-
тонії
Антось, Антося
антрополог, -а
антропология, -ії
анулювати, анулюю
Анхіз, -а
аорист, -а
аорта, -и
апарат, -у; (прилад)
апартамент, -у

апатит, -а (фосфорич-
на куля)
апатичний
апатія, -тії; (байдуж-
ність)
апелювання (-є), -я
апелювати
апеляційний
апеляція, -ції
Апенін, -у
апетит, -у
апетитний (смачний,
їстівний)
апогей, апогея
апокриф, -а (у)
апокрифічний
Аполльон, Аполліна
апосіопеза, -и
апостол, -а
апостолування (-є), -я,
-ям
апостольство, -а
апостольський
апострофа, -и
Аппій Клявдій, Аппія
Клявдія...
апретурa -и
апробата, -и
апробувати
аптика, -и
аптикар, -каря, -еви (-і)
аптикарка, -и; апти-
карок

аптикарський
аптикарювання (-є), -я
аптикарювати
Араб, Араба
Арабка, Арабки
арабський
арак, -у
арбітер, арбітра, ар-
бітрови (-і)
арбітраж, -а
аргумент, -у; (доказ)
Арденни, Арден
арена, -и
арендар, -ря, -реви (-і)
пб. орендар
арендувати
арешт, -у
арештант, -а; (в'язень,
в'язня)
арештантський
арештований
арештування (-є), -я
арештувати
Аристид, -а
аристократ, -а
аристократія, -тії, -ті-
єю; (шляхетчина,
панство)
Аристотель, -теля,
-телеви (-і)
Аристофан, -а
аритметика, -и
арідник, -а; (чорт)

Арієць, Арійця, Арій-
цеви (-і)...
Аріюст, -а
арія, арії; арій
аркан, -а; (танцювати
аркана)
аркуш, -а
аркушевий
аромат, -у; (пахощі,
пах)
арса, -и
арсенал, -у
Артаксеркс, -а
артезіянський коло-
дязь *пб.* артезіян-
ська криниця
Артеміда, -и
артерія, -рії
артизм, -у
артикул, -а
артилерія, -рії
артист, -а
артистичний
артистка, -и; артисток
артіль, артілі, ар-
тілля; артілі, ар-
тілів
артільний
архаїзм, -у
архаїчний
архангол, -а; архан-
гел, -а
архангольський

археологічний
 археологія, -гії
 архидіакон, -а
 архикнязь, -зя
 архимандрит, -а
 архипресвітер, -а
 архітект, -а
 архітектура, -и
 архітектурний
 архів, -а (-у), архіву
 архієпископ, -а
 архієрей, -рея, -рее-
 ви (-і)
 аршенік, -у
 аршин, -а; кілька ар-
 шин *пб.* кілька ар-
 шинів
 аршинний
 асекурація, -ції; (обез-
 печення)
 асесор, -а
 асесорський
 асигнація, -ції
 асигнувати
 асимілятор, -а
 асиміляція, -ції
 асирійський
 Асирія, -рії, -рією
 асистенція, -ції
 аскет, -а
 аскетичний
 асоціювати
 асоціація, -ції

Аспазія, -зії
 Астіяг, -а
 Астіянакт, -а
 астроногія, -ії
 астроном, -а
 астрономічний
 астрономія, -мії
 асфальт, -у
 атавізм, -у
 атавістичний
 атак, -у; *пб.* атака, -и
 атаман, -а; *пб.* ота-
 ман, -а
 св. Атаназій, -зія,
 -зієви (-і); *але:* Та-
 нас, -а, Опанас, -а,
 Панас, -а
 атеїзм, -у
 атеїст, -а
 атеїстичний
 ателіє (невідм. с. р.)
 Атени, Атен
 атенський
 атестат, -у
 атлет, -а
 атлетичний
 Атлантик, -у
 Атлантичний океан,
 А-ого океану...
 атляс, -у; *пб.* атлас, -у
 атляс, -у (георг.)
 атмосфера, -и
 атмосферичний

ато, атож; *але:* а
 (злуч.) то (заім.)
 атом, -у; *пб.* атом
 Атон, -а; *пб.* Афон;
 Атос, -у
 атрамент, -у; *ліпше:*
 чорнило, -а
 атраментовий
 атрибут, -у
 атут, -а; *пб.:* козир, -а
 афект, -у (-а)
 афера, -и
 афина; *пб.* черниця, -і;
 яфина, -и

афинник, -а; (кущі
 з черницями)
 афиняк, -у; (напи-
 ток)
 афіша, -і; *пб.* афіш,
 -а
 афішувати
 Африка, -и
 африканський
 Афродита, -и
 ахроматичний
 ачей (зл.)
 ая
 аякже

Б.

-б часточка, яку пи-
 шемо вкупі з попе-
 реднім словом: щоб,
 колиб, ходилиб, хо-
 тілаб; також по -ся:
 поборовсяб, дознав-
 сяб...
 баба, -и; баби, баб
 і бабів; бабуся, -сі;
 бабусенька, -и, ба-
 бусенці (пстл.)
 баба-яга, дика баба;
 баби-яги, дикої ба-
 би...
 Бабенберг, -а

бабечь; бабця; бабці
 бабин, бабина, бабине,
 2. бабиного, баби-
 ної, бабиного, 3. ба-
 биному, бабиній...
 бабине літо, баби-
 ного літа...
 бабинець, бабинця, ба-
 бинцеви (-і)
 Бабинці, Бабинців (с.)
 Баварія, -рії
 баварський
 Баварці, -ців
 багат-вечір, багат-
 вечора

багатий *пб.* багатий; багатший
багатир, -ря, -реви (-і) *пб.* багатирю, багатирем, у багатирі *пб.*: -реви (-і)
багато, багатьох, багатьом, багатьма *пб.* багатьома; *або*: бсгато
багатство, -а, -у; багатств; *пб.* багатствів і бог...
багаття (-є), -я; (ватра, огнище)
багатючий — дуже багатий
багацько *пб.* богацько
багач, -а, -єви (-і), у багачі, (-єви) *пб.* богач
багно, -а; двох багон *пб.* багнів
баговіння (-є), -я, -ю
багр, -у
багровець, багрівця, -цеви (-і)
Багря, -рі (назва коврови)
багрянний
багрянниця, -ці
багнет, -а
бадилля (-є), -я

бадьорий *пб.* бадьорний
бажаний
бажання (-є), -я; бажань
базальт, -у
базар, -ру (з базару), на базарі й по базару
базикало, -а
базька, -и; базьки, базьок
байдак, -а; байдаки
байдики, байдиків
байдрак чортополох, байдрака чортополоха...
байдуже до чогось
байдужий до..., байдужний до...
байдужність, -ности, -ністю
байка, -и; байки, байок
байкар, -ря, -реви (-і)
Байрон, -а, -ови (-і)
байронський
байстрюк, -а
бакаляр, -а, (-я)
бактерія, -рії
Бакх, -а
бакханалії, -ліїв
балакучий, -чого

баламут, -а
баламутство, -а
Балкан, -у
Балканський півостров, Балканського півострова...
Балта, -и (м.)
Балтик, -у
Балтійське море, Балтійського моря...
балюстрада, -и
балютувати; (голосувати картками)
балада, -и; балад
балаєнс, -у
балаєст, -у; (тягар)
баль, балю, на балі; балі
бальдахін, -а
бальок, балька
бальон, -а
бальсам, -у
бальсамувати
бамбуса, -и
бандаж, -а; (перевязка)
бандажувати; (перевязувати)
бандит, -а
бандитизм, -у
бандура, -и
бандурист, -а; »Бандурист« (товариство)

баніт, -а; *пб.* баніта, -и
банк, -у; Гіпотечний Банк (У.)
банкет, -у; *пб.* бенкет, -у
банкир, -а; (банковець)
банкрут, -а
банкрутувати
баняк, -а; (горнець)
банька, -и, банці; баньки, баньок
барабан, -у
барабоління, (-є), -я
бараболисько, -а
бараболя, -і; бараболь барак, -у; (хата в тaborі)
баран, -а; погнав барани *або* баранів
барва, -и; барв
барвінковий
барвінок, -вінку
барвний
барвник, -а
барилка, -и; барилко
барилко, -а
барильце, -рильця
баритися, барюся
бариш, -шу
баришівне, -ного
баришівник, -а
барка, -и; барок

барліг, -логу, у бар-
лозі
барок, -а; (стиль)
бароковий
барометер, -метра
баронівна, -ни, -ні; *гл.*
царівна
баронова, -вої, -вій
бархан, -у
бархановий
бас, баса, басом
басен, -сену
баский
басовий голос
баталіон, -она
баталія, -лії; баталій
батерія, -рії; батерій
батіг, батога
батіжок, -жка
Баторій, Баторія, Ба-
торієви (-і), Баторі-
єм, у Баторію
Батум, -а (-у)
батумський
батюшка, -и; батюшок
батько, -а, при бать-
кови (-і) *рд.* набать-
ку; батьки
батьки, -ів; (родителі)
батьківський
батьківщина, -и
Баффіна залив, Баф-
фіна заливу...

бахмат, -а
Бахмут, -а
бахмутський
бахнути; бахнуть
з рушниці)
бахур, -а, -рови; ба-
хурі, -ів
бахурня, -і
бачити; бачать
бачити — не бачив
(як: відати — не
відаю) — *для за-
певнення повто-
рюється!*
бачність, бачности,
бачністю
бачу (мабуть); ба-
читься (відай)
баша, баші, башею
башта, -и; башт
баштан, -тана
баштанник, -а (хазяїн
від баштана)
баштовий
баюра, -и; баюр
баюристий
бганий; б. ніж, замок,
ключ
бгати
бджілка, -и; бджілки,
-лок
бджола, -и, бджоли,
бджіл; *пб.*: пчола

бджолиний *або* бджо-
ляний
Беатриче (невідм. ж.
р.)
бебряний *пб.* бобро-
вий
бедро, -а; бедр *пб.*
бедрів
бедуїн, -а
без (прим. з 2. відм.:
без хати)
без жалю
без кінця
без кінця-краю
без краю
без ладу
без ліку
без перестанку
без пуття
без розуму
без сліду
без сумніву
без упину
без часу
без числа
безбарвий
безбатченко, -а
безбожний
безбородько, -а
безвихідно
безвіддя (є), -я, без-
віддям, на безвід-
ді (-ю)

безвісти (присл.) (про-
пав безвісти)
безвість, -и
безвладність, -ности,
-ністю
безводник, -а
безводній, -я, -е
безглуздий
безглуздя (є), -я, без-
глуздям
безголовя (є), -я, без-
головам, у безго-
лові; *пб.* безголовю
безгрішний
безденний; *пб.* без-
донний
безділля (є), -я, без-
діллям, на безділ-
лі (-ю)
бездоганний
бездоганність, -ности,
-ністю
бездоріжжя (-є), -а; *пб.*
бездорожжя (-є)
безжалісний
безжурний
беззаконний
беззаконня (-є), -я
беззахисний
безземельний
беззубий
безкарний
безкебетний

безконечне (присл.);
пб. безконечно
 безконечник, -а
 безкорисно
 безкоролівство, -а
 безкрай, -края, -крає
пб: безкрайний
 безкрилий
 безкритичність, -но-
 сти, -ністю
 безлад, -у
 безладдя (-є), -я
 безличний
 безліч (присл.)
 безлюддя (є), -я, без-
 люддям, на безлюд-
 ді (-ю)
 безмаль (присл.)
 безматерній, -я, -в
 безмежний
 безмежність, -ности,
 -ністю
 безмін, -у
 безмірний
 безнадійний
 безносий
 безодня, -ні; безодень
 безосновний
 безпам'ять, -ти, -мяттю
 безпека, -и; безпек
 безперестанно
 безперечний
 безпечен, -чна, -чне

— безпечний
 безпечно (присл.); *пб.*
 безпечно
 безпосажна (жінка)
 безпосередний
 безпритульний
 безпроволочний
 безпросвітний
 безпуття (-є), -я, без-
 путтям, на безпутті
 (-ю)
 безриба (-є), -я
 безробітний
 безробіття (є), -я, без-
 робіттям, на без-
 робітті (-ю)
 безрога, -и; безрог
 безсилля (-є), -я, без-
 силлям
 безслідний
 безсмертки, -смерток
 (рост.)
 безсмертний
 безсонний
 безсонниця, -і
 безсоромний
 безстидний
 безстидниця, -і
 безсторонний
 безсталонний
 безталання, (-є), -я,
 безталанням
 безугавно

безумний
 безумовний
 безупинний
 безхатній, -я, -є
 безхліб'я (-є), -я
 безчестити, безчещу,
 безчестиш; безче-
 стять
 безчестя (-є), -я, без-
 честям
 безязикий
 Беклін, -а (мл.)
 белена, -и
 беленуваті рослини
 белетрист, -а
 белетристика, -и, -ці,
 -кою
 Белльона, -и
 Белюджістан, -а
 Вельвю (невідм.)
 бельгійський
 Бельгія, -гії, -гією
 бемоль, бемоли (ж. р.)
 бенгальський вогонь
 Бендери, Бендер *пб.*
 Бендер, -у
 бенефіс, -у (-а)
 бенефісове представ-
 лення в театрі
 бенефіція, -ції
 бензина, -и; *пб.* бен-
 зин, -у (м. р.)
 бенкет, *пб.* банкет, -у

бенкетувати
 бентежити
 бентежитися; бенте-
 жаться
 Беотія, -тії, -тією
 Беранже, Беранжера
 бербениця, -ці
 бервено, -а; (колода)
 Бердичів, з Бердиче-
 ва, Бердичеву (м.)
 Бердянськ, -а (м.)
 берег, -а, *пб.* беріг,
 з берегу, берегом,
 на березі; береги,
 берегів...
 берегти, бережу, -жеш
 берегтися; бережуть-
 ся
 Березани, Березан
 (м.)
 бережений
 береза, -и; беріз і бе-
 рез
 березень, березня, бе-
 резневи (і); (місяць
 март)
 березина, -и
 березіль, березоля;
 (міс. март)» Берез-
 зіль« (У.)
 берестейський
 Берестя (є) Литов-
 ське, Берестя Л-го...

берлин, -а; (повозка)
 берліг, з берлогу
 Берлін, -а (м.)
 берлінський
 берненський
 Берно, -а (м.)
 Весарабія, -бії, -бією
 бесіда, и; (мова) »Бесіда« (т-во.)
 бесідник, -а; (промо-
 вець)
 Бескид, -а
 бескидський
 Бетовен, -а
 бешкет, -у; (скандал,
 шум)
 бешкетний
 бзина, -и; (бузина, -и)
 -би часточка, яку пи-
 шемо вкупі з по-
 переднім словом:
 ходилиби, хотілаби,
 якби, аби, щоби,
 коби, ніби...
 билина, -и
 билиця, -ці, -цею; би-
 лиць
 било, -а, -у
 бильце, -ця
 бити, бю, беш, бе;
 бемо, бете, бють
 битися за кого, що...

біб, бобу, бобови (і);
 боби
 бібліотека, -и; (кни-
 гозбір)
 бібліотекар, -ря -ре-
 ви (-і)
 біблія, -лії
 бібула, -и (промокач-
 ка)
 Бібуль, Бібуля
 біг, бігу, бігом, в бігу
 біговиско, -а *пб.* бі-
 говисько, -а; (гіп-
 подром)
 бігти, біжу; біжать;
 біжачи, бігши
 бігти по когось, щось
 бігун, -а
 бігуновий
 бігцем (присл.)
 бідкання (-є) -я
 бідкатися чимсь
 бідний на щось...
 (пр: б. на хліб)
 бідніти
 біднота, -и
 бідняга, -и, бідняк -а;
 бідолаха; бідаха
 бідота, -и
 бідувати
 біжучий
 бій, бою, в бою; бої,
 боїв

бійка, -и; бійок
 бік, боку, в боці; бо-
 ки, боків
 Біла Церква, Білої
 Церкви
 Білгород, а
 білет, -у
 білий, білійший (*пб.*
 біліший), най-; білі-
 сінський; білеський
 білий, білесенський
 (пестл. зменш.)
 білити, білю, білиш;
 білять, білений
 білюн, -а
 білля (-є), -я
 Білобожниця, -ці
 Білорус, -а
 Білоруська, -и
 Білорусь, -руси
 Білорущина, -и
 білоцерківський
 Білун, -а (назва пса)
 біля (прим. з 2. відм.:
 біля вікон)
 білявий
 біляр, -ра, -реви (-і)
 білярд, -а
 біль, болю, болем; болі
 більш-менш
 більше *пб.* більш
 більшість, більшости,
 більшістю

бінокль, -ля
 біограф, -а
 біографія, -ії; (житте-
 пис)
 біольог, -а
 біольогічний
 біольогія, -гії, -гією
 біплян, -у
 бір, бору, в борі, *пб.*
 в бору; бори
 біржа, -і
 біржак, -а; *пб.* біржа-
 ник, біржовик
 біс, біса; хитра з біса;
 до біса; до сто-біса;
 бісом дивитися; бі-
 са зісти -нічого не
 дістати
 бісеня, -няти, бісеням
 бісик, -а; бісики пу-
 скати -примильова-
 тись, робити милі
 очка
 біснுவатий
 бісурман, -а *пб.* бусур-
 ман
 біфштик, -а
 блават, -у; (волошка,
 васильки)
 блаватний
 благання (-є), -я, бла-
 ганням; благань
 Благівіщення (-є), -я

благословляти кого,
 що
 блажен, блаженна,
 блаженне; *пб.* бла-
 женний...
 блазень, блазня, блаз-
 неви (-і), блазем
пб. блазен, блазна,
 -ови, -ом
 блакит, -у (м. р.) *пб.*
 блакить, -ти (ж. р.)
 блакитний
 ближній, -я, -є
 близенько
 близна, -и; близен
і близнів
 близнюк, а
 близький, близький,
 най-
 близько, близьше
 блиск, -у *пб.* блеск, -у
 блискавиця, -ці; бли-
 скавка, -и; блиска-
 вок
 блискати
 блискучий
 блиснути, блиснув,
 блиснула, -ло
 блищати, блищу, бли-
 стиш; блищать
 блідий
 блідість, -дості, блі-
 дістю

бліднути, блід, блідла,
 блідло
 блоха, -и; блохи, бліх
 блощиця, -ці, -цею
 блукати світом
 блювання (-є), -я
 Блюхер, -а
 блякнет, -у
 бляха, -и, блясі
 бляхар, -ря, -реви (-і)
 бляшаний
 бляшка, -и; бляшок
 бльок, -у; (воротило,
 качало)
 бльокада, -и
 боа (невідм. с. р.)
 бобер, бобра
 Бог, Бога, Богови (-і)
пб. Богу, Боже! мн:
 боги, -ів (поганські
 б.; ікони)
 Бог, -у *пб.* Буг, Бугу,
 Біг, Богу (р.)
 багатий *пб.* багатий
 Богдан, Богдана, Бог-
 данови (-і)
 богиня, -ні; богинь
 Богодучів, -хова,
 -хову
 богодухівський
 Богомати, Богомате-
 ри, Богоматірі! Бо-
 гоматірю

богомілець, -мільця,
 мільцеви (-і)
 богомілка, -и; -мілок
 богомілля (-є), -я, бо-
 гоміллям, у бого-
 міллі (-ю)
 богомільний
 Богородиця, -ці, цею
 богородиця, ці; (шлик,
 капішон)
 Богородичин празник,
 Богородичного
 празника...
 богородичний
 Богородчани, Бого-
 родчан... (м-ко)
 богослов, -а, богосло-
 ву
 богословіє, -ія (с. р.)
пб. богословія, -ії
 богословський (н. пр.
 б. виділ)
 Богочко, -а, Богонь-
 ко, -а (пестл.)
 богун, -а (жердка);
 Богун, -а
 Богуслав, -а (м.)
 богуславський
 бодай (може бути; хоч)
 бодак, -а, *пб.* будяк, -а
 боденьча, -чати, -ті,
 боденьчам, у бо-
 деньчаті

бодлак, -а (будяк, бо-
 дляк)
 бодлач (-є), -а
 боднар, -ря, -реви (-і);
 боднарі
 бодрий
 бодритися
 бдро
 боєць, бойця, бойцеви
 (-і)
 божевілля (-є), -я, бо-
 жевіллям, у боже-
 віллі (-ю)
 божеволіти
 божевственний
 божество, -а, -у
 Божий, Божа, Боже
 (Божа Мати, Боже
 Тіло)
 божитися
 божник, -а
 божниця, -ці; (жидів-
 ська школа)
 божок, божка
 боз, бзу; *пб.* буз і бу-
 зина
 бойкий
 бойківський
 Войківщина, -и
 Войко, -а; Войки
 бойкот, -у
 бойкотувати
 бойовий

бойовисько, -а
 бойовище, -а *й* боі-
 ще, -а
 Бокачію (Воссассію),
 Бокачія, Бокачію
 (-ієви), Бокачієм (п.)
 боклаг, -а
 боклажок, -жка
 боковий
 бокувати
 Болгарин, -а; Болга-
 ри, Болгар
 Болгарія, -рії, -рією
 Болгарка, -и; Болгар-
 ки, Болгарок
 болгарський
 болиголов, -а, -у
 боліти; болю сердцем;
 болить в мене го-
 лова; в його болі-
 ла нога; (*а не: бо-
 лить мене голова*)
 болоння (-є), -я
 болоннячко, -а, -у
 болотнина, -и
 болотняний, болоти-
 стий, болотний
 болото, -а, -у; боло-
 та, болот *пб.* бо-
 літ, болотам; (грязь,
 грязюка)
 болотяник, -а
 (чорт)

болюче стало йому
пб. боляче...
 болючий
 болячка, -и; болячок
 Больонія (Bologna),
 -нії, -нією
 большевизм, -у, *пб.*
 більшовизм
 большевик, -а, *пб.*
 більшовик
 Бомарше (Beaumar-
 chaise), (невідм.)
 бомбардувати
 бомок, бомка, бомки
 бити (пустувати);
 бомки пускати (ви-
 думувати)
 Бонапарт Наполеон,
 Бонапарта Наполе-
 она...
 бондар, -ра (-я), -ови
 (-єві), -ом (-ем); бон-
 дарі, бондарів
 бондаренко, -а
 бондариха, -и
 бондарівна, -и, -і...
гл. царівна
 бондарство, -а, -у
 бондарський
 бондарчук, -а
 бондарювати
 бонна, -и; бон *і* бон-
 нів

борвій, борвія; борва;
 бора; буря; хурто-
 вина
 борг, -у, боргом; на
 борг брати; борги,
 боргів
 боргувати
 Боргезе (Borghese)
 (невідм.)
 Борджія (невідм.)
 Бордо (Bordeaux) (не-
 відм.); у місті Бордо
 бордюг, -а
 Борей, -ея, -єєви (-і)
 борець, борця, борце-
 ви (-і), у борці; бор-
 ці, борців
 боржій (хутчій, швид-
 ше)
 борзій (скорий), бор-
 зенький
 Борзна, -и
 борикати
 Борис, -а
 Боришпіль, з Бориш-
 поля
 борідка, -и; борідок
 борідонька, -и, борі-
 донці
 борня, -ні, борень
і борнів
 борода, -и, бороді, бо-
 роду; бороди, борід

бороздити, борожджу,
 бороздиш
 борозна, -и
 борознюк, -а
 борона, -и; борони
 боронити, бороню, бо-
 рониш; боронять
 борони *й* боронь
 боронитися від кого
 чого
 бороти, борю, бореш;
 борють; борючись
 боротьба, -и; бороть-
 би, боротьб
 борошений
 борошно, -а, -у; боро-
 шен
 борсатися
 борсук, а
 борщ, -у, -ем; борщів
 борщевий
 Борщів, -єва, -єву
 (м-ко)
 босака; босаком; бо-
 соніж; босо
 босини, босин; босини
 справляти
 Боснія, -нії, -нією
 босоніжка, -и; босоні-
 жок
 бости, боду, бодеш;
 бодуть
 босяк, -а

ботаніка, -и; ботанік
 ботанік, -а
 ботюк, а; (дерево, при-
 готоване до трач-
 ки)
 бохунець, бохунця, *пб.*
 буханець
 бочка, и; бочки,
 бочок
 бочковий
 боязко
 боязливий
 боязкий
 Боян, -а
 боярин, -а; бояри, бо-
 яр *і* боярів
 бояронько, -а; боя-
 рочко, -а (пстл.)
 боятися, боюся, бо-
 ішся; бояться; бо-
 ячись
 бравнінг, -а
 брага -и
 браговар, -а
 бражуха, -и
 Браїлів, Браїлова, Бра-
 ілову (м.)
 браїлівський
 брак, -у; брак чогось
 (недостача)
 бракнути, бракне
 бракувати, бракує ме-
 ні часу

бракувати щось (пе-
 ребирати)
 брама, -и; брам
 Брама, -и
 брамаїзм, -у
 Брамін, -а
 брамінізм, -у
 брамка, -и; брамочка
 -и, брамочі
 Бранденбургія, -гії,
 -гією
 бранденбурзький
 бранець, бранця
 бранка, -и, бранці;
 бранок
 Бранкович, -а
 брансолета, -и •
 брат, брата, братови
 (-і), у браті *пб.* у брато-
 тови (-і); брати. брат-
 тів, братам *пб.* брат-
 тям, братьми, у брат-
 тях; браття, я (зб).
 братаниця, -ці, -цею
 братанич, -а
 братання (-е), -я
 братерній, -я, -є
 братерство, -а, -у
 братерський
 брати, беру, береш;
 беремо, берете, бе-
 руть; беручи; бра-
 ний

братися, беруся, бе-
 реться; бере, як не
 своїми руками (не-
 зручно), бере, як віл
 на роги -за богато;
 бере на зелений о-
 вес -затягає довг
 без покриття; бере
 вліво, ліворуч -по-
 вертає вліво; бере
 на себе -зобов'язу-
 єсь; бере на ум -ро-
 зуміє, догадуєсь; бе-
 під ноги кого -по-
 невіряє; бере кого
 щось: дріжаки бе-
 руть, жаль бере,
 журба бере; береть-
 ся мене мороз, бе-
 реться мене сон
 братік, -а, братіку!
 братко, -а
 братній, -я, -є
 братова, -вої, -вій; -ві,
 -вих
 братовбивство, -а, -у
 браток, -тка (зілля)
 братство, а, -у
 братський
 браття (-е)-я, браттям
 братчик, -а (пстл.)
 брахільогія, -гії
 Брацлав, -а

брацлавський
 брачний (хабарник)
 брельок, -а
 брєніти *й* бриніти;
 бриню, -ниш
 брескиня, -і *пб.* бро-
 сква, и; броскви
 брєсти, бреду, бре-
 деш; бредуть
 брєхати, брєшу, брє-
 шеш
 брєхач, -а, -чеви (-і)
 брєхенька, -и; брєхе-
 ньок
 брєхливий
 брєхливість, -вості,
 -вістю
 брєхнути, брєхну,
 брєхнеш
 брєхня, -і; брєхень
 брєхун, -а
 брєхунець, брєхунця,
 -цеви (-і)
 брєхуха, -и
 бригадієр, -а
 бридитися чим
 бридкий
 Бризеїда, -и
 бризнути, бризнув,
 бризнуло
 бризька, -и; бризьки,
 бризьків
 брилик, -а; на брилику

бриндзя, -і
 британ, -а
 бритва, -и; бритов
 і бритвів
 брід, броду, бродо-
 ви (-і)
 брова, -и; брови, брів
 (бровів), бровима й
 бровами
 бровар, -у
 Броварі, -ів (м.)
 Бровко, -а (назва пса)
 Броди, -дів (м.)
 бронза, -и *пб.* бронз, -у
 бронзовий
 бронхит, -у
 брость, -и; (пучок на
 дереві)
 брошура, -и *пб.* бро-
 шюра, -и
 брунатний
 брунька, -и
 брус, -а
 Брюлов, -а, -у (мл.)
 Брюсель (невідм.)
 бряжчати
 брязкало, -а
 брязкальце, -ця, -цю,
 у брязкальці (-ю)
 бряжкати
 бублейниця, -ці -цею
 бублик, -а; бублика
 зісти

бубляки, -хів (на буль-
 бняім билі)
 бубон, бубна
 бубонець, бубонця
 бубоніти
 бубух! (окл.)
 бувалець, бувальця,
 бувальцеви (-і)
 бувало; бува; було
 (присл.)
 бувальщина, -и
 бувати
 Буг, -у й Бог, -у (р.)
 Будда, -и
 буддизм, -у
 буденний
 будень, будня, будне-
 ви (-і); будні
 будинок, -динку
 будівля, -лі; будівель
 будівничий, -чого
 будній, -я, -е
 будування (є), -я, -бу-
 дуванням, у буду-
 ванні (-ю)
 будувати, будую
 будучий
 будучина, -и
 будяк, -а
 будь ласка, *пб.* будь
 ласкаві (звор.)
 будь-що-будь
 будьто; буцімто; буцім

бузковий
 бузок, бузка
 бузувір, -а
 бузько, -а
 бузьок, бузька
 буйвіл, буйвола
 буйний
 Буйтур, -а; »Буйтур«
 (т-во)
 бук, -а
 Букарешт, -у
 букарештенський
 буква, -и; *буков пб.*
 буквів
 буквар, -ря, -реви (-і),
 -рем, -рі
 букет, -у; (китиця)
 буковий
 Буковина, -и
 Буковинець, -винця,
 -винцеви (-і)
 булля, -і
 бульба, -и; бульби,
 бульб *пб.* бульбів
 бульвар, -у
 бульдог, -а
 бумага, -и
 бунт, -у
 бунтар, -ря, -реви (-і);
 бунтарі
 бунтівник, -а
 бунтівничий
 бунтувати

бунчужний, -ного
 бунчук, -а
 бунчуковий
 буркут, -а; Буркут,
 -а (с.)
 бурлака, -и; бурла-
 ки, бурлак
 бурлакування (-е), -я,
 бурлакуванням, у
 бурлакуванні (-ю);
 бурлакувань
 бурлацький
 бурлачка, -и; бурла-
 чок
 бурмило, а
 бурмістер, бурмістра,
 бурмістрови (-і)
 бурмоситися
 бурмотати
 бурок, бурку
 бурса, -и; Бурса ім.
 Франка (У.) Педа-
 гогічна Бурса (У.)
 бурсак, -а
 бурсацтво, -а, -у
 бурсацький
 бурулька, -и; бурульок
 бурун, а
 бурштин, у
 бурштиновий
 буря, бурі, бурею; бурі,
 бур
 буряк, -а *пб.* бурак, -а

буряковий *пб.* бураковий
 бурян, -у
 бута, -и
 бутелька, -и, бутельці; бутельок
 бути, буду, будеш, буде, будемо, будете, будуть; будучий; був, була, було, були; бувший
 бутля, -і; *пб.* бутель, бутля (м. р.)
 буфет, -у

буханець, -ханця, -цеви (і)
 бухгалтер, -а (книговод, справник)
 буцім; буцімто
 буцматий
 бучина, -и
 бучок, -чка; бучки
 бюджет, -а
 бюлетин, -у
 бюро, -а, -ови (-і)
 бюрократ, -рата
 бюст, -а (стать)
 Бюфон, -фона
 Бяріц (невідм.)

В.

в (приім.) чергується з *у*, залежно від положення. По голосівці попереднього слова вживаємо: *в*, по шелестівці: *у*. Чергування залежить часом також від звука, що настає по приміненню: »Пішла в садку вишневий. Він у лісі, вона в хаті. Слово в слово« Од-

начє при сьому чергуванні не можна насилувати мову, а треба руководитись чуттям та вухом, не лиш правилом. Чергування те виступає головно в поезії для потреб ритміки. Зветься воно: милозвучність, евфонія.
 в затишку; у затишку

вабець, вабця
 вабити, ваблю, вабиш; ваблять
 Вавилон, з Вавилону
 вавилонський
 вагівниця, -ці; вагівниць
 вагота, -и; (тягар) вагота питома або питомий тягар
 вагон, -а; *пб.* вагон; (віз)
 вада -и; вада серця
пб. серцева вада
 важка, -и; важок
 важкий
 ваза, -и; ваз; (посуда, посудина)
 вазеліна, -и *пб.* вазеліна, -и
 Ваймар, -у (м.)
 ваймарський
 вакації, вакаціів *пб.*
 вакацій; (ферії, відпочинок)
 вакаційний
 вакуоля, -лі
 валець, вальця, вальцеви (-і); (циліндер)
 валець, вальця *пб.*
 вальс, -а; (танець)
 Валезій, Валезія, Валезієви (-і)

валєт, -а
 валіза, -и; валіз
 Валія, -лії, -лією
 валка, -и, у валці; валки, валок; (табор, обоз)
 валок, валка; валки
 Валленштайн, -а
 валюта, -и
 ваяти, ваялю; ваятися
 валькувати, валькую; (мяти)
 Вальтер Скотт, Вальтера Скотта
 вальцюватий (циліндричний)
 Ван Дайк, Ван Дайка
 вандри, вандрів *пб.*
 мандри, -ів
 вандрівка, -и; вандрівок (подорож)
 вандрівник, -а *пб.*
 мандрівник
 вандрівний
 вандрувати *пб.* мандрувати
 ванілевий
 ванілія, -лії, лією; ванілій
 ванна, -и; з ваннів
 вантажити; вантажать

вапна, -и *пб.* вапно,
-а (в. палене)
вапняк, -а
вапнистий
вапнище, -ща, -щу,
-щем, -щі
вапняк, -а; (звесь, -и)
вапняний
вапняр, -ра; -рі
вапнярка, -и; вапня-
рок
вар, -у
варвар, -а
варваризм. -у; (чуже
слово, негарне)
варварство, -а
варево, -а *пб.* вари-
во, -а
вареник, -а
варити, варю, вариш;
варять
варівкий (дряхлий)
варівко
варінка, -и; (топкова
сіль)
варінник, а; (горнець)
варіант, -у (відміна)
варіят, -а (безглу-
здий)
варіяція, -ції, цією;
варіяцій
варнак, а; (каторж-
ник

варня со и
Варрон, -а
варстат, -у
варт *пб.* вартий, вар-
та, варте; варт то-
го (гідний того)
варта, -и; варт (сторо-
жа, -і)
варто (неос. висл.):
варто щось попо-
їсти
вартівник, -а (сторо-
жа)
вартісний (дорогоцін-
ний)
вартісність, -ности,
-ністю
вартість, -тости, -ті-
стю (наконечна в.)
вартовий, -ого
вартування(-є), -я;
вартуванням
вартувати
варцаби, -бів
варцабниця, -ці, -цею
Варшава, -и, у Варша-
ві
варшавський
Варяг, -а
варязький
васаг, -а; (чумацький
віз)
васаль, -ля, -леви (-і)

васеліна *пб.* вазеліна,
-и
Василів, -лева, -леве;
пб. Василевий
св. Василій, -лія, св.
Василієви (-і)
Василіянин, -ина; Ва-
силіяни, Василіян;
Манастир ОО. Ва-
силіян
василіянський
Василі, -ля, -леви (-і),
Василіо!
Васильків, -кова, -кову
васильківський
васильок, -силька
васильки; (рост.)
ватага, -и; ватаг
ватажок, -жка
ватра, -и; ватер;
(огонь, багаття, ко-
стер)
вахляр, -ра, -реви (-і),
-рем (*ліпше*: віяло,
віяльце)
вахмайстер, -майстра
й вахмістер
Вашингтон, -тону (м.)
Вашингтон, -а (г.)
вбивство, -а
вбивця, -і, вбивцем; *пб.*
вбийця; убивець, у-
бивця

вбиральня, -і; вбира-
лень і вбиральнів
вбирати *пб.* убирати
вбиратися *пб.* убира-
тися (п. з. м.)
вбрання *пб.* убрання,
(-є), -я, убранням,
в убранні (-ю)
вбхід (присл.)
ввага *пб.* увага, и,
увазі, увагою; ува-
ги, уваг
вважати *пб.* уважати
(п. з. м.)
ввечері й увечері (п.
з. м.)
ввесь, увесь, 2. всього,
усього; 3. всьому, у-
сьому, 6. всім, усім;
вся, уся; 2. всеї, усеї,
всієї; 3. всій, усій; 4.
всю, усю; 6. всею, у-
сею, всією; **все**, усе;
всі, усі, 2. всіх, усіх.
3. всім, усім, 6. всі-
ми, усіми, 7. у всіх,
в усіх.
ввиді, увиді -назразек
ввиду (прім. з 2.
відм.): вв. сього
ввійти, увійти, ввіхо-
джу, увіходжу; уві-
ходять

ввік, увік (присл.)
 ввіч (присл.)
 ввічі (присл.) *пб.* увічі
 (п. з. м.)
 ввічливий; увічливий
 (п. з. м.)
 ввічливість, -вості,
 ввічливістю
 вволити, вволю; вво-
 лять
 вволю (присл.)
 вгавати, вгаваю
 вгадати *пб.* угадати
 (п. з. м.)
 вгадливий
 вгадливість, -вості,
 вгадливістю
 вгамовний; вгамова-
 ний
 вгамування (-є), -я
 вгамувати
 вглиб (присл.)
 вглибшки (присл.)
 вглядіти; угл... (п. з. м.)
 вгніватися
 вгода, угода, -и; угод
 вгодований; уг...
 вгодувати; уг...
 вголос (присл.)
 вгорі; угорі (присл.)
 вгору; угору (прс.);
але йти під гору,
 на гору, в гору

вгрубшки (прс.)
 вдаватися; удав... (п.
 з. м.)
 вдача, -чі, вдачею;
 вдач
 вдвійку (прс.)
 вдвійці (прс.)
 вдвоє (прс.)
 вдвох (прс.)
 вдень (прс.); *але*
 в день сей...
 вдержувати; удер...
 (п. з. м.)
 вдєсятеро (прс.)
 вдивлятись в кого,
 що *й* до кого, чого
 вдивовижу (прс.); на
 вдивовижу (прс.)
 вдиратися; вдертися
 вдихання (-є), -я
 вдихнути
 вдівець, вдівця, вдів-
 цеви (-і); *пб.* уді-
 вець, удівця (п. з. м.)
 вдмухати
 вдова, -и, вдово!,
 у вдові; вдови, вдів;
пб. удова (п. з. м.)
 вдовж, вздовж
 вдовиний; уд...
 вдовиченко, -а, вдови-
 ченку!, у вдовичен-
 ку

вдоволення (-є), -я,
 вдоволенням, у вдо-
 воленні (-ю)
 вдоволяючий
 вдовування (-є), -я
 в долину (прс.); *але:*
 в долину сю...
 вдома (прс.)
 вдосвіта (прс.)
 вдосталь (прс.)
 вдостач (прс.)
 вдруге (прс.)
 вдуріти *пб.* удуріти;
 одуріти; здуріти
 вдурні (прс.)
 вдягання (-є), -я, вдя-
 ганням, у вдяганні
 (-ю); вдягання
 вдягатися *або* одя-
 гатися
 вдяка, -и
 вдячний кому за
 щось
 вдячність, -ности, -ні-
 стю *пб.* вдяка, -и
 вдячно
 вегетаріанець, веге-
 таріянця, вегетарі-
 янцєви (-і)
 вегетаріанський
 ведмедиця, -ці, -цею;
 ведмедиць; *пб.* мед-
 ведиця

Ведмедівка, -и
 ведмежий *пб.* медве-
 жий
 ведмідь, ведмеда, вед-
 медем; *пб.* медвідь
 вежа, -і, вежею; веж
 — башта
 вежовий
 везти, везу, везеш;
 везуть; везений; віз,
 везла, везло, везли
 Везувій, -вія, -вієви
 (-і), -вієм, -вії (-ю)
 вексель, векселя; ве-
 кселі, -ів
 велет, -а
 велетень, -тня, -тне-
 ви (-і) *пб.* велитень
 велетенський
 Великдень, Велико-
 дня, Великодню *і*
 (-днєви (-і) Велико-
 днем; великодній,
 -я, -є; Великодні
 свята, Великодних
 свят
Великі букви пишемо:
 а.) на початку ре-
 чення; по двоточчі,
 коли наводимо чужі
 слова; на початку
 кожного рядка в по-
 езії; б.) означую-

чи: 1.) імена власні осіб, божеств, назви свят, постів, народів, частий світа, держав, країв, областей, міст, сіл, долин, лиманів, озер, морий, островів, півостровів, заливів, проливів, пустинь: Василь, Михайло, Орися, Шевченко, Іван Франко, Мати Божа, Ісус Христос, Великдень, Різдво, Пилипівка, Зевес, Атена, Українець, Румун, Америка, Буковина, Волинська губернія, Київ, Львовянин, Стрийська вулиця, Бернардинська площа, Купецький сад, Карпати, Дніпро, Дніпрові пороги, Дністровий лиман, Чорне море, Балканський півостров, Сагара, Гобі... 2.) присвійні прикметники: Шевченкові твори, Павлова хата;

3.) заголовки книжок, творів письменства, мистецтва часописий: »Мойсей« Франка, Гагілки Труша, Світло, Діло;

Замітка. У довших заголовках пишемо великою буквою: тільки перше слово: У грішний світ (Коцюбинського) Чорна рада (Куліша); *але:* Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. 4.) титули осіб, уставов та урядів в урядових письмах: До Хвальної Управи Товариства Провісвіта. Високоповажаний Добродію! 5.) для вшанування адресата пишемо великою буквою також заіменники та прикметники, що відносяться до нього: »Пишу Тобі, Дорогий Товаришу...«

великий, більший, найбільший
велич, величи, величі, величю
величавий
величати
величатися
величезний, величений
величінь, величини, величіню
величний
величність, -ности, -ністю
вельми
вельможа, -і, вельможею; вельможі, вельмож і вельможів
вельможний
Венера, -и
Венеція, -ції, -цією
венецький; »Венецький купець« Шекспіра
вентилятор, -ра, -рови (-і); вентилятори
Венус (планета)
вепер, вепра; два вепри; (безрога)
веприна, -и; вепровина (мясо)

вепровий *пб.* свинячий
веранда, -и; веранд (рундук)
верба, -и, вербол; верби, верб і вербів
верблю, -а
верблюжий
вербниця, -ці; (субота 6. тижня Великого посту)
вербовий
верболіз, -лозу; (іва)
вергати, вергаю, вергаеш
вергти, вержу, вержеш
вергун, -а (солодощі, хрусти)
Вергілієва Енеїда
Вергілій, -лія, -лієви (-і), -лієм, -лію
Верді, Вердія, Вердієви (-і)
вередливий
вередувати
веремя, -я, -ям
вересень, вересня
вереск, -у
вересневий
верета, -и; верет *пб.* веріт; (рядно, плахта)

веретено, -а
 веретільник, -а (пальник)
 веретінце, -я
 верещати, верещу
 верзти, верзу, верзеш; верзуть
 вернути, верну, вернеш
 Версай (Versailles) невідм.)
 версайський
 версія, -ії, *пб.* верзія (переказ)
 верста, -и, *пб.* верства, -и; верстви, верств або верстов і верст
 вертати, вертаю
 вертатися
 вертень, вертня, вертневи (-і)
 вертеп, -тепу
 Вертер, -а; » Терпіння молодого Вертера «, твір Йогана Гете
 вертіло, -а; (бльок)
 вертіти, верчу, вертиш, вертять; вертять; верчений
 верткий
 верх, верху; верхи, верхів

верх (чого) прим.
 верхи (присл.)
 верхівень, верхівня; (іздець)
 верхівець, верхівця, (кінь під верх)
 верхівя, -я, -ям
 верхній, -я, -є
 верховець, верхівця; (кінь)
 верховина, -и; Верховина
 верховинець, верховинця
 верховіття (-є), -я, -ям
 верховод, -а
 верховодити, -воджу; -водять
 верховодний
 верхом (прс.)
 верша, -і (приладдя до ловлі риб)
 вершина, -и; вершин
 вершка, -и
 вершник, -а; (іздець)
 вершок, -ка; вершки
 веселий, веселіший, *пб.* веселіший, надто веселий
 веселий, веселенький, веселісенький

веселитися, веселюся, веселишся, веселяться
 веселість, веселости, веселістю
 веселішати *пб.* веселішати
 веселка, -и; веселки, веселок
 веселковий; райдужний
 весело; веселіше *пб.* веселіше
 веселощі, -щів
 веселун, -а; *пб.* весельчак
 веселуха, -и (весела дівчина)
 весілля (-є), -я, -ю, весіллям, на весіллі (-ю); весіль *пб.* весіллям, весіллям
 весіллячко, -а
 весільний
 весло, -а, -у; весла, весел
 весло; весельце; веселечко (пестл.)
 веслувати, веслюю
 весляр, -ра, -рови (-і), -рам; веслярі
 весна, весну, весно!; весни; весен

веснівка, -и; веснівок
 веснування (-є), -я, -ям; веснувань
 веснувати, весную
 весняний *пб.* весінний
 веснянка, -и; веснянок (пісня на привітання весни)
 веснянки, -нок (ластовиння на виду, веснушки)
 веснянкуватий (покритий веснянками)
 Веспасіян, -а
 вести, веду, ведеш; ведуть; вів, вела, вело, вели
 вестися, ведеться мєні...
 ветеринар, -ра, -рови (-і), -ром; ветеринарі
 ветеринарський; ветеринарний
 вечеріти, вечеріє; вечеріло
 вечерниці, -ниць *пб.*
 вечірка, -и
 вечеровий
 вечеря, -рі, -рю, -рею; вечері, вечер; *пб.* вечера, -і, -у, -ою

вечеряти, вечеряю
вечір, вечора, вечоро-
ви (-і), вечоре!;
вечорі, вечорів
вечірка, -и; вечірок
вечірній, -я, -є
вечірня, -і; (відправа);
вечірні, вечірень
пб. вечірнів
вечоріти, вечоріє
вештатися
вже; вжеж
вживання (-є), -я
вживати чого, вживаю
пб. уживаю; вжи-
ваний *пб.* уж...
(п. з. м.)
вживатися в що; вжи-
тися в що
взаводи (прс.)
взавтра *пб.* уз...
(прс.)
взагалі (прс.) *але*
в загалі тім...
взад (прс.)
взайві
взамін
взаочі; взаочи;
заочи
взапалі (прс.); *але:*
у запалі святім...
вздовж чогось
взивати на поміч

взимку (прс.)
взірець, взірця; взірці
пб. зразок, -зка
взірцевий *пб.* зразко-
вий
взнаки (прс.); датися
комусь взнаки (на-
докучити)
взяти, візьму, візь-
меш; візьмуть; взя-
ла, взяло, взяли
вбачати, вбачаю;
вбачте, пробачте!
(простіть!)
вбачення (-є), -я; ви-
бачіння (-є), -я
вбачний; будь ви-
бачний!
вбирати
вбір, вибору; вибори
вбірки, вибіроків *або*
вбірок
вибоїна, -и; *пб.* вибій,
вибою; (баюра)
вибоїстий; вибоїста
дорога
виборний (хороший)
виборний, -ого (вибо-
ровий)
вибудувати; вибуду-
ваний
вибух, -у; у вибуху
вивагом підіймати

вивертень, вивертня,
вивертневи (-і)
вивертом (закручено)
вивести, -веду; -ведуть
вивід, -воду
вивідець, вивідця;
(крива лінія в ор-
наменті мисок
вивідка, -и; вивідок
визіз, вивозу
вивінування (-є), -я
вивінувати
виводини, виводин
виводити, виводжу;
виводять; виведе-
ний
виводити справу (до-
битись чого); в. нит-
ку в пряжі (випря-
сти); в. танчик, та-
нок; в. пісню, го-
лос
виводитися
виволікати, виволікаю
виворот, -у: на виво-
рот; на виворіт
виворотний, -а, -є; в.
чоботи, черевики
вивчатися, -чаюся
вивчення (-є), -я, -ям,
-і (-ю)
вивчитися чого (рід-
ної мови)

вивязатися
вигадка, -и; вигадок
вигадливий
вигадливість, -вості,
-вістю; -востий (-ей)
вигадування (-є), -ям,
-і (-ю)
вигаптовувати; ви-
гаптувати
вигинистий (кривий)
Вигінщина, -и (часи
гетьмана В.)
вигіддя (-є), -я
вигідливий, вигідний
вигін, -гону, -гонови
(-і), -гоном; -гони
вигляд, -у
виглядини, -дин
вигнанець, -нанця,
-нанцеви (-і); -нанці
виговорюванні
вигода, -и; вигід
вигодити щось (годи-
ну, пору)
виголошува·и
виголошений
вигострювати, виго-
струю
вигравати, виграваю
пб. віграю
виграшка, и (забавка)
вигребти; вигрібати
вигук, -у, у вигуку

вид, -у
 видавання (-є), -я, ви-
 даванням, у вида-
 ванні (-ю); видавань
 видавець, видавця,
 -цеви (і); видавці,
 видавців
 видавництво, -а, -у;
 видавництв
 видавничий
 видання (-є), -я, -ю,
 -ям, у виданні (-ю);
 видання, видань,
 виданням
 видзвонювати
 видзьобувати
 видихання (-є), -я, -ю,
 -ям, у видиханні
 (-ю), видихань
 виділ, у, -ови (-і)
 виділювання (є), -я
 видно *пб.* видно
 видовище, -а, -у, ви-
 довищем, у видо-
 вищі *пб.* -щу
 видноїти, видною, видноїш
 видра, -и; видр
 видрукувати, видру-
 кую
 видряпати *пб.* видра-
 пати
 видубецький
 видужати

видумка, -и; видумок
 видумуваний
 видумувати, видумую
 видушувати
 видючий; видющий
 виждання (-є), -я, -ю,
 у вижданні (-ю);
 виждань
 виждати кого, чого
 (козаченька)
 визвіл, -волу, -воло-
 ви (-і)
 визволений
 визволення (є), -я, -ю;
 на визволенні (-ю);
 визволинь
 визволятися
 визвук, -у; у визвуку
 визичати
 визимувати
 визнавати, визнаю
 визнання (є), -я, -ю,
 -ям; у визнанні (ю)
 визнань
 визначати, визнача-
 тися
 виймати, виймаю
 вийняти; виняти, ви-
 йму, виймеш
 вийти (в. на лікаря)
 виїжджати; виїжджа-
 ють
 виїзд, -у

виїздити, виїжджу, ви-
 їздиш; виїздять
 виїмковий
 виїмок, -їмка; виїмків
 виїсти
 виїхати, виїжджу
 виказ, -у; викази
 викапаний
 виклад, -у, на викла-
 ді; виклади
 викладання (-є), -я,
 -ям, викладанні (-ю);
 викладань
 викладний
 викладування (-є), -я
 виклик, у, у виклику
 виконавець, -навця,
 -навцеви (-і), вико-
 навче; виконавці
 виконавчий
 виконаний
 виконання (-є), -я; ви-
 конань
 виконувати
 викопувати, викопую
 викорінювати
 викос, -у
 викоханий
 викохувати
 викравка, -и; викравок
 викрутень, викрутня,
 -неви (-і); викрутні
 викрутка, -и; викруток

викупляти, викупляю
 викупувати, вику-
 повую
 вила, вил *пб.* вилів
 вилити, виллю, ви-
 ллеш; виллють
 вилізти, вилізу; вилі-
 зуть
 вилки, вилок
 вилки строеві, вилок
 строевих
 вилляти, вилляю *і* ви-
 ллю, вилляєш *і* ви-
 ллеш; вилляють *і*
 виллють
 вильжистий комір
 виложник, -а, у ви-
 ложнику
 виломити, виломлю,
 виломиш; вилом-
 лять
 вилуплювати
 вилюднення (-є), -я,
 на вилюдненні (-ю)
 Вильно, -а; *пб.* Виль-
 на *й* Вильня, -і
 вимагання (є), -я, -ю
 вимагати, вимагаю
 вимальовувати; вима-
 лювати
 виманювати
 вимерти, вимру
 вимін, -у *пб.* виміна, -и

вимір, -міру
 вимирати
 вимня *пб.* вимя (с. р.)
 -я, ям. -і *пб.* виме-
 ни, вимені; вимена
 вимовити
 вимовляти
 вимовний
 вимога, -и; вимог
 вимогти, виможу, ви-
 можеш; виможуть
 вимочки, вимочок *пб.*
 вимочків
 винаходити
 винен, винна, винне
або винний
 винний (кваскуватий)
 винник, -а
 Винники, Винник *пб.*
 Винників (м-ко)
 винниця, -ці, -цею;
 винниць
 Винниця, -і *або* Він-
 ниця (м.)
 Винниченко, -а, -ови
 (-і), у Винниченку
пб. Винниченкови
 (-і) (П)
 вино, -а, вину *й* ви-
 нови (-і); вина, вин
 виноградний
 виносити, виношу,
 виносиш, виносять

винуватий
 винувати, виную, ви-
 нуєш
 винурятися, винуря-
 юся
 виорювати; виорю-
 ють
 випадок, -дку
 випадковий
 випалювання (-є), -я,
 -ям, у випалюван-
 ні (-ю); випалювань
 випекти, випечу, -пе-
 чеш, -печуть
 виперти, випру
 випити, випю, випеш;
 випють
 випис, -у
 виписувати
 випихач, -а, -єви (-і)
 випікання (-є), -я, -ям,
 у випіканні (-ю)
 випирати, випираю
 випиратися
 впливисті; вплисти,
 впливу, впливеш
 випльовувати
 виповзати; виповзти
 виповісти, виповім,
 виповіси
 виполоскати; виполі-
 скувати
 виполоски, -сків

випорожні, -ів
 виправляти
 випрацювати
 випроваджати
 випрохати *або* ви-
 просити
 випрохувати *або* ви-
 прохувати
 випрґати
 випряжний
 вираз, -у
 виразний
 вирай, -раю; вирій,
 вирія; ірій, ірею
 виринати
 виріб, виробу
 вирівняти, вирівню-
 вати *пб.* вирівнати;
 вирівнувати
 вирізування (-є), -я
 вирізувати
 вироблення (є), -я,
 -ям, -і (-ю)
 виробляти
 виродження (є), -я
 виростати
 вирядити; виражати
 висвячення (-є), -я, -ю,
 -ям, -і (-ю)
 виселенець, виселен-
 ця
 висівки, висівок
 вискочити; вискочать

висланець, висланця
 вислання (-є), -я, -ю,
 ям, -і (-ю)
 вислів, вислову; ви-
 слови, -вів
 висловлюватися
 високий; висший *пб.*
 вищий; най —
 високоповажаний
 високопреподобний
 (отець)
 високошановний
 височиня, -ні, -нею
 височінь, -ни, ні, -нною
 виссати, виссу, ви-
 ссеш; виссуть
 вистачати
 вистилати
 висшість, -шости,
 -шістю
 витанцьовувати
 витвір, -твору
 витекти, витечу; ви-
 течуть, витекла; *пб.*
 вит кти, витічу, вит-
 тікла
 витирати
 виткати, витчу, ви-
 тчеш, витчуть
 витрачувати, витра-
 тити
 витребеньки, витре-
 беньок

вити, вию, виеш, (пес
вие)
вити, вю, веш; вють
(вінок)
витати *пб.* вітати
витривалий, (терпе-
ливий, виносли-
вий)
витримувати
Вифлеєм, -у
вихід, виходу
вихідний
вихльостати
вихованець, -ванця,
-ванцеви (і)
вихований
вихованка, -и; вихо-
ванок
вихованність, -ости
виховання (-є), -я, -ю,
-ям, -і (-ю); вихо-
вань
виховник, -а; *пб.* ви-
ховач, -а
виховувати
виходити, виходжу,
виходиш; виходять
виходила
виходити
виходить (слідує)
вихожати; виходжати;
виходжувати
вихоплювати; в.-ся

вихор, вихру, вихром;
вихри, -ів
вихоруватися
вихрест, -а
вихрестка, -и; вихре-
сток
вихрещуватися
вичісувати
вичунювати (виздоро-
віти)
Вишгород, -у
вишгородський
Вишеград, -у
вишенька, -и, вишен-
ці; вишеньки, ви-
шеньок
вишиваний
вишивання (-є), -я, -ю,
-ям, -і (-ю); виши-
вань
вишина, -и
вишка, -и; вишок
вишневий
вишній, -я, -є
вишня, -і, -нею; ви-
шень
виявляти
вияснення (-є), -я, -ю,
-і; вияснень
вияснити
вівсяний
вівтар, -ря, -реви (-і);
вівтарі, -ів

вівторок, до вівтірка,
у вівторок, що ві-
втірка
вівця, -ці, -цею; вівці,
овець, вівцям
вівця; овечка (пстл.)
вівчар, -ря, -реви (-і),
-рем; вівчарі
вівчарик, -а
вівчарський
від або од; (*частійше*:
від)
від нині *пб.* віднині
від рана до ночі
від часу до часу; час
від часу
відав, відай (певно,
«видно, мабуть»)
відати (знати)
відбитка, -и, відбитці;
відбиток
відбирання (-є), -я
відбирати
відбудовуватися
відбудування (-є), -я
відвезти, -везу; -ве-
зуть
відвести, -веду; -ве-
дуть
відвідати
відвідач, -а, -еви (-і)
відвідини, відвідин
відвологнути

відволож, -жи, відво-
ложу
відворіт (прс.)
відворотний
відгомін, відгомону
віддалеки (прс.)
віддалений (на два
кроки)
віддалі; віддалік
(прс.)
віддаль (прс.)
віддання (-є), -я, -ю,
-і (-ю); відданы
віддати, віддам, від-
даси, віддасть; від-
дамо, віддасте, від-
дадуть
віддих, -у, -ови (-і),
у віддиху
віддерти
віддирати
відділ, відділу, відді-
лови (-і)
віддяка, -и; віддяк
віддякувати
віддячити (кому)
віденський
Відень, Відня, Відне-
ви (-і), у Відні (м.)
відерце, -ця, -цю
відемний
віджити, -живу, -веш;
-вуть

відіграти *пб.* відограти
 ти
 відійти, відійду, відійдеш; відійдуть
 відітхнути, відітхну, -тхнеш; -тхнуть
 відідати, відім, відіси, відість; відідять
 відіжджати
 відїзд, у
 відїздити, відїжджу, відїздиш; відїздять
 відіхати, відіду, -ідеш; -ідуть
 відказати -відповісти
а не відмовити
 відки
 відкись
 відкинути
 відкіля
 відкілясь
 відкіль
 відкільсь
 відклик, -у
 відклонення (-є), -я, -ям, -і (-ю)
 відклонниця, -ці, -цею
 відклонятися
 відколи
 відколиж
 відкриття (-є), -я, -ю
 -ям, -і (-ю); відкрить

відкупляти, відкупляю
 відламок і відломок -ломку
 відлига, -и
 відлинити
 відлітати
 відлюдний
 відлюдник, -а *пб.* відлюдок, -людка
 відмерзати
 відмикати
 відміна, -и; відмін
 відмінний
 відмінність, відмінності, відмінністю
 відмінок, -мінка (хворий на англ. хворість)
 відмінок, -мінка, у відмінку
 відмова, -и
 відмовити; відмовитися
 відмовляти; відмовлятися
 відмовний
 віднаходити; віднайти
 віднині *пб.* від нині
 віднимати; відняти; відійму; відійми!
 віднова, -и

відновляти; відновлятися
 віднога, -и
 відносини, відносин
 відносний
 відносність, відносно-сти, відносністю
 відношення (-є), -я, -ю, -ям, -і (-ю); відношення, відношень
 відогравати; відограти
 відозва, -и: відозв
 відокремлення (-є), -я, -ям, -і (-ю); відокремлень
 відокремлюватися
 відом, відома (без мого відома; нема відома)
 відомий
 відомість, -мости, -містю (мостю); відомості, відомостий (ей)
 відомо
 відосередність, -ности, -ністю
 відперти, відіпру, відіпреш; відіпруть
 відпечатувати
 відпирати; відперти, відіпру
 відпис, -у; відписів
 відписувати

відпихати
 відплив, -у; відпливів
 відпливсти, відпливу, відплив, -ла, -ло
 відповідальний
 відповідальність, відповідальности, відповідальністю
 відповідати; відповісти, відповім, відповіси, відповість; відповідать, відповідай, -дайте, відповіж, -віжете, відповів, -ла -ло
 відповідний
 відповідь *пб.* одповідь; відповіді, відповіді, відповіддю, у відповідь, в одповіді; відповіді, відповідий (ей)
 відпочивання (-є), -я, -ю, -і (-ю); відпочивань
 відпочивати, відпочиваю; відпочити, відпочину, відпочинеш, відпочине; відпочинуть; (*не:* відпичну)
 відпочивок, -чивку; *пб.* відпочинок, -чинку

відправа, -и
 відправляти, -прав-
 ляю
 відпуст, -у
 відпустка, -и; відпу-
 сток
 відпрохуватися *пб.*
 відпрошуватися
 відпрягати, відпрягаю
 відпущення (-є), -я,
 -ю, -ям, -і (-ю); від-
 пущень
 відрада, -и
 відрадонька, -и, відра-
 донці; відрадоньок
 відрадісний
 відраза, -и
 відразу (прс.)
 відрізняти; відріжня-
 тися
 відрізувати
 відрікатися; відректи-
 ся
 відро, -а, -у; відра, відер
 відробіток, -тку
 відробляти
 відробок, -робку
 відроджений
 відродження (-є), -я,
 -ю, -ям, -і (-ю); від-
 роджень
 відроджуватися
 відросток, -ростку (-а)

відрочення (-є), -я, -ю,
 -ям, -і (-ю); відро-
 чень
 відрочувати
 відрубний
 відрубність, -ности,
 -ністю
 відрубувати, відру-
 бую; відрубати
 відрятовувати; відря-
 тувати
 відси; відсі
 відсіля
 відсіль
 відсіч, -и, -і, відсічу;
 відсічі, -чий (відсі-
 чів)
 відслуговувати
 відсоток, -ка, у від-
 сотку
 відтак
 відтам
 відтепер
 відти *пб.* звідти
 відтіля, відтіль; звід-
 тіля, звідгіль
 відтоді (прс.)
 відхід, -ходу
 відцвітати
 відци; відси
 відцидиги; відциджу-
 вати
 відциль; відциля

відцуратисякого, чого
 відчай *пб.* одчай, -чаю,
 -чаєм; відчай (без-
 надійність, резигна-
 ція)
 відчалувати: човен
 відчалює; відчали-
 ти
 відчахнутися
 відчинити; відчиняти,
пб. одчиняти
 відчит, -у
 відчіпляти, відчіпляю;
 відчепити, відчип-
 лю, відчипиш; від-
 чіплять
 відчіплятися
 відчіпне, -ного; (від-
 ступне)
 відшрубувати; відшру-
 бовувати
 відшукувати, відшу-
 кую
 відщіпати
 відьма, -и; відьом
 відьомський
 віжки, віжок
 віз, воза; вози, возів...
 (виджу віз, підма-
 зати воза)
 віза, -и; віз
 візантійський
 Візантія, -тії, -тією

візита, -и *пб.* візит,
 -а (-у) м. р.
 візитувати
 візник, -а
 візо, -а; віз
 візок, візка, віzkови
 (-і), на візку; візки,
 візків
 вій, вія, вієви (-і),
 вієм, вії; Вій, Вія
 (мітол. ество)
 війна, -и; війни, воєн,
 війнам
 війна за волю; оголо-
 шують війну
 військо, -а, -у; вій-
 ська, військ
 військовий
 війт, -а; війти, війтів
 вії, віїв (вій) ж. р.
 вік, -а, у віку *пб.*
 у віці; віки, віків
 вікно, -а, -у (-ови (-і));
 два вікна, вікон
 віко, -а; віка, вік
 віковий
 віковичний
 віконний
 віконниця, -ці, -цею;
 віконниць
 віконце, -ця; віконець
пб. віконців
 вікувати, вікую

віл, вола, волови (-і);
 воли, волів
 вілля, віллі, віллеу;
 віль
 вільний; в. слухач уні-
 верситета
 вільність, вільности,
 вільністю; *пб.* воль-
 ність, вольности
 вільно, вольно
 вільха, и; вільх
 вільховий
 вільшина, -и
він, воно, його, йому,
 його, ним, у нім;
вона, її, їй, її, нею,
 у ній; вони; їх, їм,
 їх, ними, у них.
Пр.: його але: до нього
пб. до його; йому,
але: к ньому; її
але: до неї; їх, *але:*
 до них *пб.* до їх
 вінета, -и
 вінець, вінця, вінце-
 ви (і), вінцем; вінці,
 вінців
 віник, -а
 віно, -а, -у
 вінок, вінка, на він-
 ку; вінки, вінків
 вінчальний батько,
 вінчальна матка

вінчання (-е), -я, -ю,
 -і (-ю); вінчань
 вінчати
 вінчатися
 віолончеля, -і
 віра, -и; вір
 віриліст, -а
 вірити, вірю, віриш;
 вірять; вір!
 вірлиний і орлиний
 вірля, вірляти, вірля-
 ті, вірлям, у вірля-
 ті; вірлята, вірлят
 Вірменин, -а, -ови (-і);
 Вірмени, Вірмен
 Вірменія, -нії, -нією
 Вірменка, -и. -менці;
 Вірменок
 вірменський
 вірний
 вірність, вірности, вір-
 ністю
 вірно
 вірувати, вірую, віру-
 еш; вірують
 вірш, -а, -еви (-і), -ем;
 вірші, -ів; *пб* вір-
 ша, -і, -ею; вірш
 віршовий
 віршомаз, а
 віршування (-е), -я, -ю,
 -і (-ю); віршувань
 віршуваннячко, -а

віршувати
 вісім, восьми і вісь-
 мох, восьми і вісь-
 мом; вісьма або
 вісьмома
 вісімдесять, вісімде-
 сяти, або: вісімде-
 сятьох; вісімдеся-
 тьом, вісімдесятьма
 вісімнадцять, вісімна-
 цяти або вісімна-
 цятьох; вісімнаця-
 тьом, вісімнацять-
 ма;
 вісімсот (невідм.)
 віск, воску, у воску
 вісюк, -а, у вісюк-
 ку; вісюки, -ів
 вістка, -и, вістці; віст-
 ки, вісток
 вістник, -а; Літера-
 турно-Науковий
 Вістник (місячник)
 вістря (-е), -я, -ю, ві-
 стрям, у вістря;
 вістря, вістрів, ві-
 стрям
 вісь, осі, осі, вісю,
 в осі; осі, осий (осей)
 вітання (е), -я, -ю, ві-
 танням, у вітанні;
 вітання, вітань (*пб.*
 вітання)

вітати, вітаю, віта-
 еш; *пб.* витати
 вітер, вітру, вітреп
 вітром; вітри, ві-
 трів
 вітрило, -а, -у; ві-
 трил
 віття (-е), -я, віттям
 (ім. зб.)
 вітцівський *пб.* віт-
 цевий
 вітцівство, -а, -у
 вітчим, -а, -ови (-і)
 вітчина, -и; *ліше:*
 батьківщина, и, от-
 чизна, -и
 віхоть, віхтя, віхте-
 ви (-і); віхті
 віче, -а, вічем, на
 вічі *пб.* вічу; віча,
 віч
 віч-на-віч (присл.)
 вічко, а, -у, у вічку;
 вічка, очок
 вічний
 вічно
 вішаті
 віщо (завіщо, навіщо,
 нізавіщо, нінавіщо)
 віщування (-е), -я, -ю,
 -і, віщуванням; ві-
 щувань
 віщувати

віщун, -а
 віядукт, -у (міст)
 віяти, вію, віеш; віють
 віяти збіже
 віячка, -и; віячок
 (лопата до в. збіжа)
 відатися; вістися
 віжджати
 візд, -у
 віздити, віжджу, ві-
 здиш; віздять
 віхати, віду, відеш;
 відуть
 вію!; вію-вію! (окл.)
 вкінці (прс.); *але*
 в кінці стола...
 вколо
 вкрай; *але*: в край
 Буковину...
 вкупі *пб.* укупі (прс.)
 влад (прс.)
 влада, -и; влад
 владика, -и. владиці,
 владикою; владики,
 влади*кабо* владиків
 власне
 власник, -а
 власність, -ности,
 -ністю; власностей
 (-ей)
 власть, власти, вла-
 стю; власти, вла-
 стий (-ей), властям

вліті (прс.)
 влітку
 влови, вловів
 Влодко, а (пстл.)
 влучний
 влучність, -ности,
 -ністю
 вмах (прс.)
 вмирати *пб.* умирати
 вмисне; умисне (прс.)
 вमितь, миттю (прс.)
 вмілець, вмільця, -еви
 (-і)
 вмілий
 вмільсть, -лости, лістю
 вміти *пб.* уміти
 внаслідок; наслідком
 (прс.)
 внахилку (прс.)
 вназабарі; незабаром
 (прс.)
 внесення (-є), -я, -ю,
 -і (-ю), внесенням;
 внесення, внесень,
 внесенням
 внесок, внеску
 вниз, внизу, *пб.* униз,
 унизу (прс.)
 внівець (прс.)
 внівощо (прс.)
 вносити, вношу; вно-
 сять
 вночі; уночі (прс.)

внук, -а
 внутрішній, я, -є
 вовк, -а, у вовку,
 вовче!; вовки, вов-
 ків
 вовкиня, -ні, -нею;
 вовкинь (рост.)
 возкулак, -а; *пб.* вов-
 кулака, -и, -ці; вов-
 кулак
 вовна, -и
 вовнистий
 вовняний
 вовча, -ати, -аті, вов-
 чам; вовчата, вов-
 чат
 Вовчанськ, -а
 вовчанський
 вовчення, -яти, -яті,
 вовченням; воченя-
 та, вовченят
 вовчий
 вовчиця, -ці, -цею;
 вовчиці, вовчиць
 вовчок, вовчка; Мар-
 ко Вовчок (п.)
 вогнистий *пб.* огни-
 стий
 вогняний *пб.* огняний
 вогонь (*пб.* огонь),
 вогню, вогневи (-і),
 вогнем, у вогні; во-
 гнів

вода, -и, -ді; води, вод
 водевіль, -ля
 водень, водня, водне-
 -ви (-і)
 водильця, водильців
 (удила)
 водити, воджу, водиш;
 водять
 воднекисень, -кисня,
 -кисневи (-і)
 воднокис, -у
 воднокровість, -вості,
 -вістю
 водносталь (прс.) *пб.*
 водно (прс.) (вимов-
 ляй: в-одно, в-одно-
 сталь)
 водоголовя (-є), -я, -ю,
 водоголовям, у во-
 доголові (-ю)
 водограй, -граю, -гра-
 ем, -граї
 водозбір, -збору, збо-
 ром
 водойма, -и (басен)
 водоліки, -ів
 водоліковий
 водопад, -у
 водопійло, -а; водо-
 пійла, водопійлів
 водопровід, -проводу
 водорій, -рія, -риєм,
 -риї

водосвяття (-є), -я, -ю,
водосвяттям, у во-
досвятті; водосвятъ
водотяг, -у (-а), -гови
(-і), у водотягу; во-
дотяги, водотягів
Водехрещі, -ів (Йор-
данські свята)
водяний
водяник, -а (збанок);
Водяник, -а (мітол.
ество, водний дух)
воевідство, -а, -у; во-
евідств
воевідський
воевода, -и, воеводи,
воеводою, у воево-
ді; воевод *пб.* вое-
водів, воевід
воевожа, -і, -жею; во-
евож (дружина во-
еводи)
воєнний
возити, вожу, возиш;
возять
Вознесення (-є) Го-
сподне *пб.* Возне-
сіння, Знесіння (-є),
-я, -ям, -і
возний, -ого
возовий
возовиця, -ці, -цею;
возовиць

войовник, -а
войовничий
волик, -а; у волику
волинський
Воляняк, -а; *пб.* Во-
лянянин, -а; Воля-
няни, Волянян
Волинь, Волини (ж р.),
Волинню, на Во-
ліні
воліти, волюю, волі-
еш; воліють (*ліпше*:
більше хотіти; рад-
ше хотіти)
володар, -ря, -реви (-і),
-рем; володарі, -ів
Володимир, -а, -ови
(-і), -ом, -і; Воло-
димир Волинський
(м.)
Володислав, -а, Во-
лодиславови (-і)
володіль, -теля, -те-
леви (-і)
володілька, -и,
-тельці; володіль-
льок
Володьо, Володя, Во-
лодеви (-і), -дем,
у Володю (пстл.)
волока, -и
волокіта, -и; волокіт
пб. волокітів

волокітство, -а
волокітина, -и
волокістий
волокіно, -а, -у; во-
локіна, волокіон
волокіт *пб.* волікті;
волочу, волочиш,
волочить; волочи-
мо, волочать; волік,
волокла, волокли;
волікши, волочачи,
волочений
волос, волоса, *пб.* во-
лосу; зб. ф.: воло-
ся (-є) *замість*: во-
лоси, волосів
волосінь, волосіни
(-ні), волосінню
волосний, -ого
волосник, -а
волосниця, -ці -цею
волося (-є), -я, -ю,
волосям, у волосю
(-і)
волость, волости; во-
лостий (-ей)
волосяниця, -ці, -цею;
волосяниць
волоський
Волох, -а (Румун, -а)
волоцюга, -и, -цюзі,
-цюгою; волоцюги
волоцюг (*пб.* -ів)

волочити, волочу, во-
лочиш; волочать
волочіння (-є), -я, -ю,
-ям, -і (-ю)
волошка, -и (василь-
ки, рост.); Волош-
ка, -и (Румунка)
Волощина, -и
воля, -лі, -лею
вольний *пб.* вільний
вольність, вольности,
вольності, вольні-
стю; вольности,
вольностей (-ей)
вольт, -а
Вольтер, -ера, -ерови
(-і)
воміти, вомітів — блю-
вання (-є), -я
вомітувати — блюва-
ти
вон! (геть!) (окл.)
вона, воно, вони *гл.*:
він
Пр.: Не треба вжи-
вати старих форм:
она, оно, они, ю,
ню, єі, ї, нев
вонючка, -и (рост.)
воріженьки, воріжень-
ків
ворітця, ворітець, во-
рітцям

воркотіти, воркочу,
воркочеш; ворко-
чуть
Вормація, -ції
воробець, воробця во-
робцеви (-і), у во-
робці, воробче!; во-
робці, воробців; *пб.*
горобець
воробиний
ворог, -а, -ови (-і),
вороже! *пб.* воро-
гу!; вороги, -ів; *пб.*
воріг, ворога
ворожба, -и; ворож-
би, ворожб
ворожбит, -а
ворожбитство, -а
вороже *пб.* ворожо
(прс.)
ворожий
ворожіння (є), -я, -ю,
у ворожінні (ю); во-
рожінь
ворожка, -и; ворожок
ворожнеча, і, -єю;
ворожнеч
ворон, -а
ворон, вороний, -а, -е
ворона, -и; ворон
Вороний, -ого (Ми-
кола, п.)
Вороніж, -а, Вороніжем

воронізький
вороння (-є), -я, -ю,
у воронні (-ю), во-
ронням
воронячий
ворота, воріт, воро-
тами *пб.* ворітьми,
на воротах *пб.* на
воротях
воротар, -ря, -реви
(-і), -рем; воротарі
воротило, -а, -у; во-
ротил
воротній, -я, -є
вороття, (-є), -я, во-
роттям
ворохобник, -а, *пб.*
ворохібник
Ворскло, -а (с. р.) р.
ворухливий
ворушитися, вору-
шуть, ворушишся;
ворушаться
ворушня, -ні, -нею
Воскресення (-є), -я,
-ю, -ям, -сенні (ю);
пб. Воскресіння
(є), -я
воскресити, -шу, -сиш,
-сять
востанне (прс.); ви-
мовляється: в-о-
станне

восьмеро
восьмий
вотум (невідм.) (го-
лос)
вохкий
вохкість, вохкості,
вохкістю; вохкості,
-ий (ей)
воша, -ші; воший (-ей);
пб. вош, -и
вошивий
воювання (-є), -я
воювати за що
вояжер, -ра, -рови (-і)
вояжувати
вояк, -а, ови (-і), на
вояку; вояки, -ів
вояцтво, -а
вояцький
впасти, впаду, впа-
деш; впадуть
вперехрест (прс.)
вперед *пб.* вперед
(прс.)
впертість, впертості,
впертістю
вперто; уперто (прс.)
вперше; вперве (прс.)
впиватися чим, *або*
від чого
впис, -у
вплив; вплинь; вплинь
(прс.)

вплив, -у; впливів
вповні (зовсім, ціл-
ком) (прс.)
вподвійні (прс.)
вподовж (прс.)
впозику; упозику
(прс.)
вполовину (прс.)
впоперек; упоперек
(прс.)
впорожні; упорожні
(прс.)
впоруч; упоруч (прс.)
вслідок; упслідок
(прс.)
вправа, -и
вправді; справді (прс.)
вправний
вправо (прс.)
впродовж
впятье
впятеро
врадуватися (зрадіти)
вражіння (-є), -я, -ю,
у вражінні (-ю) вра-
жінням; вражінь
враз (прс.)
вранішній, -я, -є
вранці; уранці (прс.)
время, времени (*арха-*
їзм); *ліпше*: час, ча-
су; (веремя, веремя,
у веремі — погода)

врешті (прс.)
 врівень; врівні (прс.)
 вродитися; уродити-ся; вроджуся, вродишся, вродиться; вродяться; *пб.* уроджуся...
 врозсип (прс.)
 врозтіч (прс.)
 врядигоди (прс.)
 всадень, всадня, всадневи (-і)
 все (постійно) (прс.)
 все, усе (гл. ввесь.):
 2. всього, усього;
 3. всьому, усьому;
 б. всім, усім; 7. всім, в усім, в усьому, у всьому
 вселенна. -зі
 вселюдський
 всенародній, -я, -є
 всеношна, -ої; *пб.* всенношне, -ого
 всередині (прс.); *але:*
 в середині тій міста
 весвітній, -я, -є
 весильний
 всетаки (прс.)
 всеукраїнський
 всилу (прс.)
 всілякий; всякий
 вслід

всмак
 всміхатися до кого
 вспід
 всподі
 встяж (прс.)
 вступ, -у (по запрошеннях вступ)
 вступатися за кого, що
 всюди; усюди; *пб.* всюда; усюда (прс.)
 всього-на-все
 втекти, втечу, втечеш; втік, втекла, *пб.* втікти, втічу
 втікати *лп.* тікати
 втілення (-є), -я
 втовкти, втовчу *й* утовчу (п. з. м.)
 втомлений; утомлений
 вторік; уторік (прс.)
 второк (архаїзм) *лп:*
вівторок, вівторка, у вівторок
 втрафити; *лп:* потрапити
 втрете; утрете (прс.)
 втрюх (прс.)
 втямки (прс.)
 вуаль, -лю
 вугілля (-є), -я, вугіллям, у вугіллі

вугляний
 вугляр, -ра, -реви (-і), -рем; -рі
 вуголь, вугля, вуглеви (-і); *пб.* вугіль
 вудка, -и; вудок
 вуж, -а, -еви (і) *пб.* вужови (-і)
 вузлик, -а
 вузшати *пб.* вужчати
 вузький, вузший (вужчий), вузенький, вузісінський, найвузший; — вузесенький (пстл.)
 вуй; вуйко (дядько)
 вуй, вуя, вуєви (-і)
 вуйко, -а; вуйки
 вуйна, -и (дядина); вуянка, -и
 Вук Караджіч, Вука Караджіча
 вулиця, -ці, -цею; вулиць, вулицям *пб.* улиця (п. з. м.)
 вулік, -а, вуліку!; *пб.* вулій, -ія *рідше:* улій, улія, улієви (-і), улієм, улії(-ю); уліїв
 вульгарний
 вус, -а; вуси *пб.* вуса, вусів, вусами *пб.* вусима

вухо, -а, у вусі; *пб.* ухо, -а; уха. уши, уший (-ей), *рідко:* вух; ухам і ушам, ухами *й* ушима, на ушах, ухах
 входить, входжу, входилиш; входять, входив
 вхопити, захоплю, захопиш; захоплють; захопив, захопила
 вхопитися за кого, що
 вчасний
 вчасно
 вчвал (прс.)
 втетверо (прс.)
 вчепитися за кого, що
або: до кого, чого
 вчити, учити чого
 вчитель, учитель (п. з. м.), вчителя, вчителєви (-і), -лем, -лі; -лів, -лям
 вчора
 вчорашній, -я, -є
 вшестеро (прс.)
 вщерть (прс.)
 вщипнути, вщипну, -еш
 вюн, -а
 Вюртемберг, -у
 вюртемберзький

в'язання (-є), -я, -ю, в'язанням, у в'язанні (-ю); в'язань
в'язати, в'язу, в'язеш в'язень, в'язня, в'язне-ви (-і), в'язню! в'яз-нем, у в'яз-і
в'язи, -ів

в'язка, -и; в'язок
в'язниця, -ці, -цею;
в'язниць
в'язнути, в'язну, в'яз-неш
в'язнути, в'язну, в'язнеш;
в'язнуть; в'яз, в'язля
В'ячеслав, -а.

Г.

Габа, -и (покривало)
габілітація, -ції, -цією;
габ літацій
габілізуватися
гава, -и; гави *або*
гав ловити
гавань, гавани, -ні, га-ванню; гаваний (-ей)
і гаванів
гавкання (-є), -я, гав-канням, гавканні (-ю)
св. Гавриїл, -а
Гаврило, -а, -ови (-і)
Гага, -и, Газі, Гагою
газький
гадати про кого, що
гаддя (-є), -я, -ю, гад-ням, у гадді (-ю)
гадина, -и; гадин
гадинець, гадинцю *пб.*
серпентина

гадка, -и; гадки, га-док
гадока, -и, гадюці;
гадюк
гадючий
гадяцький
Гадяч, -ча, -чеви (і),
-чем, -чі
газард, -у
гай, гаю, гаєм, в гаї
пб у гаю; гаї, гаїв
гайворон, -а
гайвороння (-є), -я, -ю,
гайворонням, у гай-воронні (-ю)
гайдамака, -и, -ці, -кою;
гайдамак *пб.* гай-дамаків
гайдамацтво, -а
гайдамацький
гайдамащина, -и

Гайдн, -а (мз.)
гайдук, -а, -ови (-і),
гайдуче!; у гайду-ку (-ці) *і* гайдуко-ви (-і)
Гайне, -ного, -номв,
-ним, -нім (п.)
гайовий, -вого
гайок, гайка (-у)
Гайсин, -а
гайсинський
гайстер, -стра, (чор-ногуз, бузьок)
Гайті (невідм.)
галанці, -ів
галапас, -а
галас, -у
Галата, -и
Галєб (Aleppo)
Галєві, -вія, вієви (-і),
(ліпше: Галєвію)
Галєвієм (мз.)
Галилея, -леї
галина очна, галини...
галицький
Галич, -а, Галичеви
(-і) *пб.* Галичови (-і)
Галичем, у Галичі
Галичанин, -а; Гали-чани, Галичан *і* Га-личанів
Галичанка, -и; Олена
Галичанка (п.)

Галичина, -и
галівка, -и; пр. чор-нидо з галівок
галівниця, -ці; галів-ниць
Галле, в Галлі (впро-чім невідм.)
галуза, -и; галуз
галузя (-є), -я, -ю,
галузям, на галуз-зі (-ю)
галузка, и, галузці;
галузок
галун, -у
галушка, -и, галушці
галюцинація, -ції; га-люцинацій
Галя, -лі, -лею, Галю!
гальба, -и; гальб
галька, -и; гальок
(спідниця)
гальма, -и; гальм
гальмувати
Гальштад, -у
гальштадський
гамак, -а; на гамаку
(сітка)
Гамалія, -лії, Гама-ліє!; Гамалією *або*
Гамалієм
гамарня, -ні, -нею;
гамарень
Гамбург, -а

гамбурзький
 Гамільтон, -а
 гамір, гамору
 Гамлет, -а
 гамування (-є), -я, га-
 муванням, у га-
 муванні (-ю)
 гамувати
 гамулець, -мульця,
 -мульцеви (-і)
 гандель, гандлю, ганд-
 леви (-і), гандлем
 —торговля, торгу-
 вання (-є)
 Гандзя, -і -ею
 ганиж, -у
 ганити, ганю, ганиш
 Ганна -и; Ганнів
 Ганнібаль, -ля, -леви
 (-і)
 Гановер, -у
 Гануся, -сі, -сею; Га-
 нусю! Ганусенька,
 Ганусечка (пстл.)
 ганчар, -я, -реви (-і)
 -рем, рі; пб. гон-
 чар
 ганяти; ганятися
 ганьба, -и пб. ганеба
 гаптар, -ря, -реви (-і),
 рем
 гаптарка, -и; гапта-
 рок

гаптувати
 гаразд (прс.) — добре
 гаразд, -у
 Гарасим, -а
 гарбар, -ря, -реви (-і),
 -рем
 гарбарня, -і; гарба-
 рень
 гарбуз, -а, -ови (і);
 гарбузи
 гарбузиння (-є), -я, -ю,
 -ям, -і (-ю)
 гарем, -у
 гарма-дарма (без вся-
 кої причини)
 гармата, -и
 гармідер, -у
 гармонійний
 гармонія, -нії, -нією;
 гармоній
 гарнець (гарнець),
 гарця, гарцеви (-і),
 (міра)
 гарний; гарнійший
 (гарніший); най —
 пб. гарніший; гар-
 нісінський Пр.: гар-
 ная, гарную, гар-
 нее, гарнії — арха-
 ічні форми вжива-
 ні в поезії.
 гарний, гарнюній, гар-
 несенький (пстл.)

гарт, -у
 гартування (-є), -я, -ям
 гартувати
 гарцювання (-є), -я
 гарцювати
 гарячий пб. гарячий
 гаряче (прс.)
 гарячка, -и, гарячці
 (пб. гарячка)
 гасило, -а, -у
 гасло, -а; гасел
 гаснути, гасну; гас,
 гасла, гасло
 гаяти час
 гаятися
 гвіздок, гвоздя; гві-
 здок; гвіздочок —
 ліпше: цвях, цвя-
 шок
 гвоздик, -а (рост.);
 гвоздики, -ів
 гвоздити, гвозджу,
 гвоздиш
 гебан, -у
 гебансвий
 Гегель, Гегля, Ге-
 глеви (і)
 гейбилп.буцімто, ніби,
 мовби
 гекатомба, -и; гепа-
 томб
 гексамер, -метра
 гектар, -а

гектограф, -а
 Гелена, -и (у піснях
 Гомера
 Гелеспонт, -у
 Гелікон, -а
 Геліогабаль, -баля,
 -балеви (-і), балем
 Геляда, -и
 Гельмгольц, -а
 Гельот, -а
 ген! (окл.)
 ген-ген! (окл.)
 Генрик, -а
 св. Георгій, Георгія,
 Георгієви (-і), Ге-
 оргієм, Георгії (-ю)
 Гера, -и
 Гераклід, -а
 Гераклея, -клеї
 Геракль, Геракля, Ге-
 раклеви (-і)
 герб, -а
 гербата, -и пб. гер-
 бата — чай
 герметичний
 герой, героя, герое-
 ви (-і), героєм,
 у герої
 героїчний
 герць, герця; герці
 Гесіод, -а
 геть! (окл.)
 гетьте! (окл.)

геть-геть! (окл.)
 гетьман, -мана, -манови (-і); гетьмани, -ів
 гетьманський
 гетьманування(-є), -я, -ю, гетьмануванням, у гетьмануванні (-ю)
 гетьманувати
 гетьманша, -і, -єю (дружина гетьмана)
 гетьманщина, -и
 геть-чисто (прс.)
 Гефайст, -а
 гибель, гибля, гиблеви (-і), гиблем (струг)
 гибель, гибели, гиблюлю
 гиблювати (стругати)
 гидкий
 гидота, -и; гидот
 гидра, и
 гикавка, -и; гикавок
 гикати
 гимн, -у
 гирло, -а *або* гірло, -а; гирл *пб.* гирлів
 гицель, гиця
 Гібриди, Гібрид
 гігієна, -и
 гідний чого

гідність, гідности, гідністю; гідностей (ей)
 гідравлічний
 гідрографія, -ії, -ією
 гідропатія, -ії, ією
 гідротерапія, -ії
 гієна, -и
 гієрогліф, -а
 гілля, у гіллі (-ю)
 гіляка, -и; гіляк
 гіллястий
 гільтай, -ая, аєви (-і), -аєм, -аї
 Гімалаяі, Гімалаяів
 Гімений, Гіменея, Гіменеєви (-і), Гіменеєм, Гіменеї
 гін, гону
 Гіндустан, -у
 гіперболічний — пересадний
 гіперболя, -і (пересада)
 гіперпродукція, -ії (надмір)
 гіпертрофія, -ії
 гіпноза, -и
 гіпнотизм, -у
 гіподром, -у (тік, грище, біговиськє)
 гіпокрит, -а (лицемір)

гіпопотам, -а
 гіпотеза, -и
 гіпотенуза, -и
 гіпотека, -и
 гіпохондрія, -ії (уронення хворости)
 Гіппій, -ія, -ієви (-і), -ієм, -ії (-ю)
 гіркий, гіркіший (гіркіший)
 гіркість, -кости, -кістю
 гірництво, -а
 гірничий; Гірнича Академія (У.)
 гірняк, -а
 гірський
 гірше *або* гірш (прс.)
 гістерика, -и
 гістеричний
 гістерія, ріі, -рії, -рією; гістерій
 гість, гостя, гостєви (-і), гостю! гостем, у гості, гостєви (-і); гостий (-ей), гістьми; йти в гості
 гіякінт, -а
 гладити, гладжу, гладяць; гладять
 гладкий; Гладкий, -ого
 гладкість, гладкости, гладкістю; гладкостий (-ей)

глиб, -у (м. р.)
 глибина, -и: глибин
 глибінь, глибіни, глибінню
 глибокий, глибший
 глибочиня, -і, глибочинею
 глибочінь, глибочіни, глибочінню
 глини, -у
 глинець, -глинця (алюміній)
 глинник, -а
 глиста, -и
 глистник, -а (рост.)
 глитай, -ая, -аєви (-і), -аєм, -аї (-ю)
 глитати
 Глібів, Глібова, Глібову, Глібів!, Глібовим, у Глібові; Глібови, Глібових
 гліг, глогу (рост.) *пб.*
 глід глоду
 глодати, глодаю *пб.*
 гложу, гложеш
 глот, -а (кратер)
 глузд, -у
 глузливий
 глузувати
 глум, -у
 глумитися, глумлюся; глумляться

глумливий
 глуханя, -і (тиф)
 глухий, глухший *пб.*
 глухійший (глухій-
 ший)
 Глухів, Глухова, Глу-
 хову, Глухове! Глу-
 ховом, Глухові
 глухота, -и
 глуш, глуши, глушю
 глядач, глядача, гля-
 дачеви (-і)
 глядачка, -и; глядачок
 глядати, гляджу, гля-
 диш; глядять
 Гнат, -а, -ови (-і), у
 Гнаті, *пб.* -ови (-і)
 гнати, жену, женеш;
 женучи; жени, же-
 ніть
 гнилець, гнильця,
 гнильцеви (-і)
 гнилий, гнилійший
 (гниліший)
 гниття (-є), -я, -ю,
 гниттям, у гнитті
 гнів, гніву; гнів в
 гнівити, гнівлю, гні-
 виш; гнівлять
 Гнідий, -ого (назва
 коня)
 гніздечко, -а, -у (-ови);
 гніздечка, гніздечок

гнобитель, -теля, -те-
 леви (-і)
 гнобити; гноблю, гно-
 биш; гноблять
 гнучкий
 говіння (-є), -я, -ю,
 говінням, говінні
 (піст)
 говір, говору (-а)
 говірка, -и; говірок
 говіркий
 год, -а (-у); годи *або* го-
 да, год (годів); п'ять
 год (-ів), два года
або два годи
 годен, годна, годно
 годинник, -а
 годинникар, -ря, -реви
 (-і), -рем, у годин-
 никарі (-реви)
 годівля, -лі, -лею;
 вель
 годованець, годован-
 ця, годованцеви (-і)
 годованче!, у годо-
 ванці
 годування (-є), -я, -ю
 -ям, у годуванні
 годящий
 Голгофта, -и
 голення (є), -я, -ю,
 голенням, у голенні
 (-ю); голень

голий, голісінський, го-
 лиський
 голка, -и; голок (*пб.*
 іголка, ігла)
 голсбля, -і; голобель
 голова, -и, голову, го-
 лово!, голови, го-
 лов, *пб.* голів, го-
 ловам
 голова, головонька,
 голізонька, голів-
 ка, голівочка
 головонька (голівонь-
 ка) -и, головонці,
 головонько!, голо-
 вонькою; голово-
 ньок
 голод, голоду
 голоден, голодна, го-
 лодне
 голос, у; голоси (го-
 лоса)
 голосівка, -и; голосі-
 вок
 голосіння (є), -я, -ю,
 у голсінні (-ю); го-
 лосінь
 голуб, -а, голубе! (го-
 лубонько, голубо-
 чок)
 голубеня, -няти, -няті,
 голубеням; голубе-
 нята, голубенят

голубець, голубця, го-
 лубцеви (-і)
 голубка, -и
 голубя, -яти, -яті, го-
 лубям; голубята, го-
 лубят
 голяк, -а, в голяку
 Голяндія, -ії
 голяр, -ря, -реви (-і),
 голяре або голяру!
 голярем
 Гольбайн, -а
 гомеопатичний
 гомеопатія, -тії; го-
 меопатій
 Гомер, -а, -ови (-і)
 Гомеровий; Гомерова
 Іліяда
 гомеричний
 гомің, гомону
 гони, гін і гонів
 гонор, -у (почесть)
 гонорар, -у (заплата)
 гора, -и, горо!, гори,
 гір, горам
 горальня, -і; горалень
 Гораций, -ція, -цієви
 (-і), -ціє!, -цієм,
 у Горачії (-ію)
 гордовитий
 гордість, гордості,
 гордістю
 гордощі, гордощів

гордування (-є), -я, -ю,
-ям, у гордуванні
(-ю); гордувань
гордувати
горе, горя, горю, го-
рем, у горю
горельєф, -а — горо-
різьба
горенько, -а
горизонт, -у (овид)
горизонтальний
Горинь, Горини, Го-
ринню (ж. р)
горище, -а, на горищі
горі (прс.)
горівка, -и; горівки,
горівок; (пб. горіл-
ка)
горілиць (прс.)
горіх, -а; горіше!,
у горісі; пб. оріх
горішній, -я, -є
Горлиці, Горлиць,
Горлицям
горобячий
город, города, горо-
дови (-і), на горо-
ді; городи, -ів
город, города; городи,
городів — місто
(укріплене)
городити, городжу, го-
родиш; городять

городження (-є), -я, -ю,
-ям, у городженні,
(-ю); городжень
городина, -и
Городище, -а, Горо-
дищем, Городищі
городненський
городник (рискаль)
городничий, -ого
Городно, -а
Городня, -і
городський
горожанин, -а; горо-
жани, горожан
горожанство, -а
горожанський
горопаха, -и
горорізьба, -и
гороскоп, -а
горох, -у, гороше!,
у горосі; горохи, -ів
горохівник, -а
Гортенсій, -сія, -сієви,
(і)
горщок пб. горнець,
горшка пб. горщика,
горшкови (-і), гор-
щикови (-і), у горш-
ку пб. горщику;
горшки, -ів
горювання (-є), -я, го-
рюванням, у горю-
ванні (-ю); горювань

горювати, горюю
горячий пб. гарячий;
горячіший
господар, -я, -єви (-і),
-ем, -і; господарі,
-ів
господарити, госпо-
дарю, господариш,
господарять
господарство, -а; го-
сподарств
господарський
господиня, -і; госпо-
динь
Господь, Господа, Го-
сподеви (-і), пб.
Господу, Господі!
у Господі, у Го-
сподеви (і), Госпо-
дом
гостець, гістця, гіст-
цеви (-і)
гостинець, гостинця,
гостинцеви (-і), го-
стинцем; гостинці,
-ів
гостина, -и
гостинний
гостинниця, -і; гостин-
ниця
гостинність, гостин-
ности, гостинністю
гостити, гошу, -стиш

гострий гострійший,
(гострійший)
гострити, гострю, го-
стриш
гостро
гостроверхий пб.
остро...
гостювати, гостюю
готель, готелю, готе-
лем, у готелі
готівка, -и; готівок
готов, -а, -о
готовий
гра, гри; ігор
грабар, -ря, реви (-і)
грабіж, -у (м. р.)
грабіжник, -а
грабіжницький
грабки, грабків (н. пр.
коса з грабками)
граблі, -ів пб. гра-
бель; грабельки,
грабельок (пстл.)
грабунок, -бунку
град, -у
Градчани, Градчан
граля, -лі, -лею; граль
граматика, -и
граматичний
граматка, -и; грама-
ток (буквар)
грамота, -и
грана, -и

границя, -ці
 грань, грани
 граняк, -а
 грати (на скрипку, со-
 пілку)
 гратися з ким, чим
 грач, -а, -еви (-і), -ем
 гребінець, гребінця,
 гребінцеви (-і)
 Гребінка Євген, Гре-
 бінки Євгена (п.)
 гребінь, гребеня; гре-
 бені
 гребля, -і; гребель
 гребти й гребсти; гре-
 бу, гребеш, гре-
 буть; гріб, гребла
 Грек, -а
 грека, -и — грецька
 мова
 Грекinya, -і; Грекинь
 греміти, гремлю, гре-
 миш; гремлять
 Греція, -ції, -цією
 грецький
 гречаний
 гречаник, -а
 гречка, -и; гречок
 гріб, -а; гриби (н. пр.
 щирі гриби)
 грибша, -ші, -шею
 гривна, -и; гривен
 Григор, -а

св. Григорій, -рія, -рі-
 еви (-і), Григорієм,
 у Григорії (-ю)
 грижа, -і
 гризота, -и
 гризти, гризу, гри-
 гризуть; гризений
 гризь, гризя (м. р.)
 лб. гризь, -зи, гриз-
 зю (ж. р.) — рев-
 матизм
 гримати на кого
 Гринів, Гринева (ма-
 ти), Гринева
 Гриць, Гриця, Грице-
 ви (-і), Грицю!; Гри-
 цем, Грицю (пстл.)
 Грицьо, Гриця; Гриць-
 ко, -а, Грицьку!
 (пстл.)
 грище, -а, на грищі;
 грищ
 грім, грому, громови
 (-і); громи
 гріх, -а (у), в гріху
 гріш, гроша, грошем;
 гроші, -ший (ей),
 грішми й грошима,
 у грошах
 грішник, -а
 гробовище, -а, на гро-
 бовищі
 громада, -и; громад

громадільник, -а
 громадський; Громад-
 ський Уряд; (у.)
 громадянин, -а; гро-
 мадяни, громадян
 громадянство, -а
 громадянський
 громовий
 громовина, и (елек-
 тричність)
 громовиця, -ці, -цею;
 громовиць
 громозвід, -зводу
 груба, -и (піч); груб-
 ка, -и, грубці
 Грубешів, з Грубе-
 шева
 грубий, грубший і гру-
 бійший
 грубість, грубости,
 грубістю
 грубоскірник, -а
 грудень, грудня, груд-
 неви (-і), груднем
 груди, грудий (-ей),
 грудям, грудьми,
 грудях
 грудневий
 грудний
 грузь, грузи, грузю
 грузький
 груша, -ші, -шею;
 груш

грушевий
 Грушівський, -ого
 грушка, -и, грущці;
 грушок
 грядка, -и, грядці;
 грядок
 грязюка, -и, грязці
 губка, -и
 Гугеноти, -ів
 гудити когось (хули-
 ти)
 гудіння (-е), -я (ху-
 ла)
 гудіння (-е), -я (шум)
 Гузарева, -ревої (па-
 ня)
 гук, -у, в гуку
 гукання (-е), -я, в гу-
 канні (-ю)
 гукати
 гулянка, -и, гулянци;
 гулянок
 гуляти
 гулящий
 гульба, -и (пир)
 гульвіса, -и (заг. р.)
 гульк! (окл.)
 гульня, -і, гульне!
 гульнів
 гультіпака, -и
 гуманізм, -у
 гуманіст, -а, гумані-
 стом

гуманістичний
гуманітарний (добро-
дійний)
гуманний (людяний)
гуманність, -ости,
-істю (людян сть)
Гумбольдт, а
гуменний, -ого
гумор, -у; гумори (ве-
селість, жартівли-
вість)
гумореска, -и, гумо-
ресці; гуморесок
(сміховинка)
гуморист, -а; (сміхун,
сміхованець)
гумористичний
гуня, -ні; гунь *лб*:
гуня (каптан)
гунька, -и, гунці
гуркати
гуркіт, гуркоту
гурма, -и
гурмом (прс.)
гурт, з гурту, в гурті
гурток, гуртка, вгуртку
гуртом (прс.)
гуртувати
гусак, -а, в гусаку
гусарин, -а; гусари,
-рів *лб*. гузар, -а
гусарка, -и; гусарок;
лб. гузарка, -и

гуска, -и, гусці, гуско!
гуски, гусок
гусельниця, -ці; гу-
сільниця; усільниця
гусій, гуся, гусе; гуся-
чий
гусла, гуслів, гусям
і гуслам
гусянка, -и
густий, густійший (гу-
стіший), гущий
густота, -и
гуся, -сяти, -сяті, гу-
сям; гусеня, -няти
гусятина, -и
гусь, гуси; гуси, гусий
(ей), гусям, гусьми
гута, -и
гутірка, -и; гутірок
гутник, -а
гуторити, гуторю, гу-
ториш; гуторять
Гуцул, Гуцула; Гуцули
гуцульський
Гуцульщина, -и
гучати
гучність, гучности,
гучністю
гушавина, -и; гушавин
Гюго (невідм). 2. Вік-
тора Гюго
Гюс (Hughes), Гюса,
Гюсови (-і), в Гюсі.

Г.

Гавра, -и
гажа, -і (платня)
газ, -у
газа, -и
газда, -и, газді, га-
здою; газди (ліпше:
господар)
газдиня, -ні; газдинь;
(*лп*. господиня)
газдівство, -а; газдів-
ства (*лп*. господар-
ство)
газдування (є), -я, -ям,
у газдуванні (-ю)
газдувати (*лп*. госпо-
дарювати)
газета, -и (часопис,
часопись)
газетяр, -ря, -реви (-і),
-рем
газон, -а
Гай, Гая, Гаєви (-і),
Гаєм, Гаю (-і)
галера, -и
галерія, -ії, галерією
Галілей, -єя, -єєви (-і)
Галієєм
Галія, -ії; Галій
галянтерія, -ії
галянтерійний
гальоп, а

гальопка, -и
гальоп, -а
гальопування (є), -я
гальопувати
Гангес, -у (-а)
Ганджа, -і
ганок, ганку
ганч, -у
ганчувати (судити)
гарантія, -ії
гарантувати
гарбовина
гардероба, -и
Гарібальді, -ія, -іє-
ви (-і), -ієм
Гаронна, -и
гатунковий
гатунок, гатунку
Гаштайн, -у
Гвадальківір, -у
Гвадіяна, -и
гвалт, -у
гвалтувати
гвардія, -ії, -ією
гвинтівка, и; гвинті-
вок
гвінт, -а; гвінт, -а
Гданьск, -а
гегати
гедз, -а; *лб*. гедзь, ге-
дзя

гедзатися
гедзель, гедзля
Гедимін, -а
гелюх, -а (внутрен-
ности)
генеальогічний
генеальогія, -ії; гене-
альогій
генеза, -и
генерал, -рала
генеральний
генерація, -ції
генетичний
геній, генія, генієви
(-і), генію!; генієм,
у генію; геніів
геніяльний
Геновефа, -и
Генуа, -и, в Генуї, під
Генуою
генуенський
географічний
географія, -ії; геогра-
фій
геодезія, -ії; геодезій
геологічний
геологія, -ії, геолоь-
гією; геологій
геометрія, -ії
»Георгіки« Вергілія
Гервасій, -сія, -сієви
(і), Гервасію; *пб.*
Гервасій

герега, -и
Гергарт Гавптман,
Гергарта Г. (п.)
германізм, -у
Германік, -а
германіст, -а
»Германія« Тацита
гест, -у
Гете (невідм.) 2. Йо-
гана Вольфганга
Гете
гешфет, у
гзимс, у
гирлига, -и
гімназист, -а
гімназія, -зії, -зією; гім-
назії, -іїв
гімназіяльний *пб.* гім-
назійний
гімнастика, -и, -ці
Гінея, -еї (Guinea)
гіпс, -у
гіпсовий
Гледстон, -а (Gladston)
гліцерина, -и
гляр; глег: кляр, -у
(підпустник)
гляронець, гляранця
(солодкий сир)
глярати; гляржити; за-
гляржати молоко
глядятор, -а; глядія-
тори

гнайс, -у
Гней, Гнея, Гнеєви (і),
Гнеєм, Гнею
Гнезно, -а
гніт, гнота
гогодза, и
голка, -и (пшениця без
остий)
гольгнути
гольк, -а
гонта, -и; гонт
Гонта, -и; Гонтою
гонталь, -таля, тале-
ви (-і), -талем
горболя, -і
горболястий
Горгона, -и
Гориція, -ції
Горький, Горького
Гот, -а
готика, -и
готицький
готичний
Гошинський, -ого (п.)
гравюра, -и
гравюрувати й граву-
вати
Грахх, -а
грамофон, -у
гранат, -а; *пб.* грана-
та, -и
граніт, -у; *пб.* гранит,
-у

грасувати
грат, -а (хлам)
грата, -и (*крат*)
граф, -а; *пб.* граф, -а
графіка, -и
графіт, -у (-а)
графічний
графство, -а, *пб.* граф-
ство
графський; графський
графянка, -и; графян-
ка
граца, -и
гremія, -ії, ією
гremіяльний
Гренляндія, -дії
гринджоли, гринджол
грис, -у
Гріг, -а (мз.)
Грініч (Greenwich) нев.
грунт, -у; ґрунти *або*
ґрунта
грунь, ґруня, ґруневи
(-і); ґруні
група, -и; група, -и
группувати; ґруппувати
губернія, -ії; *пб.* губер-
нія
губерніяльний *пб.* гу-
берніяльний
губерський і губер-
ський
губернантка, -и

гувернер, -ра, -рови (-і);
 гувернери
 гугльоватий
 гудз *i* гудзь, гудзя
 гудзик, -а; гудзік, -а
 гудзиковий
 гуля, -лі
 гума, -и

гумелас, -у
 Гуно (Gounod) невідм.
 2. (опера) компози-
 тора Гуно
 густ, -у
 гутаперча, -чі *пб.* гу-
 таперха, -хи
 гушуватий.

Д.

Дава, -и (дифтерит)
 Давид, -а
 давка, -и; давок (доза)
 давній, -я, -є; давній-
 ший (давніший, дав-
 ніший); давнісінь-
 кий
 давний, давнесенький
 (пстл.)
 давність, давности,
 давністю, у давності
 давно, давніше (дав-
 ніше, давніше), *пб.*
 давнійш, давніш
 (прс.)
 давноминулий
 Дайк (Duck), -а (Ван
 Д.)
 дактиль, дактиля, -ле-
 ви (-і)
 далєбі *й* далєбіг (прс.)

далекій; дальший;
 най...
 далеко; дальше; най-
 дальше
 далекогляд, -у
 далекоглядний
 далекозорий
 далекозорість, -рости,
 -рістю
 далекострільний
 далекосяжний
 далечінь, далечіни,
 далечіню
 далі; дальше (дальш)
 прс.
 дальматика, -и
 Дальмація, -ції, -цією
 Дамаск, -у
 дамаський
 Дамоклів меч
 Дамокль, Дамокля, Да-

моклеви (-і), Дамо-
 клем
 Данаїда, -и
 Данець. Данця, Данце-
 ви (-і), Данцем, у Дан-
 ці *й* у Данцеви (-і)
 Данило, -а
 данина, -и
 Данічич, а
 Данія, Данії, Данією
 Данка, -и
 данський
 Данте Алігієрі, 2. Дан-
 та Алігієрія, 3. Дан-
 тови (-і) Алігієрієви
 (-і), 6. Дантом Алі-
 гієрієм, 7. у Данті,
пб. у Дантови (-і)
 Алігієрім
 Дарвін, -а
 дарвінізм, -у
 Дарданелі, Дарданель
 (Дарданелів)
 дарданельський
 даремно
 Дарниця, -ці, -цею
 дарницький
 даром; даремно, дар-
 мо; дурно; дарма
 дарування (-є), -я, да-
 руванням
 дарувати; дарований
 дастьбі; дасть Біг

дати, дам, даси, дасть,
 дамо, дасьте, да-
 дуть; дай, даймо,
 дайте; давати, даю,
 даєш, дають, давай,
 давайте; давай хо-
 дити: *давай* скріп-
 ляє і оживляє сло-
 во; даватися в зна-
 ки — докучати
 дах, -ху, на даху *пб.* на
 дасі
 дахівка, -и; дахівок
 дахівковий
 даховий
 Дашів, Дашева, Даше-
 ву, Дашевом, у Да-
 шеві
 дашок, дашка
 дбайливість, дбайли-
 вости, дбайливістю
 дбання (-є), -я, дбан-
 ням
 два рази *пб.* двічі
 два сини (*а не двох*
синів)
 два, двох, двом, двома,
 у двох; дві, двох...
 дві (три, чотири)
 тисячі; дві (три, чо-
 тири) склянки *але*:
 п'ять, шість, сім...
 сто тисяч; п'ять,

шість...сто склянок;
дві стіні, дві яблуці,
дві слові (останки
давньої двійні) дві
сьомі — $\frac{2}{7}$;
дванацятий
дванацять, дванацяти
пб. дванацятьох,
дванацятьом, два-
нацятьма
двацять, двацяти *пб.*
двацятьох...
двері, дверей (-ей),
дверям, дверима
й дверми
двигнений *пб.* двигну-
тий
Двина, -и (р.)
двійня, -і
двійка, -и, двійці; двій-
ки, двійок
двір, двору *й* двора
двірник, -а
двісті *або* двіста;
двохсот; *а* далі
невідм.
двічі *й* двічі
двовірш, -а
двозначний
двозначність, двознач-
ности, двозначні-
стю
двоє, двох... (двоє го-

сподарів, двоє чоло-
віків)
двойко, двійко, дво-
ечко (пестл.)
двоістий (подвійний)
двоістість, двоїстости
двокропка, -и; двокро-
пок
дволітній, -я, -е
двоповерховий
двораки, -а; двораки
дворянин, -а; дворяни,
дворян;
дворян-
ський
двоскладовий
двотижневий
двоцалевий
двочастковий
де; де-вже; де-тобі
де-де; де-далі
деб
дебелий
дебто
дебудь
дебют, -а, (-у)
дебютант, -а
дебютувати
девіза, и *пб.* девіз, -а
девять, девяти *й* дев'я-
тьох, девяти *й* дев'я-
тьом, девяти *й* де-
вятьма *пб.* дев'я-
тьома

дев'ятьдесять, дев'ять-
десяти *й* дев'ятьде-
сятьох... *пб.* дев'я-
носто, -а, -у...
дев'ятьнацять, дев'ять-
нацяти *й* дев'ятьна-
цятьох...
дев'ятьсот (невідм.)
деготь *і* діготь, дігту,
дігтем, у дігті
дегенерат, -а
Дедаля, Дедала, Деда-
леви (-і)...
деж, деж пак (зл.)
дезертир, -а
дезертирувати
дезидерат, -а
дезінфекція, -ії
дезольвати
дезорганізація, -ції;
-цією; -цій
деінде
декабрист, -а
декадент, а
декадентство, -а
Декамерон, -а
декан, а; декани, -ів
декільки; декілька, де-
кількох, декільком,
декількома
деклінація, -ції, -цією;
-цій
деклямаційний

деклямація, -ії
деклярація, -ції
деклярувати
деколи
декольте (невідм.)
декорувати
декотрий
декрет, -у
декуди *й* декуда
делегат, -а
делегация, -ції
делегувати
делікатний
Дельос, -у, -ови (-і)
Дельфи, Дельф
демагог, -а
демагогічний
демагогія, рії; рій
демаркаційний
демарш, -маршу
Деметра, -и; *пб.* Де-
метер, -три
демобілізація, -ції, -ці-
єю; цій
демократ, а
демократичний
демократія, -тії, -тією;
-тії
демолювати
демонстративний
демонстрація, -ції, -ці-
єю; -цій
деморалізувати

деморалізуюче (при-сл.)
 Демостен, -а
 Демян, -а *пб.* Дамян
 денационалізування
 де́н(є), -я
 денационалізувати
 денебудь
 денедє
 денний
 денник, -а (часопис, часопись)
 денникар, -ря, -реви (-і), -рем
 департамент, -у (відділ)
 депеддент, -а
 депо (невідм.)
 депозит, -а (-у)
 депутат, -а
 депутатство, -а
 депутатський
 дєрєвастка, -и (дендрит)
 дєрєвляний
 дєрєво, дєрєва, дєрєву; дєрєва, дєрєв, дєрєвам, дєрєвами
 дєрєвце, дєрєвця, на дєрєвці; дєрєвця, дєрєвєць
 дєрєн, -у
 дєрєжава, -и

дєрєжавний; Дєрєжавна Дума; Д. Рада (У.)
 дєрєжавність, дєрєжавності, дєрєжавністю; дєрєжавностий (-єй)
 дєрєжално, -а; дєрєжалєн
 дєрєжаннє (-є), -я
 дєрєжати, дєрєжу, дєрєжать; дєрємань, Дєрємани (ж. р.)
 дєрти, дєру (дру), дєрєш; дєрємо, дєрєте, дєрєуть (дєруть); дєри, дєрєть!
 дєсєрт, -у (закуска)
 Дєсна, -и
 дєспєкт, -у (погорда)
 дєспот, -а
 дєспотизм, -у (самовласть)
 дєстилювати
 дєстиляція, -ції; -цій
 дєсятилітній, -я, -є
 дєсятиліття (-є), -я, -ям, -і (-ю); дєсятиліть
 дєсять, дєсяти *пб.* дєсятьох...
 дєсятка, -и; дєсятєк
 дєсь-їндє *або* дєсь

дєсь-нє-дєсь
 дєтєйль, дєтєйлю,
 у дєтєйлі; дєтєйлі, -лів
 дєтєйльний (частковий, дєрєбний)
 дєфєкт, -у; (хиба)
 дєфєнзива, -и
 дєфїнітивний
 дєфїніція, -ції, -цією; -цій
 дєфїніюваннє (-є), -я
 дєфїніювати
 дєфїцит, -у (недобір)
 дєфравдант, -а
 дєфравдация, -ції, -цією; дєфравдаций
 дєхто, дєщо; 2 дєкого, дєчєго; 3. дєкому, дєчєму; 6. дєким, дєчим; 7. у дєкім, у дєчїм
 дєцєнтралїзация, -ції; -цій
 дєцидувати
 дєцизія, -зії, -зією; -зіій
 дєчий, дєчия, дєчє; 2. дєчийєго, дєчєї; 3. дєчийєму, дєчєї; 4. дєчийєго, дєчєї; 6. дєчєїм, дєчєїєю; 7. у дєчєїм, у дєчєїї. — 1.

дєчїї, 2. дєчєїх, 3. дєчєїм, 4. дєчєїх, дєчєїї, 6. дєчєїми, 7. у дєчєїх
 дєшєвий, дєшєвший, най...
 дєяк
 дєякій, дєяка, дєякє; 2. дєякого, дєякої; 3. дєякому, дєякій; 4. дєякого, дєяку, дєякє; 6. дєяким, дєякою; 7. у дєякім, у дєякій. — 1. дєякі, 2. дєяких, 3. дєяким, 4. дєяких, дєякі, 6. дєякими, 7. дєяких
 дєжавр, -а
 дєрєрєло, -а, -у; дєрєрєла, дєрєрєл, дєрєрєлам, дєрєрєлами
 дєрєрєльцє, -я
 дєжїгун, -а *пб.* дєжїгун, -а
 дєжїміль, дєжїмєля, дєжїмєлєві (-ї), дєжїмєлєм; дєжїмєлі, -їв
 дєжура, -и, *пб.* чєра, -и
 дєжурчати, дєжурчу, -чїш; -чїть
 дєзвєніті, дєзвєню; дєзвєнєть

дзвін, дзвона (-у); дзвінок, дзвінка
 дзвінниця, -ці, -цею;
 дзвінниць
 дзвінкий
 дзвінник, -а
 дзвонар, -ря, -реви (-і),
 дзвонарю! дзвонарем, у дзвонарі
 дзвонити; дзвонять
 дзелень! (окл.)
 дзеленькати
 дзеркало, а, -у (-ови);
 дзеркал
 дзеркальце, дзеркальця, дзеркальцю і
 -цеви (-і), дзеркальцем; дзеркальця,
 дзеркалець (дзеркальців)
 дзиглик, -а
 дзуски, дзуськи! (окл.)
 дзюба, -и
 дзюбак -а
 дзюбати
 дзюркотати
 дзюркотіти, дзюркочу,
 дзюркоче; шдзюркочуть
 дзюрчання (-є), -я
 дзявкати
 дзьоб, -а *пб.* дзюб, -а
 дибати, дибаю *пб.* ди-

блю; дибають *пб.*
 диблуть
 диби, дибів
 дибки (прс.) на пальцях
 диван, -у
 диверсія, -ії
 диверсійний
 дивитися, дивлюся,
 дивишся; дивимосся,
 дивитесь, дивлять-ся
 дивіденда, -и; дивіденд
 дивізія, -зії, -зією; дивізії
 дивний
 дивогляд, -у
 дивування (-є), я, -ям,
 -і; дивувань
 дивуватися
 дидактика, -и, -ці
 дидактичний
 Дидим, -а
 Дидона, и, -ні
 дижурство, а, -у
 дижурування (-є), -я
 дижурувати
 дикар, -ря, -реви (-і),
 -рем
 диктат, -у
 диктатор, -а
 диктаторський
 диктування (-є), -я

диктувати
 дикун, -а
 дикунство, -а, -у; дикунств
 дикунський
 дикція, -ції, -цією;
 дикцій
 дилема, и; дилем
 дилетант, -а
 дилетантство, -а
 дилетантський
 диліжанс, -у
 дим, -у, в диму *або*
 в димі; дими
 димар, -ра, -рови (-і),
 -ром; димарі
 димарня, -ні, -нею
 Диміївка, -и, -ці
 диміївський
 димісія, -ії; димісії
 димовик, -а
 динаміка, -и
 динаміст, -а
 динамічний
 династичний
 династія, -ії; династій
 Динис, -а *пб.* Денис
 динище, -а
 диня, дині; динь
 диплом, -у
 дипломат, -а
 дипломатика, -и, -ці
 дипломатичний

дипломатія, -тії, -тією;
 дипломатій
 директор, -ра, -рови
 (-і), -ром; директори
 дирекція, -ції, -цією;
 дирекціє! дирекцій;
 Дирекція Державної
 Гімназії в Перемишлі (У.)
 диригувати
 диригент, -а
 дисгармонія, -нії, -нією;
 ній, *пб.* дісгармонія
 дисертація, -ції; -цій
 дисидент, -а
 дискант, -а
 дискурс, -у
 дискусія, -сії, сією; сій
 дискутувати
 димованс, -у
 диспенса, -и
 диспозиція, -ції; -цій
 диспута -и (*пб.* диспут, -у)
 дистинкція, -ції, -цією
 дисципліна, -и
 дисциплінарний
 дитина, -и; діти, дітий
 (-ей), дітьми, в дітях
 дитя, -тяти, -тяті, дитям

дитячий *пб.* дитиня-
чий *i* дитиний
диференціювати
диференція, -ції, -цією;
-цій
диференціал, -у
диференціяція, -ції
дифтерія -рії, -рією
дифтонг, -а *пб.* диф-
тонг, -а
дифтонгічний
дихати, дихаю *й* дишу:
дишаєш *i* дишеш;
диш *i* дихай; дишуть
i дихають; дишучи
й дихаючи; дихав
дишель, дишля (м. р.)
ді — *пб.* дэ —: дібра-
ти *пб.* добрати; діг-
нати *пб.* догнати;
діждати, дождати; ді-
знати, дознати; ді-
йти *пб.* дойти; ді-
ткнутися *пб.* доткну-
тися
діброва *й* дуброва, -и
дівер, -ра, -рови (-і),
-ром
дівичвечір, дівичве-
чора
дівка, -и, дівці; дівок
дівочий
дівоцький

дівування (-є), -я, у ді-
вуванні, дівуванням
дівча, дівчати, дівча-
ті, дівчам; дівчата,
дівчат
дівчина, -и; дівчата
дівчинка, -и, дівчин-
ці; дівчата
дівчинонька, -и, дівчи-
нонці, дівчинонько-
ю; дівчатонька, дів-
чатоньок *пб.* -тонь-
ків
дівчиночка, -и, -ночці
дівчур, -а, дівчуром;
дівчурі
діготь, дігтю *пб.* де-
готь
дігтяр, -а
дід, діда, діду, у дідо-
ви (-і); діди, дідів;
пб. дідо, -а
дідичність, дідично-
сти, дідичністю
дідів, дідова, дідове;
дідового, дідової...
дідівський
Дідро (Diderot) (не-
відм.); 2. Дениса
Дідро
дідуньо, -ня, дідунєви
(-і), дідуню, дідунєм,
у дідуню; дідуні...

дідусь, дідуся, дідусю!
дідько, -а (чорт)
дідьчий (чортовий)
дієімєнник, -а
дієпис, -у *пб.* дієпись,
-си
дієприкметник, -а
дієслово, -а, -у; -слів
дієсловний
дієта, -и
дієцезія, -зії, -зією; ді-
єцезії (-зіїв)
діжа, -і, діжею
діждати, діжду, ді-
ждеш; діждуть
діжка, -и; діжок
дійниця, -ці
дійсний
дійсність, дійсности,
дійсністю
дійсно, дійсне (прс.)
дійство, а, -у; дійства,
дійств
дійти; доходити
діл, долу, долови (-і),
у долі, доли, -ів
ділення (-є), -я, -ю, ді-
ленням, у діленні
(-ю)
ділимок, ділимка
діло, -а; діла, діл; Ді-
ло (часопис)
діловод, -а

дільник, -а
дільність, дільности,
дільністю
дім, дому, домови (і),
у домі *й* в дому; до-
ми, -ів
Дін Дону (-а), на Доні
Дінець, Днця
Діоген, -а
Діоклеціян, -а
Діомед, -а
Діон, -а
Діоніз, -а
св. Діонізій, Діонізія,
Діонізієви (-і)
діра, -и; діри, дір
діравий, дірявий, дір-
куватий
дірочка, -и, дірочці;
дірочки, дірочок
дірчастий
дірчастість, дірчasto-
сти
діти, дітий (-ей), діть-
ми; *від:* дитина
дітоньки, дітоньків
(пстл.)
діточий
дія, дії; дій
діявол, -а
діягноза, -и, -зі
діягностика, -и
діяграма, -и

діядема, -и
 діакон, -а
 діалект, -а
 діялектольогічний
 діялектольогія, -ії
 діяльний
 діяльність, діяльно-
 сти, діяльністю; ді-
 яльностій (ей)
 діяльог, -а
 діамант, -а
 діаметер, тра
 діяфрагма, -и
 діяч, -а, діячеви (-і),
 діячем; діячі
 діячка, -и; діячок
 длятого (*ліпше*: тому)
 длячого (*ліпше*: чо-
 му)
 Дмитро, -а (*але*: на
 Дмитра), Дмитре!
 дму, дмеш, дме; дмучи
 (дую, дуєш)
 днесь (сьогодні; сьо-
 годні; нині) (прс.)
 днина, -и; дні, днів
 Дніпро, Дніпра, Дні-
 прови (-і), Дніпре!
пб. Дніпру; по Дні-
 прови (-і), на Дні-
 прі, на Дніпру
 Дніпро Славутиця,
 Дніпра Славутиці

Дніпрові пороги, Дні-
 прових порогів
 Дніпропетровськ, -а
 (давній Катерино-
 слав)
 Дністер, Дністра, Дні-
 стре!
 Дністровий лиман,
 Дністрового ли-
 ману
 дно, дна, днови (-і), дні;
 дна, дон і ден (днів),
 днам
 до (прім. з 2 відм.)
 до вечора, віку
 до взавтьього
 до вподоби
 додому *й* додому (прс.)
 до обіду *й* до обід
 до (прс.): до сорок
 людий (-ей)
 доба, -и; доби, діб
 добирати, доберу
 добити, добю, добеш,
 добе; дібю, дібеш;
 дібють
 добич, и, добичю
 добігти, добіжу, до-
 біжиш; добіжать
 добір, добору
 добірний
 »Добраніч«!, добра-
 ніч; на добраніч

»Добровечір«!, добри
 вечір
 »Добридень«! добри-
 день
 добрий; добрійший
 (добріший); *пб* ліп-
 ший; най..
 добрість, добрости,
 добрістю
 добро, -а; добра, дібр,
 добрам
 добробут, -у
 Добровський, -ого
 добродій, -дія, дієви
 (-і), у добродії (ю)
 добродієм; добродії
 добродійка, -и, -ці; до-
 бродійок
 добродійний
 добродійство, -а; до-
 бродійств *пб.* добр-
 дійствів
 Добруджа, -і
 добряга, -и, -зі; добряг
 (ів)
 добрячий
 добрячий (дуже до-
 брий)
 добування (-є), -я, у до-
 буванні (-ю)
 добувати; добуватися
 добудитися
 добуток, добутку

довбати, довбу, дов-
 беш; довбуть
 довбня, -ні, -нею; довб-
 нів *пб.* довбень
 довгий, довший; най-
 довговидий
 довговязий
 довголітній, -я, -є
 довголіття (є), я
 довести, доведу; до-
 везуть
 довершений
 довершеність, -ности,
 -ністю
 довести, доведу дове-
 деш; доведуть
 довжина, -и; довжин
 довід, доводу
 довіря (є), -я довірям,
 у довірі, (-ю)
 довічний
 довкола
 довкруги
 доводити, доводжу.
 доводиш; доводять
 доволі (прс.)
 довше (прс.)
 догадка, -и, догадці
 догадуватися про ко-
 го, що
 догана, и; доган
 доганяти
 догляд -у

доглядати
 доглядник -а, *пб.* до-
 глядач, -а
 доглядниця, -ці *пб.*
 доглядачка, -и
 договір, договору. удо-
 говорі
 догода, и; догід
 догадливий
 догадливість, -вості,
 -вадістю
 догори (прс.); *але:* до
 гори великої...
 догоряти, догоряю,
 -ряєш
 догурту (прс.)
 догма, -и; догм
 догрунту (прс.) цілком
 додавання (є), -я, -ю,
 додаванням, у дода-
 ванні (ю)
 додати, додаю, додала;
 додавати
 додатний (*ліпше:* ко-
 рисний позиточ-
 ний, пожаданий)
 Доде (Daudet), невідм.
 2. Альфонса Доде
 додержати чогось
 додивлятися до кого
 чого
 додна (прс.) *але:* до
 дна самого...

додолу (прс.), додо-
 лоньку (прс.)
 додрукувати
 додумуватися чого
й до чого
 дожа, -і, дожею; дож
 доживати, доживу, до-
 живеш; доживуть;
 дожию, дожиєш; до-
 жиють
 дожити кого, чого
 дожинати чого *й* що,
або до чого
 дожитися до чого, *або*
 чого
 дозвіл, дозволу
 дозволити, дозволю;
 дозволять; дозво-
 ляти
 дозір, дозору
 дозорець, дозорця, до-
 зорцеви (-і), дозор-
 цем
 доїдати, доїдаю; до-
 їсти доїм, доїси, до-
 їсть, доїмо, доїсте,
 доїдять
 доїжджати доїжджаю
 доїти, дою, доїш; доять
 доказ -у
 доки; док (зл.)
 докіля; докіль (зл.)
 докір, докору

доколи
 доконче, доконечне
 докоряти, докоряю,
 докоряєш
 доктор, -а
 докторський
 доктрина, -и
 доктринерство, -а, -у
 доктринерський
 докуди
 документ, -у; документи
 докупи (разом) прс.
 доладу (добре) прс.
 долиця (гарно) прс.
 долів (прс.)
 долішній, -я, -є
 долоня, -ні; долонь
 долото, -а, -у (долото-
 ви (-і); долота, доліт
 дома, вдома (прс.)
 домальовувати, дома-
 льовую
 домашній, -я, -є
 домисли (прс.)
 домів (прс.) додому
 Домініканин, -а; До-
 мінікани, Домінікан
 (-ів)
 домовина, -и *або* тру-
 на, -и
 Дон Кихот, Дон Ки-
 хота, Дон Кихотови
 (-і); донкихотський

Дон, Дін, Дона
 Донбас, -у
 до-ехочу *й* донесочу
 Донець, Донця. Дон-
 цеви (-і) *пб.* Дінець,
 Дінця
 Донецчина, -и *або*
 Донщина, -и
 доня, доні, донекю; доні,
 донь
 донька, -и, донці; донь-
 ки, доньок
 доньчин, -а, -є
 дообідній, -я, -є
 досколишній, -я, -є
 допари (прс.)
 допекти, допечу; до-
 печуть
 доперва; тільки що
 допис, -у -ови (-і), у
 дописі; дописи, до-
 писів *пб.* допись, до-
 писи, дописю, до-
 писи, дописий (-ей),
 дописям
 дописувач, -а
 допізна (прс.)
 допня (прс.) цілком
 допски
 допомагати; допомог-
 ти, допоможу
 допомога, -и; допо-
 мог

допослідку (прс.)
доприкладу (прс.)
допуття (прс.)
доразу (прс.)
доречи (прс.)
дорешти (прс.)
дорібок, рібку
доріженька, -и. дорі-
женці; доріженьки,
доріженьок
доріжка, -и, дор жі;
доріжки, доріжок
дорікати
дорога, -и, зі; дороги,
доріг
дорогий; дорожший
(дорожчий); най—
дорожня, -і; дорожн в;
пб. доріжня і дорож-
неча, -і
Дорошенко. -а, -ви
(-і), у Дорошенку,
пб. у Дорошенкови
(-і)
Дорошенкова, -вої,
-вій (жінка)
доручення (є), -я; до-
ручень
досвід, -у
досвідний
досвідчений
досвідчення (є), -я
досвіт (прс.)

досвітки. досвітоків *пб.*
досвіток
досвітковий
досвітній, -я, -є; »До-
світні вогні«, твір
Лесі Українки
досвіток, -світку
досвітчаний
досвятувати
досить чого
досі
досіль
досконалий
досконалість, -лости,
-лістю
довподоби (прс.)
доста; досить (прс.)
достатній, -я, -є
достаток, -статку
до-сто-біса!
достоту (немов) прс.
досхочу (прс.)
дотепер (прс.)
доти (прс.)
дотіль (прс.)
дотла (прс.) — до
останку
дохід. доходу
доцент, -а
дочасу (прс.) *але*; до
часу того.
дочекатися
дочиста (прс.)

дочка, -и, дочці, дочку,
дочко! дочкою; доч-
ки, дочок, дочкам
дошка, -и, дошці; дош-
ки, дощок
дошмиги (прс.)
дощ, -у, дощеви (-і);
дощі, -ів *пб.* дождж,
-у
дощаний *пб.* дожджа-
ний
дощовий *або* дощовий
драбина. -и; драбин
драгли, -ів
Драгоманов. -а, у, им
(-ом) *пб.* Драгома-
нів, -ова
дражнити, дражно,
дражниш; дражнять
драма, -и; драм
драматизація, -ціі,
-цією; драматиза-
цій
драматичний; Драма-
тичний Театр (У.)
дранка, и, дранці;
дранок
дрантя (є), -я, ям, -і
дратва, -и; дратов
і дратв
драти, деру (*ліпте*:
дерти)
драча, -і; драчею

древній, -я, -є — ста-
ринний
дредновт, -а
Дрезно, -а
дрижаки, -ів
дрижання (-є), -я
дрижати дрижу; дри-
жати
дримливіці, дримли-
вець
дріб, дробу
дрібен, дрібна, -е; дро-
бен; дрібний
дрібку (прс.)
дрібний; дрібніший
(дрібніший, дрібні-
щий), дрібнісін-
кий; дрібенький,
дрібнесенький, дрі-
бонечкий, дрібоць-
кий, дрібнюсінський
(пестл. зменш.)
дрібушки, -ів; дрібу-
шечки дрібушечок
дрібязковий
дрівця, дрівець
дріжджі, -ів
дрізд, дрозда
дрімати, дрімаю
дріт, дроту
Дріяда, -и; (поганське
божество); дріяда,
-и

дрова, дров, дровам, дровима й дровами (збір.)
 дрохва, **и:** дрохов
 друг, -а; други, -ів (*пб.* друзі)
 другий
 дружба, -и; дружби, -ів
 дружба, -и (приятелювання)
 дружина -и (почот, товариство)
 дружина -и (жінка або чоловік)
 дружній, -я, -є
 дружність, -ности, -ністю
 Друз, -а
 друзяка, -и, друзякою, у друзяці; друзяки, друзяк (-ів)
 Друїд, -а
 друк, -у, у друку *пб.* у друці
 друкар, -ря, -реви (-і), -рем
 друкарня, -ні; друкарень
 друкування (-є), -я, -ю, -ям, -і
 друкувати; друкуванний

дрючок *пб.* дручок, дручка
 дуалізм, -у
 дуалістичний
 дуб, -а, дубе! — надубі дубенський
 Дубно, -а
 дуель, -лю
 дуже, дужше й дужче, най —
 дужий, дужший, дужчий, най —
 дужшати й дужчати
 думка, -и; думок
 Дунай, Дунаю, Дунаєви (-і), Дунаєм, Дунаї *пб.* Дунаю
 Дунаї-ці, Дунаєвець і Дунаївців
 дуплікат, -у
 дур, -у
 дурень, дурня, дурневи (-і), дурнем
 дурило, -а
 дурисвіт, -а
 дурний, дурнійший, цілком дурний, дурнуватий, дурнісінький
 дурощі, щів
 дуття (-є), -я
 св. Дух, -а, -ови (-і), (*пб.* -у); дух, -а, духу!

духовенство, -а; духо-венств
 душа, -і, душу, душе!, душею; душ
 душегуб, -а
 душити, душу, душиш; душать
 душком (прс.)
 Дюма, (Dumas) (невід.)
 2. Олександра Дюма
 Дюсельдорф, у
 дядина, -и
 дядько, -а; дядьки, -ів

дядько, дядечко, дя-денько -а
 дяк, -а
 дяківський; Дяківський Голос (ч.)
 дякуати, дякую (бути дяком)
 дякувати, дякую
 дятель, дятля
 дячишин, -а
 дячиха, и
 дьоготь, дьогтю; *ліпше:* деготь і діготь

Е.

Еак, -а
 евакуація, -ції, -цією; евакуацій
 евакувати, евакую
 Евбея, -беї
 Евген, -а
 св. Євгеній, -нія, -нієви (-і), -нієм, -нії (ю)
 Євгенія, -нії, нією; Євгеній
 евентуальний
 евентуальність, -ности, -ністю; евентуальностей (-ей) (можливість)

еволуційний
 еволюція, -ції, -цією; еволюцій
 Евридика, -ки, -ці
 Еврипід, -а
 Європа, -а
 Еврот, -а
 евфемізм, -у
 евфемія, -мії
 евфонічний
 евфонія, -нії, -нією; евфоній
 Евфрат, -а (-у)
 Евфрозина, -и; *але:* св. Евфрозинія, нії

егеж
егіда, -и
Егіна, -и
егоїзм -у
егоїст, -а (самолюб)
егоїстичний
едикт, -а
Едісон, -а
едукація, -ції, -цією;
едукацій
Езоп, -а
екватор, ра, -ром
екліптика, -ки, -ці
екльога, -и, -зі; екльог
економічний
економія -мії, -мією;
економі
екран, -у
ексальтація, -ції, -цією;
ексальтацій
ексальтований
ексальтуватися
ексгумація, -ції; екс-
гумацій
ексекутивний
ексектор, -ра, -ром
ексекуція, -ції; ексеку-
цій
ексемпляр, -ра (*ліпше:*
примірник)
ексистенція, -ції, -ці-
єю; ексистенцій (і-
снування, -я)

екскурсія, -сії, -сією;
екскурсії (прогуль-
ка)
ексорта, -и; експорт
експансивний
експансія, -с і
експедитор, -ра, -рови
(-і), -ром; експеди-
тори
експедиція, -ції, -цією;
експедицій
експенс, -у (видаток)
експенсувати (вида-
вати)
експеримент, -у (-а)
(досвід)
експльоатація, -ції,
-цією; експльоа-
тацій
експльоатувати
експлюдувати (вибу-
хати)
експльозія, зії, -зією;
екпльозій (вибух)
експозе (с. р.) (невідм.)
експропріювати
експропріяція, -ції,
-цією; експропрі-
яцій
екстаза, -и (захват)
екстензивний
екстензивність, -ости,
-ністю

екстериторіяльний
екстерніст, -а
екстракт, -у
екстренний
ексцеленція, -ції, -ці-
єю; ексцеленцій
ексцес, -у
елегійний
елегічний
елегія, гії, -гією; эле-
гій
електризування (е).
-я, -ям, -і
електрика, -и, -ці
електричний
електричність, -ности,
-ністю
електроліза, -и, елек-
троліз
елемент, -у (живло)
елементар -ра, реви
(-і) (перша книжка)
Еліза, -и
еліпса, и; еліпс
елюкубрація, -ції, -ці-
єю; елюкубрацій
еляборат, у (виріб)
емаль, емали; лб. ема-
лія -лії, -лією; ема-
лій
емаліовий
еманципантка, -ки, ці;
еманципанток

еманципаційний
еманципація, -ції, -ці-
єю; еманципацій
емблема, -и
емігрант, -а
еміграційний
еміграція, -ції, -цією;
еміграцій
емігувати
еметик, -а
Емілія, -лії, -лією
Еміліян, -а, лб. Оме-
лян, -а
Еміль, Еміля, Еміле-
ви (-і), (Омелько,
Омелян)
емісар, -ря, реви (-і),
-рем (-ром)
емфаза, -и
Еней, Енея, Енеєви
(-і), Енеєм, Енеї (-ю).
Енеїда, -и,
енергійний
енергічний
енергія, -гії, -гією;
енергій
Енн і, Еннія, Еннієви
(-і), Еннієм, в Ен-
нії (-ю)
ентузіязм, у
ентузіязтичний
енцикліка, и, -ці; ен-
циклік

енциклопедичний
енциклопедія, -дії,
-дією; енциклопе-
дій
Епамінонд, -а
єпископ, -а, -ови (-і);
єпископи, -ів
епіграма, -и
епіграф, -а
епідемічний
епідемія, -мії, -мією;
епідемії
епізод, -у
епізодичний
епілепсія, -сії, -сією;
епілепсії
епільог, -а (у), епільо-
гови (-і)
Епір, -у
епітафія -фії, -фією; е-
пітафій
епітет, -а
епітрахиль, -ли, -ллю,
(ж. р.) або епітра-
хиль, -хиль (м. р.)
епічний
еполєти, -ів
єпопея, -пеї, -пеєю;
єпопей
єпос, -у
єпоха, -хи, -сі; єпох
Єреб, -у
єрудит, -а

єрудиція, -ції, -цією;
єрудицій
Єрфурт, -у
єрфуртський
єсенція, -ції, -цією;
єсенцій
єспанський
Єспанія, -нії, -нією
єстетика, -и, -ці
єстетичний
Єсхіть, Єсхіля, Єсхіле-
ви (-і), Єсхілем *пб.*
Айсхіль
єтажерка, -и, -ці; єта-
жерок
єтер, -у
єтеричний
єтика, -и, -ці; єтик
єтикета, -и; єтикет
єтимольогічний
єтимольогія, -гії, -гі-
єю; єтимольогій
(словотворення)
єтичний
Єтіоп, -а
Єтіопія, -пії, -пією
єтнограф, -а
єтнографічний
єтнографія, -фії, -фією;
єтнографій
єтнольогічний
єтнольогія, -гії, -гією;
єтнольогій

єтюд, -у (-а)
єфект, -у
єфектовний

єфектовність, -ности,
-ністю
Єфес, -у *пб.* Єфез -у.

Є.

Єва, -и *пб.* Єва -и
євангелік, -а
євангеліст, -а
євангеліє, -лія, -лію,
-лієм, -лії (ю); єван-
гелій; *пб.* єванге-
лія, -лії (ж. р.)
Єврей, -рея, -рееви
(і), -реем, -реї; Єв-
реї -реїв
єврейський
євреїзм, -у
Єгипет, Єгипта
єгипетський
Єгиптянин, -а; Єгип-
тяни, Єгиптян
Єгова, -и
єдиний
єднання (-є), -я, -ю,
в єднанні
єднати
єднатися
єдність, єдности, єд-
ністю; єдностий
Єзуїт, -а
єзуїтство, -а, -у

єзуїтський
Єлисавета, -и
Єлячіч, -ча -чеви (-і)
-чем
ємкий
єнерал, -а
єнеральство, -а, -у
єнеральський
Єнісей, Єнісея, Єнісе-
єви (і), Єнісеєм
в Єнісеї
єпархія, -ії, -ією; єпар-
хій; *пб.* єпархія
єпархіяльний *пб.* є-
пархіяльний
єпископ, -а *пб.* єпи-
скоп
єрарх, -а
єрархія, -хії, -хією;
єрархій
Єремія, -мії, -мією
єресь, -си, єресю
єретик -а
Єрихон, -у
Єронім, -а
Єрусалим, -а

ерусалимський
ество, -а
ехида, -и (змія)

ехидний
(*еще, іще,) ще

Ж

-ж: сю часточку лучимо з попереднім словом: колиж, вонаж, їж, ходилаж
жаба, -и; жаб
жабеня, -няти, -ням;
жабенята, жабенят
жабенятко, -а
жабяний
жабот, -а
жабуриння (є), -я, -ю,
жабуринням, у жабу-
ринні (-ю)
жабячий
жага, -и, жазі
жадання (-є), -я, -ю, жа-
данням, у жаданні;
жадання, жадань
жадати, жадаю; жада-
ний
жаден, жадна, жадне
пб. жадний, ніякий
жадібка, -и
жадібний
жадний
жадоба, -и

жайворонок, -ронка,
-ронкови (і); жай-
воронки
жалібний
жалібниця, -і, -цею;
жалібниця
жалісний
жалість, жалости, жа-
лістю; жалостий
(-ей)
жаль, жалю, жалем
жаль (прислів.): мені
чогось жаль
жандарм, -а
жар, жару, в жару;
»Жар« (у.)
жара, -и (спека)
жаргон, -у
жаргоновий
жарити, жарю, жа-
риш; жарять
жаркий
жарт, -у
жартівливий
жартівливість, -вості,
-вістю

жартувати
жати, жну, жнеш;
жнім; жнучи
жах, жаху, жахови (-і),
жахом, у жаху
Жашків, Жашкова,
Жашкову, Жашко-
ве, Жашковом,
у Жашкові
жвавий
ждати кого, чого *пб.*
на кого, що
-же: вкупі з попер. сло-
вом: ходиже!
железа, -и
желятина, -и
жемчуг, -а, -гови (-і)
жемчугом, в жемчу-
зі; жемчуги
жемчужний
женада, -и
Женева, -и
женитися з кимсь
жених, -а (молодий)
женихатися
женський (жіночий)
жентиця, -ці, -цею;
женуватися, женуюся
(соромитися, стида-
тися)
женина, -и (*ліпше:*
жінка, -и)
жереб, -у (а)

жеребець, жеребця,
жеребцеви (-і),
жеребцем; жеребці
жеребя, -бяти, -бяти,
-бям, (*пб.* -бятем);
жеребятя жеребят
жердка, -и, жердок
жертва, -и; жертв
жертвувати
жерти, жеру, жереш,
жере; жеруть
жертівник, -а
жив, жива, живе *пб.*
живий
живіт, живота (шлу-
нок)
животинець, животин-
ця, животинцеви
живу, -веш *пб.* жию,
жиєш
живцем (прс.)
Жид, -а; Жиди (народ)
жиденя, -няти, -ням
жидівський
жижка, жижки, жиж-
ці; жижки
жир, -у (корм)
жирний (товстий)
житній, -я, -є
жито, -а, -у (житови
-і); жита, житів
Житомир, -ра, -рови
(-і), -ром

жито́мірський
життя (-є), -я, -ю,
життям, у житті
життепис, у (м. р);
життеписи, -ів; *пб.*
життепись, си, житте-
теписю; життепи-
си, -сий (-ей)
жінка -и, жінці; жінок
Жіночі прізвища чужі
є невідмінні: Сель-
ма Курц Сельми
Курц; Сельма Ля-
герлеф, Сельми Ля-
герлеф; Анни По-
пер, Марією Едер.
жіно́цтво, -а, у
жіно́цький
жіно́чий
жінчин, -а, -е
жмакання (-є), я
жменя. -ні, -нею,
жмень
жменька, -и, жменці;
жменьки, жменьок
жмут, у
жмуток, жмутка
жмурки, -ів
жнець, женця, женце-
ви (і), женче! жен-
цем, у женці; жен-
ці -із
жнива, жнив

жовні́р, -а, жовнірови
(-і), жовніром; жов-
ніри, -ів
жовте́нь, жовтня, жов-
тневи (-і), жовтнем;
жовтні, -ів
жовти́й, жовті́ший
(жовті́ший, жовті-
щий, жовтісе́нький)
найжовті́ший
жовти́й, жовтесе́нь-
кий (пстл.)
жовтне́вий
жовч, -чи, жовчу
жолоб, -а
жолу́дь, -ди (ж. р.);
жолу́дь, жолудя́, де-
ви (-і), -дем; жо-
лудьми
жорна́, жорен, жорнам
жрець, жерця, жер-
ц=ви (-і), жерче!
жерці -ів
жужели́ця, -ці, -цею
жужмо́м (прс.)
Жуковський, кого
Жуляни, Жулян
жура, -и *пб.* журба -и;
журб
жураве́ль, журавля;
журавлі, -ів
журитися, журюся,
жури́шся

журнал -у
журналіст, -а
журналістика, -и, -ці

Жуль -ля
жюрі (невідм.)

3.

З (приіменник) чер-
гується з приім. *зі*,
із, залежно від по-
ложення, по закону
милозвучности.

Пр.: вийшла з хати,
але: сам вийшов із
хати; біжу з гори,
але: сам із собою;
ходи зі мною. —
Оминаємо зустрічи
двох і більше шеле-
стівок; отже з по
голосівці у поперед-
ньому слові; *із* по
шелестівці; *зі* (*зо*)
перед двома або
більше шелестівка-
ми.

з діда - прадіда
з німецька
з панська
з письменна
з початку
з причини
з тим усім

з (присл.) з година
часу уплило
за (приім.): голосній-
ше за всіх (порівнан-
ня: від); за дяка, за
джуру, за нами, за
часів Сагайдачного
за багато, *пб.* за ба-
гато - надто багато
за великий
за високий
за границю
за границю
за довгий; за довго
за дорогий
за кожним разом
за малий; за мало
лп. надто мало
за панібрата мати ко-
гось
за слабий
за тяжкий
за чоловік (що то за
чоловік)
заарештувати, заареш-
тований

забагатіти, *пб.* за-
багатіти
забезпека, -и, -ці; за-
безпек
забезпечений
забезцін (прс.)
Заблудів, Заблудова,
під Забудовом
забобони, -ів
забрати, заберу, забе-
реш; заберуть
забризувати; забриз-
кати
забряжчати, забяржчу,
-чиш; забряжчать
забудовання (-є), -я,
забудованні (-ю)
забудько, -а, -ови (-і)
забудьковатий
забуття (-є), -я, -ям,
забутті
завбільшки (прс.)
заввишки
завглибшки
завгрубшки
завдалеки; завдальш-
ки
завдання (є), -ю, зав-
данням, у завданні;
завдань
завдаток, датку
завдовжки
завдяки

заведення (є), -я, -ю,
-ям, у заведенні; За-
ведення для Глу-
хонімих (У.)
завезти, завезу, заве-
зеш; завезуть
завести, заведу, заве-
деш; заведуть
завжди
завзятість, - тости,
-тістю
завзяття (є), -я, -ю,
-ям, у завзятті; зав-
зять
завидка; завидна (прс.)
завізно
завірюха, -и, -сі; заві-
рюх; *пб.* заверуха
завіщо
завсіди
завтра
завчасу
завширшки
загадування (є), -я, -ю,
у загадуванні
загалом
загін, загону
загіря (є), я, загірям,
у загірі (-ю)
загнузданий
загодя
загорювати, загорьо-
ваний

загострений
заграва, -и; (луна); За-
грава (ч.)
заграниця, -ці; загра-
ниць; із заграниці
Загреб, -у
загризти, загризу,
-зеш; -зуть
загриміти, загримлю,
загримиш
загромаджувати
зад, -у; на заді, по
заду; зади, -ів
задармо
задача, -чі, -чею; за-
дач
задерти, задеру, заде-
реш; *пб.* задру
задля
задній, -я, -є
задоволений
задоволення (є), -я, -ю,
-ям, у задоволенні
(-ю); задоволень
задрижати, задрижу
заздрісний (зависли-
вий на кого, що;
або на кого, чого)
заздрість, заздрости,
заздрістю
заздрощі, -щів
зазіхання (є), -я, -ю
зазнайомлюватися

заіменник, -а
заідання (є), -я
заідати; заісти, заім
заїди, -ів
заїжджати, заїжджаю
заїздити, заїжджу;
заїздять
зайвий
займання (є), -я
зайняти, займу, за-
ймеш; зайняв
зайчик, -а
закалець, закальця,
закальцеви (і)
закамянілий
закамяніти
заквітчаний
заквітчувати
закі; поки
закіль; покіль
закльований
законодавець, -давця,
-давцеви (-і)
закохатися в кого, що
закуток, закутку
заледве
Залеський, -ого
залити, заллю, за-
ллєш, заллє; за-
ллють
залізя (є), -я
залізний
залізниця

залізничник, -а
залізо, -а, -у (-ови
-і); *пб.* залізо
*[желізо]
залляти, залляю, за-
лляєш
залюбки
залягати, заліг; за-
лягти
замирати
замисел, замислу
заміж
замісць і замість
замовлення (є) -я, -ю,
замовленням, у за-
мовленні; -мовлень
заможній, -я, є; *пб.*
заможний
заможність, заможно-
сти, заможністю
замок, замка (прилад
до замикання)
замок, замку (будів-
ля)
замолоду
замужня, замужня, ої,
замужній
замурувати; замуро-
ваний
занадто
занищо
зануджений
запашний

запашно
запевнення (є), -я, -ю,
запевненням, у за-
певненні; запев-
нень
запевно
запинка, -и, -ці: за-
пинок
запирати
запис, -у; записи, за-
писів; *пб.* запись
записи, записю; за-
писий (ей)
запитання (є), -я, -ю,
запитанням, у запи-
танні; запитань
запівдарма (прсл.)
запізно
запілля (є), -я, -ю, за-
піллям, узапіллі; за-
піль
зап р -пору
запічок, запічка (-у)
заповідь, заповіді, за-
повіддю; заповідий
(ей)
заповіт, -у
запомагти запоможу,
запоможеш; запо-
можуть
запона, -и; запон
Запорожа (-е), -а; (на
В. У.: Запоріжжя

Запорожець, Запо-
рожця, Запорожце-
ви (-і) Запорожцем,
у Запорожці *пб.* За-
поріжець, Запоріж-
ця
запорозький; *пб.* за-
порізький
запрягти, запряжу,
запряжеш, запряг,
запрягла
заразом
зарання (є), -я; у за-
ранні
Заратустра, -и, Зара-
тустрою
зарево, -а
зарібок, -рібку
зарівно
заробіток -бітку
зародок, -родка
зародочник, -а
Зарубинці, Заруби-
нець
заручини, заручин
засвідчення (є), -я, -ю,
засвідченням, у за-
свідченні; засвід-
чень
засвідчити, засвідчу;
засвідчать
засвітити, засвічу, за-
світиш; засвітіть

засвічувати, засв чую
засідка, -и; засідок
засік, -а
Заслав, -а
заславський
заснування (є) -я, -ю,
заснуванням, у за-
снуванні
заспів, -у; заспівів
застеляти, застеляю
застілати, застілаю
застіжка, -и; застіжок
застрелити, застрелю
застромець, застром-
ця
застуджуватися
застуник, -а
заступництво, -а, -у
засяти, засяю, засяєш
зате: тому (прс.); *але*
за те: через те
затишний
затірка, -и; затірок
затісно (прс.)
затого (прс.), от-от
затруїти, затрою
затьмаритися
затьмити, затьмлю,
затьмиш; зать-
млять
затьміння (є), -я, -ю,
затьмінням, у зать-
мінні; затьмінь

Захар, -а
захвилюватися
захисний
захист, -у
захистити, захищу,
захистиш; захистять
західний, -я, -є, *пб.* за-
хідний
захолодки (прс.)
зацвісти, зацвіту
зацікавлення (-є), -я,
-ю, зацікавленням,
у зацікавленні
зачарувати; зачаро-
ваний
зачекати
зачепити, чеплю,
-пиш; -чеплять
зач нити, зачиню, за-
чиниш; зачинають
зачіпати, зачіпаю
зачіпка, -и; зачіпок
зачіска, -и; зачісок
зачі увати, зачісую
зачумлений
зашпари, -ів
защіпати, защіпаю
защіпка, -и; защіпок
защо; *але:* за що ти
його маєш?
заяць, зайця, зайцеви
(-і), зайче! *пб.* зай-
цю!; зайці

збанкрутувати, збанк-
ротую
Збараж, -а, -єви (-і),
у Збаражі
збаразький
збезчестити, збезче-
щу, збезчестиш;
збезчестять
збентежений
зберегти, збережу;
зберіг, зберегла,
зберегло
зберігати зберігаю
збирати; збирає
всда
збиточний
збиточник, -а
збіжа (є) -а
збіжевий
збір, збору
збірка, -и; збірок
збірний
зблизька
збожеволіти
збоку
Збруч, а
збруя, збруї, збруєю;
збруй
збудування (є), -я, -ю,
-ям, у збудуванні
збудувати; збудова-
ний
збутвіти

звання (-є), -я, -ю, -ям,
у званні (-ю); звань
зваркий; зварке залі-
зо
звати, зову *й* зву, зо-
веш *і* звеш; зовуть
звено -а; звена, звен
звертач, -а, -чеви (-і)
зверх
зверху; зверху (прс.)
звершений
звершення (-є), -я, -ю
звечора
Звиногородка, -и, -род-
ці
звиногородський
звисока
звихнення (-є) (суста-
ву), -я, -ю
звичай, -чаю, -чаєм
звишка, -и; звишок
звід, зводу
звідки
звідкіля
звідкіль
звідомлення (є), -я, -ю,
звідомленням у зві-
домленні; звідом-
лень
звідтам
звідти
звітля
звідтіля

звідусіль
звідусюди
звідци
звідціля
звідціль
звіку
звільна
звір, -ра, -рови (і),
-ром, звірю!; звірі,
-ів
звіря, -ряти, -звірям,
у звіряті; звірята,
звірят
звірятко, -а
звісний
звістка, -и, звістці; зві-
сток
зводини, зводин
зворушений
зворушення (-є), -я,
зворушенням, у зво-
рушенні
звук, а (-у); у звуці
Звягель, Звягеля
звягельський
звязати, звязу
звязок, звязку
звязь, звязи, звязю;
звязий (ей)
згадка, -и (про, кого,
що), згадці; згадок
згідно з чим
згірш

згірше
згода, -и; згод
згоден; згодний; згід-
ний
згодом
згорда
згори; *але* з гори тої...
згребло, -а, -у; згреб-
ла, згреблів
здавендавна
здавна
здавніхдавен
здавну
здалека
здалеку
здебільша
здебільшого
здерти, зідру, зідреш
здибати, здибаю *пб.*
здиблю
здирати, здираю
здібність, -ности, -ні-
стю; здібностей
(-ей)
здіймати
здійснений
здійснення (-є), -я
здобич, здобичи, здо-
бичю; здобичий (ей)
Здовбунів, Здовбуно-
ва, Здовбунову *пб.*
Здолбунів
здовж

здоров, здоровий; здо-
ровший *пб.* здоро-
війший (здорові-
ший, здоровіщий);
най—
здоровенний
здоровля (-є), -я, -ю,
здоровлям, у здо-
ровлі
здрігатися
здрібна (прс.)
здуру (прс.)
Зевес, Зевс; 2. Зеве-
са, Зевса; 3. Зеве-
сови (і), Зевсови
(-і); 6. Зовесом, Зев-
сом
зелен; зелений; зеле-
нійший (зеленіший)
зеленастий
зелень, зелени, зе-
ленню
зелізо *пб.* залізо
Зеляндія, -дії
землепис, -у
земля, -і, -землю, зем-
ле!, землею, землі;
земл, земель, зем-
лям
земляк, -а, у земляку
пб. землякови (-і)
земний
земновіск, -воску

земноводник, -а (пла-
зун)
Зендвеста, -и
зеніт, -у
Зеновій, -вія, -вієви (і)
пб. Зеновію, Зено-
вієм, у Зеновії (-ю);
пб. Зиновій
Зеновія, -вії
Зенон, -а
зеренце, -я; зеренця,
зеренець, зеренцям
зеркало *пб.* дзеркало,
-а, -у
зеркальце, -кальця,
-кальцем
зединити, зединю, зе-
диниш; зединять
зеднаний
зеднання (-є), -я, -ю,
у зеднанні
зеднати
зжати, зіжду, зіжнеш,
зіжнуть; зжинати
зжерт, зіжру, зіжреш;
зіжруть
зжити, зживу
зжовкнути
зза (приім.)
ззаду
ззиратися
ззувати; ззути, ззуу,
ззуеш

зиз, -а; Зиз (ч.)
зизуватий (косоокий,
зизокий)
зизуватість, -тости,
-тістю
зиззак, -а
зиззаковатий
зима, -и, зиму, в зимі;
зими, зим
Зимна Вода, Зимної
Води (мц.)
зимовий
зимовик, а
зимовище, -а, у зимо-
вищі
зимувати
Зиновій *пб.* Зеновій
Зиновія *пб.* Зеновія, -ії
зичити, зичу, зичиш;
зичать
зі сну, зі сна; зі мною;
зі (прім.): з, із, зо
зігнати, зжену, зже-
неш; зженуть
зігнути, зігну, -гнеш
зігнорувати, зігнорую
(злегковажити)
зілля (-є), -я, -ю, зіл-
лям, у зіллі (-ю) (ім.
збір)
зілляти, зілля, зіллеш;
зілляють
зімліти

зімняти, зімну, зімнеш;
зімнуть
Зіньків, Зінькова,
Зінькову, Зінько-
вом
зіньківський
Зіньківці, Зіньковець
зір, зору
зірка, -и, зірці; зірки,
зірок *[звізда]
зітхання (-є), -я, -ю,
зітханням, у зітхан-
ні; зітхань
зітхати
зіходитися і сходити-
ся
зіжджати
зіжитися
зізд, -у
зіздитися, зіжджуся;
зіздяться
зісти, зім, зіси, зість,
зімо, зісьте, зідять;
зідж!
зіхати, зіду; зідуть
зіманий і зіломаний
зімати, зімаю *пб.*
зіломати
Златопіль, Златополя
златопільський
злегенька
злегесенька
злідні, -ів

зілий; зілийший (зі-
ший) *або* гірший;
зіляти, -няю
зілити, зіллю, зіллеш;
зіллють
зілість, зілести, зілістю
зіло, -а, -у; зілів *пб.* зол
зіловживання (-є), -я
зілодій, -дія, -дієви (-і),
зілодієм, у зілодії
(-ю); зілодії, зілодіїв
зілодійкуватий
зілодійський
зілодюга, -и, зі, зіло-
дюгою; зілодюг (ів)
зіломити, зіломлю, зіло-
миш; зіломлють *пб.*
зілама і
зілосливий
зілочинець, -чинця,
-чинцеви (-і), -чин-
цем, у зілочинці *пб.*
-чинцеви (-і)
зілющий
зіляку (прс.)
зімагання (-є), -я, -ю,
у зімаганні; зімагань
зімагатися
зімалку
зімшення (-є), -я
зімисел, зімислу
зімисловий
зіміж (прім.)

зімі, зімія *пб.* зімія, зімії,
зімією; зімії, зімії
Зміїв, Змієва
зіміївський
зімогти, зіможу, зімо-
жеш
зімолоду (прс.)
зіморщок, зіморщка,
-ови (-і); зіморщки,
зіморщків; *пб.* зіморш-
ка, -и, ці
зім'ягчення (є), -я
зінавець, зінавця, зінав-
цеви (-і), зінавцем;
зінавці, -ів
зінад
зінадвору
зінайомий
зінайомість, -мости,
-містю
зінайомство, -а, -у
зізнак, -у, у зізнаку; дав-
ся в зізнаки: докучив;
зізнак наведення » «
зізнаменник, -а
зізнамено, -а (зізнамя);
зізнамена, зізнамен
зізнання (-є), -я, -ю,
у зізнанні (-ю)
зізнаття (є), -я
зізнахар і зізнахар, а
зізнахарка, -и; зізнахарок
зізнахідне, -ного

зізначити; се зізначить
зізначіння (-є), -я, -ю;
у зізначінні (-ю)
зізневіра, -и
зізнедавна (прс.)
зізнедацька (прс.)
зізнеобачки (прс.)
зінеохота, -и
зінервований
зінесилений
зінехотя
зінехочу
зінехтувати
зінечевя
зізнижка, -и; зізнижок
зінизу
зізникнення (-є), -я, -ю.
зізникненням
зізникати
зізнимка, -и; зізнимок
зізнення (-є), -я, зізни-
щенням, у зізніщенні
зізнівечити, зізнівечу,
зізнівечиш
зізнов
зізноа
зізноу
зізнування (-є), -я, -ю,
зізнуванням, у зізну-
ванні; зізнувань
зізнуватися з кого, чо-
го
зізняти, зізниму, зізнимеш;
зізнимуть

зовиця, -ці, -цею; зовиць (сестра чоловіка)
зовішній, -я, -є
зовсім
зодягати кого
зодягатися в що
зозуленька, -и, зозуленці; *пб.* зазуленька
зозуля, -лі, -лею; *пб.* зазуля, -лі
зозулячий
зокрема
золотар, -ря, -реви (-і), -рем
золото, -а, -у
золотоніський
Золотоноша, -ші, -шею
Золочів, Золочева, ік Золочеву, Золочевом (м.)
Золя, Золі (п.)
зомліти *пб.* зімліти
зоолог, -а (природописець)
зоологічний (природничий)
зоологія, -ії
зорати, зорю, зореш, зоре; зорють, зораний (*вимовляємо:* з-орати)

зорганізувати; зорганізований
зорієнтуватися (*вим.:* з-ор...)
зоряний
зоряно
зосібна (*вим.:* з-осібна)
зошит, -а *пб.* зшиток, зшитка
зперед (прім.)
зпід
зпід споду
зпоза
зпоміж
зпонад
зпоперед
зпопід
зпосеред
зрада, -и; зрад
зраджувати, зраджую
зрадити, зраджу
зрадіти кому, чому
зрадник, -а
зрадницький
зразок, зразка, -ови (-і); зразків
зразу
зрана
зреалізувати (здійснити, довести до мети)
зреформувати

зрештою
зрівняти *пб.* зрівнати
зрідка
зрілість, зрілості, зрілістю
Зріні, Зрінія, Зрінієви (і) (г.)
зріст, зросту
зритель, зрителя (видець, глядач)
зроду
зроду віку
зрозуміння (-є), -я, -ю, зрозумінням, у зрозумінні
зростівка, -и
зруйнування (-є), -я, -ю, зруйнуванням, у зруйнуванні; зруйнувань
зруйнувати, зруйнований
зручний
зручність, зручності, зручністю
зсадити
зсерця (щире); *але:* з серця мого
зсилати
зсиніти
зсип, у
зсипати
зсихати

зсісти
зсушити
зуб, -а, зубови (-і); зуби, зубів, зубам, зубами, зубак
зумисне
зуміти, зумію (*вимов.:* з умію)
зупинити
зусилля (-є), -я, -ю, зусиллям, у зусиллі; зусиль
зустрінути й зустріти
зустріч, зустрічі, зустрічі, зустрічу
зусюди
зідити
зчарувати *пб.* счарувати
зчаста
зчезати *пб.* щезати
зчорніти *пб.* счорніти
зшивати
зшиток, зшитка, -ови (-і); зшитки
зява, -и; зяв
зява, -и (*вимовляй:* з-ява)
зявистий, зявлюся, зявишся; зявляться (*вимов.* з-являється)
зявище, -а -у, у зявищі (*вим.:* з-я...)

з'являтися (*вим.* з-я..)
 зясирити (*вим.* з-я..)
 зясувати (*вим.:* з-я..)
 зятецько, -а

зятів, зятева, зятеве
 зять, зятя, зятеви (-і),
 у зяті *пб.* у зяте-
 ви (-і); зяті, -ів.

И.

Икати *пб.* гикати
 инде *ліпше* інде
 индик, -а; *лп.* індик
 индича, -чати, инди-
 чам, в индичаті; ин-
 дичата, индичат
 индичий *пб.* ін..
 индичка, -и, индичці;
 индичок (*ліпше:* ін-
 дичка

иней, инея, *пб.* иній,
 инею (*ліпше:* иній)
 инколи *ліпше:* инколи
 инкуди *лп.* інкуди
 иноді *лп.* іноді
 инше *лп.* інше
 инший *лп.* інший, ін-
 ша, інше
 ириця, -ці *лп.* іриця
 истик, -а; *лп.* істик.

Й.

й чергується з *і* на
 початку слів; по ше-
 лестівках — *і*, по
 голосівках — *й*; (п.
 з. м.): вона йде, *але*
 він іде; баткой мати
 йму, ймеш, йме, ймемо,
 ймете, ймуть; ймім,
 ймлений *або* імле-
 ний
 св. Йоан, -а *пб.* Іван

Йоаніт, -а
 св. Йоаким, -а *пб.*
 Юхим, -а; Яким
 Йоакімсталь, -талю
 Йов, -а
 його, йому; до нього,
 до його
 йод, -у
 йодоводень, -водня
 йодоформ, -у
 йодяк, -а

йой! (окл.)
 йойк, -у, в йойку
 йойкати, йойкаю
 йойкіт, йойкоту
 Йокай, Йокаоя, Йока-
 еви (-і), Йокаем,
 у Йокаї (п.)
 Йокогама, -и
 йолоп, -а, йолопе!
 йон, -а
 Йона, -и
 Йонатан, -а

Йонія, -нії, -нією
 йонський
 Йордан, -дана (у), -да-
 нови (-і); *пб.* Йор-
 дань, Йордани
 св. Йосип, -а *пб.* Йо-
 сиф, -а
 йота, -и
 йотація, -ії
 йотований
 йти, йду, йдеш; йдуть
 пб. іду (п. з. м.)

І.

і-(приставка: іржа *пб.*
 ржа; ігра, гра)
 і чергується з *й* (п. з.
 м.): він і я; у нас
 і без гостей так; би-
 чок і ягня. І жаба
 риба!
 Ібен, -а (п.)
 Іван, -а, Іване! Івани,
 Іванів
 Іван-зілля (-е), Іван-
 зілля
 Іванів, Іванова, Іванове
 Іванна, -и; Іваннів
 Іванович, -а, Іванови-
 чеви (-і), Іванови-
 чем, Івановичі

Івонич, -а, Івоничеви
 (-і), в Івоничі
 ігла, -и; ігли, ігол; *пб.*
 голка -и, голок
 іглоськірець, -скірця,
 -скірцеви (-і)
 Ігор, Ігоря, Ігореві (-і),
 Ігорем, Ігорю! в Іго-
 рі (-ю)
 Ігоревий, Ігорева, Іго-
 реве («Слово о пол-
 ку Ігоревім»)
 Ігорів, Ігорєва, Ігорєве
 ігра, -и; ігор *пб.* гра, -и
 іграшка, -и, іграшці;
 іграшок
 ігрець, ігреця

ігрище, -а, -у, на ігри-
щі; ігрища, ігрищ
пб. грище
ігумен, -а; ігумени, ігу-
менів
ігуменя, -і, ігумене!,
ігуменею, в ігумені;
ігумень
ігнорувати, ігнорую
(нехтувати)
ід; до (к, ік)
ідеал, -у; ідеалів
ідеалізувати; ідеалі-
зований
ідеаліст, -а
ідеалістичний
ідеальний
ідентичний (тожса-
мий)
ідентичність, -ности,
-ністю
ідеологія, -ії; ідеоло-
гій
ідея, ідеї, ідеєю; ідей
ідилічний (хуторній)
ідилія, -лії, -лією; іди-
лії, ідилій
ідіом, -у *пб.* ідіома, -и
(говірка)
ідіосинкразія, -ії
ідіот, -а
ідол, -а
ідольський

із чергується із *з* (п.
з. м.) — по голосів-
ках: *з*; по шелестів-
ках: *із*: н. пр.: ро-
дом із Києва; до-
сить із мене; він із
тобою

ізб — перед двома ше-
лестівками: *изо* сну,
изо скали; *пб.* *зі*: я
зі Львова; ходи зі
мною; або *зо*: *зо* всі-
ма

із — (приставка) за-
мість *з* по шеле-
стівках: як *ізібрав*;
*ізв*язати; увесь *із-*
*дриг*неться; *ізів*сть;
*ізигну*вшись; як *із-*
лізти; аж *ізлякали*-
ся, *голосив ізнов*;
*іземі*знято; про-
*йдисвіт ізробив*сь;
ой *ізійду* я; *гомін*
ізчинився... *ізвива-*
ється, *ізв*язати, *із-*
годивсь, *ізлякати*,
ізнайти, *ізробивсь*...

Ізабелля, -беллі
іза: *іза*; н. пр.: *іза*
гаю (не вживай *іза*
в значінні *через!*)

Ізмаїл, -а

ізмаїльський
Ізократ, -а
ізолювати (відокрем-
ляти); ізольований
(відокремлений)
ізолятор, -а
ізоляція, -ції; ізоляцій
ізотерма, -и
Ізраїль, Ізраїля *пб.*
Ізраїля, Ізраїлеви
(-і) (зб.)
ізраїльський
Ізраїльтянин, -а; Ізра-
їльтяни, Ізраїльтян
Ізраїльтянка, -и; Ізра-
їльтянок
Ізюм, -а
ізюмський
іконопис, -у *пб.* та іко-
нопись, тої іконо-
писи, іконописю
іконостас, -у
ікра, -и
іл, ілу
Іларіон, Іларіона
Іліон, -у
Ілірія, -рії
Іліяда, -и, в Іліяді
Ілля, Іллі, Іллю, Ілле!
Іллею, в Іллі; Іллі,
Іллів
ілюзія, -ії; ілюзій; (ома-
на)

ілюмінація, -ії; ілюмі-
націй; (освітлення)
ілюстрація, -ії; ілю-
страцій (картина)
ілюструвати, ілюстру-
ю; ілюстрований
Іляш *або* Ляш, -а
Ілько, -а, Ільку! в Ільку
імагінація, -ії; імагіна-
цій; (уява)
іматрикуляція, -ії
(впис)
іменини, іменин
іменинник, -а
іменник, -а
імення, -я, -ю, імен-
ням, в іменні (-ю);
імення, імен, імен-
ням; *пб.* ймення (п.
з. м.)
іміграція, -ії; іміграцій
(переселення)
імігрувати (переселю-
ватися)
імітація, -ії; імітацій
(наслідування)
імітувати; імітований
імла, -и *пб.* мла; імлі,
імлів
імовірний (правдопо-
дібний)
імовірність, -ности,
-ністю

імперія, -рії, -рією; імперій
 імперіялізм, -у
 імперіяліст, -а
 імперіялістичний
 імпозантний (визначний, величний)
 імпозантність, -ности, -ністю
 імпонувати
 імпресіонізм, -у
 імпресіоністичний
 імпровізація, -ії; імпровізацій
 імпровізувати; імпровізований
 імховий
 імчати; мчати
 імя *пб.* імення, імени, імені (-и), імям, в імені; імена, імен...
Скорочені форми:
 імя, імя, імя, в імі, імя, імів, імям
 інакше (*рд.* інакше)
 інакший (*рд.* інакший)
 інвентар, -ря, -реви (-і), -рем, -рі (спис)
 інвестиція, -ії; інвестицій
 інвігіляція, -ії; інвігіляцій (*ліпше:* догляд)

інгаляція, -ії; інгаляцій
 інгеренція, -ії; інгеренцій
 Інд, -у (*р.*)
 індагація, -ії; індагацій (досліджування)
 інде
 індекс, -у (показчик)
 індемнізація, -ії
 індивідуалізм, -у
 індивідуаліст, -а
 ідивідуалістичний
 індивідуальний (особовий)
 індивідуальність, -ности, індивідуальності; індивідуальностей (-ей); (особовість)
 індивідуум (невідм); ч. мн.: індивідуа, -дуів (*ліпше:* осібняк)
 індик, -а *рд.* индик
 Індієць, Індійця, Індійцєви (-і)
 індійський
 Індія, -дії, -дію, Індіє!
 Індією; Індії, Індіїв
 Індіянин, -а, Індіяни, Індіян; *пб.* Індієць
 індукційний

індукція, -ії; індукцій
 індустрія, -ії; індустрій (промисл)
 іней, інею, інеєви (-і) інею, інеєм, в інеї (-ю); інеї, інеїв...
рд. иней
 інертний (лінивий)
 інерція, -ії, інерцій (*ліпше:* лінощі, лінивість, безсилля)
 інекція, -ії; інекцій (вприскування)
 інженір, -ніра, нірови (-і), -ніром, -нірі; -ніри, -нірів
 ініціал, -а
 ініціатива, -и (почин)
 інквізиція, -ії
 інколи (*рд.* инколи)
 інкримінований
 іновірець, -вірця
 іноді (*рд.* иноді)
 Інсбрук, -у (-а)
 інсерат, -у (оповістка)
 інспект, -у (парник, розсадник)
 інспектор, -ра, -рови (-і); інспектори, інспекторів
 інспекція, -ії
 інспірувати; інспірований

інстинкт, -а (природник)
 інстинктивний
 інститут, -у (-а) (заведення)
 інституція, -ії, інституції!; інституцій (*ліпше:* установа)
 інструктивний
 інструктор, -ра, -рови (-і), -ром; інструктори; (вчитель)
 інструкція, -ії; інструкцій
 інструмент, -у (приладдя)
 інтабуляція, ії; інтабуляцій; (запис)
 інтеграл, -у
 інтегральний
 інтелект, -у; (розум)
 інтелектуальний (розумовий)
 інтелігент, -а
 інтелігентний
 інтелігенція, -ії
 інтензивний (запопадливий)
 інтенція, -ії (*ліпше:* намір)
 інтервал, -у
 інтерв'ю (невідм.) (розмова)

інтердикт, -у (клятва)
інтерес, у
інтересний (*ліпше*: цікавий, займаючий)
інтернаціонал, -у
інтернаціональний (міжнародній)
інтерпелювати (запитувати)
інтерпеляція, -ії; інтерпеляцій; (запит)
інтерпункція, -ії; (перепинання)
інтеррегнум (невідм.) (безкоролівя)
інтерциза, -и (запис)
інтимний
інтимність, -ности, -ністю
інтрига, -и, інтризі;
інтриг
інтригувати
інтуїція, -ії
інфамія, -ії (нечесть)
інфекційний (заразливий)
інфекція, -ії; інфекцій
інфлюенца, -ци, -ці, -цюю
Інфлянти, Інфлянт (-ів)
інфлянтський
інфляція, -ії

інформація, -ії; інформацій; (пояснення)
інцидент, -а (випадок, пригода)
інший (*р.д.* інший)
Іполит, -а
Іран, у
іраціональний
іржа, -і *п.б.* ржа, -і, ржею
»Іржавець« — твір Шевченка
іржавий
іржати; кінь ірже
Ірида, -и
Ірина, -и *п.б.* Ярина, -и
іритація, -ії (гнів, досада)
іритуватися (гніватися)
Іркуцк, -а
Ірляндія, -ії, Ірляндіє!
Ірод, -а
іронізувати
іронічний (глумливий)
іронія, -ії, іроніє! (глум)
Ірпінь, Ірпіня *п.б.* Ірпеня, Ірпіневи (-і)
Іртиш, -у
Ірша, -ші
Ісаак, -а
Ісидор, -а *п.б.* Сидор, Сидір, -дора

іскра, -и; іскор
іскритися
іслям, -у
Ісмена, -и
існувати *п.б.* існувати
Іспанець, Іспанця, Іспанцеви (-і)
Іспанія, -ії
Іспанка, -и
іспанка, -и; інфлюенца, грипа
іспанський
Іспит, -у
ісповідання (-є), -я
істерика, -и
істеричний
істик, -а (*р.д.* истик)
істина, -и
істинний
Істм, -у
істмійський

існувати
Історик, -а
історичний
історіографія, -ії; історіографій
Історія, -рії, -рією;
істота, -и; (суть)
Істрія, -ії
Італієць, Італійця, -цеви (-і), -цем, в Італійці, (-цеви)
Італійка, -и; Італійок
італійка, -и (порода курий)
італійський
Італія, -ії
іти (йти), іду, ідеш, іде, ідемо, ідете, ідуть; ідучи; іди, ідіть, ішов, ішла, ішло
Іфігенія, -нії, Іфігеніє!
іхтіольог, -а.

І.

Ївга, -и
іда, -и
ідальний
ідальня, ідальні; ідальень
ідець, ідця, ідцеви (і); ідці, -ів

ідження (-є), я
ідкий
ідкість, ідкості, ідкістю
ідовитий
ідомий
ідь, іди, іддю

їжа, -і, їжею
 їжак, -ка *пб.* їж, їжа
 їжаковий
 їжакуватий
 їжитися
 їздець, їздця, їздцеви
 (-і)
 їздити, їжджу, їздиш;
 їздять
 їйбо; їй-Богу!
 її (заім. від: вона)
 їсти, їм, їси, їсть, їмо,
 їсьте, їдять; їдже-
 ний, їж, їжмо, їжте!

їстки, їстоньки (пе-
 стливо до: їсти)
 їх, їхній, їхня, їхне;
 2. їхнього, їхньої;
 3. їхньому, їхній;
 4. їхнього, їхню, їх-
 не; 6. їхнім, їхньою;
 7. у їхнім, у їх-
 ньому, у їхній. 1. їх-
 ні; 2. їхніх; 3. їхнім,
 6. їхніми; 7. у їхніх
 їхавиця, -і; їзда
 їхати, їду, їдеш;
 їдуть.

К.

кабаре (с. р. невід.)
 кабель, каблю
 кабінет, -у
 кабінетний
 кавалер, -а
 кавалерист, -а
 кавалерія, -рії; кавалерій
 каварня, -і; каварень
 каверза, -и
 Кавказ, -у
 кавказький
 кавун, -а
 кавунець, кавунця
 кавця, -ції; кавцій

кавяр, -у, кавяром
 кагал, -у
 каганець, каганця, каганцеви (і), у каганці
 Кагарлик, -а
 кагарлицький
 кагла, -и
 каглиний
 кадило, -а, -у
 кадильниця, -і
 кадоб, -а
 кадр, -у *пб.* кадра, -и
 кадриль, -ли (та), *пб.*
 кадриль, кадрилию,
 (той)

кадровий
 кажан, -а (лилик)
 казан, -а
 Казань, Казани, Казанню
 казати, кажу, кажеш;
 кажуть; кажучи, казаний
 Казбек, -а
 каземат, -у
 казенний
 Казимир, -а
 казка, -и, казці; казки, казок
 казковий
 казна-котрий
 казна-що
 казна-як
 кайдани, кайданів
 Каїн, -а
 Каїро, -а, -у
 какао (с. р. невід.)
 каламар, -ря, реви (-і),
 -рем, -рі
 каламутний
 калач *пб.* колач, -а,
 -еви (-і)
 »Калевала«, -и (фінська епопея)
 каленик, -а (хліб з калін. ягодами)
 Кале (Calais) невідм.
 Каленберг, -а

календар і каляндар,
 -ря, -реви (-і), -рем,
 -рі
 калитка, -и; калиток
 каліграфічний
 каліграфія, -ії
 каліка, -и
 Каліпсо, -и
 каліський
 каліф, -а
 каліцтво, а, -у; каліцтв
 Каліш, -а
 Калка, -и, Калці
 Калліопа, -и
 калуський
 Калуш, -а, -еви (-і),
 -ем
 калюжа, -і, калюжею
 Калужний, -ного
 кальвінізм, -у
 Кальдерон, -а
 калькуляція, -ції
 Калькута, -и
 кальоші, -ів
 Камбіз, -а
 Каменець Подільський *пб.* Камянець; Камінця
 П-кого
 камениця, -і
 Камілля, Камілля
 камінець, камінця
 Камінка Струмілова

каміння (-є), -я, -ю, камінням, у камінні (-ю)
 камінюка, -и, каміню-ці
 каміляр, -ра, -реви (-і), -рем
 камінь, каменя *пб.* каменю (будівельного матеріялу); камені
 Кампанія, -ії
 кампанія, -ії
 Кампань (Campanes), Кампанню
 камфора, -и
 камяний і камінний
 Кан (Cannes) невідм.
 канал, -у
 канва, -и
 канделябр, -а
 кандидат, -а
 кандидатський
 Канів, Канева, Каневу, Каневом
 канівський
 Канівщина, -и
 Канни, Каннів, під Каннами, у Каннах
 канонік
 канонічний
 канцелярист, -а
 канцелярія, -ії, канцелярій

канцелярський
 канцлер, -ра, -рови (-і), -ром
 Кападокія, -ії
 капати, капаю; капнути, канути, кану, канеш; слеза кане
 капелюх, -а, у капелюсі *пб.* капелюху; капелюхи
 капеля, -і; капель
 капелян, -а
 капельмайстер, -майстра
 Капернаум, -у
 капітал, -у
 капіталізація, -ії
 капіталізм, -у
 капіталіст, -а
 капіталістичний
 капітан, -а
 Капітоль, Капітолю; *пб.* Капітолій, Капітолія
 капітула, -и
 капітулювати
 капітуляція, -ії; капітуляцій
 капітульний
 капля, -і; *пб.* крапля, -і; крапель *пб.* капель
 капосний

капость, капости, капостью
 капраль, -ля, -леви (-і), -лем
 каприз, -у
 капризний
 Капри (невідм.)
 капсуля, -і
 каптан, -а
 каптур, -а
 Капштат, -у
 капшук, -а, у капшуці
пб. капшуку
 капюшон, у (башлик)
 каравана, -и; *пб.* караван, -у
 Караїбське море
 карбованець, карбованця
 кардинал, -а
 кардинальський
 карета, -и
 карий
 Каринтія, -тії
 карієра, -и
 карятида, -и
 Карльсбад, -у; *пб.* Карлові Вари
 кармазин, -у
 кармазинник, -а
 карниз, -у
 Кароль Великий *пб.* Карло В.

Карпати, Карпат
 карпатський
 Карпо, -а
 карта, -и
 Картагіна, -и; *пб.* Картаген, -а
 картагінський
 Картезій, -зія, -зієви (-і)
 картон, -а
 картоновий
 картопля, -і; картопель; *пб.* картофля
 карук, -а (-у); *пб.* карюк
 карусель, -селя; *пб.* карузеля, -і
 каса, -и
 касарня, -і *пб.* казарма, -и
 касація, -ії
 касієр, -а *пб.* касир, -а
 касієрка, -и; касієрок; *пб.* касирка
 каскада, -и; каскад, -у
 Каспійське озеро
 Кассандра, -и
 Кассій, -ія, -ієви (-і)
 Кастеляр, а
 касувати
 катаклізм, -у; *пб.* катаклізма, -и
 катакомби, катакомб

катаплязма, -и
 татар, -у
 катаракта, -тів
 кагастер, -стру
 катафальок, -фалька
 категоричний
 категорія, -ії
 катедра, -и; катедр
 катедральний
 Катерина, -и
 катихизис, -а
 катихит, -а (законо-
 вчитель)
 католик, -а
 католицький
 Катон, -а
 каторга, -и, зі
 Катря, -трі, -трею
 катування (-є), -я, -ю,
 катуванням, у кату-
 ванні
 катувати; катований
 кахля, -і *пб.* кахель,
 кахля і кафля, -і
 качан, -а
 каченя, яти, каченям,
 у каченяті; каченя-
 та
 качка, -и; качок
 качур, -а
 каша, -і, кашею
 кашель, кашлю, каш-
 лем

кашкет, -а
 кашляти
 кашовар, -ра, -рови (-і),
 -ром; кашовари
 каштелян, -а
 каштелянський
 каятися чого
 каяття (-є), -я, -ю
 Каяфа, -и
 квадранс, -у (чверть,
 -ти)
 квадрат, -у
 кваліфікація, -ції; ква-
 ліфікацій
 кваліфікований
 кваліфікувати
 квартал, -у
 квартира, -и; *пб.* ква-
 тира
 квасок, -ску
 квартира, -и; квати-
 рок
 квац, -ча, квачу!
 квеста, -и
 квестар, -ря, -реви (-і),
 -рем
 квестія, -ії; квестій
 (*ліпше:* питання)
 квич, -а
 квієтизм, -у
 квінквенія, -ії (*лп.* пя-
 тиліття)
 Квінт, -а

Квінтиліян, -а
 Квірит, -а
 квіт, -а *пб.* квіт, -а
 квітень, квітня, квіт-
 неви (-і) *пб.* цві-
 тень (місяць)
 квітка, -и, квітці; квіт-
 ки, квіток
 квітковий
 квітневий
 квітник, -а (у); *пб.*
 цвітник
 квітникар, -ря
 квіття (-є), -я, -ю, квіт-
 тям
 квітчастий
 кволий
 кволість, кволости,
 кволістю
 квот, -а
 квота, и
 квочка, -и; квочок
 кебета, и
 кедр, -а
 кедрина, -и
 келіх, а; *пб.* келих, -а
 келішок, -лішка
 келія, -ії
 Кельн (невідм.)
 Кельт, -а
 Кембрідж (Cambridge)
 невідм.
 кепкування (-є), -я

кепкувати
 кепський
 кепсар, -ря (-ра)
 кераміка, -и
 керамічний
 керая, -єї; *пб.* ки-
 ря
 керванич, -а
 кервисток, -вистка
 керма, -и
 керманіч, -а
 кермівничий, -чого
 керовничий
 кертиця, -і
 керувати
 Керч, -чи, Керчю
 керченський
 кефір, -у
 кешеня, -і
 кешеньковий
 кивати, киваю; кивну-
 ти
 кивот, -а
 кигикати
 кид, -у
 кидати
 кий, кия, киеви (-і).
 києм
 кийок, кийка
 Київ, Києва, Киє-
 ву, Києве! Києвом,
 у Києві; Києви, Ки-
 євів

київський; *але*: Києво-Печерський Манастир, 2. Києво-Печерського Манастиря...
 Київщина, -и
 килим, -а
 кинений *або* кинутий
 кинджал, -а *пб.* кинжал
 кинovar, -у
 кинути, кину, кинеш; кинуть
 кипарис, -а
 кипіння (-є), -я, кипінням
 Кипр, -у
 кипятюк, -тку
 кипячий
 Кир, -а
 Кирилівка, -и, Кирилівці
 Кирило, -а, Кириле! у Кирилі
 кисень, кисня
 кисіль, кисілю, кисілем
 кислий
 кисневець, киснівця
 киснехльорак, -у
 киснути
 кисть, кисти, кистю
 кит, -а

китаєвий
 Китай, Китаю, у Китаї
 китайка, -и; китаєчка, -и
 китайський
 китиця, -ці
 китовець, китовця
 киця, -і
 кицька, -и, кицьці
 Кишинів, Кишинева, Кишиневу, Кишеневом, у Кишиневі
 кишіти, кишу, кишиш
 кишка, -и, кищці; кишок
 Киянин, -а, Кияни, Киян
 кіготь, кігтя
 кізка, -и; кізок
 кізля, -ляти, кізляті, кізлям; кізлята; *пб.* козля
 Кікльоп, -а
 кіл, кола, колови (-і); коли, -ів
 Кілікія, -ії
 кілля (є), -я, кіллю, кіллям, у кіллі
 кілок, кілка
 кілочок, кілочка
 кілька, кількох, кільком, кількома

кількадесять, кількадесяти *пб.* кількадесятьох, кількадесятьом *або* кількадесяти, кількадесятьма
 кількалітній, -я, -є
 кільканацять, кільканацяти *або* кільканацятьох, кільканацятьом, кільканацятьма
 кількясот (невідм.)
 кількість, кількості, кількістю
 кілько?
 кількоро (невідм.)
 кільо, кіля, кілю, кілем, у кілю
 кільограм, -а
 кільометер, -метра
 кільце, кільця, кільцю (-цеви)
 кімната, -и
 Кімон, -а
 кін, кону, конови (-і) *пб.* кін, кона; на кону; кони
 Кіндрат, -а
 кінець, кінця, кінцеви (-і), кінцем, кінці; кінці, кінців; *пб.* конець, кінця

кінкет, -у
 кіннота, -и
 кіно, -а, -у; кіна, кінцієвий
 кінчати, кінчаю, кінчаєш
 кінчатий
 кінчина, -и; кінчини
 кінь, коня, конєви (-і), коню! конем, на коні; коні, коний (-ей), коням, кіньми, на конях
 кіоск, -у
 кір, кору
 кірасієр, -а
 Кіргіз, -а
 кірець, кірця *пб.* корець, корця
 Кірке, -и, Кірці
 кістянка, -и
 кість, кости, кістю, на кості; кости, костий (-ей), кістями *пб.* костями
 кісьба, -и
 кіт, кота, котови (-і), кота, коте! котом, у коті; коти, -ів
 кітка, -и, кітці; кітки, кіток *пб.* кицька й кішка
 кітловина, -и

кітляр *або* котляр,
-ра, реви (-і), -рем
кіш, коша, кошеви (-і),
кошем
кладка, -и, кладці;
кладки, кладок
кладовище, -а, на кла-
довищі
класти, кладу, кладеш,
кладе; кладуть;
клав. клала, клало
клевак, -а
клевета, -и (*лп.*: бре-
хня, наклеп, поговор)
клеветати, клеветчу,
клеветеш; клевет-
чуть (*лп.* наклепу-
вати)
клеветник, -а (*лп.* бре-
хун)
клевець, клеветця, клевет-
цеви (-і)
клеймо, -а; клеймів
клеїти, клею, клеїш;
клеять
клен, клену
кленовий
клепання (-є), -я, -ю
клепати, клеплю *пб.*
клепаю, клеплеш *пб.*
клепаєш, клепле *й*
клепає; клеплють,
клепають

клептоманія, -ії (склон-
ність до крадежи)
кмин, -у
клир, -у
клирик, -а
клирикал, -а
клирикалізм, -у
клирикальний
клич, -а (гасло, поклик)
клієнт, -а
клієнтура, -и
клій, клею, клеєм,
клею; (*пб.* клей)
клімат, -у
кліматичний
клініка, -и, клініці
Клію (невідм.)
Кліємнестра *пб.* Клі-
таймнестра, -и
клітина, -и
клітка, -и, кліток
кліша, -ші; *пб.* кліше
(невідм.)
кліщ, -а
кліщі, кліщів
клопіт, клопоту; кло-
поти
клоча (-є), -а, -у, кло-
чам *пб.* клочем,
у клочі
клуб, -а
клунок, клунка
клуб, -у

ключ, -ча, -чеви (-і),
ключем
ключина, -и
ключка, -и, ключці;
ключки, ключок
ключник, -а
ключниця, -і
клявіш, а
клявіатура, -и
кляг, -у; *пб.* гляг
кляйстер, кляйстру;
пб. клейстер
клякати (*ліпше*: ста-
нути навколішки,
припасти на колі-
на)
клякер, -а
кляса, -и (*пб.* клас, -а)
клясик, -а
клясифікація, -ції; кля-
сифікацій
клясифікувати
клясицизм, -у
клясичний
клясовий
клясти, клянущ, -еш;
-уть *пб.* клену...
кльови, -а
Кльодвік, -а
кльомб, -а
Кльопшток, -а
кльош, -а
кмин, -у

кминок, кминку
книга, -и, книзі; кни-
ги, книг
книгар, -ря, -реви (-і),
рем, у книгарі
книгарня, -і; книгар-
ні, книгарень
книгозбірня, -і (біблі-
отека)
книжечка, -и; книже-
чок
книжка, -и, книжці;
книжок
книжний
книжник, -а
книш, -а
кніт, кнота
княгиня, -і
князівна, -и *пб.* княж-
на, -и
князівство, -а
князювати
князь, к-язя, князеви
(-і), князю! *або* кня-
же!, князем, у князі
(князеви); князі, -ів
коаліційний
коаліція, -ції; коаліцій
кобеля, -і *пб.* кобілка,
-и; кобілок
кобза, -и; кобзи, кобз;
кобзонька, кобзоч-
ка

кобзар, -ря, -реви (-і),
кобзарю! кобзарем,
у кобзарі (-реви);
кобзарі, -рів, -рям
кобила, -и
Кобилянський; Коби-
лянська Ольга (п.),
Кобилянської Оль-
ги
кобиляниця, -і
Кобринська Наталія
(п.), Кобринської,
Кобринській...
кобуз, -а
Ковалів Козалева, Ко-
Ковалеву, Ковале-
вом, у Ковалеві;
Ковалеви, их (п.)
коваль, коваля, кова-
лем, ковалю!
ковдра, -и; к вдер
Ковель, Ковеля
ковельський
коверець, коверця
коверзувати
коверта, -и, конверта,
-и *пб* коверт, -у
ковиль, ковиля (тирса)
ковінька, -и
ковнір, -а *пб*. комір, -а
ковпак, -а
ковтки, ковтків
когорта, -и

Кодак, -а
кодацький
кодекс, -у
Кодр, -а
коефіцієнт, а
кождий, кожда, кожде;
2. кожного, кождої;
3. кождому, кождій;
4. кожного, кожду,
кожде; 6. кожиди,
кождою; 7. у кож-
дім, кождій. 1. кож-
ді, 2. кожних... *пб*.
кожен, кожна, кож-
не; кожний
кожемяка, -и
кожуґ, -а, -ови (-і),
кожуше! на кожусі
пб. на кожухови, (-і);
кожухи, -ів
коза, -и; кози, кіз
козак, а, козакови, на
козаку *пб*. на коза-
ці й на козакови (і),
козаче!; козаки, -ів
козакування (-є), -я, -ю
козарлюґа, -и, -зі
коз цтво, -а
козацьк й
козаченько, -а
козачий
козачка, -и; козачок
козачок, козачка

козел, козла (кізла)
Козелець, Козельця
козелець острий
- (рост.)
козелецький
Козелеччина, -и
козир, -ря, -рем
Козлов, Козлова, Коз-
лову, Козловом,
у Козлові
козоріг, козороґа
козуля, -і (коза)
Козуля, -і (назва ко-
рови)
Козятин, -а
козятинський
коїти, кою, коїш, коять
кокаїна, -и; *пб*. ко-
каїн, -у
кокетувати з ким
коклюш, -у
колач, -а; *пб*. калач, -а
колесо, -а, -у (-ови);
колеса, коліс, ко-
лісьми *пб*. колеса-
ми
колеґа, -и, колезі (*ліп-*
ше: товариш)
колеґія, -ії; колеґій
колеґіяльний
колектив, у
колективізм, -у
колективний

колекціонер, -ра, -ром
колекція, -ії; колекцій
коли, колиж
колиб; колиби
колибудь
коління (-є), -я
колись
коликати, колишу, ко-
лишеш; колишуть
колишній, -я, -є
Колізей, Колізею, Ко-
лізеєм, у Колізеї
колізія, -ії; колізій
Колішвина, -и
коліно, -а, -у; колін,
коліньми й колінами
колінце, -ця
колір, кольору
колісце, колісця *пб*.
колісцяти
колія, -лії; колій
коло, -а, -у; кол
коло (приім.) чого
колодій, -ія
колодка, -и, колодці;
колодки, колодок
колодязь, колодязя,
колодязеви (-і)
коломийський
Коломия, -мі
колос, -а; колоси, -ів
колося (-є), -я, -ю,
у колосі (-ю)

колоти, колю, колеш
 коле; колють, ко-
 лотий *і* колений
 колотися
 колотити, колочу, ко-
 лотиш
 колотнеча, -і
 Колюмб, -а
 коляда, -и
 колядка, -и, колядці;
 колядки, колядок
 колядра, -и
 колядувати
 Коляр, -а
 колятор, -ра, -рови (-і),
 -ром
 коляціонувати (*ліп-
 ше*: провірювати)
 кольоквія, -ії *або*: ко-
 льоквіюм; кольок-
 вія, кольоквіїв
 кольонізувати
 кольоніст, -а
 кольонія, -ії; кольоній
 кольоніяльний
 кольорист, -а
 кольорит, -у
 кольоровий *і* кольо-
 ристий
 кольос, -а
 кольосальний
 кольпортаж, -и
 команда, -и

комар, -ря, -реви (-і),
 -рем, -рі *пб.* комар,
 ра, рови (-і)...
 комасація, -ії
 комаха, -и, комасі
 комахоїд, -а
 комашка, -и; комашок
 комашня, -і
 комбінація, -ії; комбі-
 націй
 комбінувати
 комедія, -ії; комедій
 комедіант, -а
 комедний
 коментар, -ря, -реви
 (-і); коментарі...
 коментувати
 комерція, -ії
 комета, -и
 комин, -а; *пб.* димар,
 -ря
 коминок, -минка
 коминяр, ра, -реви (-і),
 -рем
 комір -а *пб.* ковнір
 комірець, комірця
 комірка, -и; комірок
 комірне, -ого
 комірник, -а
 комісар, -ря, -реви (-і),
 -рем, ком сари...
 комісаріят, у
 комісарський

комісія, -ії, комісією;
 комісії
 комітет, -у
 коміть; коміть-голов;
 коміть-головою
 комічний
 мода, -и; комод
 комонний
 комонник, -а
 комора, -и; комор
 компанія, -ії; компа-
 ній
 компенсація, -ії; ком-
 пенсацій
 компетентний
 компетенція, -ії; ком-
 петенцій
 компілятивний
 компілятор, -а
 компіляція, -ії; компі-
 ляцій
 комплет, -у
 комплетний (цілкови-
 тий)
 комплетно (цілком, зо-
 всім)
 комплімент, -у
 композитор, -ра, -ро-
 ви (-і), -ром; компо-
 зитори...
 композиторка, -и; ком-
 позиторок
 композиторський

композиція, -ії компо-
 зицій
 компот, -у (узвар, ва-
 рення)
 компрес, -у (оклад,
 прикладка)
 компроміс, -у (злаго-
 да)
 компромісовий
 компромітувати (осо-
 ромлювати)
 комтур, -ра, -рови (-і)
 комуна, -и
 комунізм, -у
 комунікат, -у (оголо-
 шення)
 комунікація, іі; кому-
 нікацій
 комуніст, -а
 комуністичний
 комфорт, -у
 конати (кінчатися,
 умирати)
 конвалія, -ії; конвалій
 (ландиш)
 конвент, -у
 конверсація, -ії; кон-
 версацій
 конверсія, -ії
 конвікт, -у (заведення)
 конвульсійний
 конвульсії, -іїв (судо-
 роги)

конгрес, -у (зізд)
 Конгресівка; Польське Королівство
 конгресовий
 конгруя, -ї
 конденсатор, -ра, -рови (-і), -ром; *пб.* кондензатор
 кондиція, -її
 кондукта, -и; *пб.* кондукт, -у
 конексії, -їїв (зв'язок сімейний)
 конектура, -и (*вимовляємо:* кон-є...)
 конкляве (с. р. невідм); *пб.* конклав, -а, -у (м. р.)
 конкордат, -у
 конкретний
 конкурс, -у; конкурси
 конкурувати, конкурую
 коновід, -вода
 коновка, -и; коновок
 конокрад, -а
 Конон, -а
 коноплі, конопель
 Конопіп, -топу
 конотопський
 консенс-у (дозвіл)
 консервативний
 консерватизм, -у

консерватист, -а
 консерваторист, -а
 консерваторія, -її
 консервувати, консервую (зберігати)
 консиліум (невідм.) (нарада лікарів)
 консиляр, -ря, -реви (-і), -рем
 консисторія, -її
 консоль, -і; консоль
 консольяція, -її; консольяцій
 конспіративний
 конспірація, -її (змова)
 Константин, -а *пб.* Кость
 Константиноград, -а
 Константинопіль, -поля
 константинопільський
 констатувати
 конституційний
 конституція, -її; конституцій
 консульярний
 консулянт, -у
 консуль, -ля, леви (-і)
 контентний (вдоволений)
 контингент, -у
 континент, -у (суша)

континувати (*лп.* продовжувати)
 континування (-є), -я (*лп.* продовження)
 контора, -и
 контракт, -у; контракти, -ів
 контраст, -у (протипвенство)
 контрибуція, -її; контрибуцій
 контроверсія, -її; контроверсій
 контролер, -лера
 контролювати (провірювати)
 контроля, -і (провірка)
 контузія, -її; контузій
 контумація, -її
 контур, -а (обрис)
 контуш, -а
 конфедерація, -її
 конференція, -її, конференцією; конференцій (нарада)
 конферувати (нараджуватися)
 конфетти, -ів
 конфіскація, и
 конфіскувати
 конфітура, -и (варення)
 конфлікт, -у (спір, боротьба)

Конфуцій, -ія, -ієви (-і)
 концепт, -у (помисел)
 концерт, -у
 концесія, -її, концесій
 концепієнт, -а
 конюгація, -її, конюгацій
 конюктура, -и
 конюх, -а
 конюший, -ого
 конюшина, -и
 коняк, -у (напиток)
 коняка, -и, коняці; коняк
 кооператива, -и
 кооперативний
 кооператист, -а
 кооператор, -а
 кооперація, -її; кооперацій
 копа, -и; кіп
 копальник, -а
 копальниця, -і
 копальня, -ї; копальня
 копати, копаю, копаеш, копає
 Копенгага, -и, Копенгазі
 копенгазький
 коперта, -и; *пб.* коверта

копито, -а; *пб.* копит,
-а (той) копита, ко-
пит, копитьми
Копичинці, Копичи-
нець
копійка, -и; копійок
копювання (-є), -я
копювати
копія, -пії (відпис)
копула, -и; (верх, баня)
корабель, корабля, ко-
раблеви (-і)
кораблевий
кораблик, -а
кораль, коралю; *пб.*
коралю, і; коралі, -ів
Коран, -рану
Корвін, -а
Кордилери, Кордилер
кордон, -у; за кордо-
ном, зза кордону
кордонний
кордуб, -а
коректа, -и (попра-
ва)
коректура, -и
корепетиція, -ії; коре-
петицій
кореспондент, -а (до-
писувач)
кореспонденція, -ії,
кореспонденцією;
кореспонденцій

корець; кірця; *пб.* ко-
рець
корж, -а; коржі
коридор, -а
корисний
корисно
користати з чого
користування (-є), -я
користуватися
користь, користи, кори-
стю; користий (-ей)
коритися, корюся
корифей, -фея, -фееви
(-і), -феем
корінець, корінця, ко-
рінцеви (-і)
коріння (-є), -я, корін-
ням, у корінні
корінь, коріня, коріне-
ви (-і)
Коріолян, -а
Корней (Corneille),
Корнея
Корнелій, -ія
Корнель, -неля
Корнило, -а
корняк, -а
корова, -и; дві корові
й дві корови, коров
і корів
коровячий
корогва, -и; *пб.* коро-
гов, корогви

королева, -вої, -вій;
королеві, -вих
королевич, -а, -еви (-і)
Короленко, -а Воло-
димир (п.)
Королів, Королева,
Королеву, Короле-
вом
королівна, -и; королі-
вен *пб.* королівних
королівство, -а; коро-
лівств
королівщина, -и
король, короля, коро-
леви (-і), королю!
королі
коромисел, -мисла (м.
р.); *пб.* коромисло,
-а (те)
корона, -и
коронка, -и, коронці;
коронки, коронок
коронний
коронування (-є), -я
короп, -а
Коростишів, Корости-
шева
короткий, коротший,
най—
Корреджіо (Correggio),
Корреджія, Корре-
джію (-ієви), -ієм
корсо, -а

Корсунь, Корсуня
курсунський
корупція, -ії; коруп-
цій
корч, -а, корчем
корчма, -и; корчем
корчування (-є), -я
коса, -и, косу, косо!,
косою, косі; *пб.* коси,
кіс, кісьми *пб.* коса-
ми, косима
коса, коси (волося)
косар, -ря, -реви (-і),
-рем
коситень, -ситня, си-
тневи (-і); (рост.)
косогранник, -а
костел, -а, костелови
(-і)
костер, костра, на ко-
стрі; костри (огни-
ще)
костогриз, -а
Костомарів, Костома-
рова, Костомарову,
Костомаровом
кострубатий
костун, -а
костур, -ра, костуро-
ви (-і)
костяк; *пб.* кістяк, -а
Костянтин, -а; *пб.*
Константин, -а

Кость, Костя, Косте-
ви (-і), Костем; Ко-
сті, -ів
Костюшко, -а
косярка, -и; косярок
котел, кітла, кітлови
(-і)
котеня, котеняти, ко-
теням, у котеняті
котик, -а
котиліон; -а
котлета, -и; *пб.* ко-
тлет, -а
котляр, -р (кітляр)
Котляревський Іван
(п.)
котрий, -а, -е; которий
котрийбито, котраби-
то, котребито
котрийбудь, котра-
будь, котребудь
2. котрогобудь,
котроібудь...
котрийже, котраже,
котреже; 2. котро-
гоже, котроіже
котрийнебудь, котра-
небудь, котрене-
будь; 2. котрогоне-
будь, котроінебудь...
котрийсь, котрась, ко-
тресь; 2. котрогось,
котроісь ..

котрийто, котрато, ко-
трето; 2. котрогого,
котроіго
котюга, -и, котюзі
котячий
коханець, коханця, ко-
ханцеви (-і)
коханій, -а, -е
кохання (-а), -я, -ю, ко-
ханням, у коханні;
кохань
кохатись в чому
Кохінхіна, -и
коц, -а
кочерга, -и; *пб.* ко-
цюба, -и
кошіль, кошеля
кошовий, -вого
кошт, -у
коштовність, -ности,
-ністю
коштувати
кпини, кпин
кпити, кплю, кпиш,
кпить, кпимо,
кплять
краватка, -и; крават-
ток (галстук)
кравецтво, -а, -у
кравець, кравця, крав-
цеви (-і), кравче!
кравці, -ів
кравецький

кравцювати, кравцюю
кравчик, -а
кравчучка, -и, крав-
чучці
крадіж, крадежи (ж.р.)
крадіж, крадіжу
(м.р.)
крадіжка, -и
крадьком; крадькома;
крадьки
краєвид, -у
краєвий
край, краю, краєм, у
краї *пб.* у краю;
краї, країв...
крайнебо, -а
крайній, -ня, -не
країна, -и; країн
Країна, -и
Краків, Кракова, Кра-
кофу, Кракове! Кра-
ковом, у Кракові
краківський; Краків-
ське передмістя (-а)
Краковянин, -а; Кра-
ковяни
Краковянка, -и, Кра-
ковянци; Краковя-
нок
крамар, -ря, крама-
рю!; крамарі
крамарювати, крама-
рюю

красний, красший *і*
кращий, найкрас-
ший
Краснопілля (-а), -я
краснорічковий
краснорічковість, -во-
сти, -вістю
красти, краду, крадеш,
крадуть
кревний (своєк, родич)
кревняк, -а (*ліпше:* ро-
дич, -а)
кревнячка, -и (*ліпше:*
родичка, своячка)
кредит, -у
кредитувати
Крез, -а
крейда, -и
крейдяний
крекотень, крекотня
(крехтун, *гдира)
кректати, крекчу,
-чеш, крекчуть
крем, -у
кремезний
Кременчук, -а, у Кре-
менчуку (-чуці) *пб.*
Кременчук, -а, у Кре-
менчузі
кременчуцький
кремій, кремію *або*
кремєня, кремєнем,
у кремєні; кремєні

кремнистка, -и
 кремовий
 Кремянець, Кремянця, Кремянцеди (-і), у Кремянці
 кремянецький
 кремянний
 креп, -у; *пб.* крепа, -и
 крепкий *і* кріпкий
 кривавий *і* кривавий
 кривавити, кривавлю
 кривдити, кривджу,
 кривдиш; кривдять;
 кривдячи
 кривий; більше кривий;
 кривісінький
 Криворівня, -і
 крига, -и, кризі; криг
 крижівка, -и; крижівок
 крик, -у; у крику
 крикнути; кричати,
 кричу, кричиш, кричать
 крило, -а, -у (ови -і);
 крила, крил, крилами
й крильми
 крилос, -а *й* крилас, -а
 крильце, -ця, -цю (-цеви);
 крильця, крилець,
 крильцям
 Крим, -у
 кримінал, -у

кримський
 криниця, -і; криниць;
 (*кирниця, керниця)
 криниченька, -и, криниченці;
 криниченьки, криниченьок
 криничка, -и; кринички,
 криничок
 кринолін, -у; *пб.* криноліна, -и
 кристалізувати, кристалізую
 критерій, -рія; критерії, -іїв (м. р.)
 критик, -а
 критика, -и, -ці
 критикувати, критикую
 критичний
 крихкий, більше крихкий
 криша, -і (покрівля, верх, дах)
 кришити, кришу, кришиш;
 кришать
 кришка, -и; кришок
 кришталь, кришталю,
 кришталеви (-і);
 кришталі
 кришталевий
 кривця, -і
 кризь (прім.) що (через що)

крілик, -а
 кріль, кроля
 крім кого, чого (прім.)
 кріп, кропу
 кріпак, -а, кріпаче, кріпаку!
 кріпаки, -ів
 кріпацький
 кріпачка, -и; кріпачок
 кріпкий *пб.* крепкий
 кріпость, кріпости, кріпостю;
 кріпости, кріпостий (-ей)
 кріс, -а (рушниця)
 кріселко, -а
 крісло, -а; крісла, крісел
 кров, крови, кровю
 кровать, -ти (ліжко, постіль)
 кровотока, -и
 крок, -у (ступінь, -ня)
 кроква, -и; кроков
 крокодиль, -дия, -дилеви (-і)
 Кролевець, Кролівця
 кромі; крім
 кропива, -и
 кропивяний
 крохмаль, крохмалю
 круг чого; кругом чого (прім.)
 круглуватий
 кругом (прс.)

кружляк, -а (*крейсар)
 кружляти
 кружок, кружка
 крупи, круп (-ів)
 крутити, кручу, крутиш;
 крутять, крутяти, кручений)
 крутіж, а
 круча, -і, кручею
 кручений
 крук, -а, *й* крук, -а
 кряж, -а
 крякати, крячу, крякаю,
 крячеш, крякаєш
 Ксаверій, -ія
 Ксант, -а
 Ксантиппа, -и
 Ксенофан, -а
 Ксенофонт, а
 Ксеня, -і
 Ксеркс, -а
 Ктезифонт, -а
 куб, -а
 Кубань, Кубани (ж. р.)
 кубічний
 кубло, -а; кубел (*пестливо*:
 кубельце, кубелечко)
 куда; куди
 кудиб
 кудиж
 кудинебудь

кудись
кудито
кудоу
кудри, -ів; *пб.* кучері,
-ів
Кудринці, Кудринець
кудрявий; кучерявий
кужіль, кужіля (м. р.);
кужіль, кужелі
(ж. р.)
кузен, -а (м. р.); *пб.*
кузин, -а
кузена, -и; *пб.* кузи-
на, -и
кузня, -і, кузнею; ку-
зень
Кузьма, -и, Кузьму;
Кузьмів
куйовдитися
кукіль, кукілю, кукі-
лем
кукурудза, -и
кулеша, -і, кулешею
(-ою)
куліш, -у, -ем
Куліш Пантелеймон
(п.)
куля, -і; куль
кульбаба, -и
культивувати, куль-
тивую; культивован-
ний
культура, -и

кульчик, -а
кум, -а; *куми*
кума, -и (жінка); *куми*
Кунакса, -и
Купайло, -а, -ови (-і);
Купайлів
купе (невідм.)
купець, купця, купце-
ви (-і)
купити, куплю, купиш,
куплять, куплений
купівля. -і; *пб.* купно,
-а
Купідон, -а
купіль, купелю; (м. р.)
пб. купіль, купели,
купіллю (ж. р.)
Купріян, -а *й* Купері-
ян, -а
купування (-є), -я, -ю;
пб. куповання (-є)
купувати; купований
купчиха, -и, купчисі
Купянськ, -а
купянський
Куракин, -ракина
курателя. -і; куратель
куратор, -а; курато-
ри
курація, -ії; курацій
(ліпше: лікування)
курган, -гана
куренда, -и (обіжник)

курець, курця, курце-
ви (-і)
Курилівці, Куриловець
курієр, -а (гонець)
Курій, -ія
курінний
курінь, куреня, у куре-
ні; *пб.* куріня, у куріні
куріоз, -а
куріозний
курія, -ії; курій
курка, -и; курки, ку-
рок *або* кури, ку-
рий (-ей), курми
Курляндія, -ії
курний
курник, -а
курникати
курс, -у
курсив, -у
курсист, -а
курсистка, -и; курси-
сток
курсор, -ра, -рови (-і),
-ром
курсувати
Курськ, -а
курсський
куртуазія, -ії
курча, -чати, -чаті, кур-
чам; курчата, кур-
чат; *пб.* курятко
Курщина, -и
курава, -и
курятина, -и
кусень, кусня, кусне-
ви (-і), куснем
кусок, куска *пб.* ку-
сник, -а
кутний
кутниця, -і
куток, кутка, у кутку
кутомір, -ра, -рови (-і),
-ром
куття, -і (кутя
куфер, куфра (скриня,
чемодан, скринька)
кухар, -ра, -рови (-і),
-ром; куховар, -а;
кашевар
кухарка, -и; куховарка
кухарювати
кухня, -і; *кухонь і ку-*
хень
кухоль, кухня
кухонний
кучері, -ів, кучерям,
у кучерях
кучерявий
кучки, кучок
кучма, -и; кучми, ку-
чем (кучмів)
кучугура, -и
кушнір, -ра, -рови (-і),
-ром
куш, куща.

Л.

Лаба, -и
лабатиї
лабатка, -и
лабети, -ів
лабунь, -ня
лава, -и; лав
лавка, -и; лавок
лавр, -у
лавра, -и; Києво-Пе-
черська Лавра (ма-
настир)
Лаврентій, -ія
Лаврін, -а
лавровий
лагідний
лагідність, -ности, -ні-
стю
лагодити, лагоджу, ла-
годиш; лагодять
лагодіння (-є), -я
лад, -у
ладан, -у
ладен, ладна, ладно
(пр. псбожитись ла-
дн)
ладівниця, ці
ладнати, ладнаю
Лалога, -и, Ладозі
ладом
ладувати, ладую
лаз, -а, лази, -ів

Лазар, -ря, -реви (-і),
Лазарем
лазарет, -а (шпиталь)
лазня, -і, лазнею; ла-
зень (баня)
лазур, -ри (ж. р.)
лазурний
лазуровий
лайка, -и; лайок
лакомий
лакомитися, лаком-
люся
лакомство, -а, -у
ламаний
ламання (-є), -я
ламати, ламаю, лама-
еш, *пб.* ламлю, лам-
леш, ламлють; *або:*
ломити, ломлю, ло-
миш
ламкий
лан, -у; на лану, *пб.*
на лані
ландиш, -у (конвалія)
ланець, ланця
лантух, -а
ланцюг, -а; на лан-
цюзі
ланцюжок, -цюжка
лания, -і, *пб.* лань, -и,
ланею

лапання (-є), -я
лапати; ловити
лапівництво, -а
лапки, лапок
ласий до кого, *або*
на кого, що
ласка, -и, ласці; ласк
ласкав, -а, -е; ласка-
вий; будь ласкав;
будьте ласкаві, *пб.*
будь ласка, ласко!
ласощі, -ів
ластівка, -и; ластівок
ластовиння (-є), -я
(веснянки)
ласун, -а
латати, латаний
латаття (-є), -я (рост.)
латинник, -а
латинський
латка, -и; латок
лахміття (-є), -я
лаштування (-є), -я
лаштувати
лаштунки, лаштунків
(куліси)
лащитися, лашуся
лаяння (-є), -я
лаяти, лаю, лаеш
лебедик, -а
Лебедин, -а
лебединий
лебединський

лебідка, -и
лебідь, лебеда, (м. р.)
або: лебеда, -і (ж. р.)
лев, лева, леву, ле-
вом, у леві; леви
Лев, Лева; Левко, -а;
Левусь, Левуся
левеця, -няти, леве-
ням, у левеняті; ле-
венята
левиця, -і
Левицький, Левиць-
кого
левкой, -коя (м. р.);
або: левкоя, -кої
(ж. р.)
легеня, -і, *пб.* легке,
легкого; легкі, -их
легіт, леготу
легкий, легший, лег-
чий, найлегший
легкість, -кости, -кістю
легко, легше
легковажити
легкодух, -а
легкодухий
легкодушність, -ности,
-ністю
леговисько, -а
леговище, -а, у легс-
вищі
легінь, легіня, легі-
неви (-і), легінем

ледар, -ря, -реви, -рем
 ледачий
 ледащиця, -і
 ледащо, -а, -у (або
 невідм.)
 ледве; ледви; ледві;
 ледво
 ледівня, -ні, ледівень
 ледняк, -а
 ледовий *пб.* льодовий;
 Ледове море
 лежень, лежня, леж-
 неви (-і)
 лежання (-є), -я
 лежати, лежу, лежиш;
 лежать, лежачи
 лежачки (прс.)
 лежма (прс.)
 лейбик, -а
 лейстровий, -ого
 лелія, -ії, *пб.* лелея,
 -еї; лілея
 лемент, -у
 лементування (-є), -я
 лементувати
 лемеха, -и, лемесі
 леміш, лемеша, леме-
 шеви (-і), лемешем
пб. леміш, леміша
 лемішка, -и, лемішці
 лемківський
 Лемківщина, -и
 Лемко, -а

лен, льон; 2. лену, льну
 ленний; ленничий
 ленник, -а
 ленно, -а, -у
 лента, -и
 леп; лепу
 Лепкий Богдан (п.)
 лестивий
 лестивість, -вості, -ві-
 стю
 лестити, лещу, лестиш
 лестник, -а
 лестоці, -ів
 Леся, Лесі, Лесею; Ле-
 ся Українка (п.)
 Лесь, Леся, Лесеви (-і),
 (пестл. до: Олекса)
 Летичів, -чева, -чеву
 летичівський
 летіти, лечу, летиш;
 летять
 летючий
 летючка, -ки, летюч-
 ці; летючки, летюч-
 чок
 лещата, лещат (тиски,
 кліщі)
 лещети, лещетів (скі,
 спортовий прилад)
 Левктра, -и; під Левк-
 трою
 легалізація, -ції; ле-
 галізацій

легалізувати; легалі-
 зований
 легальний
 легенда, -и
 легіон, -а
 легітимація, -ції; ле-
 гітимацій
 легоміна, -и (солодо-
 щі)
 лексика, -и
 лексикальний
 лексикон, -у
 лексичний
 лектор, -а
 лекція, -ії; лекцій
 Лелій, Лелія, Лелієви
 (-і) або Лелію, Ле-
 лієм, у Лелії
 Лемнос, -у; Лемн, -у
 Ленано (Legnano) не-
 відм.
 Леонкавалльо, -лля
 Леонардо да Вінчі, 2.
 Леонарда да Вінчі
 Лепід, -а
 Лесб, -у
 Лессінг, -а
 Лета, -и (*пб.* Лета, -и)
 летарг, -у; в летаргу
 летаргичний
 летейський
 либонь
 Ливан, -у

лижва, -и; лижв
 лизати, лижу, лижеш,
 лижуть,
 лизунство, -а
 лилик, -а
 лиман, -у; Дніпровий
 лиман
 Лиманова, -и
 лимар, -ря, -реви, (-і),
 -рем
 лимаренко, -а
 лимарство, -а
 лимарський
 лимарювання (-є), -я
 линва, -и; линв (-ів)
 линуги, лину, линеш,
 лине; линуть
 липень, липня, липне-
 ви (-і), липнем
 липець, липцю (мед)
 липкий, -а, -е
 липневий
 Липовець, Липівця
 липовецький
 Липск, -а
 Лиса Гора, 2. Лисої
 Гори
 Лисенко, -а
 Лисиничі, Лисинич
 лист, листа (письмо),
пб. лист, листу (на
 дереві)
 листовний

листоноша, -ші (м. р.)
 листопад, -у
 листопадний
 листування (-є), -я;
 листувань
 листуватися, листую-
 ся
 листя (-є), -я
 листячко, -а
 Лисянка, -и
 лисячий або лисичий,
 лисичин, -а, -є
 Литава, -и
 Литва, -и
 Литвин, -а
 Литвинка, -и
 лити, ллю, ллеш, лле;
 ллють, лий, лийте,
 литий; пб. лляти,
 ллю, ллеш; лляю,
 лляеш...
 литія, -ії
 литка, -и
 литовський
 литургія, -ії; литургій
 лихвар, -ря, -реви (-і),
 -рем
 лихо, -а, -у (-ови)
 лихоліття (-є), -я
 лихословити, лихо-
 словлю, лихосло-
 виш; лихослов-
 лять

лицар, -ря, -реви (-і),
 -рем, у лицарі; ли-
 царі, -ів, лицарям
 лицарство, -а
 лицарський
 лице, лиця, лицю, у
 диці; лица, лиць
 лицемір, -а
 лицемірний
 личити, личить мені
 (є долиця)
 лиш; лише
 лишень
 лишенько, -а
 лишити, лишу, лишеш,
 лишуть; лишати,
 лишаю (залишати)
 лишитися; лишати-
 ся
 лишній, -ня, -не
 лишок, лишка
 лиштва, и; лиштов;
 пб. листва
 ліберал, -а
 лібералізм, -у
 ліберальний
 ліберія, -ії, або лив-
 рея, -єї
 Лібія, -ії
 лібра, -и
 лівар, -а
 лівий
 лівиця, -і

Лівій, Лівія, Лівієви
 (і) пб. Лівію, Ліві-
 ем, у Лівії
 Лівобережа, (-є), -а
 лівобережний
 лівобіцький
 лівобіч (прс.)
 лівобічний
 лівоніж (прс.)
 ліворуч (прс.)
 лігма (прс.)
 ліга, -и
 лід, леду й льоду, ледом
 і льодом, на леді й
 наледу; на льоді, на
 льоду; леди й льоди
 лідви; лідвиці, лідвиць
 лідер, лідера
 Лідія, Лідії, Лідією
 ліжка, -а, -у; ліжка,
 ліжок
 лізти, лізу, лізеш; лі-
 зуть
 лій, лою, лоеви (-і),
 лоем, у лої
 лійка, -и; лійок
 лійкуватий
 лік, -у
 лікар, -ря, -реви (-і)
 пб. лікарю, лікарю!
 пб. лікарел, лікарем,
 у лікарі, пб. у лікаре-
 ви (і); лікарі, -ів, -ям

лікарка, -и; лікарюк
 лікарня, -і; лікарень
 лікарський
 лікарювати
 ліквідація, -ії; лікві-
 дацій
 ліквідаційний
 лікер, лікеру
 ліки, -ів
 лікнеп, -у; (ліквідація
 неписьменности)
 лікоть пб. локоть, лік-
 ть, ліктеви (-і), лік-
 тем, у лікті; ліктів
 Лікурґ, -а
 лілея, -леї
 лімонада, -и
 лімоніт, -у
 лінгвіст, -а
 лінгвістика, -и
 лінгвістичний
 лінець, лінця
 лінєвий, лінєвійший
 (лінівійший) більше
 лінєвий
 лінитися
 лінювати
 лінія, -ії; ліній
 лінощі, -ів
 лінуватися, лінуюся
 Лінц, -у
 Ліон (Lyon), -у
 ліпшати, ліпшаю

ліпше
ліпший
Лір (Lear) -а; »Король
Лір«, — твір Шекс-
піра
ліра, -и
лірика, -и
ліричний
лірник, -а
лірницький
ліс, ліса (-у); ліси, -ів
ліса, -и; ліска, -и (во-
рота)
Лісбона, -и
лісний; Лісна Акаде-
мія; Лісна Школа;
лісне господарство
лісничий, -чого
лісничівка, -и
Лісовик, -а (божество);
але: лісовик
лісок, ліска, у ліску
Лісса, -и
Ліст, -а
ліста, -и (список, ви-
каз, листа)
літ *пб.* лет, лету, на
лету
літак, -а
літання (*є), -я
літати, літаю, літав
літач, -а; *пб.* летун, -а
літеплий

літепло
літер, -тра: *пб.* літра,
-и; літер
літеральний
літеральність, -ности,
-ністю
літерат, -а
література, -и
літературний
літечко, -а
Літин, -а
літинський
літник, -а
літній, -ня, -не
літняк, -а
літо, -а, -у; дві літі,
два літа, літ, літа-
ми (ч. мн. до рік,
року)
літопис, -у (м. р.); лі-
тописи, -ів; *пб.* літо-
пись, літописи (-і)
(ж. р.)
літорост, -у (-а)
літувати (перебувати
літо)
літургіка, -и
літургія, -ії *пб.* литур-
гія
ліхтар, -ря
ліхтарня, -і; ліхтарень
Ліхтенштайн, -а
лицей, лицю; лицей

ліцитація, -ії (авкці-
он, -у)
ліцитувати
лічити, лічу
ліщина, -и
ліярня, -і; ливарня
лляти, ллю, ллещ, пле;
ллемо, ллете, ллють;
лий, лийте; ллючи
ллятися; ллеться
лоб, лоба, на лобу
або на лобі; лоби,
-ів
лобатий
лобачка, -и
лобина, -и (череп, -а)
лов, -у; лови, -ів *пб.*
влочи, -ів
ловецтво, -а, -у
ловець, ловця; ловці
-ів
ловецький
ловля, -і; *ловитва
логаза, -и
лодка, -и; лодок
лож, ложи (брехня, об-
ман, неправда)
ложечка, -и, ложечці
ложити, ложу, ложиш;
ложать (видавати)
ложка, -и, ложці; лож-
ки, ложок, *пб.* лиж-
ка, -и

лойовий
локоть, ліктя, *пб.* лі-
коть, -тя
ломака, -и
ломача (-є), -а, -у
ломити, ломлю, ло-
миш, ломить; лом-
лять
лопатень, лопатня,
лопатневи (-і)
лопух, -а
лопуховий
лопуцьки, -ів
лопушиння (-є), -я
лоскотання (-є), -я
лоскотати, лоскочу,
-чеш; лоскочуть
лосняк потасовий
лосос, -а
лоташ, -у
лотоки, -ів
лоханя, -і
Лохвиця, -і
лохвицький
лоша, лошати, лоша-
ті, лошам; лошата,
лошат
лошак, -а
лошатко, -а
лошеня. лошеняти
лоуватий
луб, -а *пб.* лупіш
лубенський

Лубні. Лубень *або*
 Лубнів
 лубя (-є), -я
 лубяний
 луг, -а (-у); у лузі, у лу-
 гови (-і), у лугу
 лугівня, -і
 лудиги, луджу, лудиш
 Лужичі, -ів
 лузання (-є), -я
 лузати, лузаю
 лук, -а
 лукавий
 луківка, -и
 Лукіян, -а
 луна, -и (ехо)
 лунати
 лупа, -и
 лупак, -а
 лупати (мигати, мор-
 гати)
 лупати (рубати)
 лупець, лупця
 лупний
 лупцювати
 луска, **и**
 лускати
 лускатий
 лусковий
 лусковик, -а
 лускокрильці, -ів
 лускотня, -і
 лусниця, -і (агава)

лусочковий, лусочку-
 ватий
 Луцьк, Луцька
 луцький
 Луцький Остап (п.)
 луч, луча, лучеви (-і),
 лучем; лучі, -ів
 (промінь)
 лучатися (трапляти-
 ся)
 лучний (*ліпше*: уда-
 лий)
 лучний (*ліпше*: луко-
 вий)
 лучноткань, -ни,
 -тканню
 лучше, лучче (ліпше)
 лучший (ліпший, крас-
 ший)
 лушпайка, -и
 лушпак, -а
 лушпачок, -ка
 лушпина, -и
 лущати (*ліпше*: трі-
 щати)
 лущити (*ліпше*: оби-
 рати)
 люб, любя, любе; *пб.*
 любий, -а, -е
 Любар, -ра (-у)
 Любека, -и
 любенько, любесень-
 ко; любісінько

любещький
 Любеч, -а
 любий
 любити, люблю, лю-
 биш; люблять; лю-
 блячи, люблений
 Люблин, -а
 люблинський
 Любляна, -и
 любов, любови, лю-
 бовю *пб.* любва, -и
 любові, -ів
 Лювр (Louvre), -у
 Люгдун, -у
 люд, -у
 Людвик, -а
 людина, -и; люди, лю-
 дий (-ей), людям,
 людьми
 людність, -ности, -ні-
 стю
 людожер, -а
 людоїд, -а
 людоїдство, -а
 людство, -а
 людський
 людяний
 людяність, -ности, -ні-
 стю
 Люзитанія, -ії
 Люїза, -и
 Люкіян, -яна
 Люксенбург, -а

Люкулль, -кулля
 люлька, -и, люльок;
 люлечка, -и
 люнета, -и
 Люперкалії, -іїв
 Люрд (Lourdes), -у
 Лютер. Лютра; *або*:
 Лютера
 лютеранин, -а; люте-
 рани, лютеран
 лютерський
 лютий, -ого (місяць)
 лютневий
 лютощі, -ів
 лютування (-є), -я
 лють, люти, люттю
 люфа, -и (*лп.* дуло)
 Люципер, -а
 лябіринт, -а
 лябілізація, -ції
 лябораторія, -ії; лябо-
 раторій
 лява, -и
 лявіна, -и
 лявн-теніс, -у; *лп.:*
 ситківка
 лягти, ляжу ляжеш;
 ляжуть, ліг, лягла,
 лягло, лягли; ліг-
 ши; ляж, ляжмо
 Ляго Маджіоре (Lago
 Maggiore) невідм.
 ляда, -и

ляйтнант, -а
 ляїк, -а
 ляк, -у
 лякання (-є) -я
 лякатися чого
 Лякедемон, -у
 лякей, -ея
 ляконізм, -у
 ляконічний
 Ляконія, -її
 лялечка, -и; ▶ Лялечка
 ка« Коцюбинсько-го
 лялька, -и; ляльок
 Ляманш (невідм.) канал
 Ляманш
 Ляменне (невідм.)
 лямба, -и
 лямпїон, -а
 лянний
 Лякоон, Лякоонта
 лятифундія, -її
 Лятона, -и
 ляфіт, -у
 Ляфонтен (Lafontaine), -а
 Ляціюм (невідм.)

лящ, -а
 ляцання (є), -я
 Львів, Львова, Львову,
 лід Львовом
 Львовянин, -а; Львовяни,
 Львовян
 льогаритм, -у; льогаритми,
 -и
 льогіка, -и
 льогічний
 льокавт, -у
 льокалізація, -її
 льокалізувати; льокалізований
 льокаль, льокалю
 льокальний
 льокомотива, -и
 льомбард, -у
 льон, лен, льону, льону,
 лєну, льонови (-і), лєнови (-і ; льони,
 льни
 Льонгфелльо
 Льондон, в Льондоні
 льох, -у, у льоху
 льояльний
 льояльність, -ности,
 -ністю

М.

мабуть
 мавзолей, -ея, -еєви (і)

Мавка, -и; мавка (русалка)

Мавковичі, -ів
 Магдалина, -и
 Магомет, -а
 магометанин, -а
 магометанство, -а, -у
 магометанський
 магоневий
 магонь, магоною
 Магдебург, -а
 магдебурзький
 магель, маглю, *пб.* магелю
 магістер, -гістра
 магістрат, -у
 магістратський
 магічний
 магія, -її
 маглювати
 магн, -у
 магнат, -а
 магнезія, -її
 магнет, -а, *пб.* магнет, -у
 магнетизм, -у
 магнетизування (є), -я
 магнетний
 Мадрит, -у
 Мадяр, -ра; Мадяри, -ів
 маєстачний
 маєтність, -ности, -ністю
 маєток, -ку

мажа, -і, мажею
 мазальниця, -і
 мазанина, -и
 мазка, -и (кров)
 мазниця, -і
 Мазур, -а; Мазури, -ів; мазур, -а (танок)
 май, мая, в маю, в маї
 (*ліпше:* травень, травня; місяць)
 майбутній, -ня, -не
 майбутність, -ности, -ністю
 майва, -и
 майдан, -у
 майже
 майка, -и; майки, майок
 майкут, -а
 майкутом
 майно, -а
 майнути, майну, майнеш; майнуть
 майовий
 майор, -а
 майстер, -стра; майстер! *пб.* майстре!
 майстри, -ів
 майстерний
 майстерня, -і; майстерень
 майстриха, -и, майстриси

майструвати, май-
струю
макарони, -ів; мака-
рон, -а
Макбет, -а *пб.* Мек-
бет, -а
маківка, -и; Маківка,
-и (гора, верх)
макітра, -и
Макіявеллі, -ія, -іє-
ви (і)
маковиння (-є), -я
Маковій, -ія
макогін, -гона (-у)
Маколей, -єя (Масау-
лау)
Максим, -а
максима, -и (основа,
засада, правило)
максималізм, -у
максималіст, -а
максимальний
Максиміліян, -а
максимум (невідм.) *пб.*
максімум
макуха, -и; *пб.* ма-
кух, -а
маленя, -няти, -няті,
маленям
малий; менший (мен-
чий), малійший, ма-
лісінський; мале-
сенький, малюсінь-

кий, манюсінський,
манюній, -я, -є; ма-
ліський, маленич-
кий (пстл. зменш.)

малина, и
Малі букви: малою
буквою пишемо: а.)
назви днів тижня,
місяців: неділя, по-
неділок, вівторок...
січень, лютий, бере-
зень, квітень, тра-
вень... б.) прикет-
ники, утвороні від
імен власних мі-
сцевостей: київські
тополі, волинські
села.. в.) перше сло-
во по двоточці при
вчислюванні. Н. пр.
Є чотири пори ро-
ку: весна...

малігна, -и
мало
мало коли
мало хто, мало що;
2. мало кого, мало
чого; 3. мало кому,
мало чому...
мало що (трохи не,
майже)
малоземелля (-є), -я
малолітній, -я, -є

малоліток, -літка
малолюддя (-є), -я
малпа, -и
малпівка, -и
малювання (-є), -я,
малюванням
малювати, малюю
малюнок, -ку (-а) *пб.*
рисунок
маляр, -ра, -рови (-і),
-ром
малярія, -ії
малярня, -і
малярський
малярчук, -а
маляхїт, -у
мальверзація, -ії (*ли-*
ше: обман, спроне-
вірення)
Мальме (невідм.)
мальований
мальовничий
мальовничість, -чо-
сти, -чістю
Мальта, -и
мальтанський *пб.*
мальтійський
мама, -и, мамо!; мам (ів)
мамут, -а
мамуня, -і, мамуню!
мамалига, -и
мана, -и (воздушна
мана)

монастир, -ря; *пб.* мо-
настир
монастирище, -а; Ма-
настирище мц.
монастирський і ма-
настирський
манатки, -ів
манаття (-є), -я
манган, -у
мандат, -у
мандрі, -ів
мандрівець, мандрів-
ця
мандрівка, -и (подо-
рож)
мандрівний
мандрівник (подорож-
ний)
мандрівниця, -і
мандрування (-є), -я
(подорожування)
мандрувати, мандрую
(подорожувати)
мадрюха, -и
маневр, -у
маневрувати, манев-
рую
манекін, -у *або* ма-
некен, -у
манжета, -и *пб.* ман-
жет, -а
манити, маню, маниш
манівцем (прс.)

манівці, -ів
маніфест, -у
маніфестувати
манія, -ії
Манлій, -ія, -ієви (і)
манна, -и
манометер, -тра
мантилля, -і
Мантинія, -неї
мантій, -ія, -ієви (-і)
Мантуя, туї
манускрипт, -у (руко-
пис)
мануфактура, -и
Маншестер, Манше-
стру)
маняк, -а, або маня-
ка, -и
манячити, манячу, ма-
нячиш; манячать
мапа, -и
мара, -и; мари
Маратон, -а
маргарина, -и; *пб.* мар-
гарин, -у
маргель, -лю
маргельовий
марграфство, -а
марево, -а
марець, марця (*ліп-
ше: березень*)
мари, мар (ноші)
Марина, -и

марити, марю, мариш,
марить; марять
Марій, -ія, -ієви (-і)
пб. Марію, Марієм,
у Марії
Марійка, -и
Марійчин, -а, -е
Маріїн, -а, -е
маріння (-є), -я
Маріупіль, Маріуполя
Марія, -ії
Маріян, -а
Маріянна, -и
Марк, -а; Марк Авре-
лій, Марка А.-ія
Маркелій, Маркелія.
Маркіян, -а
Марко, -а
Маркс, -а
марксизм, -у
марксист, -а
мармеляда, -и; *пб.*
мармеляд, -а; *та-
кож:* мармоляда, -и
марморський
Марморощ, -а
мармур, -у
мармуровий; Марму-
рове Море
марниці, -і
марніти, марнію, мар-
нієш
марно

марнодумець, -думця
марнодумство, -а
марнотравити, -трав-
лю, -травиш; трав-
лять
марнотратити, -тра-
чу, -тратиш
марнотратник, -а
марнотратство, -а, *пб.*
марнотравство
марнувати
марокканський
Марокко, -а
Марсей (Marseille)
марсельеза, -и
маруда, -и
марудити, маруджу,
марудиш; марудять
марудний
Маруся, -і, Марусю!;
Марусею
марципан, -а
маршалок, -шалка; *пб.*
маршал, -а
маршрута, -и; *пб.*
маршрут, -а
маса, -и
масаж, -у.
масакра, -и (нищен-
ня, побиття)
маска, -и; масок
Маскані, -ія, -ієви (-і)
маскарада, -и

маскуватися
маслина, -и
маслюк, -а
масляник, -а
маслянка, -и (сколо-
тини)
масниця, -і
масничка, -и, маснич-
ці; масничок
мастити, мащу, ма-
стиш; масть
математик, -а
математичний
материзна, -и
материн, -а, -е; *пб.*
матерний
материнка, -и, мате-
ринці
материнство, -а
материнський
матерія, -ії; матерій
матеріал, -у
матеріалізм, -у
матеріаліст, -а
матеріалістичний
матеріальний
матерній, -ня, -не
мати, матери, мате-
рі, матір, матірю, у
матері; матері, -ів
пб. матерій(ей), ма-
терям, матері, мате-
рями, у матерях

Мати Божа, Матери
 Божої
 мати, маю, маєш, має;
 мають; маючий
 Матій, Матвій, Матей
пб. Матвія, Матію!
 Матвій! *але:* св. Мате-
 тей, Матей
 матінка, -и
 матка, -и (бжоляна)
 матрац, -а *пб.* мате-
 рац, -а
 матроз, -а (моряк)
 матура, -и (іспит зрі-
 лости)
 матусенька, -и, мату-
 сенці, матусенькою;
 матусеньок
 матуся, -і, матусю! ма-
 тусею, у матусі; ма-
 тусь
 матушка, -и, матушці
 мах, маху
 махати, махаю; мах-
 нути, махну
 маховий
 мачуха, -и, -сі
 машина, -и
 машиніст, -а
 маширувати, маши-
 рую (ступати)
 машкара, -и
 машталір, -а

маштарня, -і
 маяти; корогва має
 маятник, -а (колибель)
 Мглин, -а
 мглинський
 мебель, мебля (м. р.);
пб. мебель, мебе-
 ли, мебіллю; зви-
 чайно лиш у мно-
 жині: меблі, меблів
 меблювати, меблюю;
 мебльований
 мєва- -и (хохітва)
 мед, меду *й* мід, меду,
 на меді *й* на меду
 медаліон, -а
 медаль, -ля *і* меда-
 ля, -і
 медвідь, медведя, мед-
 ведеви (-і); мед-
 веді
 Медея, -еї
 медик, -а
 медикамент, -у
 медицина, -и
 медичний
 медівник, -а
 Медіолян, -у
 Медічі (невідм.)
 медієм (невідм.)
 медниця, -і
 медогубок, -губка
 Медуза, -и

медунка, -и, медунці;
 медунок
 медяний
 межа, -і, межею; меж
 межі; між (прім.)
 межигірець, -гірця,
 -гірцеви (-і)
 межигірський *і* межигірський;
 Межигірський Спас (ма-
 наст.)
 межигіря (-є), -я, у ме-
 жигірі (-ю); межигіря,
 межигірний
 Межигіря (-є), -я
 межиклітиння (-є), -я
 межинародній, ня, -не
 межиріча (-є), -а
 межиузля (-є), -я
 межисуобиця, -і *й* між-
 усобиця
 межувати
 мезинець, мезинця;
пб. мізинець
 Мезопотамія, -ії
 Мекбет, -а *пб.* Мак-
 бет
 Мекка, -и; Мекці
 Мексик, -а; *пб.* Ме-
 ксико, -а
 мексиканський
 Меланка, -и, Меланці
 Мелася, -і; Меласю!

мельень, мелня *і* ме-
 лєня
 Мелетій, -ія, -ієви (-і)
 меливо, -а
 меліоративний
 меліорація, -ці
 Мелітопіль, Меліто-
 поля
 мелітопільський
 мелянтерит, -а (вітрі-
 оль заліза)
 мелянхолійний; »Ме-
 лянхолійний ва-
 лець«, твір Коби-
 лянської Ольги
 мелянхолія, -ії
 мельдувати, мельдую
 (*ліпше:* доношу, зві-
 домляю)
 мельник, -а, мельни-
 ку!
 мельодеклямація, -ці
 мельсдійний
 мелодія, -ії; мельо-
 дий
 мельодрама, -и
 мельодраматичний
 меморандум (невідм.)
 меморіал, -у
 Мендель, Менделя,
 Менделєви, (-і)
 Мендовг, -а
 Менелай, -ляя

мене, *але*: до мене
 Мененій, ія, ієви (і);
 М. Агриппа
 мені, *але*: у мені
 меншати, меншаю
 меншевик, -а
 меншевицький
 менший, *другий ступінь до*: малий
 меншість, -шости, -ші-
 стю, меншостий
 (-ей)
 меню (невідм.)
 мережаний
 мережати, мережаю
 мережка, -и, мереж-
 ці; мережки, мере-
 жок
 мерена, -и
 мересниця, -і
 мерзенний
 мерзенно
 мерзити, мержу, мер-
 зиш; мерзять
 мерзкий
 мерзнути, мерзну;
 мерзнуть
 Меркур. -а й Мерку-
 рій, -рія, -рієви (і)
пб. Меркурію
 мерлець, мерця, мер-
 цеви (-і); *пб.* мрець,
 мерця; мерці, -ів

мертвець, мертвеця;
пб. мертвяк, -а
 мертвий, -вого
 мертвиця, -і (гангре-
 на)
 мертвиця, -і (підлога,
 ґрунт)
 мертвоголовець, -го-
 ловця
 мерти, мру, мреш, мре;
 мруть; мер, мерла,
 мерло, мерли
 мерщій
 Месія, Месії, Месію
 месник, -а; *пб.* мест-
 ник, -а
 мести, мету, метеш,
 мете; метемо, ме-
 туть, метений; мів,
 мела, мело, мели
 мет, -у
 мета, -и
 металевий
 металічний
 металюргічний
 металюргія, -гії
 металю, металю, ме-
 талеви (-і); металі,
 -ів
 метальоїд, -а
 метати, мечу, мечеш;
 мечуть; *пб.* метаю,
 метаеш

метафізика, -и
 метафізичний
 метафора, -и (пере-
 несення)
 метафоричний
 метелик, -а
 метелиця -і
 метеор, -а
 метеоролог, -а
 метеорологічний
 метеорологія, -ії
 метер, метра
 метіль, метіля
 метіль, метели (ме-
 телиця)
 меткий (моторний,
 скорий)
 метнутися
 метовий
 метода, -и; *пб.* ме-
 тод, -у (м. р.)
 методика, -и
 методист, -а
 методичний
 Методій, -ія, -ієви (-і),
 -ієм, -ії (-ю)
 метонімія, -ії
 метранпаж, -а
 метрика, -и; метрик
 метрум (невідм.); *о-
 днак у множині*:
 метра, метрів
 метушитися

метушня, -і
 метчій (прс.)
 механік, -а
 механіка, -и
 механічний
 Мехіко, -а
 меценат, -а; Меце-
 нат, -а
 меч, -а, мечем
 мечет, -у; мечета, -и
 мешканець, -канця
 мешкання (-є), -я
 мешкати
 мжа, -і
 мжити, мжу, мжиш;
 мжать
 мжиця, і
 мжичка, -и, мжичці
 миготіти, мигочу й
 мигчу, мигочеш і
 мигтиш; мигтять
 мигтяк, -а
 Микита, -и; *пб.* Ни-
 кита
 Микола, -и; *але*: св.
 Николай
 Миколаїв, Миколаєва
 миколаївський
 милий; милійший (ми-
 ліший)
 милити, милю, милиш;
 милиять
 милиця, -і

милість, милости, милістю
 милосердя (-є), -я
 милосерний
 милостивий
 милостиня, -і
 милування (-є), -я
 милувати, милую
 милуватися
 мимо (прім.) (коло, повз)
 мимохідь; мимоходом (прс.)
 мимохить (прс.)
 минея, минеї; Четія
 Минея
 минулий
 Миньківці, Миньковець, Миньківцям
 мир, -а
 Миргород, -а
 миргородський
 миро, -а
 мировий (суд)
 миротворець, -творця
 миршавий
 миска, -и, мисці; миски, мисок
 мислення (-є), -я
 мисливець, мисливця
 мисливство, -а, -у
 мислити, мислю, мислиш; мислять

мисль, мисли, мислю;
 мислі, мислий (-ей)
 мистецтво, -а
 мистець, митця, мистцеві, (-і), мистецький
 митар, -ря, -реви (-і), -рем
 митець, митця
 митний
 митник, -а
 митниця, -і
 мито, -а
 митрополит, -а
 миттю (прс.)
 мить, миттю (ж. р. — не має інших відмінків.)
 св. Михаїл, але: Михайло
 миша, -і, мишею; миший (-ей)
 мишачий; мишиний
 мишва, -и
 мишня, -і
 мід, меду
 мідія, -і
 мідник, -а
 мідявий
 мідянець, мідянця
 мідяний
 мідяр, -а

мідь, міді, міді, мідел, міддю, у міді
 міжнародній, -я, -є
 міжусобиця, -і
 мізантроп, -а
 мізерія, -рії; мізерій
 мізкувати про що
 мізок, мізку, мізком, в мізку; лб. мозок мій, моя, моє; 2. мойого, мого, моєї; 3. мойому, моєму, моїй; 4. мойого, мою, моє; 6. моїм, мою; 7. у моїм, мойому, у моїй; 1. мої, 2. моїх; 3. моїм; 4. моїх; мої; 6. моїми; 7. у моїх.
Зла форма: моєв, мойов
 Мікеланджельо, -ля, -леви (-і), -лем, -лі
 Мікени, Мікен
 мікенський; мікенська культура
 Мікльосіц, -а, -чеви (-і)
 мікроскоп, -а
 Мілет, -у
 міліна, -и
 міліє (невідм.)
 міліон, -а
 мілітаризм, -у
 мілітарний

міліція, -ції; міліцій
 міліярд, -а
 мілкий
 Міляно, -а
 міль, моля, (м. р.); лб. міль, моли, міллю (ж. р.)
 міль, міли (мілина)
 Мільтіяд, -а
 Мільтон, -а
 міміка, -и
 мімічний
 міна, -и
 мінарет, -у
 мінерал, -у
 мінеральний
 мінеральогія, -гії
 мінімум (невідм.)
 міністер, -стра
 міністерія, -рії, -міністерій
 Міністерія Віроісповідань і Просвіти
 міністерство, -а, -у
 міністерський
 мініатура, -и; лб. мініятюра
 мініатурний; лб. мініятюрний
 мінливий
 Мінос, -а
 мінус, -а
 мінута, -и

мінняло, -а, на міні-
няйлі *й* на мінняй-
лови (-і); мінняйли,
мінняйла, мінняйлів
Міньо (Minho)-невідм.-
мір, мору
міра, -и
Мірабо (Mirabeau)
(невідм.)
мірило, -а
мірити, мірю, міриш;
мірять
міріяда, -и
міркування (-є), -я
міркувати, міркую;
міркують
міродайний, мірода-
тний; (*ліпше*: про-
відний, керуючий)
мірошник, -а
міряти, міряю, міря-
еш; мірений
місити, мішу, місиш;
місять
місійний
місіонар, -ря, -реви (-і),
-рем
місія, -сії; місії
Місісіпі (невідм.)
міст, моста; мости, -ів
містерія, -рії; -рій
містечко, -а, в містеч-
ку; містечок

містик, -а
містика, -и
містифікація, -ції; мі-
стифікацій
містицизм, -у
містичний
місток, містка
Місурі (невідм.)
місце, місця, місцеві
(-і), місцем, на мі-
сці; місця, місць
місцевість, -вості, -ві-
стю; місцевості, мі-
сцевостий (-ей)
місцевий
місяць, місяця, міся-
цеви (-і), місяцем,
в місяці; місяці, -ів
місяченько, -а, міся-
ченьку!
міт, міту
мітичний
мітла, -и; мітел
мітольогічний
мітольогія, гії; -міто-
льогій
Мітридат, -а
міх, міху, міхови (-і),
у міху; міхи, міхів,
міхам
міхур, -а, міхурови
(-і), -ром; міхурі,
-ів

Міцкевич, -а, -чеви (-і);
Міцкевичеві »Дзя-
ди«, *але*: міцкеви-
чівська доба...
міцний, міцніший
(міцніший)
міць, міццю; *нема ін-
ших відмінків*
мішок, мішка, у мішку
міщанин, -а; міщани,
міщан
міщанство, -а
міщанський
міязма, -и
мла, мли; *пб.* імла, -и
мласк, -а
млин, -а
млинар, -ря, -реви (-і),
-рем (*ліпше*: мель-
ник)
млинець, млинця,
млинцеви (-і)
млинкувати
млинове, -вого
млинок, млинка
млоїти, млоїть
млосно; млісно (прс.)
млявість, млявості,
млявістю
много
многобічний
многократний
многокутник, -а

многолітній, -я, -є
многомовний
многоскладний
многотомовий
множество, -а
множина, -и
множити, множу, мно-
жиш; множать
множний
множник, -а
мноху, -а
мнягчити, *пб.* мягчи-
ти
мнягкий *пб.* мягкий,
мягший *і* мягчий
мняти, мну, мнеш, мне;
мнуть, мни, мніть!
мнятий; мнучи
мняч, -а *пб.* мяч, -а
мобілізація, -ії; мобі-
лізацій
мобілізувати, мобілі-
зую, -зуеш
мов, немов
мовити, мовлю, мо-
виш; мовлять
мовляв
мовчазливий
мовчазний
мовчаливий
мовчанка, -и; мовча-
нок
мовчання (-є), -я

мовчати, мовчу; мов-
чать
мовчки
мовчком
могила, -и; могил
Могила Петро, Моги-
ли П-а (митроп.)
Могилів, Могилева,
Могилеву, Могиле-
вом, у Могилеві
могилівський
могорич, -у
могти, можу, можеш;
можуть
могутній, -я, -е
могутність, -ности, -ні-
стю
модель, моделю (м.р.)
і модель, -ли (ж.р.)
модній, -я, -е *пб.* мод-
ний, -а, -е
моднярка, -и; модня-
рок
модрина, и
модулювати, модулюю,
модулюєш
модуляція, -ії
можджір *пб.* моздір,
-а
може (зл.)
можливий
можливо
можна; мож

можність, -ности, -ні-
стю
можновладець, -ця
можновладство, -а
Моза, -и
мозаїка, -и
Мозамбїцький канал
Мозир, -ря
мозіль, мозоля, мозо-
леви (-і), мозолем;
мозолі, -ів
мозківня, -і
мозок *або* мізок, моз-
ку, мізку
мозолистий
Мойсей. Мойсея, Мой-
сееви (-і), Мойсе-
єм, у Мойсеї (Мой-
сееви (-і))
мокляк, -а
мокнути, мокну, мок-
неш; мок і мокнув,
мокла *й* мокнула,
мокли *й* мокнули;
мокти
мокоша, -ші (льотос)
мокравинець, -винця
мокрець, -цю
мокрий, мокрійший
(мокріший), мокрі-
сінський; мокресень-
кий (пстл.)
мокриця, -і

мокро
молебень, молебня
Молдаванин, -а; Мол-
давани, Молдаван
молдаванський
молитва, и; молитви,
молитов і молитвів
молитвеник, -а (той,
що молиться, бого-
молець)
молитовник, -а, (книж-
ка до молитви)
молитися кому *або*:
до кого
молити кого про кого
що
Молієр, -а
молод, -а, -е; *або*: мо-
лодий, -а, -е
молода, -дої
молодець, молодця,
молодцеви (-і), мо-
лодчел; молодці, -ів;
але: молодці!
молодецький
молодечий
молодий, молодший і
молодчий, молоді-
сінський; молоде-
сенький (пстл.)
молодик, -а
молодиця, -і; моло-
диць

молодіж, молодежи,
3. молодежі (-и), 6.
молодіжо
молодість, -дости, -ді-
стю
молоднеча, -і; *пб.* мо-
лодеча, -і
молодощі, -ів
молодя, -дяти, -моло-
дям, у молодяті; мо-
лодята
молодь, молоди, мо-
лоддю
молозливо, -а (кула-
стра)
молоко, -а, у молоці;
молока, молок (-ів)
молот, -а
молоти, мелю, мелеш,
меле; мелють, ме-
лючи, мелений і мо-
лотий; мели! ме-
літь!
молотити, молочу, мо-
лотиш; молотять
молотілка, -и; моло-
тілок
молотільник, -а
молотільня, -і; мо-
лотілень
молотіння (-є), -я
молотьба, -и
Молох, -а

молочак, -а
 молочарня, -і; моло-
 чарень
 молочарство, -а
 молочарський
 молочій, -чія, -чієви
 (-і), -чієм
 молочний
 молочник, -а; *пб.* мо-
 лошник, -а
 молочниця, -і
 мольба, -и
 момент, -у; *пб.* мент, -у
 Момзен, -а
 Мон-Блян (Mont-Blanc),
 Мон-Блян
 монарх, -а
 монархиня, -і
 монархізм, -у
 монархіст, -а
 монархічний
 монархія, -ії; монархій
 монастир, -я; *пб.* ма-
 настир
 Монгол, -а
 монетарня, -і; моне-
 тарень
 монографія, -ії; моно-
 графій
 монольог, -а
 монольогічний
 монополь, -лю; *пб.* мо-
 нополія, -ії

монотеїзм, -у
 монотеїст, -а
 монтер, -а
 Моор, -а (Moore)
 мора, -и
 Моравія, -ії
 морал, -у
 моралізувати
 мораль, морали
 моральний
 моральність, -ности,
 -ністю
 морва, -и
 моргнути на кого
 морг, -а
 морд, -у (*ліпше:* ду-
 шогубство, убив-
 ство)
 мордування (-є), -я
 мордувати, мордю
 море, моря, морю, мо-
 рем, у морі (-ю);
 моря, морий (-ей)
пб. морів, морям,
 морями
 морелевий
 мореля, -і; морель
 мореплавець, -плавця
 мореструс, -у
 морж -а
 моримух -а
 морити, морю, мориш;
 морять

моріг і муріг, морогу
 й мурогу
 моріжник, -а
 морква, -и; морквів
 моровик, -а
 моровиця, -і
 мороз, -а (-у)
 Морозова, -вої
 морок, -у
 морока, -и
 морон, -у
 морончик, -а
 морочити, морочу, мо-
 рочиш; морочать
 морочливий
 Морське Око, Мор-
 ського Ока (о.)
 морський
 морфольогічний
 морфольогія, -ії
 моршак, -а (морська
 свинка)
 морщина, -и, *пб.* морщ-
 ка, и; морщок, мор-
 щин
 моряк, -а
 Москаль, -ля, -леви
 (-і), -лем; москаль
 (жовнір)
 Москва, -и
 москвофіл, -а
 москвофільство, -а
 москвофільський

Московка, -и; Моско-
 вок
 московський
 Московщина, -и
 мостити, мощу, мо-
 стиш; мостять
 моститися
 Мостиці, Мостиц
 мосяж, -у (жовта мідь)
 мосяжник, -а
 мосяжництво, -а
 мотив, -у
 мотивувати, мотивую;
 мотивований
 мотика, и; мотик
 мотиличник, -а
 мотиль, мотиля, -леви
 (-і), -лем
 моток, мітка; два мі-
 тки
 мотор, -а
 моторність, -ности,
 -ністю
 мотуз, -а
 мотузя (-є), -я
 мотузка, -и, мотузці;
пб. мотузок, мо-
 тузка
 мотузяний
 мох, моху, на моху;
 мохи, мохів
 мохначка, -и

моховатка, -и
 моховець, мохівця, це-
 ви (-і)
 Моцарт, -а
 мочар, -у
 моці, -ів
 мрака, -и, *пб.* мря-
 ка, -и
 мраковина, -и; *пб.* мря-
 ковина
 мрець, мерця, мерце-
 ви (-і), мерцем; мер-
 ці
 мрійливість, -вості,
 -вістю
 мрійник, -а
 мрійниця, -і; мрійниць
 мрія, -ії; мрій
 мріяти, мрію; мріють
 мрячний; *пб.* мрачний
 мстивий
 мститися, мщуся,
 мстишся; мстяться
 -му *часточка* для тво-
 рення будучности
 дійства: писатиму...
 му, меш, ме, мемо,
 мете, муть — пише-
 мов вкупі з дісло-
 вом
 мудрець, мудреця і
 мудрця; мудреці, -ів,
пб. мудрці

мудрий
 мудрість, -рости, -рі-
 стю
 мудрощі, -ів
 муж, мужа, мужеві
 (-і), мужем *пб.* му-
 жови, мужем; мужі,
 -ів
 мужва, -и (згірдливе
 поняття)
 мужеський
 мужик, -а (*ліпше*: се-
 ляннин)
 мужицтво, -а, -у (се-
 лянство)
 мужицький
 мужичка, -и, мужичці;
 мужичок; (*ліпше*:
 селянка)
 мужній, -я, -є
 мужність, -ности, -ні-
 стю
 мужчина, -и; (*ліпше*:
 чоловік)
 музей, музея; музеї,
 -зеїв
 музика, -и, музиці, му-
 зикою; музики, -ів
 (музикант *або* гра
 музичний; Музичний
 Інститут (У.)
 музичність, -ности,
 -ністю

музулманин, -а; му-
 зулмани, музулман
 музулманський
 мука, -и; мук
 мука, -и (борошно)
 Мукачів, Мукачева,
 Мукачеву, Мукаче-
 вом
 мул, -а (звіря) і мул,
 -у (намул)
 муляр, муляра, -реви
 (-і), муляре, муля-
 ру!, мулярем, у му-
 лярі *пб.* муляреви
 (-і); мулярі, -ів
 мулярство, -а
 мумія, -ії; мумій
 мундир, -а
 муниципальний
 мур, -у
 муравель, муравля,
 муравлеви (-і), му-
 равлю!; муравлі, ів
 (мурашка)
 муравельник, -а
 муравлянка, -и, му-
 равлянці
 муравник, -а
 мурашка, -и, мурашці
 мурашник, -а
 мурза, -и
 мурин, -а
 мурина, -и, муринці

муркотіти, муркочу,
 муркотиш, мурко-
 тять, муркоч, мур-
 кочте (муркочіте!),
 муркочучи *й* мур-
 котячи
 муролом, -у (таран)
 мурування (-є), -я *й* му-
 рування (-є)
 мурувати, мурую; му-
 рований
 мус, -у
 мусіти *й* мусити, му-
 шу, мусиш, мусить,
 мусимо, мусите, му-
 сять, мусячи; му-
 сив, мусила, муси-
 ло, мусили *пб.* му-
 сів, -сіла, мусіло,
 мусіли
 муслін, -у
 мусліновий
 мусувати, мусую; му-
 сують
 мутняк, -а
 муха, -и, мусі; мухи
 мух
 мухомор, -а
 Муцій, -ія, -ієви (-і)
пб. Муцію; М. Сце-
 воля
 мученик, -а
 мучениця, -і

мученичий або мученський
мучити, мучу, мучиш;
мучать, мучачи, мучений
мучка, -и
мучний
мушкет, -а
мушлик, -а
мушля, -і; мушель і мушлів
муштарда, -и (гірчиця)
муштра, -и
муштрувати, муштрую
мчати, мчу, мчиш;
мчать

мчатися, мчуся, мчишся;
мчаться, мчались, мчався
Мшана Долішня, Мшани Долішньої
мягчення (-є), -я
мяжень, мяжня (какт, -у)
мяз, -а; мязи, -ів
мякун, -а
мякуш, -а
мяска, и
мясний
мясо, -а
мята, -и; мнята, -и
мячик, -а; мнячик

Н.

На (прім. з 4 або 6 відм.): пішов на поле, на село, на місто, на храм; на Волині, на Півднєви, на Павлови (і), на Карпови (-і)
на бік правий, але: набік (прс.) - осторонь
на весні (прс.)
на взір, на зразок того...

на дворі князя, але: надворі (прс.) - зокіль, зовні
на добраніч
на довго
на жаль мій превеликий
на зразок того...
на кінець ножа, але: накінець (прс.) (врешті) прийшов
на кінці стола; але: накінці (прс.) врешті

на край світа; але: накрай (востаннє)
на ліво
на память - на памятку; але: напамять вивчив
на пізнійше
на пожиток
на право
на пробу
на провесні року; але: напровесні (вчасно)
на рік другий; але: нарік
на силу мою; але: насили (тяжко)
на чисто
на що ти надієшся; але: ти нащо се зробив?...
набиватися до кого, чого
набирати, набираю, набираєш; набрати, наберу
набігати на що
набідитися; набідуватися
набій, набою, набоеви (-і), набоем; набої, -їв
набіл, набілу (молочне, -ого

набір, набору
наближатися, наближаюся
наближення (-є), -я
наблизь (прс.)
наболілий
наборзі (прс.) (скоро)
набреха, -и, набрехою, набресі
набрехати, набрешу; набрешуть
набриднути
набризкати, набризкаю
набрівник, -а (дівоцький убор)
набріхувати
наброїти
наброя, -ої (пустота)
набрякати
набряклий
набрякнути
набряск, -у
набундючитися, набундючуся, набундючишся; набундючатися
набути що
навадник, -а (донощик)
навадниця, -і
наважити, наважу, -жиш
наважувати, наважую

навантажений
 навбільшки (завбіль-
 шки (прс.)
 наввипередки (прс.)
 наввипередки
 наввиринки (прс.)
 навгад (прс.)
 навдивовижу (прс.)
 навдогад *пб.* навздо-
 гад (прс.)
 навдокола (прс.)
 навдоколо (прс.)
 навезти, навезу; на-
 везуть
 навернений
 навертом (прс.)
 навести, наведу; на-
 ведуть
 наверх (прс.); *але* на
 верх іти
 наверху (прс.)
 навзаводи (прс.)
 навзаклад (прс.)
 навзаходи (прс.)
 навздогад (прс.)
 навздогін (прс.)
 навзнак (прс.)
 навзнаки (прс.)
 навворіт; *пб.* навви-
 ворот
 навідворіт; навідво-
 ріть; навідворот
 -навпаки

навідліг (прс.)
 навідувати
 навіжений
 навій, навою, навоеви
 (і)
 навік (прс.)
 навіки (прс.)
 навік-віки (прс.)
 навісний
 навістити, навіщу, на-
 вістити; навістять
 навіть
 навіч (прс.)
 навічі (прс.)
 навіщо
 навкидя (прс.)
 навкіс (прс.); навкоси
 (прс.)
 навколішки (прс.)
 навколішках (прс.)
 навколо (прс.)
 навкопить (прс.)
 навкруг (прс.)
 навкруги (прс.)
 навкулачки (прс.)
 навлежачки (прс.)
 навманя і навмання
 (прс.)
 навмисне; *пб.* навми-
 сно
 навмір (як попало)
 (прс.)
 наволоч,-чи, наволочю

наворотний
 наворотовий
 навпак (прс.)
 навпаки (прс.)
 навперейми (прс.)
 навперемінку (прс.)
 навплік(наперекір) прс.
 навпісля (прс.)
 навпомацки (прс.)
 навправці (прс.)
 навприсядки (прс.)
 навпростець (прс.)
 навпроти;напроти,на-
 против
 навпрошки (навпро-
 стець)
 навпрямець (прс.)
 навпрямки (прс.)
 наврочити, -чу, -чиш,
 -чать
 навряд (ледви) (прс.)
 навсидячки (прс.)
 навскач (прс.)
 навскіс, навскоси; *пб.*
 навкіс (прс.)
 навспіл (прс.)
 навсправжки (в самій
 річи)
 навстіж (прс.)
 навсторч (прс.)
 навстоячки (прс.); на-
 стоячки
 навстріч (прс.)

навстяж; навстіж
 (прс.)
 навтікача (прс.)
 навтіки (п.с.)
 Навуходоносор, -ра
 навхил (прс.)
 навхрест (прс.)
 навчання (е), -я, -ю,
 навчанням, у на-
 вчанні; навчань
 навчати кого, чого
 навчитель, -ля, -леви
 (-і), -лем; навчите-
 лі, -ів
 навчителька, -и; на-
 вчительки, навчи-
 тельок
 навшпинячки (прс.)
 навязувати
 нагадування (-є), -я
 нагадувати
 нагальний (спішний,
 наглий)
 нагальність, -ности,
 -ністю
 нагарбати
 наглість,-лости,-лістю
 нагляд, -у
 наглядом (прс.)
 наглядці (прс.)
 нагніт, -гніту
 нагноїти, -нагною, на-
 гноїш

наговорювати, наговорюю, -рюєш
нагода, -и
нагодитися
наголо (прс.)
наголос, у
наголошувати, наголошую
нагонцем (прс.)
нагорода, -и
нагороджувати
Нагоряни, Нагоряч
нагребти нагребу, нагребеш; нагребуть
нагрібати
нагр бок, нагробку;
лб. на робник
нагромадження (-є), -я
нагромаджувати, -джую
над; над мене, над усе
надалі, надальше (прс.)
надання (-є), -я, наданням, наданні; надань
надаремне (прс.); надармо (прс.)
надаремний
надбаний
надбання (є), -я
надбати
надбережний

надбирати, надбираю;
надібрати, надберу, -береш
надбудівля, -лі
надвечір (прс.)
надвечори (прс.)
надвір (прс.); але: надвір князя...
Надвірна, -ної, -ній
надвірній, -я, -є
надворі (прс.), але: надворі його...
наддерти, наддеру, наддереш; наддеруть
наддирати, наддираю
Наддніпрянець, Наддніпрянца, Наддніпрянцеви (-і), Наддніпрянцем
наддніпряньський
Наддніпрянщина, -и
Наддністриянець, -стриянца
наддністрияньський
наддунайський
надзвичайний
надзвичайно
надимати, надимаю
надити, наджу, надиш;
надять
наді мною, надо мною

надігнати
надійний
наділ, -у
наділок, ділку
наділяти, наділяю
надір, -у
надіслати, надсилаю
надіходити лб. надходити
надія, -ії, надіє!, надією; надій
Надія, -ії, лб. Надя, -ді
надіятися чого; надіюсь
надідати (читай: надідати) надідаю
надіжджати
надіздити, надіжджу, надіздиш; надіздить;
надіздять
надісти, надім, надіси, надість; надімо, надісьте, надідять (чит. над-ідять)
надіхати, надіду, надідеш; надідуть
надколоти, надколю, надкоlesh; надколють
надкусити, надкушу, надкусиш; надкусять
надламувати, надламую

надломити, надломлю, надломиш; надломлять
надлюдина, -и
надлюдський
надмірний
надокис, -у (чит.: надокис)
надокола; надоколо (прс.)
надолужити
надолужувати
надприродний; надприродній, -я, -є
надро, -а
надсаджувати
надтісувати, надтісуо, -суєш
надто
надтяти, надітну, надітнеш; надітнуть
надуживання (-є), -я; надуживанням, у надуживанні
надуживати
надходити, надходжу; надходять
надчисловий
наелектризований
наелектризувати, -зую
назавжди (прс.)
назад (прс.)

назаді (прс.); *але*: на
заді воза...
назва, -и; назв
назверх (прс.)
назвище, -а; у назвищі
назвук, -а
назгад (прс.)
назирати, наздираю
наздогад; надогад(прс.)
наздогін (прс.)
наздогони (прс.)
назирати, назираю
назирцем (прс.)
назирці (прс.)
назіздитися; назі-
зяться
назукісь (прс.)
назустріч (прс.)
найблизший; *пб.* най-
ближчий
найкрасший *пб.* най-
кращий
наймання (-є), -я
наймач, -а
найманщина, -и
найми, -ів
наймит, -а
наймичка, -и, наймич-
ці; наймички, -ми-
чок; »Наймичка« —
твір Шевченка
найти кого, що *й* кого
чого

наївність, -ности, -ні-
стю
наїдається, наїдаюся,
наїдок, -їдку (-а)
наїжджати, наїжджаю
наїжуватися
наїзд, -у
наїздити, наїжджу, на-
їздиш; наїздять
наїздник, -а
наказ, -у
наказний
наказувати, наказую
накінець (прс.); *але*:
на кінець ножа
накінці (прс.) *але*: на
кінці язика
наклад, -у
накладник, -а
наклеп, -у
наклін, наклону
наклонення (-є), -я
наклонниця, -і
накоїти, накою, нако-
їш; накоять
наколінок, -лінка
накрай (прс.); *але*: на
край світа
накрайний
накриття (-є), -я, на-
криттям, у накрит-
ті; накрить
Наксос (невідм.)

накурювати, накурюю,
накурюєш; накурю-
ють
налагодитися
налагоджувати, нала-
годжую
налазливий
належати
належний
належність, -ности,
-ністю; належно-
стий (ей)
наливочок, -вочка
налигатися (перебра-
ти міру)
налигач, -а (привязка
у худоби)
налинити
наліпка, -и
намагання (-є), -я
намагатися; намогти-
ся
намащувати
намет, -у
намісто, -а
намістечко, -а
намір, наміру
намісник, -а
намісництво, -а, -у;
намісництв
наміт, намету, наме-
том
намітка, -и; наміток

намова, -и; *намов*
намовляти
намолювати
намул, -у
нанашко, -а
наново (прс.)
Нансі (невідм.)
наодшибі (вдалечині)
наоколо (прс.)
наопашки, наопаш
(прс.)
наосліп (прс.)
наостанку, наостанці
(прс.)
наохляп (прс.)
наочний
напад, -у
нападати кого
напам'ять (прс.); н.
вивчитись, *але*: він
подарував на па-
м'ять
напасний
напасник, -а; напа-
снику!
напасть, -сти, -стю
напевно (прс.)
наперед (прс.)
напереді (прс.); *але*:
на переді воза...
напередодні (прс.)
наперекір (прс.)
наперемінку (прс.)

наперсток, -перстка
напинати
напирати
напис, -у; написи, -сів,
(р м.); *пб.* напись,
написи, написю; на-
писи, написий (-ей),
написям
написати, напишу, на-
пишеш; напишуть
напиток, -тку
напів (прс.)
напідпитку (прс.)
напій, напою, напо-
єви (-і), напоєм; на-
пої, -їв
напір, напору (крови)
напоготові; напоготів-
лі (прс.)
наподалеки (прс.)
наподалік (прс.)
напоперек (прс.)
напослід; наслідок
(прс.)
напотемки (прс.)
напоюваний
напоювати
направду (прс.)
наприкінці (прс.)
наприклад (прс.)
напровесні (прс.) *пб.*
напровесні
напропале (прс.)

напростець (прс.)
напроти; наprotив
(прім.)
напрочуд (прс.)
напруга, -и, напрузі;
напруг
напруження (-є), -я
напружувати
напряг, -у
напрямець; навпря-
мець (прс.)
напрямок, -ку
нараз
наречена, -ної
нарешті
нарівні *пб.* на рівні
нарівно
наріжний
наріжник, -а
нарізно
нарікання (-є), -я
наріча (-є), -а; наріча,
наріч, нарічів, на-
річий (*ліпше:* го-
вірка, -и)
наркоза, -и
наркотичний
народ і нарід; народа
й народу
народження (-є), -я,
народженням, у на-
родженні
народжувати, -роджую

народництво, -а, -у
народній, -я, -є
народовець, народов-
ця
нароздріб
нарозхрист (прс.)
нароком
наростень, наросня
нарочно (зумисне, на-
рочито)
наруга, -и
нарциз, -а; *пб.* нар-
цис, у
насамперед (прс.)
насеред (прім.)
насилу (прс.); *пб.* на
силу (мою)
нашип, -у (м. р.)
насит, -у
насититися
насичатися
насіник, -а
насіння (-є), -я, насін-
н-м; насінь
наскірень, наскіря
наскіс (прс.)
наскок, -у
наскоком (прс.)
наскрізь (прс.)
наслідковий
наслідок, -ку
наслідство, -а, -у; на-
слідств

наслідування (-є), -я
наслідувати
наслухатися чого
насміватися; насміха
тися
насмій, -у
насмійкуватий
наспів і наспіл
и слід; *але:* на спід
криниці
насподі; *але:* на споді
криниці
нассати
насс-тися
настання (-є), -я; у на-
станні
настелювати; насте-
люю
настежи *або* настіж
настирливий
настільник, -а
настовбурчувати
насторч
настрій, настрою, на-
строєви (-і), настро-
єм
Настуня, -і; Настуню!
наступ, -у
наступний
наступник, -а
наступниця, -і; на-
ступниць
наступом

наступство, -а, -у
 Настуся, -і; Настусю!
 Настя, -і, Насте! На-
 стю!
 насупитися, насуплю-
 ся, насупишся; на-
 супляться
 насущний
 наський
 натек, -у
 нати́на, -и
 натирати, натираю, на-
 тираєш; натирають
 натікати
 натомість і натомісць
 натрапити, натраплю,
 натрапиш; натра-
 плять
 натрапляти, натра-
 пляю
 натруджений; натру-
 жений
 натуга -и
 натужно
 натура, -и
 натуральний (природ-
 ний)
 натуральність, -но-
 сти, -ністю
 натуралистий
 натхнення (є), я, на-
 тхненням, у на-
 тхненні; натхнень

натхнений
 натхненно
 натще; на-тще-серце
 натяк, -у
 натякати
 натякнути, натякну
 нау́бочі (прс.)
 нау́збіч (прс.)
 наука, -и; наук
 науковий
 науковість, науково-
 сти, -вістю
 нафта, -ти
 нафталіна, и
 нафті́вка, -и; нафті-
 вок
 нафтовий
 нафтяр, -а
 нахаба, -и
 нахабний
 нахабник, -а
 нахабність, -ности,
 -ністю
 нахвалятися
 нахил, -у
 нахилити; нахилити
 нахильність, -ности,
 -ністю
 нахід, находу
 нахмаритися
 нахнюпитися
 находити (страх на-
 ходив на людей (-ей)

націоналізація, -ії
 націоналізм, -у
 націоналізувати
 націоналіст, -а
 націоналістичний
 національний
 нація, -ії; націй
 нацьковувати
 нацькувати
 начальник, -а
 начальство, -а, -у; на-
 чальств
 наче, неначе (зл.)
 начеб
 начебто
 начепити, начеплю,
 начешиш; наче-
 плять
 начерк, -у
 начеркати; начерта-
 ти
 начерпнути й зачер-
 пнути
 начинка, -и, начинці
 начиння (-є), -я, на-
 чинням; начинь
 начіплювати, начі-
 плюю
 начоси, -ів
 наш, наша, наше; 2.
 нашого, нашої; 3.
 наш му, нашій, 4.
 нашого, наш, нашу,

наше; 6. нашим,
 нашою; 7. у нашім,
 нашій, у нашому
 1. наші, 2. наших,
 3. нашим, 4. наших,
 наші, 6. нашими,
 7. у наших
 нашвидку (прс.)
 нашепти, -ів
 нашійник, -а
 нашптувати
 нащадок, нащадка
 нащо й на що (наді-
 ешся?)
 не *перечка*. Пишемо
 її вкупі з наступ-
 ним словом, коли
 вона з ним творить
 одно поняття: не-
 воля, невільник, не-
 щирість, небезпеч-
 ний, неедин, неда-
 леко, недосипляти,
 не доставати. У за-
 переченні присуд-
 ку *не* пишемо осіб-
 но від нього: «Не
 вмирає душа на-
 ша...» «Чи я в лузі
 не червона була?»
Не пишемо окремо,
 коли одну річ про-
 тиставимо другій:

»Ой то не сива за-
зуленька закувала,
не дрібні пташки
защебетали«...
не до ладу
не до речі
не лише, але також
не можна
не що давно; не що
давго;
небажаний
небагатий
небаром
небезпека - и
небезпечний
небезпечно
небіж, небожа, небо-
же! небожем
небіжчик, -а
небіжчиця, -і
небо, -а, -у (небови
(-і); неба, неб;* не-
беса, небес (не у-
живай)
небога, -и
небожа, -жати, небо-
жам; небожата, не-
божат
небожатко, -а
неборак, а
небосхил, -у
— небудь (вкупі з по-
переднім словом:

котрийнебудь, хто-
небудь, якнебудь,
щонебудь)
невбачай (прс.)
невб аганний
невблаганність, -ган-
ности, ністю
невгамовний
невдалий
невдатний
невдовзі (небаром)
невдоволенний
невдоволення (-є), -я,
-ю, невдоволенням,
у невдоволенні
невдогад (прс.)
невдячний
невдячність, -ности,
-ністю
невеликий
невеличкий
невже, невжеб; не-
вжеж
невзавороті (не по
дорозі)
невзамітку
невигідний
невигода, -и
невигойний
невиланий
невидимий
невидючий
невизначений

невимовний
невинний
невинність, невинно-
сти, невинністю
невиносимий
невиправданий
невиразний
невиразно
невироблений
невисловний
невичерпаний
невіглас, -а
невід, невода
невідкличний
невідмінний
невідмінно
невідомий
невідомість, -мости,
-містю
невільник, -а; пб. не-
вольник, -а
невільництво
невільниця-ці; невіль-
ниць
невільницький
невільничий
невільно; не вільно
невінчаний
невірний
невіста, -и
невістка, -и; невісток
невлад (прс.)
невмирущий

невмисне (прс.)
невмисний
невміння (-є), -я, -ю,
невмінням
неволити, неволю, не-
волиш; неволять
невпинний
невпинність, невин-
ности, невинністю
невразливий
неврастенік, -а
неврастенічний
неврастенія, -ії; нев-
растеній
невсе й не все
невсипущий; невис-
пущий
невтомний
невтомність, -ности,
-ністю
невтральний
невтральність, -но-
сти, -ністю
невтриманий
невтриманість, -но-
сти, -ністю
невтямки (прс.)
невчасний; невчасно
негадано
негайний; негайно
негаразд
негарний
негідний

негідник, -а
негнучкий
неговіркий
негода, -и
негодящий
негоже
неголений
негостинний
негативний
негація, -ї; негацій
неглиж, -у; *пб.* негли-
же (невідм.)
негувати, некую, не-
гуєш
недавні, -я, -є
недалеко
недаром
недбалий; недбало
недбальство, -а; не-
дбальств (-ів)
неділя, -ї; неділь
недільний
недобачати, -добачаю
недобір, -бору
недовгий
недовірний
недовірність, -ности,
-ність
недовірок, -вірка
недогляд, -у
недозвілля (-є), -я, -ю;
недозвіллям, у не-
дозвіллі

недозволений
недокладний
недокровний
недокровність, -ности,
-ністю
недоладній, -я, -є
недоладу *й* не допаду
недоліток, -літка
недолюдок, -людка
недоля, -ї; недоль
недоречи; не доречи
недоріка, -и; недорік
недосвід, -у
недосвідний
недосвідчений
недосить
недосказ, -у
недостатній, -я, -є
недостатність, -ности,
-ністю
недостача, -ї; недо-
стачею; недостач
недостиглий
недосяжний
недотепа, -и
недотепний
недотепність, -ности,
-ністю
недоторканий
недоумок, недоумка
недоцільний
недоцільність, -ности,
-ністю

недуга, -и *рд.* недуг,
-а (м. р.)
недуже
недужий
неживий
нежит, -у; *пб.* нежить,
-ти (-ї); нежиттю
нежонатий
незабаром
незабудка, -и, неза-
будок; *пб.* незабудь-
ка, незабудці
незабудь (невідм.: н.
пр. в незабудь)
незабутній, -я, -є
независимий
независимість, -мо-
сти, -містю
незавсігди
незадовога
незадоволений
незадоволення (-є), -я
незаздрий
незайманий
незайманість, -ности,
-ністю
незалежний; незале-
жно
незаміжна, -ної
незамітний
незаможний
незамужня, -ньої *або:*
незамужна

незасібний
незабгнений *і* незаб-
гнутий
незвичайний
незвичайність, -но-
сти, -ністю
незвичний
незвісний
незвісно
незгірш; незгірше
незгірший
незгода, -и
нездатний
нездатність, -ности,
-ністю
нездібний
нездоровля (-є), -я
нездужати
незичливий
незичливість, -вості,
-вістю
незлагода, -и
незламний *і* незлом-
ний
незламність, -ности,
-ністю; *пб.* незлом-
ність
незлосливий
незлосливість, -вості,
-вістю
незмінний
незмінність, незмін-
ности, незмінністю

незмірний
незмірність, -ности,
-ністю
незнайомиць, незна-
йомця
незнайомий
незнаний
незнатищо (невідм.)
незримий
незрозумілий
незрозумілість, -ло-
сти
незручний
незручність, -ности,
-ністю
незрячий
незугарний *і* безугар-
ний
незчислений
незчисленно
незчислимий
незчутися
неймовірний *пб.* не-
імовірний
неймовірність, -ности,
-ністю
неістовний
некористь, -и, -кори-
стю
некрольог, -а (-у)
нелад, -у
неладно
неласкавий

нелегко; *але:* не (є)
легко
нелегальний
не лише, але також...
нелітний, -я, -є; *пб.*
нелітний
нелюб, -а
нелюдський
нелюдськість, -кости,
-кістю
нелюдяний
нелюдяність, -ности,
-ністю
нема, немає; *але:* він
не має
нема де
нема кого, чого; ко-
му, чому; що
нема коли
нема куди
немалий; чималий
немилий
немилосердний *і* не-
милосердний
неминуче
неминучий
неминучість, -чости,
-чістю
Немирів, Немирова,
Немирову, Немиро-
вом
немирівський
неміряний

неміч, немочи, немічу
немічний
немов; немовби
немовже
немовто
неможливий
неможливість, -вости,
-вістю
неможливо
немовля, -ляти, -лям;
немовлята, немов-
лят
немовлятко, -а; не-
мовляток
немоці, -щів
немудрий
немудрований
ненавидіти кого, що;
ненавиджу, ненави-
диш; ненавидять
ненависний
ненависть, ненависти,
ненавистю
ненавмисне
ненадійний
ненажерливий
ненажерливість, -во-
сти, -вістю
ненажера, *і*
;неналежний
ненароком
Ненаситець, Ненасит-
ця

ненастанний
ненастанно
ненаський
неначасі *й* не-на-часі
неначе
неня, -і, нене!, не-
нею
ненька, -и, ненці, нень-
кою; ньюк
неньчин, -а, -е
необачний
необачність, -ности,
-ністю
необережний
необережність, -ности,
-ністю
необмежений
необміркований
необміркованість, -но-
сти, -ністю
необовязковий
необовязковість, -во-
сти, -вістю
необхідний
необхідність, -ности,
-ністю
необхідно (потрібно)
неоглядний
неоглядність, -ности,
-ністю
неодмінно
неодягнений
неозброєний

неологізм, -у
неорганічний
неосвічений
неосвіченість, -ности,
-ністю
неособистий
неостаточний
неосяжний
неохайний
неохоче
неоцінений
неощадний
непам'ять, -ти, непа-
мяттю
непевний
непевність, -ности, -ні-
стю
непереливки (прс.)
непереможний
непереможність, -но-
сти, -ністю
неперехідний
неписьменний
неписьменність,
-менности, -ністю
непідлеглисть, -лости,
-лістю
непідхожий
неплідний
неподібний
непоборний
неповинний. непови-
нен, -винна, -е

неповинно
неповороткий
неповоротний
непоганий
неподалець (прс.)
неподільний
неподільність, -ности,
-ністю
непоказний
непокірливий
непокоїти, непокою,
непокоїш; непоко-
-ять
непомалу
непомильний
непомильність, -ности,
-ністю
непоміркуваний
непомірний
непомірність, -ности,
-ністю
непомітний
непоправний
непоправність, -ности,
-ністю
непорадний
непорадність, -ности,
-ністю
непорівняний
непорозуміння (-є), -я;
непорозумінь
непорочний
непорושний

непорушність, -ности,
-ністю
непорядний
непоследовний
непоследовність, -но-
сти, -ністю
непостійний
непостійність, -ности,
-ністю
непотріб, -а
непотрібний
непохибний
непохитний
непохитність, -ности,
-ністю
неполюдському (прс.)
Непот (Непот), -а
неправда, -и
непривітний
непридатний
неприємний
неприємність, -ности,
-ністю; неприємно-
стий (-ей)
непримирений
непримиреність, -но-
сти
непринадний
неприродний
неприродність, -ности,
-ністю
неприроджений
непристойний

непристойність, -но-
сти, -ністю
непристосований
непристосованість,
-ности
неприступний
неприступність, -ности
неприсутній, -я, -є, -ї
неприсутність, -ности,
-ністю; неprisутно-
стий (-ей)
непритомний
непритомність, -но-
сти, -ністю
неприхильний
неприхильник, -а
непричетний (непри-
часний)
непричком (прс.)
неприяний
неприяність, -ности,
-ністю
неприятно
неприятель, -теля, те-
леви (-і); неприя-
тели, -ів
неприятельство, -а, -у
непродуктивний
непродуктивність,
-ности, -ністю
непрозорий
непрозорість, -рости,
-рістю

непромокальний
непроникливий
непроникливість, -во-
сти, вістю
непроханий
непрощений
непрудкий
непутній
нерад, -а, -є; нера-
дий
нерадісний
нерадісно
нерадо
нераз: деколи; *але*: не
раз, не два
нерано
нерв, -у (-а); нерви
нервовий
нервовість, -вості, -ві-
стю
неретельний
нерівність, -ності, -ні-
стю
нерівно
нерівнобічний; нерів-
нобічний
нерівня, -і (непара)
нероба, -и
неродючий
нерозбірний
нерозважний
нерозвинений
нерозв'язаний

нерозв'язаність, -но-
сти
нерозсудний
нерозсудність, -ності,
-ністю
Нерон, -а
нерухомий
несамовитий
несамовитість, -тості,
-тістю
несамовито
несамохіть
несвідомий чого
несвідомість, -мости,
-містю
несвій, несвоя, несвое
несвітський
несит, -а
несить, -ти, неситтю
нескінчений
неслава, -и
неслід (прс.)
неслухняний
неслухняність, -ності,
-ністю
неслушний
несмак, -у
несмачний
несміливий
несміливість, -вості,
-вістю
несміливо
неповна

несподіваний
несподіванка, -и; не-
сподіванок
неспокій, неспокою
несправжній, -я, -є
несприятливий
неспромога, -и
неспроможний
неспроможність, -но-
сти, -ністю
несталий
несталість, -лості, -лі-
стю
нестаток, нестатку
нестерпний
нестерпучий
нести, несуч, несеш;
несуть; ніс, несла,
несли; нестися; кур-
ка несеться
нестиглий
Нестор, -а; Нестір,
Нестора
нестотно
нестравний
нестравність, -ності,
-ністю
нестриманий
нестриманість, -ності,
-ністю
нестримний
нестримність, -ності,
-ністю

нестяма, и
несумнівний
несхибність, -ності,
ністю
несхильний
несхильність, -ності
несхнучий
несьогосвітній, -я, -є
нетактовний
нетактовність, -ності,
-ністю
нетверезий
нетверезість, -зості,
зістю
нетерпляче
нетерплячий
нетерплячість, -чості,
-чістю
нетерплячка, -и; не-
терплячок
нетинкований
нетля, -і; нетлів
нетолерантний
нетолерантність, -но-
сті, -ністю
нетривалий
нетривалість, -лості,
-лістю
нетрі (и), -ів; у нетрях
нетяга, -и; нетяг (-ів)
нетяма, -и
нетямучий; нетяму-
щий

нетямучість, -чости,
 -чістю
 неувага, -и
 неуважний
 неук, -а
 неуміркований
 неуміркованість, -но-
 сти, -ністю
 неумолимий
 неупереджений
 неупство, -а
 нехай
 нехайже
 нехарство, -а
 нехворощ, -и *або* не-
 хвороща, -і
 нехибний
 нехіть, нехоти, нехиттю
 нехлюйний
 нехлюйство, -а, -у; не-
 хлюйств (-ів)
 нехлюя, нехлюї
 нехотя; нехотячи
 нехрест, -а
 нехрещений
 нехтування (є), -я, -ю,
 нехтуванням, у не-
 хтуванні; нехту-
 вань
 нехтувати
 нехуткий; нехутко
 нечевя; знечевя (прс.)
 нечемний

нечемність, -ности, -ні-
 стю
 нечепурний
 нечепурно
 нечерговий
 нечесаний
 нечинний
 нечитальний
 нечитальність, -но-
 сти, -ністю
 нечуваний
 нечуваність, -ности,
 -ністю
 нечутний
 нешвидкий
 нешкідливий
 нешляхотний
 нешляхотність, -ности
 нештучний
 нещасливий
 нещасний
 нещастя (-є), -я, -ю,
 нещастям, у неща-
 сті (-ю); нещасть
 нещирий
 нещиристь, -рости, -рі-
 стю
 нещільно
 нидіти, нидію, нидіеш;
 нидіють
 нижнй -я, -є
 низ, -у
 низина, -и

низка, -и, низці; ни-
 зок
 низовина, -и
 низький, низший *пб.*
 нижчий; низенький
 низько, низше *пб.* ниж-
 че
 Никифор, -а
 Никодим, -а
 Никола, -и; *пб* Ми-
 кола, -и
 св. Николай, -лая, -ла-
 еви (·і), -лаем, -лаї
 Никон, -а
 нині
 нинішній, я, -є
 ниньки
 нириця, -і (нарив)
 нирка, -и; нирок
 нирцем (прс.)
 нитка, -и; ниток
 нитяний
 ниць
 ницьма
 Ничипір; Никифор, -а
 нишком
 нишком-тишком
 нишпорити, нишпорю,
 нишпориш; нишпо-
 рять
 нищечком (прс.)
 нищити, нищу, нищись;
 нищать

ні
 ні з ким *і* з ніким
 ні за що *й* за ніщо
 ні за котрого *й* за
 нікотрого
 ні в яким *і* в ніяким
 ні в чім *і* в нічім
 ні-сіло, ні-пало (зне-
 чевя)
 ніби; нібито
 нібияк
 нівелювати, нівелюю
 нівець
 нівець-внівець
 нівечити, нівечу, ні-
 нівечись; нівечать
 нівроку
 нігілізм, -у
 ніготь, нігтя, нігте-
 ви (-і), нігтем; нігті
 ніде (десь)
 ніде (нігде)
 ніж, ножа, ножеви (-і),
 ножу!, ножем, у но-
 жі; ножі, -ів
 ніж (як)
 ніженський; ніжин-
 ський
 Ніжень, Ніженя, Ні-
 женю, Ніженем, у Ні-
 жені; *пб.* Ніжин, -а
 ніжка, -и; ніжок
 ніжний

ніздря, -і; ніздрі, -ів
(ніздер)
ніколи
нікому — нема кому
нікуди
нікчемний
нікчемність, -ности,
-ністю
нім (поки не)
Німан, -у
Німець, Німця, Нім-
цеви (-і), Німцем,
у Німці, у Німцєви
(-і); Німці, -ів
німецький
Німецьчина, -и
Німка, -и; Німок
Німкєня, -і; Німкєнь;
пб. Німкиня, -і
Нініва, -и
Ніоба, -и
Нірвана, -и
ніс, носа, носови (-і);
носи, носів
нісенітниця, -і, -єю;
нісенітниць
ніхто, ніщо; 2. нікого,
нічого; 3. нікому,
нічому; 4. нікого,
ніщо; 6. ніким, ні-
чим; 7. у нікім, у ні-
кому, у нічїм, у ні-
чому

Ніцше (невідм.) 2. Фри-
дриха Ніцше
ніч, ночі (і), ночі, но-
че!, нічю, у ночі;
ночі, ночий (-ей),
ночам, ночами
нічєнька, -и, нічєнци;
нічєньки, нічєньок
нічий, нічїя, нічїє; 2.
нічийого, нічїєї; 3.
нічийому, нічийї...
нічого (нема чого)
нічого, н чоґісінько
ніяк
ніякий. ніяка, ніяке;
2. ніякого, ніякої;
3. ніякєму, ніякій;
4. ніякого, ніяку,
ніяке; 6. ніяким. ні-
якою; 7. у ніякім,
у ніякому. у ніякій.
1. ніякі, 2. ніяких,
3. ніяким, 4. ніяких,
6. ніякими, 7. у ні-
яких
ніяково (прс.)
ніяковість, -вости, -ві-
стю
нов, новю, новем, у но-
ві (-ю)
Новгород Сівєрський
(м.)
новгородсівєрський

новеля, -і; новель
новий, новійший (но-
віший), новісінький;
новесенький (пстл.)
Новий Завіт, Нового
Завіту
Новий Світ (площа);
Нового Світу
новина, -и; новин
новітній, -я, -є
новіціят, -у
Новомосковськ, -а
Новочеркаськ, -а
новочеркаський
нога, -и, нозі, ногу,
ногю; ноги; дві нозі;
ніг, ногам, ногами
ногавиці, ногавиць,
ногавицям
ноженята, ноженят
ножиціям, ножиць,
ножицям
нора, -и; нори, нор
(-ів)
Норвеґія, -ії
Норвеґєць, -вєжця,
-вєжцєви (-і); Нор-
вєжці; *пб.* Норвєґ,
-а й Норвєґин, -а
Норвєґка, -и, Нор-
вєґжі
норвєзький
норовистий

норовитися, норовлю-
ся, норовишся, но-
ровиться; норов-
ляться
носатизна, -и
носити, ношу, носиш,
носить; носимо, но-
сять
носій, носія, носієви
(-і); носії
носійка, -и, носійці;
носійок
носоровлення (-є), -я
носороґач, -а, -єви (-і),
-єм
нота, -и
нотар, -ря, -рєви (-і),
-рєм, рі; рі-, рів
ночви, ночв (-ів)
ночувати, ночую
ну!, нутє!, нумо! (скрі-
пляє приказ: нумо
до праці берись!)
нудити, нуджу, нудиш,
нудить; нудимо, ну-
дите, нудять
нудитися
нудний
нудьґа -и, нудьзі, нудь-
ґою; нудьґи, нудьґів
нужденний
нужденно
нуля, -і; нуль

нумізматика, -и
 нунцій, -ія, -ієви (-і);
 нунції, -іїв
 Нью-Йорк, Нью-Йорку,
 Нью-Йоркови (-і)
 Нютон, -а
 нютувати, нютую
 нюх, -у
 нюанс, -у
 нявкання (-є), -я
 нявкиати

нянька, няньки, нян-
 ці; няньки, няньок
 няньчин, -а, -е
 няня; -і; нянь
 няньчити, вянъчу,
 няньчиш; няньчать
 няти, йму, ймеш, йме,
 ймемо, ймете, ймугь;
 няв, няла, няло, ня-
 ли; ймлений; няти
 віру.

О.

о, об (прім. з 4. і 7.
 відм.): о волос, о за-
 клад, о много біль-
 ше, о першій годи-
 ні; об землю
 оаза, -и; оаз
 оба, обі; 2. 7. обох;
 3. обом; 4. оба, обі,
 обох; 6. обома
 обабіч (прс.)
 обаполи (прс.)
 обаринок, обаринка
 (бублик, -а)
 обачний
 обачність, -ности, -ні-
 стю
 обачно
 оббивати, оббиваю

оббирати
 оббити, обібу, обібеш;
 обібують
 оббігати, оббігаю
 оббігти, оббіжу, оббі-
 жиш, оббіжить; об-
 біжать
 оббілити, оббілю; об-
 білиш; оббілять
 оббризкати, оббриз-
 каю, оббризкаеш;
 оббризкають
 оббріхувати
 оббутися, оббудуся,
 оббудешся; оббу-
 дуться
 обважувати
 обварювати

обвечоріти, обвечоріє;
 обвечоріло
 обвивати
 обвинуватити; обвину-
 вачу, обвинуватиш;
 обвинуватять
 обвинувачення (-є), -я
 обвинувачувати; об-
 винувачую, обвину-
 вачуеш; обвинува-
 чують
 обвити, обвію, обвіеш,
 обвіє; обвіємо, обі-
 вють
 обвід, обводу
 обвідка, -и, обвідці;
 обвідки, обвідок
 обволікати, обволі-
 каю
 обволікти, обволічу,
 обволічиш
 обговорення (-є), -я
 обговорити, обгово-
 рю, обговориш, об-
 говорить; обгово-
 рять
 обговорювати, обго-
 ворюю, обговорю-
 еш; обговорюють
 обголений
 обголитися, обголю-
 ся, обголишся; об-
 голяться

обгороджувати, обго-
 роджую, обгороджу-
 еш; обгороджують
 обгортка, -и, обгорт-
 ці; обгортки, об-
 горток
 обгребти, обгребу, об-
 гребеш; обгребуть
 обгризти, обгризу, об-
 гризеш; обгризуть
 обгрібати, обгрібаю,
 обгрібаеш; обгріба-
 ють
 обдарувати, обдарую,
 обдаруеш; обдару-
 ють
 обдерти, обідрати, об-
 деру, обдереш; об-
 деруть
 обдирати, обдираю,
 обдираеш
 обдукція, -ії
 обдурювати, обдурюю,
 обдурюють
 обезчестити, обезче-
 щу, обезчестиш; о-
 безчестять
 оберегти, обережу, о-
 бережеш; бере-
 жуть
 обережний
 обережність, -ности,
 -ністю

оберемок, оберемка
 оберігати, оберігаю,
 оберігаєш
 обертання (-є). -я
 обеднаний
 обеднання (-є), -я, -ю,
 обеднанням, в об-
 еднанні; обеднань
 обеднувати, обедную,
 обеднуєш; обедну-
 ють
 обект, -у
 обективний (предме-
 товий)
 обективність, -ности,
 -ністю
 обем, -у
 обжинки, обжинків *пб.*
 обжинок
 обзиватися, обзиваю-
 ся, обзиваєшся
 обзори, -ів
 обида -и
 обидва, обидві; 2. оби-
 двох; 3. обидвом;
 6. обидвома
 обидвоє, обидвох, оби-
 двом
 обильний (щедрий)
 обичай, обичаю, оби-
 чаєви (-і), обичаєм,
 в обичаї (-ю); оби-
 чаї, -чаїв

обіг, -у
 обід, у
 обід, ободу (на колесах)
 обіддя (є), -я
 обіжний
 обіжник, -а
 обізватися, озовусь,
 озовешся, озоветь-
 ся; озовуться; обі-
 звався
 обіймати, обійму, обі-
 ймеш, обіймуть; о-
 бійняв і обняв
 обійми, -мів
 обійстя (-є), -я, -ю,
 обійстям, на обій-
 сті; обійстя, обійсть
 обікрасти, обікраду,
 обікрадеш
 обілляти, обілляю, о-
 білляєш; *пб.* обли-
 ти, обілляю, обіллеш;
 обілляють
 обініж (прс.)
 обіпрати, обперу, об-
 переш; обперуть;
 обпірати
 обірник, -а
 обіруч (прс.)
 обітниця, -і
 обіходити, обіходжу,
 обіходиш; сбіхо-
 дять; обійти, обійду

обіцянка, -и, обіцянці;
 обіцянки, обіцянок
 обіцяти, обіцяю; обі-
 цяють
 обідатися, обідаюся
 обіжджати, обіжджаю
 обізд, -у
 обіздити, обіжджу, об-
 їдиш; обіздять
 обіздка, -и, обіздці;
 обіздок
 обістися, обімся, обі-
 ситься, обіється; обі-
 дяться
 обіхати, обіду, обідеш;
 обідуть
 обквітчати, обквітча-
 ю, обквітчаєш
 обкипати, обкипаю,
 обкипає
 обкипіти, обкиплю
 обклад, -у (дифтерит)
 обклеїти, обклею. об-
 клеїш; обклеять
 обклеювати, обклеюю,
 обклеюєш; обклею-
 ють
 обкурювати, обкурю-
 ю, обкурюєш
 облаз, -у (круча)
 обламати, обламаю,
 обламаєш
 облесливий

облесливість, -вести,
 -вістю
 облесний
 облесник, -а
 обливання (-є), -я, -ю,
 обливанням, в об-
 ливанні; обливань
 облизень, облизня,
 (облизня піймати)
 облизування (-є), -я
 облий, обла, обле (ци-
 ліндричний)
 облича (-є), -а, -у, -чам,
 -чі; облич
 облишатися, облиша-
 юся
 обліг, облогу, обло-
 гом, облозі; обло-
 гом лежати
 облога, -и
 обломитися, облом-
 люся, обломишся;
 обломляться
 облуда, и
 облудний
 облудник, -а
 облуплений
 облуплювати, облуп-
 люю, облуплюєш;
 облуплюють
 облягти, обляжу, обля-
 жеш
 облямовувати

обмаль (прс.)
 обман, -у
 обманник, -а
 обманниця, -і
 обмазки; омацьки
 обмеження (-є), -я, -ю,
 обмеженням, в об-
 меженні; обмежень
 обмирання (-є), -я, -ю,
 обмиранням, в об-
 миранні
 обмирати
 обміркувати, обмір-
 ку
 обмовляти, обмовляю
 обмовник, -а
 обмолот, -у
 обнимати, обниму,
 обнимеш; обнимуть
 обніжок, -ніжка
 обнова, и
 обовязковий
 обовязковість, -вості,
 -вістю
 обовязок, -в'язку
 обовязувати
 обое, обох, обом
 оболона, -и
 оболонь, оболони, о-
 болоню
 обопільний
 обопільність, -ності,
 -ністю

оборатися, оборюся,
 оборешся; оборють-
 ся
 оборіг, -рога
 оборонець, оборонця,
 оборонцеви (-і), о-
 боронцем; в оборон-
 ці (-цеви (-і))
 оборонниця, -і; обо-
 ронниць
 оборотний
 оборотність, -ності,
 -ністю
 обпадати, обпадаю
 обпиватися
 обпирати й обіпрати,
 обперу, обпереш, об-
 пере; обперуть
 обпитися, обпіюся, о-
 біпешся; обпіються
 обреск, -у
 обрескнути, обрескну,
 обрескнеш
 обридження (-є), -я,
 -ю, обридженнм, в
 обридженні; обри-
 джень
 обридливий
 обридливість, -вості,
 -вістю
 обрис, у
 обрій, обрію
 обрік, оброку

обрісник, -а
 оброблення (є), -я,
 -ю, обробленням,
 в обробленні; оброб-
 лень
 обробляти, обробляю
 обруб, -а
 обрус, -а
 обруч, -а, обручеви
 (-і) обручем
 обручка, -и; обручок
 обряд, у
 обсада, -и
 обсаджую, обсаджу-
 еш; обсаджують
 обсерваторія, -ії; об-
 серваторій
 обсерваційний
 обсервація, -ції; обсер-
 вацій
 обсервувати (огляда-
 ти)
 обскурант, -а
 обслуговувати, обслу-
 говую, обслугову-
 еш; обслуговують
 обслуговувати, обслу-
 гую
 обставина, -и
 обстановка, -и
 обстрелювати, обстре-
 лю
 обструкційний

обструкція, -ції; об-
 струкцій
 обтерти, обітру, обі-
 треш; обітруть
 обтяження (-є), -я, -ю,
 обтяженням, в об-
 тяженні; обтяжень
 обтяти, обітну, обі-
 тнеш; обітнуть
 обування (-є), -я, -ю
 обувати, обуваю
 обувя (-є), я, -ю, обу-
 вям, в обуві (-ю); пб.
 бува, и й обув, -и
 обурення (-є), -я, -ю,
 обуренням, в обу-
 ренні; обурень
 обуритися, сбурюся
 обути, обую, обуеш;
 обують
 обуття (-є), -я, обут-
 тям, в обутті (-ю)
 Обухів, Обухова, О-
 бухову, Обуховом,
 в Обухові
 обцас, у (лп. закаблук)
 обценьки, обценьків
 (лп. лещата, тиски,
 кліщі)
 обцілувати, обцілую;
 обцілують
 обшивання (-є), -я, -ю
 обява, -и

об'явити, обявлю, обявши, обявить; обявлять (*вим.: об-я...*)
 обявляти, обявляю, обявляєш
 об'яснити, об'ясню, об'ясниш; об'яснять
 овес, вівса, вівсови (-і), вівсе!, вівсом, у вівсі; вівси, вівсів; *пб.:* вівса
 овечий
 овид, -у
 Овідій, Овідія, Овідієви (-і) *пб.* Овідію, Овідієм, в Овідії (-ю)
 овоч, -у (-а)
 овочевий
 овочелисток, листка
 овочестан, -у
 овощ, -у; *пб.* овоч
 Овруч, -а
 огляд, -у
 оглядач, -а, оглядачеви (-і), оглядачем
 оглядини, оглядин
 оглядний
 оглядність, -ности, -ністю
 огневик, -а (жар)
 огненний; огненно
 огнетривалий

огнетривалість, -лості, лістю
 огнище, -а, в огнищі
 огняний і огневий
 оголошення (-є) -я, -ю, оголошенням, в оголошенні (-ю; оголошень
 огонь, огню, огневи (-і), огнем, в огні; огні, ів; *пб.* вогонь
 огорожа, -і; огорож
 оградний
 огуда, -и (*хула)
 огудливий
 огудник, -а
 од *пб.* від (прім.); уживаємо: *од* або *від*: одбити *пб.* відбити, одбігти, відбігти, одбирати, відбирати
 ода, -и; од
 одалеки й одалік
 одвірок, -вірка
 оддалеки (прс.)
 оддалік (прс.)
 одежа, -і, одежею; одержання (-є), -я; одержування (є)
 одержувати, одержую
 Одеса, -и
 одеський

один, одна, одне, (*пб.* оден, одна, одно)
 2. одного, одної; 3. одному, одній 4. одного, одну, одне (о), 6. одним, одною; 7. в однім, одному, одній. 1. одні, 2. одних, 3. одним, 6. одними, 7. в одних
 один, одненький, одніський, однісінький; один-одніський (скріплення); одним-один (скріплення)
 один одного. один одному, один одним, *або*: один другого, один другому...; один з одним, один в одного, одні до одних (обопільно, взаїмно)
 одинак, а
 одинацять; 2. одинацяти й одинацятьох; 3. одинацяти й одинацятьом; 6. одинацятьма й одинацятьома; 7. в одинацяти й в одинацятьох

одиначка, -и; одиначок
 одинець, одинця, одинцеви (-і, одинцем
 одиниця, -і; одиниць
 Одиссей, Одиссея, Одиссеєви (і), Одиссеєм, в Одиссею
 Одиссея, Одиссеї, Одиссеєю
 одіж, одежи, одіжою; одеший (-ей)
 одлига, -и *або* відлига, -и
 однак; одначе (зл.)
 однакий, однака, однаке; однаковський, однаковісінький
 однина, -и; однин
 одноголосно
 одnodумець, одnodумця, одnodумцеви (-і), одnodумцем
 одnodзвучний
 одnodкінний
 одnodкомірний
 одnodлітній, -я, -є
 одnodліток, -літка; одnodлітки
 одnodманітний
 одnodпенні квіти
 одnodплемінний

одноповерховий
однопрозябцева ро-
стина
однорічний
одноруч (прс.)
односердне (прс.)
односкладовий
одностайність, -ности,
-ністю
одностайно
односторонній, -я, -е
однострій однострою,
одностроеви (-і), сд-
ностроем, в одно-
строї (-ю); одно-
строї, -ів
одночасний
одночасно
одночлен, а
одружитися, одружу-
ся, одружишся; о-
дружаться
одружіння (-є), -я, -ю,
в одружінні (-ю)
одурювати, одурюю,
одурюєш; одурю-
ють
одчай, одчаю, одчаєм,
водчаї (-ю) пб. відчай
одяг, -у
одягання (-є), я, -ю,
одяганням, в одя-
ганні (ю); одягань

одягати
одягти, одягну, одяг-
неш; одягнуть
ожеледиця, -і
ожеледь, -ди (-і)
оженити, оженю кого
з ким, ожениш, о-
женить; оженять
оженитися з ким; о-
женюся, оженишся,
ожениться; жени-
мося, оженилися, о-
женяться
ожеред, -у (скирда)
ожина, и; ожин
оздоровлення (-є) -я,
-ю, оздоровленням,
в оздоровленні (-ю);
оздоровлень
оздоровління (-є), -я,
озеро, -а, -у; озера,
озер і озір
озимий
озимина, -и; озимин
озиратися
Озівське море пб. А-
зівське м.
озон, -у
окап, -у
океан Великий, Ти-
хий о.
окис, -у
окисак, -у

окисання (-є), -я
окиснений
окіп, окопа
окісниця, і, пб. окіст-
ниця, -і
окладина, -и
окладинка, -и, окла-
динці; окладинки,
окладинок
оклик, -у
окличник, -а
око, -а, -у, в оці; очі
(вічі), очий (очей),
очам, очима й оча-
ми (вічми), в очах
око (в сітці), два ока,
вік, окам
око (міра); дві оці
околишній, -я, -є
окремиї
окремішній
окремішність, -ности,
-ністю
окритонасінна рости-
на
окрім; крім; кромі
округа, -и, -зі; окру-
ги, округ... пб. о-
круг, -а; округи, -ів
окружний
оксаміт пб. аксаміт, -у
оксамітовий і окса-
мітний

Оксана, -и
оксимора, -и
Оксфорд, -у
Октавіян, -а
окуляри. окулярів
окунь, -ня
окупаційний
окупація, -ції; окупа-
цій
окур, -ря, -реви (-і),
-рем
Олег, Олега, Олегу!
Олекса, -и, Олексо!
Олексою
Олександр, Олексан-
дра, Олександрови
(-і), Олександром;
Олександри
Олександра, -и; Оле-
ксандер (Олексан-
дрів)
Олександрія, -ії
Олена, -и
олень, оленя, олене-
ви (-і), оленю!, оле-
нем, в олені; олені,
-ів
оливо, -а пб. оло-
во, -а
оловяний
олівець, олівця, олів-
цеви (-і), олівцем;
олівці, -ів

олій, олію, олієви (-і),
олієм, в олії (-ю);
пб олія, олії
Оліїв, Олієва, Олієву,
в Олієві
Олімп, -у (-а); олім-
пійський
Ольвіопіль, Ольвіо-
поля
Ольга, -и, Ользі, Оль-
го!, Ольги, Ольг
пб. Ольгів
Ольгович, -а, Ольго-
вичеви (-і), Ольго-
вичем; Ольговичі,
ів
Ольгопіль, Ольгопо-
ля
ольгопільський
Ольжин, -а, -е
омана, -и; оман
омар, -а
Омелян, -а
он, он де, он коли, он
куди, он що, он як
онде (прс.); пр.: книж-
ка лежить онде;
але: он де ти був?
ондечки (прс.)
Онисько, -а
онтан *пб*, он там
Онуфрій, Онуфрія, О-
нуфрієви (і)

онуча, -і, онучею; онуч
онучкар, -ря, -реви
(-і), -рем
опад, -у
Опанас, Опанаса
опанування (-є), -я,
опануванням
опанувати кого, що
опаль, опалю
опар, -у
опарювати, опарюю
операція, -ції; опера-
цій
операційний
оперезати. опережу,
опережеш; опере-
жуть
оперізувати, опері-
зую
оперти, опру, опреш;
опруть
опертися перед ким
або кому
оперувати, оперую
опинитися, олинюся,
опинишся; опи-
няться
опинка, -и; опинок;
запаска
опир, -ря; *пб*. упир
опириця, -і
опис, -у
описовий

опит, -у
опитний (досвідний)
опівдні (прс.)
опівдня (прс.)
опівночи (прс.)
опій, *опію*
опій, *опію*
опіка, -и, опіці; опік
опікун, -а
опікунка, -и, опікунці;
опікунок
опікунчий
опіювати *пб*. опіню-
вати
опінія, -нії; -ній
опір, *опору*
опісля
оплаток, -тка; *пб*. о-
платка, -и
оплески, -ів
опліскувати, опліскую
оповідання (-є), -я, ю,
оповіданням. в опо-
віданні; оповідання,
оповідань *пб*. опо-
віданнів
оповідати про кого,
що
оповідач, -а
оповідачка, -и, опові-
дачці; оповідачок
оповідь, оповіди, опо-
віддю; *оповідий* (-ей)

оповісти, оповім, о-
повіси, оповість,
-мо, -сьте, -дять;
оповів, -віла, -ло,
ли; оповіж (*лп*. роз-
кажи)
оповістити, оповіщу,
оповістиш; опові-
стять
оповіщати, оповіщаю
оповіщення (-є), -я,
-ю; в оповіщенні;
оповішень
оподаль (прс.)
оподаль від кого,
чого
оподаткований
оподатковувати, -ко-
вую
оподаткування (-є), -я
оподаткувати, -кую
опозиція, -ції, -цією;
опозицій
опозиційний
опока, -и, опоці; опок
ополонка, -и, ополон-
ці; ополонки, опо-
лонок
ополонник, -а
опона, -и; опон
опонент, -а
опонувати, опоную,
опонуеш; опонують

опортунізм, -у
 опортуністичний
 опочинок, -чинку
 оправа, -и
 оправдати, оправдаю
 оправдувати, оправ-
 дую
 управляти, управ-
 ляю
 оправник, -а (пере-
 плетчик)
 оприкритися
 опришкуватий
 опріч; опріче (прім.)
 опрічний (окремий)
 опрягтися, опряжуся
 оптика, -и
 оптимізм, -у
 оптиміст, -а
 оптимістичний
 оптичний
 опубліковувати
 опублікувати
 опуд, -а
 опудало, -а (з. р.)
 опука, -и (мняч)
 опукий
 опускати
 опуст, -у
 опух, -а
 опухлий
 опяніти, опянію
 опясть (знову)

оранжерія, -рії; оран-
 жерій (теплиця)
 орання (-є), -я, -ю, о-
 ранням, в оранні
 орати, орю, ореш, оре;
 орють
 орач, -а, орачеви (-і),
 орачу!, орачем, в о-
 рачі (-чеви); орачі
 орган, -у
 органи, -ів
 організатор, -ра, -ро-
 ви (-і); організато-
 ри, -ів
 організаторка, -и; ор-
 ганізаторок
 організаторський
 організаційний
 організація, -ції; орга-
 нізацій
 організм, -у
 органіст, -а
 органічний
 оргічний
 оргія, -ії; оргій
 орда, -и
 орден, -у (закон)
 ордер, -а
 орел, вірла, вірлови
 (-і), вірла, орле!
 вірлом, у вірлі; вір-
 ли, -ів, -ам...
 Орел, Орла (м.)

Орель, Орели (р.)
 оренда, -и; *пб.* аренда
 оригінал, -а
 оригінальний
 орієнт, -у (-а)
 орієнтальний
 орієнтація, -ції, -цією;
 орієнтацій
 орієнтування (-є), -я
 орієнтуватися
 оріх, -а *пб.* горіх
 орішина, -и
 Орлеан, -у
 орлиця, -і; *лп.* вір-
 лиця, -і
 орлій, орля, орле
 орнамент, -у
 орнаментовий
 оробка, -ки (рябчик)
 ортографічний
 ортографія, -ії; орто-
 графій
 орудар, -ря, -реви (-і)
 (руководитель)
 орудки, орудок, оруд-
 кам
 орудник, -а
 орудування (-є), -я, -ю,
 орудуванням
 орудувати
 оружа (-є), -а
 оружний
 орхестра, -и; орхестр

орчик, -а
 оса, -и, осол! в осі;
 оси, ос (-ів)
 осавул, -а; *пб.* осаву-
 ла -и; осавуле й о-
 савуло!
 осадень, -дня
 осаджувати
 осадкуватий
 осадництво, -а
 осамотний
 осамотніти
 осанна, -и
 освідомлення (-є), -я,
 -ю, освідомленням,
 в освідомленні (-ю);
 освідомлень
 освідомляти
 освідчення (-є), -я, -ю,
 в освідченні; освід-
 чень
 освіта, -и; освіт
 освітлений
 освітлення (-є), -я, -ю,
 в освітленні; освіт-
 тлень
 освітлювати, освітлюю
 освічений
 освободжати, освобо-
 джаю
 освободити, освобо-
 джу, освободиш; о-
 свободять

освятити, освячу, о-
святитиш; освячать
освячувати, освячую
осел, осла
оселедець, оселедця,
оселедцеви (-і)
оселя, -і; осель
осередковий
осередкуватися
осередок, -редка
осетр, осетра
осика, -и; осик
Осип, -а *пб.* Йосип, -а
осипка, -и; осипок
осиротити, осирочу,
-тиш; -тять
осичина, -и
осібний
осібняк, -а; *пб.* осо-
бень, осібня
осілий
осілість, -лости, -лі-
стю
осінній, -я, -е
осінь, осени, осені,
осінню, в осени; о-
сени, осений і осе-
нів
оскарження (-е), -я
оскаржувати кого
в чому
оскілок, оскілку
оскільки

оскома, -ми
ослін, ослона
ослінець, ослінця, о-
слінцеви (-і)
осліпнути, осліпну,
-неш; осліп, осліп-
ла, -ло, -ли
солобонити, ослобо-
ню, -ниш; -нять
ослобоняти, ослобо-
няю
ослюк, -а, *або* ві-
слюк, а
оснований
основний
особа, -и; осіб
особистий
особливий
особливість, -вості,
-вістю
осока, -и, -ці
осокір, -кору (м. р).
й осокора, -и
осоружний
оспалий
оспалість, -лости, -лі-
стю
останній, -я, -е
Остап, -а
остаточний
остерегти, -жу, -жеш;
-жуть
остерігати, -гаю

остистий
ості (-и), остів і остий
остобісілий
остобісіти
остовпілий
остогідіти, остогиджу,
-диш; остогидять
остогіднути
остога, -и, осторозі;
осторог
осторонь (прс.)
осточортіти
остракізм у
остиця, -і; остиць
острів, острова, остро-
ву
Остріг, Острога, в О-
строзі
острізький *пб.* острозь-
кий
острішок, острішка
острога, и, -зі; острог
осуд, -у
осуджувати
осягнення (е), я, -ю,
осягненням, в осяг-
ненні; осягнень
осяти *й* осяяти, осяю.
осяеш; осяють
ось; ось де; пр.: ось
де ви сховались!
ось коли; ось коли
прийшли!

ось куди;
ось там
ось що
ось як
осьде (тут) прс.
осьмий; *пб.* восьмий
от; от що
отаборитися
отакечки; оттакечки
отаман, -а
отамання (е), -я, -ю
отаманство, -а
отаманський
отаманувати
отець, вітця, вітцем,
(*отцем)
отецький
отже
ото; отож
отой, ота, оте; 2. о-
того отой; 3. ото-
му, отій...
оточати
оточити
оточувати
отримання (-е), -я
отримувати
отруйник, -а
отруйниця, -і; отруй-
ниць
отруїти, отрую, отру-
їш; отруять
отрута, -и

отрутний
отруя, отруї, отруєю;
отруй
отсе
отсей, отся, отсе *або*
цей, ця, це; 2. от-
ського, отсеї, отсеї
або цього, цеї, цієї;
3. отському, отсій,
цьому, цій; 4. от-
ського, отсю, отсе,
цього, цю; 6. отсим,
отсею, отсею, цим,
цею, цієї; 7. в от-
сім, в отському, цьо-
му, в отсій, цій;
1. отсі, ці; 2. отсих,
цих; 3. отсим, цим;
4. отсих, цих; отсі,
ці; 6. отсими, цими;
7. в отсих, цих
оттак (прс.)
оттакий, а, -е
оттам (прс.)
оттепер (прс.)
оттоді (прс.)
оттут; отут (прс.)
отуди й оттуди (прс.)
офіцера, -и
офіцер, -а
офіцерський
офіцина, -и
офіційний

офіціал, -а
офіціаліст, а
офіціальний
охайний
охайність, ности, -ні-
стю
охлянути, охляв, охля-
ла, -ло
охляп (прс.)
охолода, -и
охолоджувати
охорона, -и
охоронний
охоче, охотнійше, о-
хотніше
охочий
охрестити, охрещу,
охрестиш; охре-
стять
Охрім, -а
Охтирка, и
охтирський
оцей, оця, оце 2. о-
цього, оцеї...
оцет, оцту
Очаків, Очакова, Оча-
кову
очаківський
очарувати
очевидець, очевидця,
очевидцеви (-і), о-
чевидцем
очевидний

очевидно
очевидячи
очевидячки (прс.)
очевидьки (прс.)
оченята, оченят
очеревня, -і, очерев-
нею
очерет, -а
очеретяний
очитаний
очитаність, -ности,
-ністю
очиці, очиць

очі - на - очі (прс.) *пб.*
віч - на - віч
очікувати, очікую
ошуканець, ошуканця
ошукання (-є), -я
ошукувати
ощаджати ошаджаю,
ощаджаєш
ощадний
ощадність, ности,
-ністю
ощіп, ощепу *лп.* ро-
гатина.

П.

пава, -и; пав
павза, -и павз (пе-
рерва)
Павааній, -нія, -нієви
(-і), -нієм, -нії (-ю)
павзувати, павзую
павич, -а
павичка, -и; павичок
павільон, -а
Павло, Павла, Павле!
павук -а
павутина, -и
павутиння (-є), -я, -ю,
павутинням, у па-
вутинні
павучок, павучка

пагін, пагона
пагінець, пагонця
Паганіні, -нія, -нієви
(-і)
падавиця, -і (епілеп-
сія)
падалина, -и
падання (-є), -я
падлюка, -и; падлюк
падолист, -а; *пб.* ли-
стопад
падькатися
паж, -а
пажерливий
пазур, -а
пазуха, -и, пазусі

пай, паю
пайка, и, пайці; пайок
пака, -и, паці; пак
(скринька)
пакт, -у; пакти
пакувати, пакую
пакунок, пакунка
пал, у
Палажка, -и, Палажці
паламар, -ря, -реви
(-і), паламарю', па-
ламарем; паламарі
паламарський
паламарчин, -а, -е
паламарювати, пала-
марю
палата, -и; палат
паленіти, паленію
палення (-є), я, -ю,
паленням, у пален-
ні (-ю); палень
палець пальця, паль-
цеви (-і), пальцю!,
пальцем, у палець;
пальці
Палестина, -и
палестинський
паливода, -и
палиця, -і, палицею;
палиць
палій, паля, палієви
(-і), палієм, у паліі;
Палій Семен

палітурка, -и; паліту-
рок
паліча (-є), -а, -у
палкий
Палляда, -и
паломник, -а (богосо-
лець)
палуба, -и
паляниця, -і
паляталізація, -ії
Паляцький
паль, паля, палеви (-і),
палем; палі (м. р.)
пб. паля, -і (ж. р.)
пальмовий; »Пальмо-
ве гилля« Крим-
ського
пальний
пальник, -а
пальто, -а, у пальті;
пальта, пальт (-ів)
пальчик, -а
паморозь, -зи, памо-
морозю
памороки, -ів
паморочити, паморо-
чу, -чиш; паморо-
чать
памфлет, -а (у)
пам'ятання (-є), -я
пам'ятати
пам'ятка, -и, пам'ятці;
пам'яток

пам'ятливість, -вості,
-вістю
пам'ятник, -а
пам'ять, -ти, пам'яттю;
пам'яти, -тий (-ей)
пан, -а; пани й пано-
ве, панів
панахида, -и
паненя, -няти, -няті,
паненням; паненята,
паненят
паніч, а, панічеви
(-і), панічем, у па-
нічі (-чеви); панічі
панічів, -чева, -чеве
Панівці, Пановець, Па-
нівцям
паніка, -и; панік
паніматка, паніматки,
паніматці
панічний
панія, -ії; паній
панна, -и; панни, -ів
панночка, -и, панноч-
ці; панночки, пан-
ночок, панночкам
Панонія, іі, Панонією
панотець, панотця,
панотцеви (-і); пан-
отці, -ів
пансіон, -а
панство, а, -у; панств
панський

пантарка, -и; панта-
рок
пантеїзм, -у
пантеїстичний
Пантелеймон, -а
панування (-є), -я, -ю
пануванням, у па-
нуванні; панувань;
або пановання (є), -я
панувати, паную
пануват, -ря, -реви (-і),
-рем; панцирі, -ів
панцирник, -а
Панчишин, -а, Панчи-
шином
панчоха, -и; панчіх
панщина, -и
панщинний
паня, -і, панєю; пані,
пань; *пб.* панія, -ії
панянка, -и, панянці;
панянки, панянок
панькання (-є), -я, -ю,
паньканням, у пань-
канні
папа, и; папів
папір, паперу (-а), па-
персви (і), папе-
ром, у папері; па-
пери
папірець, папірця, па-
пірцеви (-і), папір-
цем, у папірці

папороть, -ти, папо-
роттю
папський
папуга, -и, -зі; *пб.*
папугай, -гая, *або*
попугай, -гая
пара, -и; дві парі; па-
ри, пар
пара, -и (випар)
параболічний
параболя, -і; параболь
параван, -у
параграф, -у
парада, -и (ж. р.)
парадокс, -у
парадоксальний
паразит, -а
паралеля, -і; паралель
параліж; параліч, -а
Параска, -и, Парасці;
Парасок
парасоль, -ля; *пб.* па-
расоля, -і
парафіна, -и
парвеню (невідм.)
Париж, -а (-у)
паризький
Парис, -а
парібок, парібка; *пб.*
парубок
паркан, -а; *пб.* бар-
кан (тич, забор)
парламент, -у

парляментар, -ря, -ре-
ви (-і), -рем
парляментарний
парляментський
парня, -і; парнів
паровіз, -воза
пародія, -ії; пародій
парокси́зм, -у
пароль, -ли
пароплав, -а
паропла́вство, -а, -у
парость, парости, па-
ростю; *пб.* парість,
парости; парости,
паростий (-ей)
парох, -а, у пароху;
парохи, -ів, (при-
ходський священик)
парохія, -ії; парохій
парохіяльний; Паро-
хіяльний Уряд (у.)
партер, -а
партнер, -а
парубкувати
парубо́цтво, -а
парубо́цький
парубчак, -а
парувати, парую, па-
руеш
парта, -и (лавка)
партизант, -а
партизантський
партійний

партія, -ії, партією;
партій
парус, -а (луч)
парцеляційний
парцеляція, -ії, парце-
ляцією; парцеляцій
пасаж, -у
пасажир, -а
пасажирський
пасат, -у
пасерб, -а
пасербиця, -і
пасивний
пасивність, -ности,
-ністю
пасинок, -синка
пасічник, -а
пасічництво, -а
пасія, -ії, пасією; па-
сій (пристрасть)
пасіянс, -а
паска, -и, пасці; пасок
пасквіль, -лю, -лем;
пасквілі
пасмо, -а; пасма, па-
сем (пасмів)
пасовисько, -а; пасо-
виськ
пасовище, -а, на па-
совищі; пасовища,
пасовищ
пасока, -и (кров, лім-
фа)

пасоковий (лімфатич-
ний)
пасти, пасу, -сеш, па-
суть; пасений; пасе-
ши
пасти, паду, падеш;
падуть
пастир, -ря, -реви (і),
-рем; пастирі, -ів
пастирський
пастка, -и, пастці; па-
сток
пастор, -а, -рови (і),
-ром; пастори, -ів
пастух, -а, у пастуху;
пастухи
патент, -у
патентований
патериця, -і; патериць.
Патеркуль, -ля
патетичний
патли, -лів
патологічний
патологія, -ії, пато-
логією, патологій
патос, -у
патосовий
патрицій, -ція, -цієви
(-і), -цієм, у патри-
ції; патриціїв
патріціят, -у
патріот, -а
патріотизм, -тизму

патріотичний
патріярх, -а
патріярхальний
Патроклъ, -кля, -клеви
(-і), -клем, у Патро-
клі (-еви)
патроля, -лі; патруль
пахнути, пахну, па-
хнеш, пахне; па-
хнуть; пах, пахла,
пахли
пахощі, -ів
пахучий
пацифікація, -ії; паци-
фікацій
пацифіст, -а
пацієнт, -а
пачкар, -ря, -реви (і),
-рем, -рі (-реви)
пачкарський
пачкувати
пачоси, -ів
паша, -і, пашею (тра-
ва, корм)
паша, -і (турецький
достойник) пб. ба-
ша, -і
пашня, -і пашнею;
пашень
пашпорт, -у
паштет, -а
пашека, -и; пашек
пашекувати, пашекою

пашекуватий
паяц, -а
певне пб. певно (прс.)
певний чого або в чім;
*певний (у значінні:
якийсь, деякий, не
треба вживати)
певність, -ности, пев-
ністю
Пегаз, -а
педагог, -а, у педагогу
педагогічний
педагогія, -гії, гією;
педагогій
педаль, педали (-і) (ж.
р.) педаллю; пб. пе-
дал, -у (м. р.)
педель, -ля, -леви (-і),
-лем, -лі (служник,
прислуга)
пекар, -ря, -реви (-і),
-рем, -рі (-реви);
пекарі, -ів (хлібо-
пекар)
пекарня, -і; пекарень
пекарування (-є), -я
пекельний
пекло, -а, пекол і пе-
клів
пекти, печу, печеш, пе-
че, печемо, печете,
печуть; пік, пекла,
печуть; пік, пекла,
-ло, -ли; пікши

пекучий
пелех, -а
пелехатий
пелікан, -а
пелюстка, -и, пелюст-
ці; пелюстки, пе-
люсток
пелюшка, -и, пелюш-
ці; пелюшки, пе-
люшок
пелюшковий
пелька, -и, пельці;
пельок
Пельопонез, -у
пельопонезький
пендрак, -а
Пендельопа, -и
пензель, пензля, пен-
злеви (-і), пензлем,
пенсіонер, -а
пенсія, -ії, пенсією;
пенсій
пень, пня, пневи (-і),
пнем, у пні; пнів
пеньок, пенька, -кови
(-і); пеньки
первак, -а
первень, первня, перв-
неви (-і), первнем
первісний
первісток, первістка;
пб. первістка, -и
(живло, стихія)

первісток, первістка
(первенець)
первовзір, -взору
первотвір, -твору
первоцвіт, -у
пергамен, -у; перга-
мент, -у
перебаранчати (міша-
ти)
перебендя, -і; пере-
бєндь і перебен-
дів
перєбирати, -бираю
перєбій, -бою, -боєм
перєбір, -бору
перєвезти, -везу
перєвертєнь, -тєня,
-тєневи (-і)
перєвесло, -а; перє-
весла, -весел
перєвести, -веду
перєвізник, -а
перєвозини, -зин
перєвозовий
перєгляд, -у
перєгодом (прс.)
перєгороджувати
перєдвічний
перєдвчєра, перєд-
учора (прс.)
перєдгіря (-є), -я, -ю,
перєдгірям, у перєд-
гірі (-ю)

переддень, передодня, передодневи (-і), на передодні
 переділ, -у
 передісторичний
 передмістя (-є), -я, -ю, -містям, на передмісті; передмістя, передмість
 передміський
 переднівок, -нівку
 передній, -я, -є
 передо мною *лб.* перелі мною
 передобіддя (-є), -я
 передовсім; переді-всім;
 передом (попереду)
 передостанній, -я, -є
 передплата, -и
 передплатник, -а
 передчасний
 передчасність, -ности, -ністю
 передше *або* перше, передтим (прс.)
 передягтися; переодягтися
 передягтися; переодягтися, переодягну-ся, -гнешся; -гнуть-ся
 переймання (-є), -я

перейматися, пере-ймаюся, перейма-ється
 перейняти (провід); перейму, -ймеш, -йме; -йнуть; пе-реймлений і пере-нятий
 перейнятися
 переказ, -у
 перепис, -у
 переклад, -у
 перекладач, -а, пере-кладачеви (-і), -чем, у перекладачі (-че-ви); перекладачі, -ів
 перекладний
 переконаний
 переконання (-є), -я, -ю, переконанням, у переконанні; пе-реконання, переко-нань
 переконуюче (прс.)
 Перекоп, -у
 перекопський
 перекотиполе, -я; -ю, у перекотиполі; пе-рекотиполя, пере-котиполів
 перекреслення (-є), -я, -ю; перекреслень
 перекреслювати

перекрій, перекрою, перекроєви (-і), пе-рекроєм, у пере-крої (-ю)
 перекуп, -у
 перекупка, -и, пере-купці; перекупок
 перекутня, -і; пере-кутень
 перелаз, -у
 переливання (-є), -я, -ю, переливанням, у переливанні (-ю); переливань
 переливки
 перелицьований; »Пе-релицьована Енеї-да«
 переліг, -лога, на пе-релозі
 переліс, -а
 переліска, -и, пере-лісці; переліски, перелісок
 переліся (-є), -я
 перелюбець, -любця, -любчеви (-і), -люб-цем
 перелюбний
 перелюбниця, -і; пе-релюбниць
 переляк, -у
 переляканий

перемет, -у (-а) (при-лад для ловлі риб)
 перемиський (з Пере-мишля)
 Перемишль, Переми-шля, Перемишлеви (-і), Перемишлем, у Перемишлі
 перемовник, -а
 перемовниця, -і; пе-ремовниць
 перемога, -и -зі -пе-ремог
 переможений
 пореможник, -а
 переможниця, -і; пе-реможниць
 пореніся (-є), -я
 переносини, -носин
 переносити, перено-шу, переносиш; пе-реносять
 переобраз, -у
 перепадистий
 перепадок, перепад-ку (пароксизм)
 перепаска, -и, пере-пасці, перепаски, перепасок
 перепел, -а
 перепелиця, -і, пере-пелицею; перепе-лиць

перепиличий
перепинка, -и, пере-
пинці; перепинки,
перепинок
перепинювати, пере-
пинюю
перепис, -у
переписувач, -а -чеви
(-і), -чем; перепису-
вачі, -ів
переполіскувати
переполох, -у
перепродаж, -и, пере-
продажу
перепросини, -просин
перепрошувати
перерва, -и, перерв
перерібка, -и, пере-
рібці; перерібок
переріз, -у
перероблений
перероблення (-є), -я,
-ю, -ям, -і; пере-
роблень
пероробляти
пересада, -и, пере-
сад
пересадний
пересердя (-є), -я
переселення (-є), -я,
ю, у пересиленні
(-ю) (кріза, пере-
лом)

пересилка, -и, пере-
силці; пересилки,
пересилок
пересіч, -и, пересічі,
пересічу
пересічний
пересічно (прс.)
переслати, перешлю,
-шлеш; -шлють
переспів, -у
перестерегти, -жу,
-жеш; -жуть
пересторога, -и, -зі;
пересторог
перестрах, -у
перестрелити, -стре-
лю, -стрелиш; пе-
рестрелять
перестріт, -у
переступний рік
перетика, -и (попе-
речна полоса)
перехресний; »Пере-
хресні стежки«
перехрест, -а
перехрестка, -и, -ці;
перехресток
перехрестя (-є), -я,
-ю, на перехресті
перецідження (-є), -я
перець, перцю
перечити, перечу, пе-
речиш; перечать

Переяслав, -а, -у
переяславський
перигель, -лю
перигей, -гею
Перикль і Перікль,
-кля
перина, -и; перин
периферичний
периферія, -рії, -рією;
периферій
перифраза, -и
перій, перію, перієви
(-і), перієм; лб. пи-
рій
період, -у (доба)
періодичний
перістий
перія, -ії; перій (ряд)
перкалевий
перкаль, -лю, -леви
(і), -лем; перкалі,
-ів (ситець)
перлина, -и
перлівниця, -і
перло, -а (с. р.); лб.
перла, -и (р. ж.)
перла, перлів; лб.
перли, перел
перлова матиця (пер-
ломут, -а)
перломутовий
перо, -а; пера, пер
перон, -у

Перс, -а
перса лб. перси, перс
(груди)
Персій, -сія, -сієви
(-і), Персієм
Персія, -сії, -сією
персонал, -у
персоніфікація, -ії;
персоніфікацій
перспектива, -и; пер-
спектив
перстенець, перстен-
цю, -цеви (-і), -цем;
перстенці, -ів
перстень, лб. пер-
стінь, перстєня,
перстєневи (-і); пер-
стені
перський
перука, -и, перуці;
перук
перукар, -ря, -реви
(-і), -рем
перукарня, -і; перу-
карень
перукарський
перти, пру, преш;
пруть
перфума, -и; перфум
(пахощі)
перше (прс.)
першенство, -а, -у;
першенств

перший
першина, -и
першорядний
пес, пса, псови (-і),
псе!, псом, псі; пси,
псів; пес Рабко;
пес Крук
песимізм, -у
песиміст, -а
песимістичний
песливий *пб.* пестли-
вий
пестити, пещу, пе-
стищ; пестять
пестоці, -ів
пестрий (рябий, кра-
сий)
песячий *пб.* песій, -я, -е
Петербург, -а (-у), у Пе-
тербурзі (*тепер:* Ле-
нінград)
петербурзький (ленін-
градський)
Петефі, -ія, -ієви (-і) (п.)
петиція, -ії; петицій
Петрарка, -и
Петрів, Петрова, з Пе-
тровим
Петрівка, -и
Петро, -а
Петрусь, Петруся, Пе-
трусеви (-і), Петру-
сю!, Петрусем

печаль, печали, ^{пб.}пе-
чаллю (*лп.* біль,
терпіння)
печатати, печатаю
печатка, -и; печаток
печать, -ти, печаттю;
печатий (-ей), печа-
тям
печера, -и; печер
печериця, -і; печериць
печерний
Печерськ, -а
печерський
печиво, -а; печив
печінка, -и, печінці;
печінок
педесталь, -лю
пиварня, -і; пиварень
пивниця, -і; пивниць;
(погреб, льох, -у)
пиво, -а, -у; пива, пив
пивовар, -ра, -рови (-і),
-ром, -рі; пивовари,
-ів
пигва, -и; пигв (-ів)
пижмо, -а
пижмовий
пил, -у; пили; (пилом
припасти)
Пилат, -а
Пилип, -а
Пилипівка, -и, Пили-
півці (піст)

пилок, пилка
пилчастий
пиляк, -а
пильний
пильник, -а
пильність, -ности, -ні-
стю
пильнувати, пильную
Пинськ, -а
пинський
пинцак, -а; *пб.* пен-
цак (перлова ка-
ша)
пипоть, пиптя
пир, у
пиріг, пирога, у пи-
розі; пироги, -ів
пиріжок, пиріжка; пи-
ріжки, -ів
Пирятин, -а
пирятинський
писало, -а
писальце, писальця,
писальцеви (-і)
писанка, -и, писанці;
писанки, писанок
писання (-є), -я, -ю,
писанням, у писан-
ні; писання, писань
писар, -ря, -реви (-і),
писарю!, писарем,
у писарі; писарі,
-ів

писарка, -и; писарок
писарський
писарчук, -а
писателька, -и, писа-
тельці; писатель-
ки, писательок
пискля, -яти, писклям,
у пискляті; пискля-
та, писклят
писовня, -і, писовнею;
писовні, писовнів
пістоль, -ля, -леви (-і),
-лем
писулька, -и, писуль-
ці; писульок
письменний
письменник, -а
письменниця, -і; пись-
менниць
письменницький
письменство, -а, -у;
письменств
письмо, -а; письма,
писем і письмів
питайний
питайник, -а
питання (-є), -я, -ю,
у питанні; питань
питатися
питво, -а
питель, питля (-ю), пи-
тлеви (-і), питлем,
у питлі

пити, пю, пеш, пе;
 пемо, пете, пють,
 пив, пила, пило, пи-
 ли; (питоньки: пи-
 ти)
 питка, -и, питці; пи-
 ток
 питлювати; питльо-
 ваний
 питний
 питомець, питомця,
 -цеви (-і), питом-
 цем, у питомці
 питомий
 пиття (-є), -я, у питті
 (-ю)
 питущий
 пихва, -и; пихов
 пицати, пишу, пициш;
 пицать
 пищик, -а (*мунштук)
 пі-, пб. по-; пр.: пі-
 гнати, погнати; пі-
 звати, позвати; пі-
 знати, познати; пі-
 слати, послати
 пів- (пишемо вкупі зі
 словом! пр.: півго-
 дини, півроку...)
 піваркуш, -а, піварку-
 шеви (-і)
 піваршин, -а
 півбавовняний

півбарилко, -рилка
 півверстовий
 піввідерко, -а, у пів-
 відерку; піввідерок
 піввідра (прс.)
 піввідровий
 піввідсоток
 піввовняний
 півгодини (прс.)
 півгодинний
 півголий
 півголосом (прс.)
 півдарма (прс.)
 півдармо (прс.)
 півдев'ята
 південний
 південник, -а
 південниковий
 південь, півдня, пів-
 дневи (-і), півднем,
 на півдні; півднів
 (сторона світа).
 Південь, Півдня (гео-
 графічно культурна
 цілість)
 південь, полудня, в по-
 лудні (пора дня) $\frac{1}{2}$
 півень, півня, півне-
 ви (-і), півнем; пів-
 ні, -ів
 півкарта, -и; півкорт
 півколо, -а; півкол
 півкопи

півкрок, -у
 півкружало, -а
 півкуля, -і; -куль
 півмісяць, півмісяця,
 півмісяцєви (-і), пів-
 місяцем; півмісяці,
 -ів
 півмісячний
 півміток, -мітка
 півник, -а; пб. півень
 північ, півночи
 північний; північно-
 американські міста;
 але: Північно-Аме-
 риканські Сполуче-
 ні Держави (назва)
 півнота, -и
 півокруглий
 півострів, -строва; пб.
 півостров, -а
 півосьма (нев. числ.)
 півповня, -і півповнів
 півпята (нев. числ.)
 піврік, -року, у пів-
 році
 півріча (-є), а
 півсонний
 півсотня, -і; півсотень
 півсоток, -сотка
 півстогін, -гону
 півступінь, -пня
 півсфера, -и
 півсьома (6 $\frac{1}{2}$)

півтемність, -ности,
 -ністю
 півтінь, -тіни, -тінню;
 півтінний
 півтон, -у
 півтора (1 $\frac{1}{2}$)
 півтораста (150)
 півторачний
 півтретя (2 $\frac{1}{2}$)
 півфунта, -а
 півчварта (3 $\frac{1}{2}$)
 півшовковий
 під
 під вечір
 під карою
 під чаркою
 під, поду, на поді;
 поди, -ів
 підбивання (-є), -я
 підбиття (-є), -я, -ю,
 підбиттям, на під-
 битті
 підбіль, -ли
 підбірний пб. підбор-
 ний (фальшивий)
 підборіддя (-є), -я, на
 підборідді
 підбрехач, -а
 підбрівувати
 підвечірок, -чірка (-у)
 підвиснення (-є), -я,
 -ю; на підвисненні;
 пб. підвищення

підвишка, -и; підвишок
 підвладний
 підвода, -и; підвід
 підв'язувати
 підгірній, -я, -є, *лб.*
 підгірний
 підгір'я(-є), -я; Підгір'я,
 -я, на Підгір'і (-ю)
 Підгір'янка, -и
 підгледіти, підгледжу,
 -диш; -дять
 підглядяч, -а (шпиг)
 підглядячка, -и, під-
 глядачок
 підголовок, ловка (по-
 душечка)
 підгор'ля (-є), -я, -ю,
 підгор'лям, -лі; під-
 гор'лів
 підданець, -данця
 підданий
 підданка, -и, підданці;
 підданок
 підданство, -а; під-
 данств
 підданчий
 піддати, піддам, під-
 даси; піддадуть
 піддаша (-є), -а
 піддячий, -чого
 підзамча (-є), -а; Під-
 замча (-є), -а

підземелля (-є), -я,
 підземеллям, у під-
 земеллі (-ю); підзе-
 мель
 піді-, підо-, подо- (при-
 ставки, яких ужи-
 живаємо однаково):
 підібгати, підобга-
 ти; підігнути, підо-
 гнути, подождати
 підібрати, підберу
 піділляти, піділля
 Підкавказ'я (-є), -я, -ю,
 Підкавказ'ям, на Під-
 кавказ'і (-ю)
 підканцлер, -а
 підкарпатський
 Підкарпатт'я (-є), -я,
 на Підкарпатт'і (-ю)
 підкидний
 підкидьок, -кидька
 підкова, -и; підків
 підіжджати
 підкоморій, -рія, -ріє-
 ви (-і) *лб.* рію
 підкреслення(-є); -я, -ю
 підкріплення (-є), -я
 підкріпляти
 підкувати, підкую, під-
 куєш
 підкупний
 підкупник, -а
 підкупство, -а

підлеглий
 підлеглисть, -лости,
 -лістю
 підлежний
 підлесник, -а
 підлесниця, -і; підле-
 сниць
 підліся (-є), -я, -ю
 підлога, -и; підліг
 підляський
 Підляша (-є), -а
 підмайстер, -стра
 підмет, -а
 піднебіння (є), -я, -ю,
 на піднебінні (-ю);
 піднебінь
 піднесення (-є), -я, -ю,
 на піднесенні (-ю)
 підніжа (-є), -а
 підносити
 підо мною
 підозрілий
 підозріння (-є), -я, -ю,
 підозрінням, у пі-
 дозрінні
 підошва, -и; підошов
 підпал, -у
 підпанок, -панка
 підпис, -у
 підписування (є), -я, -ю,
 -ям, -і; підписувань
 підпиток, -тку, на під-
 питку

підпід'омкання (-є), -я
 підприємець, -ємця,
 -ємцеви (-і)
 підприємство, -а
 підризування (-є), -я
 підручник, -а
 підряд (прс.)
 підрядне речення
 підрядний
 підсіння (-є), -я, -ю, на
 підсінні
 підслухач, -а
 підслухи, -ів
 підсоння (-є), -я, -ю,
 у підсонні; підсонь
 підстерегти
 підстрелювати
 підтинання (-є), -я
 підчас (прім.)
 підюджувати
 Піємонт, -у
 пієтизм, -у
 піжмурки, піжмурків
 (-рок)
 Піза, -и
 Пізистрат, -а
 пізній; *лб.* пізній, -я, -є;
 пізненький, пізні-
 сінський, пізнійший,
 (пізніший)
 пізнійше (пізніше)
 Пій, Пія, Пієви (-і)
 (Пію), Пієм, Пію

піймати, піймаю
пійняти, пійму
підкльвання (-є), -я, під-
кльванням, у підкль-
ванні; підкльвань
підкльватися
пільга, -и, пільзі; пільг
пільговий
підмити й помстити
піна, -и
Піндар, -а
пінитися, пінюся, пі-
нишся; піняться
пінковий
піонір, -а
піп, попа
піраміда, -и; пірамід
піврати, півру, пі-
рвеш; півруть
Пірей, -рею, -реєви (-і),
Піреєм, Піреї
Піренеї, -неїв
пірит, -а
пірнати, пірнаю, пір-
наеш; пірнають
пірнатка, -и, пірнатці
пірначка, -и
пірнути, пірну, пір-
неш; пірнуть
піротехнік, -а
Пірр, -а
пірце, -я, пірцеви (-і),
пірцем; пірця, піречь

піря (-є), -я, -ю, пірям,
пірі (-ю)
пірячко, -а
пісенька, -и, пісенці;
пісеньки, пісеньок
пісковець, пісківця
піскуватий і піскова-
тий
післанець, післанця,
у післанці
післаництво, -а (місія)
післаниця, -і
післати й послати;
пішлю, пішлеш; пі-
шлють
після: по
післязавтра (позавтра)
пісний
пісня, -і; пісні, пісень,
піснями
пісок, піску; піски, -ів
піст, посту
пістолет, -а
пістун, -а
пістунка, -и, пістунці;
пістунок
пісчаний
піт, поту
Пітагор, -а
Пітагорів, -рова, -рове
піти, піду, підеш; пі-
дуть (п. по воду)
пітійський

Пітія, -ії
підьма, -и; підьм
підьва, -и; підьов
підьота, -и
підьотинець, -тинця
підьки (прс.)
підьходи, -ів (хідник)
підьк, -а
підьнство, -а, -у
Підьр, -а
підьтика, -и
підьцтво, -а
підьчити, підьчу, підь-
чиш; підьчать
підьчка, -и; підьчок
підьпав, -у
підьвання (-є), -я, -ю
підьвати, підьваю
підьвач, -а
підьвачка, -и, підьвач-
ці; підьвачок
підьба, -и
підьвеш, підьвеш
підьвний
підьвцем (прс.)
підьвоножеш, -ножця
підьвчик, -а
підьзом (прс.)
підьпай, підьпаю (стежка
в горах)
підьпати, підьпаю, підь-
пашеш; підьпашуть; підь-
пашучи

підьпаса, -и (з. р.)
підьпашій, -ія, -ієви (-і),
-ієм; підьпашії, -ів
підьпашучий
підьпашета, -и; підьпашет;
підьпашета
підьпашина, -и
підьпаштва, -и; підьпаштів
підьпаштір, -ра, -рови (-і),
-ром
підьпашток, підьпаштка
підьпашхта, -и
підьпашч, -у, підьпашчем
підьпашчу, підьпаштиш, підь-
паштишь; підьпашуть; підь-
пашений
підьпашучий пб. підьпашу-
щий; пб. підьпашучий
підьпашкання (-є), -я, -ю,
у підьпашканні (вихо-
вання)
підьпашкати; підьпашканий
підьпаштя, -я пб. підьпаш-
ня; підьпашням, у підьпаш-
нені, у підьпашню; підьпаш-
ненна, підьпашнен
підьпашкати, підьпашкешу, підь-
пашкеш; підьпашкешуть
підьпашесо, -а; підьпашес
підьпашести, підьпашету, підь-
пашеш; підьпашуть
підьпашетіння (-є), -я
підьпашетінь, -ню, підьпашетінем

плече, -а; плечі, пліч
лб. плечий (-ей),
 плічми, плечима,
 плечами, на плечах
 плебей, плебея
 плебейський
 плеоназм, -у
 плеяда, -и
 пливсти *лб.* плисти
і пливти; пливу,
 пливеш; пливуть;
 плив, пливла, плив-
 ло, пливли *лб.* пли-
 ли; пл. кораблем,
 човном
 плигання (є), -я
 плин, -у
 плинний
 плинати, плину про-
 ти води
 плід, плоду; плоди, -ів
 пліт, плота; плоти
 плодитися, плоджуся,
 плодишся; плодять-
 ся; плодючий
 плодовитість, -тости,
 -тістю
 плоскан, -а
 плоский
 плоскінь, плоскони
 (ж. р.)
 плосконіг, -нога
 плотиця, -і

площа, -і, площею
 плуг, -а
 плугатар, -ря, -реви
 (-і), -рем
 плювати, плюю, плю-
 єш
 плюгавство, -а
 плюральний
 Плютон, -а
 Плявт, -а
 плягіят, -у
 пляж, -а
 пляма, -и; плям
 плян, -у
 планета, -и; *лб.* пла-
 нета
 плянтатор, -а
 плянтувати
 алястер, -стра, -стро-
 ви (-і)
 плястика, -и, плястиці
 плястичний
 плятина, -и
 плятинник, -а
 Плятон, -а
 плятонічний
 пневматичний
 пнути, пчу, пнеш;
 пнуть
 по (приім. з 7. відм.:
 по лісах, долах)
 по азійськи; по азі-
 ятському

по батьківськи; по
 батьківському
 по божому
 по братерськи; по
 братерському
 по давньому
 по десять
 по добру
 по друге
 по його
 по її
 по їхньому
 по козацьки; по ко-
 зацькому
 по людськи; по люд-
 ському; *лб.* полюд-
 ськи
 по мойому
 по нашому
 по німецьки; по ні-
 мецькому
 по новому
 по одному
 по панськи; по пан-
 ському
 по перше
 по справжньому
 по старому
 по українськи; по у-
 країнському
 по християнськи; по
 християнському
 по чім? по чому?

побачення (є), -я, -ю,
 -ям, у побаченні;
 побачень. До побачення!
 побережа (-е), -а, на
 побережі; побереж
 Побережа (-е), -а (с.)
 побережник, -а
 побіг, -у
 перемога, -и; побід
 побідний
 побідник, -а
 побідниця, -і; побід-
 ниць
 побільшення (-є), -я,
 -ю, побільшенням,
 у побільшенні; по-
 більшень
 побіч (приім.)
 побічниця, -і; побіч-
 ниць
 поблизу
 поблише (поближче)
 (прс.)
 побожність, -ности,
 -ністю
 побуд, -у
 побусурменитися
 побут, -у
 повагом (прс.)
 поведення (-є), -я, -ю,
 -ям, у поведенні; по-
 ведення, поведень

поведінка, -и, поведін-
ці; поведінок
повеліти, повелю, по-
велиш; -лять
повен, повна, повне;
повний, повніський
повертання (-є), -я
повертом (прс.)
поверх (прс.)
поверх, -у, на поверхі
поверхня, -і; поверх-
ний (-ей) і поверх-
нів
повз; поуз (прім.)
повздовж
повинен, повинна, -о
повинно (прс.)
повисше; повище
(прс.)
повід, повода
повіддя (-є), -я
повідомлення (-є), -я,
-ю, -ям, -і; повідом-
лень
повідь, поводи, повід-
дю
покій, покою, покоєм,
у покої
повік (прс.)
повіка, -и
повік -віки (прс.)
повіки (прс.)
повільний

повільно
повінь, повени, по-
вінню; повіний (-ей)
повістяр, -ра, -реви
(-і), -рем
повість, -сти, -сті,
повістю; повісти,
повістий (-ей)
повіт, -у
повітка, -и, повітці;
повітки, повіток
повітря (-є), -я, -ю,
повітрям; у повітрі
повноголос, -у
повня, -і, повнею;
повні, повнів
поводар, -ря, -реви
(-і)
поволі (прс.)
поворот, -у
поворотний
повстанець, повстан-
ця, -цєви (і), -цем,
-ці; повстанців
повстання (-є), -я, -ю,
-ям, -і; повстань
повстаний
повсть, -и, повстю
повсякденний
повсякденно (прс.)
повсякраз (прс.)
повсякчас (прс.)
повсякчасно (прс.)

поганець, поганця,
поганцєви (-і), по-
ганцем, поганці;
поганців
поганій, поганійший
(поганіший), пога-
ненький, поганісінь-
кий, тяжко поганій
поганин, -а; погани,
поган
поганство, поганства;
поганств
поганський
погань, -и, поганню;
поганій (-ей)
погибель, -ли, поги-
біллю; пб. погібиль,
-бели
погибнути; погіб, по-
гибла
погіршати
погнати й пігнати; по-
жену, поженеш; по-
женуть
поговірка, -и; погові-
рок
поголоска, -и, пого-
лосці; поголоски,
поголосок
погонич, -а, пб. пога-
няч, -а
погоничка, -и; пого-
ничок

погорілець, погоріль-
ця, -цєви (-і)
поготів (прс.)
поготівля (-є), -я, -ю,
-ям, -і; поготівлів
(негайна поміч)
Погребища (-є), -а, -у;
у Погребищі
погрожування (-є), -я
погрожувати
погуляння (-є), -я, -ю,
-і; погулянь
подагра, -и
подарунок, -дарунка
податок, -тку
подать, -ти, податтю
подвійність, -ности,
-ністю
подвійно (прс.)
подвіря (-є), -я, -ю, по-
двірям, на подвірї
(-ю); подвірїй (ей)
подвоєння (-є), -я; по-
двоїння (-є), -я
подвоїти, подвою, по-
двоїш; подвоють
подвоювати, подвоюю
подеколи
подекуди
поденний
поденник, -а
поденниця, -і; поден-
ниця

поденно
 поденщина, -и
 подерти; подеру, по-
 дереш; подеруть;
 подер, -ла; подерт-
 тий; подраний
 Подесення (-є), -я, -ю
 подзвін, -дзвону
 подзвінний
 подзвіння (-є), -я, -ю,
 подзвінням
 подібний до кого, чо-
 го
 Поділ, Подолу
 поділ, поділу
 поділка, -и, поділці;
 поділок
 Поділля (-є), -я, -ю, По-
 діллям, на Поділлі;
 Поділь
 подільність, -ности;
 -ністю
 подільський
 подія, -ії; подій
 подовж (прс.)
 Подолянин, -а; Подо-
 ляни, Подолян
 Подолянка, -и, Подо-
 лянці; Подолянки,
 Подолянок
 подорож, -жи, подо-
 ріжю; у подорожі;
 подорожий (-ей)

подорожній, -я, -є
 подостатком (прс.)
 подруг, -и, -зі; по-
 друг
 подружа (-є), -а, у по-
 дружі; подруж
 подруженька, -и, по-
 друженці; подру-
 женьки, подруже-
 ньок
 подружечка, -и, по-
 дружечці; подру-
 жечки, -жечок
 подружитися з ким
 подумати про кого, що
 подушити, подушу,
 подушиш, поду-
 шить; подушать
 подушка, -и, подушці;
 подушок
 подюм і подюм (не-
 відм.)
 подяка, -и; подяк
 подякувати
 поезія, її, поезією;
 поезій
 поема, -и; поем
 поет, -а, поетови (-і)
 поетизувати
 поетика, -и; поетик
 поетичний
 поєдинок, -динку (дво-
 бій)

поєдинчий
 поєднання (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; поєднань
 поєднатися
 поємність, -ности, ні-
 стю
 пожаліти, кого, чо-
 го або кого, що;
 пожалію, пожалій,
 -те!
 пожар, -у
 пождати кого, що;
 пожду
 пожежа, -і, пожежею;
 пожеж
 пожертвовання (-є)-я;
 нб. пожертвування
 (-є)
 поживний
 пожилець, пожилця,
 пожилцеві (-і), по-
 жилцем
 пожирати
 пожиток, -тку
 поза (прм.)
 позавтра (прс.)
 позавчера (прс.)
 позад
 позаду (прс.)
 позаочі (прс.)
 позаторік (прс.)
 позаторішній, -я, -є
 Позейдон, -а

позем, -у
 поздовжній, -я, -є
 поздоровити, поздо-
 ровлю, поздоровиш;
 поздоровлять
 поздоровкатися з ким
 позивання (-є), -я, -ю
 позивати
 позитивізм, -у
 позитивний
 позиція, -ії; позицій
 позичати, позичаю
 позичений
 позичка, -и, позичці;
 позичок
 позіхати, позіхаю
 познайомитися, по-
 знайомлюся, позна-
 йомиться; -знайом-
 ляться
 познанський
 Познанщина, -и
 Познань, -ни, Познан-
 ню
 позов, позову (про що,
 за що)
 позсипати
 позсихати
 позскакувати, нб. по-
 зіскакувати
 позсовувати
 позувати, позуую

позчіплювати, позчіплюю
 позшивати
 поінформувати; поінформований
 поїжджанин, -а; поїжджани, поїжджан
 поїзд, -у
 покажчик, -а
 показ, -у (на показ)
 показати, покажу, покажеш; покажуть
 покарання (-є), -я
 покаяння, (-є), -я, -ю;
 упокаянні; покаянь
 покаятися чого
 поквалом (прс.)
 покволом (прс.)
 покепкувати
 покерувати
 поки, покіль (зл.)
 покиб (зл.)
 покидько, -а
 покиж (зл.)
 покинути; покинений
 і покинутий
 покито (зл.)
 покищо
 покій, покою, покоєм
 (мир)
 покій, покою (кімната)
 покійник, -а

покійниця, -і; покійниць
 покірливий
 покірливість, -вості, -вістю
 покірний
 покіс, покосу
 поклін, поклону
 поклонятися і поклянутися
 покоївка, -и, покоївці;
 покоївки, покоївок
 покоління (-є), -я, -ю,
 поколінням, у поколіннях;
 покоління
 поколотити, поколю, поколеш, поколють;
 поколотий і поколений
 поконець (прс.), але:
 по кінець січня..
 покора, -и; покор
 покрасшати, пб. покращати, покращаю
 покривало, -а, -у; покривал
 покриття (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; покрить
 покришка, -и, покришки;
 покришок
 покрівець, покрівця;
 пб. покровець

покрівля, -і; покрівель
 Покрова, -и
 покруч, -ча, -чеви (-і), -чем
 покупець, -купця
 покута, -и
 пскутничий
 Покуття (-є), -я, Покуттям, на Покутті
 покутувати
 покуштувати, покуштуую
 пола, -и, поли, полів
 полагодити; полагоджу, полагодять;
 полагоджений
 полапки (прс.)
 полапцем (прс.)
 поле, поля, полю, (полеви (-і), у полі; поля, піль (полів), полям
 полегкість, -кості, -кістю
 полегша, -і, полегшею
 полегшати
 полегшення (-є), -я
 полетіти, полечу, полетиш; полетять
 полива, -и
 поливаний

полин, -у
 полинути, полину
 полемізувати, полемізуую
 полеміка, -и, полеміці
 полемічний
 Полікарп, -а
 поліклініка, -и
 Поліксена, -и
 Полісія (-є) -я, на Полісі
 поліський
 поліп, -а
 полісидент, -у
 політехніка, -и; політехнік
 політика, -и
 політичний
 поліття (-є), -я
 Поліфем, -а
 поліційний
 поліція, -ції, поліцією;
 поліцій
 поліціант, -а
 полковник, -а
 полковництво, -а
 полковницький
 Половчин, -а
 пологий
 полонінь, полоніни,
 полонінню
 полон, -у
 полоскання (-є), -я

полотенце, -я; по-
тенець
полоти, полю, полеш,
поле; полють
полотно, -а; полотна,
полотен
полуденний
полудень, полудня
полудневий
полуднувати, полуд-
ную
Полтава, -и
полтавський
полукіпок, -кіпка
полумисок, -миска
полум'я, полуміни (по-
лум'я), полум'ям, у
полумю
полуниця, -і
полупанок, -панка
полювання (-є), -я, на
полюванні; полю-
вань; (влови)
полягти, поляжу, по-
ляжеш; жуть; поліг
(поляг), полягла,
-о, -и
Поляк, -а; Поляки, -ів
полярний
Полька, и, Польці;
Польки, Польок
полька (танок)
польовий, -вого

польонізація, -ії; по-
льонізацій
польський; Польська
Республіка
Польща, -і, Польщею
помагати
помалу (прс.)
помалу-малу (прс.)
помаранча, -і, -чею;
помаранч
помацки (прс.)
помершати
померки, померок
помії, помий
поминки, поминок
помилка, -и, помилці;
помилки, помилок
помилування (-є), -я
поминальний
помисел, помислу
поміж (прім. з 2. 4. 6.)
помір, -мору (зараза)
помір, -міру (мірення)
поміркованість, -но-
сти, -ністю
поміст, -мосту
поміч. помочи, помо-
чу й помічу; помо-
чий (-ей)
помічний
помічник, -а
помічниця, -і
поморський

Поморя (-є), -я, -ю,
на Поморі (-ю)
Поморяни. Поморян
(м-ко)
помпа, -и; помп
Помпей, Помпея, Пом-
пееви (-і)
Помпільй, -лія, -лієви
(-і) лб. -лію
Помпоній, -нія, -нієви
(-і)
помпувати, помпую
помста, -и, лб. пімста,
-и; помст
помстити й пімстити,
пімщу, пімстиш; пі-
мстять
помститися, лб. пі-
мститися
помчати, помчу, по-
мчиш; помчать
помягшати лб. по-
мягшати
помяти лб. помняти
понад (прім.)
понакупувати, по-
накупувую
поневіряння (-є), -я
поневіряться
понеділкувати
понеділок, -ділка
понизше лб. пониже
(прс.)

понівечити, понівечу,
понівечиш; поніве-
чать
поновлення (-є), -я
поночи лб. поночі
(прс.)
поняття (-є), -я, -ю, -ям,
-і; понятъ
пообіч (прс.)
поодинокий
поодинокі (прс.)
попадя, -і; попадів
(паніматка, матуш-
ка)
попасом (прс.)
попеліти
попелястий лб. попе-
ластий
Попельня, -ні
поперед (прс.)
попередити, попере-
джу, -диш
попередній, -я, -є
попереду (прс.)
поперек (прс.)
поперечний
попис, -у
попихач, -а, попиха-
чем
попівна, -и, -і; попівни,
попівен лб. попівна,
-ої, -ій; попівні, по-
півних, попівним

попівство, -а
 попівський
 попід (прім.)
 попідвіконню (прс.)
 попідтинню (прс.)
 попіл, попелу
 попліч (прс.)
 поплічник, -а
 попович, а, -чеви (-і)
 пополудне, -я
 пополудні (прс.)
 поправді (прс.)
 попри (прім.)
 попросту (прс.)
 попрощатися з ким
 попруга, -и, -зі; попруг
 популяризувати
 популяризація, -ції;
 популяризацій
 пора, -и, в пору; пір і пор
 пораненьку (прс.)
 порив, -у
 поривання (-е), -я, -ю
 (запал)
 порівняльний *пб.* по-
 рівняльний
 порівняння (-е), -я *пб.*
 порівнання (е)
 порівняти *пб.* порів-
 нати
 поріг, порога (-у), на
 порозі; пороги, Дні-
 прові пороги

порічки, порічок
 поробляти, поробляю
 порожній, -я, -е
 порожня, -і; порожні,
 -ів
 поріжнити
 поріча (-е), -а
 порнографічний
 порнографія, -ії; пор-
 нографій
 пором, -а
 Порося (-е), -я (на
 В. У.: Поросся)
 порося, -сяти, -сяті,
 поросям; поросята,
 поросят
 пороти, порю, пореш,
 поре; порють
 порохнявий
 портал, -а
 портієр, -а (*лп.* двер-
 ник)
 портієра, -и (занавіса)
 портрет, -а
 Португалець, -гальця
 португальський
 Португалія, -ії, -ією
 порука, -и; порук
 поруч (прім. і прс.)
 поруча (-е), -а
 поручення (-е), -я
 поручник, -а
 порфір, -у (багрин, -у)

Порфірій, -ія, -ієви (-і);
пб. Порфір, -а
 порцеляна, -и
 порцеляновий
 порція, -ії, порцією;
 порцій
 поряд (прім. і прс.)
 порядкування (-е), -я
 порядкувати
 порядок, -рядку
 порядковий
 порядку (прім. і прс.)
 порятунок, -тунку
 посадити, посаджу, по-
 садиш; посадять; по-
 саджений
 посадник, -а
 посваритися, посва-
 рюся, посваришся;
 посваряться
 посвідчення (-е), -я, -ю,
 -ям, -і; посвідчень
 посвоячення (-е), -я
 посвятити
 посвячення (-е), -я
 Посейдон, -а
 посеред (прім.)
 посередині (прс.), *але:*
 по середині тій...
 посередництво, -а
 посередній, -я, -е
 посесія, -ії, посесією;
 посесій

посесор, -а
 посидіти, посиджу; по-
 сидь! *пб.* посиди!
 посідання (-е), -я, -ю,
 -ям, -і; посідань
 посідки, посідок
 посланець, посланця;
пб. післанець
 послідній, -я, -є
 пословиця, -і, посло-
 вицею; пословиць
 послугуватися
 послух, -у
 послушенство, -а
 (слухняність)
 посміх, -у
 пособити, пособлю,
 пособиш; пособлять
 пособляти, пособляю
 посол, посла
 посольство, -а, -у; по-
 сольств (-ів)
 посольський
 поспільство, -а
 поспіх, -у
 поспішати
 посеред (прім.)
 поспішно (прс.)
 посполу (прс.)
 постать, -ти, постаттю
 постачання (-е), -я,
 -ю, -ям, -і; поста-
 чань

постеля, -і, постелею;
постель
постити, пощу, по-
стиш; постяць
постій, постюю
постійний
постіл, постола
постіль, постели, по-
стїлля; постелий і
постелів
посторонній, -я, -є
посторонок, -ронка
посторонь (прс.)
постривати; постри-
вай!
постригтися в ченці
постріл, -у
поступ, -у
посуд, -у (той); *лб.*
посуда, -и
Посулля (-є), -я
потяемне (прс.)
потай (прс.)
потайки (прс.)
потайний
потала, -и
потемки (прс.)
поти
Потидає, -даї
потилиця, -і; потили-
цею; потилиць
потихеньку (прс.)
потиху (прс.)

потік, потоку
потіль (прс.)
потім (прс.)
потому (прс.)
потоп, -у (р. м.) *лб.*
потопа, -и
потрапити, -траплю,
-пиш, -лять
потрєбувати
потрєбний
потрєбно
потрохи (прс.)
потуга, -и, -зі
потужний
потужно
потурання (-є), -я, -ю,
-ям, -і
потурати
потурнацтво, -а
потурнацький
потяг, -у
похапцем (прс.)
похва, -и; похвів
похибка, -и, похибці;
похибок
похилий
похилистий
похід, походу
похідний
похмілля (-є), -я, -ю,
у похміллі
похмурий
похорон, -у

похоронний
похресник, -а
Почаїв, Почаєва, По-
чаєву
почаївський
почасти (прс.)
почасту (прс.)
почати, пічну, почну;
пічнеш; пічнуть;
початий
початок, початку; по-
чатки
почва, -и; почв (-ів)
почерез (прім.)
почесний
почесть, -и, почестью;
почестий (-ей)
почин, -у
почта, -и; пошта
почтар, -ря, -реви (-і),
-рем; почтарі; *лб.*
поштар
почування (-є), -я, -ю,
-ям, -і; почувань
почуття (-є), -я; почув-
тів
пошесть, -сти, -стю
пошматувати; пошма-
тований
поштивий
пощо (не знати пощо
приїхав?) *але* пощо
(за чим) приїхав?

пояснення (-є), -я, -ю,
поясненням, у по-
ясненні; пояснень
поясок, пояска
правило, -а
правильний
правительство, -а, -у;
правительств (-ів)
правобіч (прс.)
правобічний
правопис, -у (р. м.);
правописів *лб.* пра-
вопись, -си, право-
писю; правописи,
-ий (-ей) ж. р.
правописний
праворуч (прс.)
Прага, -и, -зі
прагнути чого, *або:*
до чого
прагматика, -и, пра-
гматиці; прагматик
прагматичний
прадід, -а
прадідівський
празник, -а
празникувати
празький
Пракситель, -ля, -ле-
ви (-і), -лем
практик, -а
практика, -и; практи-
ці

практичний
 пралат, -а
 прання (-є), -я, -ю,
 пранням, у пранні
 прапор, -а
 прапорець, прапорця,
 -цеви (-і)
 працівник, -а
 працювати
 працюватий
 працювитість, -тости,
 -тістю
 пре- (най-) у 3. ступ.
 прикметн.) пр. доб-
 рий, предобрий:
 найліпший, гарний,
 прегарний: найгар-
 ніший
 предмет, -у
 предсідатель, -ля, -ле-
 ви (-і), -лем
 предсідник, -а
 представлення (-є), -я,
 представлен-
 ням, у представлен-
 ні; представлень
 представник, -а
 представництво, -а
 президент, -а
 президентський
 президія, -ії, президі-
 єю; президій
 презирство, -а

премієр, -а
 премієра, -и
 преміований
 преміювати
 премія, -ії; премій
 препарувати
 прес-бюро, -а
 преса, -и
 пресвітер, -ра, -рови
 (-і), -ром
 престол *пб.* престіл,
 престола (-у) пре-
 столови (-і)
 претенсія, -ії, пре-
 тенсій; *пб.* претен-
 зія
 префект, -а
 префікс, -а (-у)
 прецінь (всетаки, про-
 те)
 при (прім. з 7. відм.)
 прибережний
 приближний
 прибуток, -тку
 приват-доцент, -а
 приватний
 привилей, -лею, -лее-
 ви (-і), -леєм
 привилейований
 привід, -воду
 привідця, -ці; *пб.* при-
 водець
 привіт, -у

привітання (-є), -я, -ю,
 привітанням, у при-
 вітанні
 привітний
 привялий
 пригадування (-є), -я
 пригноблений
 пригоже (прс.)
 приїзд, -и *пб.* при-
 горща, -і
 придане, -ого
 придатний
 додаток, -тку
 придбання (-є), -я, -ю,
 придбанням, у при-
 дбанні; придбань
 придбати
 приєднання (-є), -я
 приемний
 приемність, -ности,
 -ністю
 приемно
 призначити, призви-
 чаю, -чаїш
 приземок, -земка
 призма, -и
 признака, -и, -ці
 призначення (-є), -я,
 -ю, призначенням,
 у призначенні; при-
 значень
 призьба, -и
 прийдешній, -я, -є

приймати
 прийняти, *пб.* приня-
 ти, прийму, при-
 йшеш; приймуть
 прийом, -у
 приіменник, -а
 приїжджати, приїж-
 джаю
 приїзд, -у
 приїздити, приїжджу,
 приїздиш; приї-
 здять
 прикажчик, -а
 приказ, -у
 приказка, и; приказ
 ці; приказок
 приклад, -у (*але:* на-
 приклад)
 прикмета, -и
 прикрість, -рости, -рі-
 стю; прикростий (ей)
 Прилука, -и
 прилуцький
 прилюдний
 примадонна, -и; при-
 мадон
 примір, -у (приклад)
 приміром (прс.) (на-
 приклад)
 примітивний
 примус, -у
 примха, -и, примсі;
 примх

примхуватий
 принайменше (прс.)
 принаймні (прс.)
 принц, -а
 принцип, -у
 принципіальний
 випадком (прс.)
 Припеть, Припети,
 Припіттю
 припин, -у
 припис, -у
 приписка, -и, припис-
 ці; приписок
 припічок, припічка
 приповідка, -и, при-
 повідці; приповідок
 природник, -а
 природничий
 природний *лб.* природ-
 ний
 природно (прс.)
 природопис, -а
 прирожденний
 присадкуватий
 присвячувати
 присілок, присілка
 прискати
 приснути
 прислів'я (-є), -я, -ю,
 прислів'ям, у при-
 слів'ї; прислів'їв
 прислівник, -а
 присмерком (прс.)

пристаркуватий
 пристосування (-є), -я
 пристрасний
 пристрасть, -сти, -стю;
 пристрастий (-ей)
 пристрїт, -у
 присутній, -я-, -є
 присутність, -ности,
 -ністю
 присяга, -и
 присяй-Богу!, прися-
 сто-Боже!, прися-
 сто-Богу!
 притичина, -и
 притьмом (прс.)
 прихильний
 причасний
 причасник, -а
 причастя (-є), -я, -ю,
 у причастї; прича-
 стий (ей)
 причепа, -и
 причина, -и; причин;
 з причини
 приязний
 приязність, -ности, -ні-
 стю
 приятель, -ля, -леви
 (-ї), -лем
 приятелька, -и, при-
 ятельці; приятель-
 ки, приятельок
 приятельський

приходити
 прїзвисько, -а
 прїзвище, -а; у прї-
 звищі
 прїрва, -и; прїрв
 прїчї (окл.)
 Прїям, -а
 проба, -и; проб
 пробачення (-є), -я, -ї;
 пробачень
 проблема, -и
 проблематичний
 пробувати
 провалля (-є), -я, -ю,
 у проваллї
 Прованс (Provence), -у
 провесна, -и, на про-
 весні; *лб.* провесїнь,
 провесни (ж. р.)
 провина, -и
 провід, -воду
 провідник -а
 провізорія, -її, прові-
 зорїєю; провізорій
 провінція, -ції, провін-
 цією; провінцій
 провінціалїзм, -у
 провінціальний
 провідар, -ря, -реви
 (-ї), -рем; провідарї
лб. провідир, -ди-
 ря
 проводи, провід

проводити, проводжу;
 проводять
 провокаційний
 провокація, -ції, про-
 вокацією; провока-
 цій
 провокувати
 проворність, -ности,
 -ністю
 прогледїти, -джу, -диш
 прогледати, -даю
 програма, -и
 прогулька, -и, про-
 гульці; прогульок
 прогноза, -и; прогноз
 прогрес, -у (поступ)
 прогресивний
 прогресист, -а
 прогресія, -її, прогрес-
 сією; прогресій
 продаж, -у, на про-
 даж, продажем; *лб.*
 продаж, -ї (про-
 даж гуртовий або
 частковий)
 продати, продам, про-
 даси, продасть; про-
 дадуть; продав, -ла-
 ли
 продукувати
 проект, -у
 проектувати; проє-
 ктований

прожиток, -тку
 прожогом (прс.)
 проз кого, що (прім. з 4.
 відм.); проз хату
 проза, -и; проз
 прозаїк а
 прозаїчний
 прозеліт, -а
 прозовий
 прозодія, -дії, прозо-
 дією; прозодій *лб*
 просодія
 прозопопея, еї
 прозорий
 прозябець, прозябця,
 -цеви (-і)
 пройдисвіт, -а
 пройти, пройду
 проїдати, проїдаю
 проїжджати, проїж-
 джаю
 проїзд, -у
 проїздити, проїжджу,
 проїздиш; проїздять
 дрокаженний
 проквіляти
 прокимен, прокимну
 й прокимену
 Прокіп, -копа
 проклінати
 проклін, проклону *й*
 прокльону; про-
 кльони

проклямація, -ії, про-
 клямацією; прокля-
 мацій
 проклясти, проклену,
 -неш; -нуть
 проклятий
 прокляття (-є), -я, -ю;
 проклять
 проклятущий
 пролетар -а *лб*. про-
 летарій, -ія
 пролетаріят, -у
 пролом, -у
 пролуп, -у
 прольонгація, -ії
 прольонгувати
 променада, -и; *лб*. про-
 менад, -у
 променистий
 Прометей, -ея, -еєви
 (-і), -еєм, у Проме-
 теї
 промисел, -слу
 промисловець, проми-
 словця, -цеви (-і)
 промисловий
 промисловість, -во-
 сти, -вістю
 проміж кого, що, *або*
 ким чим; пр.: про-
 між вікна поставив;
 проміж нивами
 проміння (-є), -я

промінювання (-є), -я
 (лучистість)
 промінь, -міня, -мі-
 неви (-і), -мінем; у
 проміні; проміні, -ів
 промір, -у
 промовець, -мовця
 промовляти
 проноза, -и
 пронозувати
 пропаганда, -и
 пропагатор, -а
 пропагувати; пропа-
 гую
 пропасниця, -і
 пропасть, -и, пропа-
 стю; пропастий (-ей)
 пропій, пропою
 проповідник, -а
 проповідь, -ди, пропо-
 віддю; проповідий
 (-ей)
 пропозиція, -ії; пропо-
 зицій
 пропонувати
 пропорційний
 пропорція, -ії; пропор-
 цій (відношення)
 пропуск, -а
 пропускове (еліптич-
 не) речення
 проривач, -а
 пророк, -а

пророкування (-є), -я
 пророкувати
 пророцтво, -а
 пророцький
 пророчий
 пророчиця, -і
 проруб, -а
 просвіта, -и
 просвітний; просвіт-
 ній, -я, -е
 просвіток, -тку
 просекторія, -ії, про-
 секторією
 просити, прошу, про-
 сиш, просить; про-
 сяють; просячи
 проскура, -и; проскур-
 ка, -и
 Проскурів, Проску-
 рова, Проскурову,
 Проскуровом
 проскурівський
 проспект, -у
 простак, -а, простаку!
 просте речення (-є)
 простеляти, -ляю, -ля-
 еш
 простиби *лб*. прости-
 Біг
 простилати, -лаю
 простирало, -а
 простирати
 простір, -стору

просторий
 прострелити, прострелю, прострелиш; прострелять
 прострілювати
 простудіювати, простудіюю
 просьба, -и; просьба
 проте (однак, всетаки, всеж, однакож) *але* про те запитав
 протегувати, протегую
 Протей, -ея, Протееви (-і), Протеем
 протест, -у
 протестувати, протестую; протестують
 проти; против кого, чого, **а не:** кому, чому
 протинка, -и, протинці; протинок
 протиставлення (-е), -я, -ю, -ям, -і; протиставлень
 протиставний
 протокол, -у
 протоплязма, -и
 протопол, -а
 протуберанція, -ії; протуберанцій

протяг, -у
 профанація, -ії, профанацією; профанацій
 профанувати, профаную
 професійний
 професія, -ії, професією; професій
 професор, -ра, -рови (-і); пане професор!, *або* пане професоре!, професором, у професорі; професори, -ів
 пвофесорова, -вої
 професорський
 профіль, профілю
 проханий
 прохання, (-е), -я, -ю, -ям, -і; прохань
 прохати, прохаю, прохаеш
 прохід, проходу
 проходить коло хати
 прохолоджувати
 процвісти, процвіту, -теш
 процвітати, процвітаю; *лб.* процвітати
 процент, -у (відсоток)
 процес, -у
 процесійний

процесія, -ії, процесією; процесій
 проціджувати, проціджую
 процідити
 проч (геть!)
 прочанин, -а; прочани, прочан
 прочий (останній, інший)
 прочитан, -а
 прочуд; на прочуд
 проща, -і
 прощальний
 прощання (-е), -я, ю, прощанням, у прощанні; прощань
 прощатися, прощаюся; прощаються, прощай, прощайте!
 прудкий; прудко
 прут, -а; пруди, ів; *лб.* пруття (-е), -я, -ю, пруттям, у прутті (зб.)
 прядиво, -а
 прядка, -и, прядці; прядок
 пряжа, -і, пряжею
 прямий, прямісінський
 прямо (просто); прямісінко

прямовісний; прямовий
 прямокутник, -а
 прямокутній, -я, -е
лб. прямокутний
 прямування (-е), -я, -ю, -ям, -і; прямувань
 прямувати, прямую
 прямем (прс.)
 прясло, -а
 прясти, пряду, прядеш; прядуть
 прятати, прядчу, прядчеш, прядче; прядчуть; *лб.* прятаю, -таеш
 пряха, -и, пряхі
 псалтир, -ри; *лб.* псалтира, -и; ж. р.; *лб.* псалтир, -ря, -реви (-і), рем (м. р.)
 псальма, -и; *лб.* псалом, псальма; псалом, псалому
 псар, -ря, -реви (-і), -рем
 псевдонім, -а
 псисько, -а,
 Психе (невідм.)
 психіка, -и, психіці
 психічний
 психіятр, -а

психіатрія, -ії, психі-
ятрією; психіатрій
психоза, -и; *пб.* пси-
хоз, -у
психолог, -а
психологічний
психологія, -ії, пси-
хологією; психо-
логій
Псол, Псла; *пб.* Псьол,
Псла (р.)
птаство, -а
птаха, -а; *пб.* птаха, -и,
-сі й пташка; пташ-
ки, пташок (р. ж.)
пташа, -ати, пташам;
пташата
пташачий *пб.* пташи-
ний
пташеня, -яти, -яті,
пташеням; пташе-
нята, пташенят
птиця, -і; птиць
птичник, -а
публика, -и; публиці
публичний (прилюд-
ний)
публікація, -ії, публі-
кацією; публікацій
публіцист, -а
публіцистика, -и
публіцистичний
пугач, -а

пуделко, -а; пуделок
(*лп.* коробочка)
пудер, пудру; *пб.* пу-
дра, -и
пужално, -а; пужален;
пб. пужівно, -а
пузир, пузиря; пузирі
пульс, -а (живчик)
пульсувати
пулянок, -пянка
пустеля, -і; пустель
пустельник, -а
пустий; пустісінький
пустир, -а
пустій, -ія
пустотливий
пустувати, пустую
пустунчик, -а
Путивель, Путивля
путивельський
путній, -я, -є
путо, -а; пута, пут
пуття (-є), -я (без пут-
тя)
путящий
путь, пути
пухир, -ря, -реви (-і),
-рем; пухирі
пухкий
пушкар, -ря, -реви (-і),
-рем
пушкарський
Пушкин, -а (п.)

пуща, -і, пуще!, пущею;
пущ
пчола, -и; пчоли, пчіл;
пб. бджола
пшениця, -і, пшени-
цею; пшениці, пше-
ниця
пшеничний
пшоно, -а
пявка, -и, пявці, пяв-
ки, пявок
пядь, пяди, пяддю (ж.
р.); пядий (-ей)
пянюга, -и, -зі; пя-
нюг
пята, -и; пят
пятак, -а
пятеро, пятерох, пя-
тером, патерома й
пятерма
Пятигорськ, -а
пятигорський

пятій
пятикутник, -а
пятилітній, -я, -є
пятнацять, пятнаця-
тьох, пятнацятьом,
пятнацятьма *пб.*
пятнацяти, у пят-
нацяти
пятниця, -і; пятниць
пять, пятьох, пятьом,
пятьма, у пятьох;
пб. у пяти
пять раз
пятьдесятій
пятьдесят, пятьдеся-
тьох *пб.* пятьдесяти;
пятьдесятьом *пб.*
пятьдесяти, пять-
десятьма; у пять-
десятьох, у пять-
десяти
пятьсот (невідм.)

Р.

рабат, -у (опуст, знизж-
ка)
рабін, -а; *пб.* рабин
рабство, -а
рабський
равлик, -а
равт, -у

рад, рада, раде; *пб.*
радий, рада, раде;
радісінький, рад-
ненький
рад, -у
рада, -и; рад; Громад-
ська Рада

радикал, -а
 радикалізм, -у
 радикальний
 радіо, радіа, радію. ра-
 дієм; радіостація, -ії
 радісний
 радісно
 радість, радости, ра-
 дістю; радостий (ей)
 радіти, радію з чого,
або від чого
 радник, -а
 радо; радніш (е), (рад-
 ніше) радше
 радомиський
 Радомишель, Радо-
 мишля
 радощі, -ів
 радуватися, радуєся
 радуга, -и, -зі, *пб.*
 райдуга (веселка)
 радянський; Радян-
 ська Республіка,
 Радянський Уряд
 раз, -у; рази, разів
пб. раз, пять разів
або пять раз
 разом
 разпораз (прс.)
 разураз (прс.)
 рай, раю, в раю, раєм
 райський
 Раїна, -и

ракета, -и
 ракло, -а
 раковина, -и
 Ракоці, -ція, -цієви (-і),
 Ракоцієм, у Ракоції,
 (-цієви (-і))
 Ракузи, Ракуз
 ракузький
 ралець, ральця, раль-
 цєви (-і), ральцем
 ралити, ралю, ралиш;
 ралять
 рало, -а
 рамя *пб.* рамено, ра-
 мени *пб.* рамя, ра-
 мені *пб.* раю, ра-
 мям, у рамя *пб.* у
 рамені; рамена, ра-
 мені *пб.* рамя
 рамці, -ів
 ранга, -и, ранзі; ранг,
пб. ранг, -у
 ранити, раню, раниш;
 ранять; ранений
 ранішній, -я, -є
 рано, ранше, раніше,
 раніше, раніще, ра-
 ніш, ранісінько, ра-
 несенько, раненько
 рано-вранці (прс.)
 скріпл.)
 рано-раненько (прс.)
 скріпл.)

рано-пораненьку
 (прс.)
 ранок, ранку
 рантух, -а
 рапорт, -у
 раптом, раптово, рап-
 товно (нараз)
 рапсод, -у
 рапсодія, -ії, рапсоді-
 єю; рапсодій
 Расін, -а
 рата, -и; рат
 Ратисбона, -и
 ратище, -а, у ратищі;
 ратища
 ратунок, -тунку (ря-
 тунок)
 ратуш, а; *пб.* рату-
 ша, -і
 Рафаель, Рафаеля,
 Рафаєли (-і)
 рафінада, -и; рафінад
 рафінерія, -ії, рафіне-
 рією; рафінерій
 рафінувати, рафіную;
 рафінований
 Рахеля, -і
 рахкотіти, рахкочу,
 рахкочеш; рахко-
 чуть
 рахманний
 рахманський
 рахування (-є), -я

рахувати; рахований
 рахунок, -хунку, в ра-
 хунку
 раціоналізм, у
 раціоналіст, -а
 раціоналістичний
 раціональний
 рація, -ії, рацією; ра-
 цій
 рачки (прс.)
 рашпіль, рашпеля *пб.*
 рашпіля, рашпілеви
 (-і), рашпілем, ураш-
 пілі
 раювання (-є), -я, -ю,
 раюванням, у раю-
 ванні; раювань
 раювати, раюю
 раяти, раю, раяш, ра-
 ють
 рвати, рву, рвеш, рве;
 рвуть; рвучи, рва-
 ний
 реагувати, реагую,
 реагуєш
 реакційний
 реакціонер, -ра, -ро-
 ви (-і), -ром; реак-
 ціонери
 реакція, -ії, реакцією;
 реакцій
 реалізм, -у
 реалізувати, реалізую

реаліст, -а
 реалістичний
 реасумувати (лп. під-
 раховувати)
 реберце, -я
 ребро, -а; ребра, ре-
 бер
 рев, -у; лб. ревіт, рево-
 ту й ревіння (-є), -я
 ревак, -а
 реванш, -у
 ревеліяція, -ії; реве-
 ляцій
 Ревель, Ревеля і Рев-
 ля
 реверс, -у
 ревізійний; Ревізі-
 ний Союз (У.)
 ревізія, -ії; ревізій
 ревізор, -а; »Ревізор
 з Петербурга«
 ревізувати або реві-
 дувати
 ревіти лб. ревити; ре-
 ву, реवेश, реве,
 ревуть; рів, ревла,
 ревлло; ревучий
 ревматизм, -у
 ревнивий
 ревноий
 ревне, ревно (прс.)
 ревність, -ности, -ні-
 стю

ревнувати, ревную
 (бути заздрим)
 реабілітація, -ції, -ці-
 єю; -цій
 реабілітувати
 регіт, реготу
 реготання (-є), -я
 реготати, регочу, ре-
 гочеш; регочуть
 регент, -а
 регімент, -у
 регістратура, -и
 регістраційний
 регістрація, -ії
 регрес, -у
 регресивний
 регулювати, регулюю,
 регулюєш
 регулятор, -а;
 регуляція, -ції, -цією;
 регуляцій
 редагувати, редагую
 редактор, -а; редак-
 тори
 редакція, -ії; редакцій
 редукувати, редукую
 редукція, -ії; редукцій
 редута, -и лб. редут,
 -у
 редька, -и лб. редь-
 ква, -и; редьків і
 редьков
 редьквиця, -і

редьквичка, -и
 реєнт, -а
 реєнтий (дяк)
 реєстр, у
 режисер, -а
 резеда, -и
 резерва, -и лб. ре-
 зерв, -у
 резервуар, -у
 резервувати, резер-
 вую, резервуєш
 резигнація, -ії, рези-
 гнацією; резигна-
 цій
 резигнувати, рези-
 гную
 резидент, -а
 резиденція, -ії, рези-
 денцій
 резина, -и (гума)
 резолюція, -ії
 резонанс, -у (відго-
 лос)
 резонатор, -а
 резонер, -а
 резонувати, резоную
 результат, -у (вслід)
 резерекція, -ції, -цією;
 резерекцій (л пше:
 великодня утрєня)
 резюме (невідм.)
 резюмувати, резюмую,
 резюмуєш

реквізіція, -ції, -цією;
 реквізіцій
 реквірувати лб. рекві-
 зувати
 рекляма, -и
 реклямація, -ції, -ці-
 єю; реклямацій
 реклямувати, рекля-
 мую
 реколекція, -ції
 рекомендація, -ції, -ці-
 єю
 рекомендувати; реко-
 мендований
 реконесанс, -у (роз-
 відка)
 рекреаційний
 рекреація, -ції, -цією;
 рекреаций
 рекрут, -а
 ректор, -а
 ректорський
 рекурс, -у (відклик)
 релегувати
 релігійний
 релігійність, -ности,
 -ністю
 релігія, -ії, релігією;
 релігій
 рельєф, -а
 рельєфний
 рельс, -а; лб. рельса,
 -и (шина)

ремесло, -а; ремесла, ремесел; *пб.* ремісло
 ремінець, ремінця, ремінцеви (-і), на ремінці
 реміння (-є), -я
 ремінь, ременю; ремені
 ремісник, -а
 ремісництво, -а
 ремісницький
 ремісничий; Ремісничача Бурса (У.)
 ремствувати, ремству-ю
 ремунація, -ції, -ці-єю; ремунацій
 Рен, -у
 ренегат, -а
 ренегатство, -а
 ренегатський
 ренесанс, -у
 реноме (невідм.) (слава, імя)
 ренський
 рента, -и
 Рентген, -а
 Реомюр, -а
 реорганізація, -ції
 реперація, -ції; реперацій
 репарувати, репарую
 реперторія, -ії

репетування (-є), -я
 репетувати, репетую
 репліка, -и
 репортер, -а
 репортерський
 репрезентація, -ії, репрезентацій
 репрезентувати; репрезентований
 репресивний
 репресія, сії, -сією; репресій
 репях, -а, в репясі, репяху!
 рескрипт, -у
 респіцієнт, а
 республіка, и
 республіканець, -канця
 республіканський
 реставрація, -ції, -ці-єю; реставрацій
 реставрувати
 ресурса, -и (забава)
 ретельний
 ретор, -ра, -рови (-і), -ром
 реторика, -и
 ретроверсія, -ії (ліпше переклад)
 реферат, -у (доклад)
 референт, -а (докладчик)

реферувати
 рефлекс, -у
 рефлексійний
 рефлексія, -сії, -сією; рефлексій
 рефлектор, -ра, -рови (-і), -ром
 реформа, -и
 роформація, -ції, -ці-єю; роформацій
 реформувати, реформую
 рецензент, -а
 рецензентський
 рецензія, -ії; рецензій
 рецепта, -и *пб.* рецепт, -у
 рецидив, -у, *пб.* рецидива, -и
 речення (-є), -я, -ю, реченням; у реченні; речення, речень
 речинець, речинця, речинцеви (-і); *пб.* реченець і речінець
 решетина, -и
 решето, -а; решета, решет *або* решіт
 решітка, -и; решіток
 решітник, -а
 решта, -и; решт
 ржа, -і
 ржавіти

ржати *пб.* іржати
 Ржиців, Ржищева,
 Ржищеву
 рибалка, -и, рибалці;
 рибалки, рибалок
 рибальство, а
 рибальський
 рибар, -ря, -реви (-і);
 рибарі, -ів
 рибка, -и, рибці; рибки, рибок
 Рибниця, -і
 рибячий
 ригати
 Рига, -и, Ризі
 ригель, ригля (*лп.* засува)
 ригорист, -а
 ригористичний
 ригрозум (невідм.)
 ридання (-є), -я, -ю, риданням, у риданні; ридань
 риж, -у
 рижий
 рижовий
 ризикувати, ризикую;
пб. рискувати
 ризико, -а (небезпека)
пб. риск, -у
 ризниця, -і
 рильчак, -а
 рим, -у

Рим, -у
 римар, -ря, -реви (-і),
 -рем; римарі, -ів;
пб. лимар, -ря
 римарювати, рима-
 рюю
 римський
 римувати римую,
 ринва, -и; ринвів
 ринка, -и, ринці; рин-
 ки, ринок
 ринок, ринку; ринки,
 ринків; площа: Ри-
 нок у Львові
 рипа коральна
 рипатися
 рипіти, риплю, рипиш,
 рипить; риплять
 риса, -и
 рискаль, -ля, -леви
 (-і), -лем; рискалі,
 -ів
 рисовник, -а
 рисочка, -и, -сочці; ри-
 сочки, рисочок
 рисування (-є), -я
 рисувати, рисую
 рисунок, рисунка (-у)
 рись, -ся, -севи (-і),
 -сем
 рити, рию, риеш; ри-
 ють
 ритина, -и

ритм, -у
 ритміка, -и, -ці; рит-
 мік
 ритмічний
 ритовина, -и (гравю-
 ра)
 ритуал, -у
 ритуальний
 ритування (-є), -я
 риштовання (-є), -я
 (тимчасова будів-
 ля)
 риштування (-є), -я
 (приготовання)
 риштувати, риштую
 рицар, -ря, -реви (-і),
 рицарі, -ів; *або* ли-
 цар, -ря
 рицарство, -а, *або*:
 лицарство
 рів, рову *й* рова, ро-
 вови (-і), ровом,
 у рові; рови, ровів
 рівень, рівня, рівне-
 ви (-і)
 рівець, рівця
 рівієра, -и; Рівієра,
 -и (побережа Лігу-
 рійське)
 рівнання (-є), -я, -ю,
 -ям, у рівнанні; рів-
 нань
 Рівне, -ного

рівний, рівнійший (рів-
 ніший, рівніщий)
 рівнісінький; — рів-
 ненький, рівнесень-
 кий
 рівник, -а
 рівність, -ности, -ні-
 стю; рівностей (-ей)
 рівнобіжник, -а
 рівнобіжностінник, -а
 рівновага, -и, -зі; рів-
 новаг
 рівноважник, -а
 рівнодення (-є), -я
 рівнодушний
 рівнодушність, -ности,
 -ністю
 рівнозначник, -а
 рівнокутник, -а
 рівнокутній, -я, -є
 рівнолежник, -а
 рівнораменний
 рівнорядне речення
 рівночасний
 рівночасність, -ности,
 -ністю
 рівночасно
 рівня, -і
 рівняти *пб.* рівнати
 рівчак, -а
 ріг, рога; роги
 рід, роду (-а), на роду,
 у роді; *пб.* род, -а

рідкий, рідший; — рі-
 досенький
 рідкість, -кости, -кі-
 стю; рідкостий (-ей)
 рідко, рідше; (зрід-
 ка)
 рідний
 ріжний
 ріжнитися, ріжнюся,
 ріжнишся; ріжнять-
 ся
 ріжниця, -і; ріжниць
 ріжнобарвний
 ріжновидий
 ріжноманітний
 ріжноманітність, -но-
 сти, -ністю
 ріжнородний
 ріжок, ріжка
 різати, різю, різеш;
 різуть
 різба, *и*; різьба, -и
 різбар, -ря, -реви (-і),
 -рем; різбарі
 різбарство, -а
 Різдво, -а, -у
 різдвяний; Різдвяні
 свята
 різка, -и; різок
 різник, -а
 різниця, -і
 різня, -і; різнів
 різький

різькість, -кости, -кістю
 рій, роя, роєви (-і), роєм; рої, -їв
 рійба, -и
 рік, року, в році; роки, років
 рік переступний
 ріка, -и, ріці; ріки, рік рік-річно (прс.скірпл.) : що року
 рікрічний
 рілля, ріллі, ріллею; ріллі, ріль; пб. ріля, -і
 рільник, -а
 рільництво, -а, -у
 рільничий пб. рільницький
 рінь, ріни, ріні, рінню; ріний (-ей)
 Ріо (невідм.)
 рісний пб. рясний
 рісниця, і
 рістня, -і
 річ, річи (речи), річу; річі (-и), -ий (-ей); пб. речі
 річенька, -и, річенці; річеньки, річеньок
 річечка, -и, річечці; річечок
 річний

річпосполита, річпосполитої; пб. рес-публика
 рішати, рішаю
 Рішельє, Рішелья
 рішенець пб. ріши-нець, річенець...
 рішити (вирішити), рішу, рішиш; рішать
 рішучість, -чости, -чістю
 робити, роблю, робиш, робить; роблять; роблячи, роблений
 Робінзон, -а
 робітник, -а
 робітництво, -а, -у
 робітниця, -і; робітниця
 робітницький
 робітничий
 роботящий
 ровенський (з Рівного)
 ровер, ра, -рови (-і)
 ровесник, -а
 Рогатин, -а
 рогатина, -и
 рогатка, -и, рогатці; рогаток
 рогаць, -а, -гачеви (-і)
 рогіжка, -и, рогіжці; рогіжок

рогіз, рогозу (рост.)
 роговик, -а
 роговина, -и
 роговиця, -ці
 роґожа, -і, роґожею
 Род, -а (-у)
 Родан, -у
 родень, родня
 родзинка, -и; родзинки, -нок
 Родзянко, -а
 родина, -и; родин; »Родина« (т-во)
 родини, родин
 родити, роджу, родиш; родять
 родитися, роджуся, родишся; родяться
 родич, -а, родичеви(-і), родичем; родичі, -ів (рідня)
 родовід, родоводу
 родючий
 родючість, -чости, -чістю
 рожа, -і, рожею, роже!; рож
 рожевий
 рожен, рожна
 роз — (все кінчить-ся на — з)
 розбагатіти

розбишака, -и, -ці, розбишакою; розбишаки, розбишак
 розбишацтво, -а
 розбіжний
 розбійник, -а
 розбійницький
 розбір, розбору
 розбрат, -у
 розбурканий
 розвід, розводу
 розвідка, -и, розвідці; розвідок
 розвій, розвою
 розв'язати, розв'язу, розв'яжеш; розв'яжуть
 розгін, розгону
 розговор, -вору
 розділ, -долу
 розділ, розділу (глава)
 розділка, -и, розділці; розділок
 роздолля (-є), -я; на роздоллі
 роздорожа (-є), -а (роздоріжа)
 розеднаний
 розеднання (-є), -я
 розеднувати, розеднуо
 розем, -у

розжарити, розжарю;
розжарять
розжевритися
розіслати, розстелю,
-лиш; -лять
розіздитися
розказувати
розквіт, -у
розкидати
розкинути
розкішувати, роз-
кішю
розкішно
розковувати, розко-
вую
розкопати
розкохати
розкошувати, розко-
шую
розкувати
розлогий
розлука, -и, -ці; роз-
лук
розлучниця, -і
розмежування (-є), -я
розмякнути
розорювати, розорюю
розпад, -у
розпал, -у
розпалювати, розпа-
люю
розпекти, розпечу,
чеш; -чуть

розплітати
розповідати
розповсюджений
розповсюднювати
розпорошений
розпорядок, -порядку
розправа, -и
розпродаж, -у
розпрягати
розпука, -и, -ці; роз-
пук
розпусний
розпусник, -а
розпусниця, -ці, роз-
пусниць
розпуста, -и
розпуття (-є), -я
розп'яття (-є), -я, -ю,
-ям, у розп'ятті;
розп'ять
розріжнати
розсаджувати
розсвіт, -у
розсердитися
розсилати
розсипати
розсипати
розсихатися
розсідатися
розсіктися
розсістися
розлід, -у
розсолити

розспіватися
розставання (-є), -я,
-ю, -ям, -і
розстаратися
розстелити
розстеляти
розстилати
розстрілювати
розстрільна, -ої
розсуджувати
розтавати, розтаю
розтанути
розтіч, -чи
розтрата, -и
розуміння (-є), -я, -ю,
-ям, -і; розумінь
розумітися; розумі-
ється
розумування (-є), -я,
-ю, -ям, -і; розу-
мувань
розхворітися
розхід, розходу
розцвісти й розцвисти
розцвіт, -у
розцвітати; розцви-
тати
розчарування (-є), -я, -ю,
-ям, -і; розчарувань
розчепити, розчеплю,
розчепиш, розче-
пить; розчеплять
розчесати

розчинити
розчіплювати
розшивати
розюдити
розяснення (-є), -я, -ю,
-ям, -і; розяснень
розяснити
розятрити
роїтися, роюся, роїш-
ся, роїться; рояться
Рокитне, -ого
рококо (невідм.)
роля, -і; роль
роман, -у; романи, -ів
Роман, -а
романіст, -а
романса, -и або ро-
манс, -у
романтизм, -у
романтик, -а
романтичний
ромб, -а
ромбоїд, -а
ромбостінник, -а
ромен, -у, лб. ромну
Ромен, Ромна (м)
роменський
роса, -и; роси, рос
росада, -и
російський
Росія, Росії, Росією
Росіянин, -а; Росіяни,
Росіян

Росси, Россія, Росси-
еви (-і)
рости, росту, ростеш;
ростуть
ростина, -и
ростинний
ростити когось; ро-
щу, ростиш; ростять
ростячий
росяний
росяно
Рось, Роси, Росю
рот, рота; роти
ротмістер, -стра; рот-
містри
роял ст, -а
рояль, рояля, (м. р.); *пб.*
рояль, рояли (ж. р.)
ртути, ртути, ртуттю
рубаний
рубати, рубаю
рубашка, -и, рубашці,
(сорочка)
рубель, рубля, рубле
ви (-і); рублем
рубець, рубця, руб-
цеви (-і)
Рубікон, -у
рудий, рудійший (ру-
діший, рудіщий),
рудісінький
рудий, руденький, ру-
десенький (пстл.)

рудуватий
руйнування (-є), -я, -ю,
-ям, -і; руйнувань
руйнувати
руїна, и; руїн
руїнник, -а
руїницький
рука, руки, руку; ру-
ко!; руки, рук
рукав, -а; рукави, -ів
рукавиця, -і; рукавиць
рукопис, -у (м. р.);
рукописи, рукопи-
сів, рукописам; *пб.*
рукопись, рукописи,
рукописю; рукопи-
си, рукописий (ей),
рукописям (ж. р.)
рукоять, -ти, рукоят-
тю; рукояти, -ий
(-ей); (ручка, дер-
жало
рум, -у
Румунія, -ії; *пб.* Ру-
минія
румунський *пб.* ру-
минський
румянець, румянцю,
румянцеви (-і)
рум'яний
рундук, -а
руно, -а
рура, -и; рур (смок)

русалка, -и, русалці;
русалки, -лок
русальчин, -а, -е
русифікація, -ції -ці-
єю; русифікацій
русло, -а
русофільство, -а, -у
русофільський
Руссо, -а
русявий
рута, -и
рутяний
рух, -у
руханка, -и, руханці,
руханок
рухливий
рухомий
ручай, ручаю, ручаєви
(-і), ручаєм; ручаї
рученька, -и, рученці;
рученьки, рученьок
ручка, -и, ручці; ручок
рушник -а

рушниця, -і, рушни-
цею; рушниць
рушт, -у
Рюкерт, -а
Рябко, -а
ряд, -у
рядно, -а -у (-ови (-і));
рядна, ряден
рядняний
ряма, -и; *пб.* рама, -и
рямка, -и, рямці *пб.*
рамка; рямок *пб.*
рамок
ряса, -и; ряс
ряска, -и, рясці; ряски,
рясок
рясний *пб.* рісний
рясно *пб.* рісно
рятувати й ратувати
рятунок *пб.* ратунок,
-тунку
Ряшів, Ряшева. Ря-
шеву, Ряшевом.

С.

саботаж, -у
Сава, -и
сагайдак, -а
Сагайдачний
Сагара, -и
сагівниця, -і (пальма)
саго, -а

сад, саду, у саду *або*
у саді
саджа, -і *пб.* сажа, -і
саджавка, -и; саджав-
ки, саджавок; *пб.*
сажавка
садівник, -а

садівництво, -а
 садовина, -и
 садок, садка
 садочок, - дочка
 сажень, сажня; *пб.*
 сяжень, сяжня
 Саксонець, Саксонця
 Саксонія, -ії
 салата, -и *або* салат, -у
 салдат, -а
 салітра, -и
 Саллюстій, -ія, -ієви
 (-і), -ієм, у Саллю-
 стії (-тієви (-і))
 сало, -а; *пб.* солони-
 на
 саля, -і; саль (ж. р.)
 Саляміна, -и
 Сальомея, -еї
 сальфетка, -и; саль-
 ветка; *пб.* серветка
 Сальцбург, -а
 сальцбурзький
 сальце я
 сам, сама, саме, *пб.*
 само; сами й самі;
 самий, -а, -е; самі;
 саміський, самісінь-
 кий — самий, са-
 менький, самесень-
 кий
 сам-на-сам *пб.* сам-
 насам

саме (прс.)
 саме так (прс.)
 саме тепер
 саме тоді
 самітний; самітній, -я,
 -є
 само-собою
 самовар, -у
 самовдосконалення
 (-е), -я
 самовладний
 самовладник, -а
 самоволець, -вольця
 самоврядування (є), -я
 самодержавство, -а
 самодержець, -держця
 самозвук, -а
 самолюб, -а
 самолюбство, -а
 самоозначення (-є), -я
 самопознання (-є), -я
пб. самопізнання (-є)
 самопочуття (-є), -я
 самоправство, -а
 Самос (невідм.)
 самостійність, -ности,
 -ністю
 самотній, -я, -є; *пб.*
 самотний і саміт-
 ний
 самотужки (прс.)
 самохіть; самохіттю
 (прс.)

самоцвіт, -у
 самоцуття (-є), -я
 Самсон, -а
 сангвінік, -а
 сандецький
 Сандомір, -а
 сандомірський
 сани, саний (-ей,) са-
 ням, саньми на са-
 нях
 санітар, -ря, -реви (-і),
 -рем, -рі
 санітарний
 санкціонувати
 санкція, -ції, -цією;
 санкцій
 санна (ізда) санної,
 санній
 санскрит, -у
 санскритолог, -а
 санскритський
 сантим, -а
 сантиметер, -тра *пб.*
 сантиметер
 Санч, -а
 санчата, санчат
 сапання (-є), -я, -ю,
 -ям, -і
 Сапіга, -и, -зі
 Сапіжина, -и
 сапіжинський; вули-
 ця Сапіжинська
 Сараєво, -а

саранча, -і
 Сардес (невідм.)
 Сардинія, -ії, Сарди-
 нією
 Сарду (невідм.)
 сарказм, -у
 саркастичний
 сарматський
 сарна, -и; сарен
 сатана, -и; *пб.* сотона
 сатин, -у; *пб.* сати-
 на, -и
 сатира, -и
 сатирик, -а
 сатиричний
 Сатурн, -а
 Сатурналії, -лів
 сафян, -у; *пб.* сапян
 Сахалін, -а
 сахар, -ра (-у), -рови
 (-і), -ром; сахари, -ів;
пб. сахар, -ря, -ю
 свавільний
 сваволя, -і; сваволь
 сварка, -и, сварці; сва-
 рок
 сварливий
 сварливість, -вости,
 -вістю
 сват, -а; свату *або*
 свател; свати, -ів
 сватання (-є), -я, -ю,
 -ям; -і; сватань

сваха, -и, -сі; свях
свашка, -и, свашці;
свашки, свашок
свекла, -и
свекор, свекра, све-
крови (-і)
свекруха, -и, -сі; све-
крух
свербіння (-є), -я, -ю,
-ям, -і
свербіти, сверблю,
свербиш; сверблять
свербачка, -и; свербя-
чок
свердел, свердла; свер-
дли, -ів
сверщок, сверщка,
(цвіркун, -а)
свинар, -ря, -реви (-і)
свинина, -и
свинуватий
свиня, -і; свині, сви-
ний (-ей), свиньми
(безрога, вепер)
свинячий
свиснути
свистілка, -и, свистіл-
ці; свистілок *пб.*
свіставка
свистіти, свищу, сви-
щеш; свищуть
свисток, свистка
свистун, -а

свідок, свідка
свідомий
свідомість, -мости, -мі-
стю
свідоцтво, -а; свідоцтв
свідчення (.є), -я, -ю,
-ям, -і; свідчень
свідчити, свідчу, свід-
чиш; свідчать
свій, своя, своє; 2. сво-
його, свого, своєї;
3. своєму, свому,
своїй; 4. свогого,
свого, свій, свою,
свое; 6. своїм, сво-
єю; 7. у своїм, у сво-
йому, у своїй; свої,
своїх, своїм, своїх,
свої, своїми, у своїх
світ, -а (-у); світи; *але*
світа (всі краї в світі)
світання (-є), -я, -ю,
-ям, -і; світань
світанок, -танку
світати, світаю *пб.*
світати
світилка, -и
світити, свічу, світиш;
світять
світлий
світлиця, -і; світиць
світло, -а, -у; світла,
світел

світогляд, -у
світський
Свіфт, -а
свіча, -і; свічі, свіч
свічка, -и, свічці; сві-
чок
свічник, -а
свобідний (вільний)
свобода, -и; свободи,
свобід
сволок, сволюка
сволоч, -и, сволючу
сворінь, -рення
своак, -а
своацтво, -а
своаячка, -и, своаячці;
своаячок
святий, святийший
(святіший); святая,
святее, святії (ар-
хаїчні форми, однак
уживані головно в
поезії)
святий Йосиф
святиня, -і; святинь
святкування (-є), -я,
-ю, ям, -і
святкувати
святю, -а; свят
святюкрадець, -крадця
святюкрадство, -а
Святополк, -а
святотатство, -а

святочний (величний,
торжественний,
святковий)
Святошин, -а, під Свя-
тошином
святошинський
святощі, -ів
свячене, -ного (розго-
віни *або* розговлян-
ня)
священик, -а; *пб.* свя-
щенник
священичий
себто (злуч.)
Севастопіль, Сева-
стополя
севастопільський
Северни, Север
Север, -а
Севр (Sèvres), -у
(*сьогодні): сьогондя
і сьогонді
Сегедін, -а (Szegedin)
сезон, -у
сезонний
созоновий
сей, ся, се *пб.* цей,
ця, це; 2. сього, сеї,
сієї, сії; 3. сьому,
сій; 4. сього, сью; 6.
сим, сею, сією; 7.
у сім, у сьому, у сій.
1. сі, 2. сих, 3. сим

6. сими, 7. у сих.
Також в уживанні
форми: сая, сії; (*се-
го, *сему — вихо-
дять з ужиття)
Сейм, -у
сейчас (лп. зараз, не-
гайно)
секвестратор, -а
секвестрація, -ії
секрет, -у; секрети
секретар, ря, -реви
(-і), -рем; секретар-
рі; державний се-
кретар
секретаріят, -у
секуляризація, -ії
секундувати, (пома-
гати)
секція, -ції, -цією; сек-
цій
селедець, селедця; се-
ледці
селезень, -зня
селезінка, -и або се-
лезін, -зіни
селен, -у
селитьба, -и
селище, -а, -у селищі
село, а, -у (селови
(-і), по селу, на се-
лі; села, сіл, селам
селянин, -а; селяни

селянський
Сельсбере (Salisbury)
сельтерська вода
семасіологія, -рії, -гі-
ю; -гій
Семен, -а
Семерінг, -у
семеро (невідм)
семестер, -стра
Семигород, -у
семигривенник, -а
семий лп. сьомий
семиденний
семилітний
семинар, -ра, -рем;
семінари (-і), -ів
семинарія, -рії, -рією;
семинарій; але: У-
чительська Семи-
нарія (У.)
семинарський
семипядний
семіт, -а
семітизм, -у
семя, семі, семею; пб.
сімя, сімі, сімею;
сімі, сімів
семянчак, -а
сензація, -ції, -цією;
сензацій
сентенція, -ції, -цією;
сентенцій лп. (дум-
ка)

сентимент, -у
сентименталізм, -у
сентиментальний
сепаратизм, -у
сепаратист, -а
сепаратор, -а (центри-
фуга)
сепарація, -ції, -цією;
сепарацій
сепія, сепії, сепією;
сепій
Сербин, -а; Серби, -ів;
пб. Серб, а
Сербія, -ії
сербський
Сервантес, -а
серветка, -и пб. саль-
фетка
Сервій Туллій, Сер-
вія Туллія...
сервітут, -у
Сергій, Сергія, Сер-
гієви (-і), Сергієм
Сергеев, -а
сердега, и
серденько, -а, у
сердечко, -а
сердечний (серцевий)
сердешний (бідний)
сердитий
сердитися, серджуся,
сердишся; сердятъ-
ся

сердюк, -а
серела, -и, середу
середземний; Серед-
земне море
середина, -и, в се-
редині
середній, -я, -є
середньовічний
середньозиковий
середопістя (-є), -я,
-ю, -і
середохресний
середохрестя (-є), -я
середульший
середущий
сережка, -и, сережці;
сережки, сережок
Серет, -а
серетський
серіозний (лп. поваж-
ний)
серна, и; пб. сарна
серпанковий
серпанок, серпанка
серпень, серпня,
серпневи (-і)
серпневий
серце, серця, серцю
і серцеви (-і); на
серці; серця, сер-
дєць, серцям
серцеватий
серсія, -ії

сестра, -и; сестро!
сестри, сестер; Сестра милос.
сестрин, -а, -е (-о)
сестричка, -и, сестричці; сестрички, -чок
сестрінка, -и, сестрінці; сестрінок (племенниця)
сестрінок, -ка *пб.* сестрінець, -ця
Сибілля, Сибілля, Сибілля, Сибілля!
Сибір, -у (м. р.)
сибірський
сив, -а, -е; сивий, сивісінський
сивий, сивенький, сивесенький (пстл.)
сивина, -и
сивіти, сивію, сивіеш
сивобородий
сивоусий
сивуватий
Сигот, -а
сигнал, -у
сигналізація, -ції, -цією; сигналізацій
сигналізувати; сигналізований
сидження (-є), -я, -ю, -ям, -і; сиджень
сидіння (є), -я, ю, -ям, -і

Сидір, Сидора
сидіти, сиджу, сидиш, сидить; сидять, сидячи
сидя; сидячи, сидьма, сидячки
сизий
сизоокий
сизоперий
сила, -и
сила (прс.); він має сила гроший (ей)
силенний
силкування (-є), -я, -ю, -ям, -і; силкувань
силоміцю (прс.)
силоміць (прс.)
силування (-є), -я, ю, -і
силувати, силую, силуваний
силябізувати, силябізую
Сильвестер, -стра
сильне й сильно; сильне багатий
сильний, сильніший (сильніший, сильніщий)
сильогізм, -у
сильце, -ця
символ, -а (-у)
символ віри

символізм, -у
символіка, -и
символіст, -а
символічний
Симеон, -а; Симон, -а
симетричний
симетрія, -ії; симетрій
симпатизувати
симпатичний
симпатія, -ії; симпатій
симптом, -у
Симферопіль, -поля
симферопільський
син, сина, синові (і), сину!; сини, синів
синагога -и, -зі
синдик, -а
синдикат, -у
синедріон, -у
синекдоха, -и, -сі
синиця, -ці; синиць
синівський
синій, -я, -є
синова, -вої, -вій
синод, -у
синок, синка, синку!, у синку
синонім, -у (-а)
синочок, синочка, синочку!; синочки, -ів
синтакса, -и

синтактичний
синтеза, -и
синтетичний
синява, -и
синька, и
синьожовтий
синьоцвіт, -у
сип, -у (обломки)
сипати, сиплю, сиплють; сиплюю
сипець, сипцю
сипкий
сир -у
Сиракузанин, -а; Сиракузани, -зан
Сиракузи, Сиракуз
сиракузький
сирватка, -и
сирватчиний
сирий, сирійший, сирісінський
сирівець, сирівця сирівцем
сирівка, -и
сирійський
сирітка, -и; сиріток
сирітонька, -и, сирітонці
сирітство, -а
сирітський
Сирія, -ії, Сирією
сироватка, -и
сироїдка, и

сироп, -у
 сирота, -и (той і та);
 сироти, сиріт
 сиротина, -и
 система, -и
 систематичний
 ситець, ситцю
 ситківець, -ківця
 ситківка, -и
 ситківкар, -ря
 сито, -а
 ситощі, -ів
 ситуація, -ції, цією;
 ситуацій
 сицилійський
 сифон, -у
 Сицилія, -ії
 сичання (-е), -я, -ю,
 сичати, сичу, сичиш;
 сичать; сичачий
 сівач, -ча, -чеви (і)
 сівба, -и або сійба
 сідати
 сідельце, -я
 сідло, -а; сідла, сидел
 сідляр, -а; сідлярі
 сік, соку
 сікти, січу, січеш; сі-
 чуть
 сіль, соли, солі, соле!
 сіллю; соли, солий
 сільський
 сільце, -я

сім, семи й сьоми *пб.*
 сімох; сімом, сімо-
 ма, у семи, у сімох
 сімдесят, сімдесяти
пб. сімдесятьох,
 сімдесятьом, сімде-
 сятьма *пб.* сімде-
 сятьома
 сімнацятєро (невідм.)
 сімнацятий
 сімнацять, сімнацяти,
пб. сімнацятьох,
 сімнацятьом, сімна-
 цятьма, у сімнаця-
 тьох, у сімнацяти
 сімсот (невідм.)
 сінешний і сінешній,
 -я, -е
 сіни, сіний (-ей). сі-
 ням, сіньми
 сінник, -а
 сіно, -а; сіна, сін
 сіножать, -жати, сіно-
 жаттю; сіножатий
 (-ей)
 сінце, -я
 Сіон, -у
 сіонізм, -у
 сіоніст, -а
 сіоністичний
 сіонський
 сірий
 сіріти

сірка, -и, сірці
 Сірко, -а
 сірководень, -дня
 сірник, -а
 сірниковий
 сірома, -и
 сіроманець, сіроман-
 ця, -цеви (-і), -цем
 сіромаха, -и, сіромасі;
 сіромахи, -мах
 сірчак, -а
 сірчан, -а
 сірчаний
 сіряк, -а, у сіряку;
пб. сірак, -а
 сісти, сяду, сядеш; сяду-
 дуть
 сітка, -и, сітці; сітки,
 сіток
 сітковий
 сіть, сіти, сіттю; сі
 ти, сітий, сітями,
 сітях
 Січ, Січи, Січу, на
 Січі *пб.* Січа, Сі-
 чею
 січа, -і
 січень, січня, січневи
 (-і); січні, -ів
 січка, -и, січці
 січкаря, і; січкарень
 січневий
 січовий

сіяти, сяти, сіяю, сяю,
 сіяеш, сяеш; сія-
 ють, сяють; *пб.*
 сяти
 сіяти, сію, сіеш; сіють
 сіяч, -а; *пб.* сівач, -а
 чеви (-і)
 скавт, -у (-а)
 скажений
 скажена, -и
 скаженість, -ности,
 -ністю
 скаженіти
 сказано (прс.); ска-
 жімо
 сказати, скажу, ска-
 жеш; скажуть, ска-
 заний
 сказитися, скажуся,
 сказися; сказять-
 ся
 скакати, скачу, *пб.*
 скакаю; скачеш,
 скакаеш; скач і
 скакай
 скаламутити, скала-
 мучу, мутиш, -му-
 тять; скаламучений
 скалити, скалю, ска-
 лиш; скалять
 скалічити, скалічу
 скалка, -и; скалок
 скалубина, -и

скаля, -і
 скамяніти
 скандал, -у
 Скандинавія, -ії
 скандувати, скандую
 сканзія, -ії
 скап, -у (окап)
 скапарити, скапарю,
 скапариш; скапа-
 рять
 скапаритися, скапа-
 рюся
 скапати
 скаправіти
 скапцаніти
 скаралупник, -а
 скарб, у
 скарбівник, -а; *або*
 скарбник
 скарбниця, -і; скарб-
 ниць
 скарбовий
 скарбовість, -вості,
 вістю
 скарбона, -и
 скарга, -и, -зі; скарг
 скаржитися, -жуся
 скарпетка *й* скарпи-
 тка, -и (ногавка,
 панчоха)
 скартати
 скасування (-є), -я
 скасувати, скасуо

скатерка, -и; скате-
 рок
 скатерть, скатерти,
 скатертю; скатерті,
 -ий (ей)
 скатувати
 сквапливий
 сквапний
 сквапність, -ности,
 -ністю
 скваситися, сквасу-
 ся, сквасишся; сква-
 сяться
 сквасніти
 Сквиря, -и
 сквирський
 сквітувати
 скелет, у
 скелистий
 скеля, -і; скель
 скептик, -а
 скептичний
 скиба, -и; скиб
 скиглити, скиглю, ски-
 глиш; скиглять
 скигління (-є), -я, -ю
 скигляк, -а
 скиндяк, -а
 скиндячка, -и, скин-
 дячі
 скипетр, -а
 скипка, -и; скипок
 Скиргайло, -а

скирта, -и; скирт; *пб.*
 стирта
 Скит, -а; Скити, -ів
 скит, -а; Манявський
 скит
 скік! (окл.)
 скільки?
 скількість, -кости, -кі-
 стю
 скільчитися
 скін, скону (смерть)
 скінчити, скінчу, -чиш,
 -чать
 скіп (євнух)
 скіпчина, -и (умова
 при аренді землі)
 скіпщина, -и (часть
 урожаю)
 скісний
 склад, -у
 складання (-є), -я, -ю
 складень, складня
 складник, -а
 складня, -і
 складовий
 складовина, -и
 склеп, -у; у склепі *й*
 у склепу (льох, під-
 земний погреб, ма-
 газин)
 склепар, -ря, -реви(-і),
 -рем; -рі, -рів
 склепіння (-є), -я, -ю

скло, -а; склів
 склонність, склонно-
 сти, склонністю;
 склонностей (-ей)
 скляний
 склянка, -и, склянці
 скляр, -ра, -рови (-і)
 склярство, -а
 склярський
 скнара, -и
 скнарий
 скнарість, -рости, -рі-
 стю
 скобель, скобля, ско-
 блеви (-і), скоблем
 скобзуни, -ів (лижви)
 скобка, -и; скобки,
 скобок
 скоботати, скобочу,
 скобочеш; скобочуть
 скоботи, -ів
 скоботливий
 сковорода, -и
 Сковорода Григорій
 (філософ)
 скоїти, скою, скоїш;
 скоять
 скоїтися
 скок, -у
 скоком (прс.)
 сколотини, сколотин
 сколотити, сколочу,
 сколотиш

скомліти, скомлю, скомлиш; скомлять
 скомпромітований
 скомпромітувати
 скорбний
 скорбота, -и
 скорий (скоренький, скоресенький), скоріший, скорший, скорі(й)ший
 скорість, -рости, -рістю
 скородження (-є), -я
 скородити, скороджу, -диш
 скоропис, -у, -сови (-і) (м. р.) *пб.* та скоропись, -и; скорописи, -ий (ей) і скорописів
 скоросвіт (прс.)
 скоротень, -тя, -неви (-і) (гін скорочений)
 скоротити, скорочу, скоротиш; скоротять
 скорочений
 скорочення (-є), -я, -ю, -ям, -і; скорочень
 скоса (прс.)
 скосити, скошу, скосиш; скосять; скошений
 скостеніти

скотар, -ря, -реви (-і), -рем
 скотарство, -а
 скотарський
 скочити, скочу, скочеш; скочуть
 скоштувати чого
 скребло, -а
 скребти, -бу, -беш, скребуть
 скрегіт, скреготу
 скригулець, скригульця
 скриночка, -и
 скринька, -и, скринці; скриньки, скриньок
 скрипіти, скриплю, скрипиш; скриплять
 скрипка, -и; скрипок
 скрипкарь, реви (-і), -рем
 скрипт, -у
 скритикувати
 скрізь (прс.)
 скроїти, крою, кроїш; кроють
 скрут, -у
 скрутинія, -ії (числення голосів)
 скрутити, скрочу, скрутиш; скрутують

скрушити, скрушу, скрушиш; скрушать
 скруштіти
 скубти, скубу, скубеш, скубуть; скубаний; скуб, скубла, -ли
 скувати, скую, скуєш; скують
 скуйовдити, скуйовджу, -диш; -дять
 купий
 купість, -пости, -пістю
 купувувати
 купощі, -ів
 скучання (-є), -я, -ю, -ям, -і
 скучати, скучаю
 слабість, -бости, -бістю; слабостий(-ей)
 слабкий
 слабувати, слабую
 славетний
 славний, славніший (славніший, славніший)
 славний, славненький
 славнозвісний
 Славутиця, -і (Дніпро С.)
 Славянин, -а; Славяни, Славян
 славянофіл, -а

славянофільство, -а
 славянський
 слати, шлю, шлеш; шлють; шлючи
 слати, стелю, стелиш, стелить; стелять, стелючи
 слатися; стелиться, стелилась *пб.* сла-
 лась
 слеза й сльоза, -и; сліз, слізьми *пб.* сльозами
 слива, -и; слив (де-рево)
 сливе (прс.)
 сливка, -и, сливці; сливок (овоч)
 сливянка, -и, сливянці; сливянок
 слиз, у
 слизниця, -ці; слизниць
 слизь, слизи ж. р.
 слизький *пб.* ховзький
 слизько *пб.* ховзько
 слимак, -а
 слимачниця, -і; слимачниця
 слина, -и
 слинявий
 слинько, -а
 слівце, -я

слід, сліду; на сліду
 слід (прс.) пр. слід
 зробити (треба)
 слідити, сліджу, слі-
 диш, слідять
 слідком (прс.)
 слідкома (прс.)
 слідкувати за ким,
 слідкую
 слідство, -а; слідств(ів)
 слідуочий (такий, чер-
 говий, наступний)
 слідчий, -чого
 слізонька, -и, слізона-
 ці; слізеньок
 сліпий, дуже сліпий
 сліпоокий
 сліпота, -и (сл. куря-
 ча)
 сліпуватий
 Слобідка, -и, Слобідці
 слобідський
 слобожанський
 слобожанщина, -и;
 Слобожанщина (За-
 дніпря)
 словар, -ря, -реви (-і),
 -рем; словарі, -ів;
 пб. словник, -а й
 слівник, -а
 Словацький, -ого (п.)
 словесність, -ности,
 -ністю

словечко, -а; словечок
 Словінець, Словінця,
 Словінцеви (-і)
 словінський
 слово, -а, -у; слова,
 слів, словам, сло-
 вами пб. словима;
 чотирі слові; (*слов)
 словотвір, твору (ети-
 мольогія)
 слон, -а
 сл нева кість
 слота, -и; пб. сльота
 слуга, -и, слузі; слу-
 ги, слуг
 служба, -и; служб;
 служба Божа, служ-
 би Божої
 служити, служу, слу-
 жиш; служать
 служба, -и
 слух, -у
 слухання (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; слухань
 слухати й слухатися,
 кого; слухаю і слу-
 хаюся кого
 слухач, а; у слуха-
 чеви (і) пб. слухачі
 слухняний
 слухняність, -ности,
 -ністю
 Слуц, -и, Слуцю

случай, случаю, слу-
 чаєви (-і), случаем,
 у случаї
 слухний
 слюсар, -ря
 слюсарство, -а
 слюсарський
 слюсарювати
 сльоза, -и; сльози,
 сліз, сльозами пб.
 слізьми й слізьми;
 пб. слеза
 смаглявий пб. сма-
 глявий
 смажений
 смажениця, -і
 смажити; смажать
 смак, -у
 смакувати; смакує
 смалець, смальцю,
 смальцеви (-і)
 смарагд, -у
 смаркатий
 смаркач, -ча, -чеви (-і),
 -чем
 смарувати
 смачний, смачніший
 (смачніший, смачні-
 щий), дуже смачний
 смердіти, смерджу,
 смердиш; смердять
 смердячий і смердю-
 чий

смерека, -и, смерек
 смеркання (-є), -я, -ю,
 -ям, і
 смеркати, смеркає
 смертельний
 смертельник, -а
 смерть, смерти, смер-
 ть; смертий (ей)
 смикавець, смикавця,
 смикавцеви (-і)
 смирний і сумирний
 смичок, смичка
 Сміла, -и
 сміливий
 сміливість, -вости,
 -вістю
 смілий, сміліший,
 (сміліший, смілі-
 щий)
 сміло
 сміти, смію, смієш;
 сміють
 смітити, смічу, смі-
 тиш; смітять
 смітник, -а
 сміття (-є), -я, -ям, -і
 сміх, -у, в сміху
 сміхованець, сміхо-
 ванця, сміхованце-
 ви (-і)
 сміховинка, -и, сміхо-
 винці; сміховино
 сміховинний

сміховисько, -а
 сміховище, -а, у смі-
 ховищі; сміховищ
 сміхун, -а
 сміхуха, -и
 смішити, смішу кого,
 смішиш; смішать
 смішки, -ів
 смішний
 сміятися, сміюся, смі-
 єшся; сміються
 смолич, -а
 смоляний
 сморж, -а
 сморід, смороду
 Смотрич, -а (р.)
 смочидерев, -а (дра-
 цена)
 смужка, -и; смужок
 смутний або сумний;
 смутніший; (смут-
 ніший, смутнічий)
 смутненький, смутне-
 сенький
 смуток, смутку
 смушевий
 снасть, -и, снастю;
 снастий (-ей)
 снити, сню, сниш; снить
 (марити, мріяти)
 сницар, -ря (різбар)
 сніг, снігу; на снігу;
 сніги, -ів

снігар, -ря, -реви (-і);
 снігур, -ря
 сніговиця, -і; сніго-
 виць
 снідання (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; снідань
 сніданок, -данку
 снідати, снідаю
 сніжка, -и; сніжок
 сніп, снопа
 снітій, -тію, -тієви
 (-і)
 сніть, -ти, сніттю
 снішний (вчорашній)
 сновида, -и (місячник,
 причинний)
 сновидця, -і, сновид-
 цею (-цем)
 сночи (і) : вчера
 снувати, сную, снуєш;
 снують
 Снятин, -а, під Сня-
 тином
 собака, -и (той і та)
 собачня, -і
 Собеский, -ого
 собі (для образности:
 був собі)
 собіль і соболь; собо-
 ля, соболеви (-і), со-
 болем; соболі, -ів
 собітка, -и (купаль-
 ний вечір)

собольовий і соболе-
 вий, соболинний
 сова, -и; сови, сов
 совганка, -и; совга-
 нок (ховзанка)
 совгатися, совгаюся;
 (ховзатися)
 совиний
 совісний
 совість, совісти, со-
 вістю; совістий (ей)
 Содом, -у (м. р.)
 сойм, у пб. сейм, -у
 соймовий і сеймовий
 сокира, -и
 сокіл, сокола; Сокіл
 (тво)
 сокілка, -и
 соковитий
 соковитість, -тости,
 -тістю
 соколення, -няти, няті,
 -ням; соколенят
 соколиця, і; соколиць
 соколонько, -а
 соколятко, -а; соко-
 ляток
 Сократ, -а
 соловей пб. соловії,
 соловея (-вія), соло-
 вя; соловії й соло-
 ві, -вів
 соловейко, -а

солод, -у
 солодити, солоджу,
 -диш; -дять
 солодкий, солодший,
 солодчий, —⁹ соло-
 денький, солоде-
 сенький, солодку-
 ватий
 солодочі, -ів
 Соломон, -а
 соломяний
 соломянка, -и; соло-
 мянок
 солоний пб. солений
 солонина пб. сало
 соляниця, -і
 солянка, -и; солянок
 соль, соля; соль
 Сольон, -а
 сольоспів, -у
 сом, -а
 сон, сну, у сні; сні,
 снів
 сон, сону, соном (зіл-
 ля)
 сон-зілля, сон-зіллям
 сонливиці, сонливиць
 сонце, -я, сонцю, пб.
 сонцеви (-і), сонцем,
 на сонці; сонця;
 сснць (сонців), сон-
 цям
 соняшний і сояшний

соняшник, -а; *пб.* со-
яшник
сопель, сопля, сопле-
ви(-і), соплем, у со-
плі; соплі, -ів
сопілка -и, сопілці;
сопілок; *пб.* сопів-
ка
сопілковий
сопіти *й* сопти; сопу,
сопеш; сопуть, со-
пів, сопіла *й* сопла,
сопли
сопрано (невідм.) *пб.*
сопран, -у
сопух, -а
сорок (невідм.); *бува-*
ють і такі форми:
сорока, сорокма
сорока, -и; сорок
сорокатий (рябий, пе-
рістий)
Сороки, Сорік
сороківець, -ківця,
-ківцем
сороківка, -и; сорокі-
вок
сороковий
сороковини, сороко-
вин
сорокопуд, -а
сором, сорома, *пб.*
сорому

соромитися, соромлю-
ся, соромишся; со-
ромляться
сороміцький
соромливий
соромливість, -вості,
-вістю
соромно кого, чого
сороченя, -няти, -ня-
ті, -ням; сороченят
сорочина, -и
Сорочинці, Сорочи-
нець
сорочка, -и, сорочці;
сорочки, сорочок
сорочковий
сортувати, сортую
сос, *пб.* соус, сосу *й*
соусу
сосна, -и; сосни, со-
сен (*рд.* сосон)
соснина, -и
Сосниця, -і
сосницький
сосновий
сосонка, -и, сосонці
Сотворитель, -теля
або Творець, Твор-
ця
сотворіння (-є), -я, -ю,
-ям, -і; сотворінь
сотенний
сотик, -а

сотка, -и; соток
сотнар, -а
сотник, -а, сотники
сотниківна, -и *або*
сотниківної, сотни-
ківної; сотниківні
(-и), сотниківних,
-ним
сотничиха, -и, -сі
сотницький
сотня, -і, сотнею; сот-
ні, сотень
сотона, -и *пб.* сатана
-и
софізм, -у
софіст, -а
софістика, -и, -ці
Софія, -ії, Софією;
Софій
Софокль, Ссфокля,
Софоклеви (-і)
соха, -и
сохнути *пб.* сохти;
сохну, сохнеш, сох-
нуть; сох, сохла,
сохли
соціолог, -а
соціалізм, -у
соціалізувати, соція-
лізую
соціаліст, -а
соціалістичний
соціальный

соціальність, -ности,
ністю
соцький
сочевийця, -і
сочинник, -а
сочистий
сочистість, -тости,
-тістю
сочка, -и, соцці; соч-
ки, сочок
сочкуватий
спадниця, -і
спадок, спадку
спадщина, -и
спалений
спалитися, спалюся,
спалишся; спалять-
ся
спання (-є), -я
спасати, спасаю; спа-
сають
спасатися
спасенний
спасибі *пб.* спасибіг,
>Спаси-Біг!<
Спасівка -и (піст);
спасівка, -и (овоч
вчасний)
спасіння (-є), -я
спаси, спаду, -деш,
дуть
спаський; Спаський
Манастир

спати, сплю, спиш,
спить сплять; спа-
тоньки; спатки, спа-
туні, спатунечки,
спатусі — пестли-
ві дієimenники
спекулянт, -а
спекулювати, спеку-
люю
Спенсер, -ра
спередвіку *i* зпередв.
спереду *i* зпереду
сперечатися спереча-
юся
сперти, зіпру, зіпреш;
зіпруть; спертій
спертися, зіпруся *пб.*
зопруся
спершу; сперва; спер-
ву (прс.)
специфічний
спеціаліст, -а
спеціальний
спеціальність, -ности,
-ністю
спиж, -у
спижарня, -і; спижар-
рень
спина, -и
спиник, -а; *пб.* хво-
стик
спинка, -и; спинок
спиняти, спиняю

спинятися, спиняюся
спирт, -у; *пб.* спирт,
-у, *або* спіритус, -у
спис, -а (м. р.) *пб.*
списа, -и (ж. р.)
список, -ску
спів, -у (співання (-є));
співи, -ів; *пб.* та спі-
ва, -и (пісня)
співак, -а
співаник, -а
співання (є), -я, -ю,
-ям, -і; співань
співзвук, -а
співочий *пб.* співучий
співробітник, -а
співробітництво, -а
співробітниця, -і; спів-
робітниця
співрядний
співчувати, співчува-
ю; співчувають
спід, споду
спідниця, -і; спідниця
спідничий
спідній, -я, -є
спідняк, -а
спійниця, -і
спійність, -ности, -ні-
стю
спійня, -і
спілий
спілість, -лості, лістю

спілка, -и; спілок; Го-
сподарська Спілка
(У.)
спільковий
спільний
спільник, -а
спільниця, -і
спільничка, -и, спіль-
ничці; спільничок
спір, спору
спіраль, -ли
спіратися *i* спірати-
ся, спіраюся *пб.* спи-
раюся, спіраєшся
пб. спіраєшся
спірний
спіти, спію; спіють
(дозрівати)
спітнілий
спітніти
спішитися, спішуся,
спішишся; спішать-
ся
сплав, -у
сплавець, сплавця
сплавний
сплата, -и
сплетня, -і (плітка, по-
говір, наклеп)
сповідатися в чім *i* чо-
го, з чого
сповідь, сповіди, спо-
віддю; сповідий (ей)

сповіщати, сповіщаю;
сповістити, спові-
щу, сповістиш; спові-
в'яться
сповна (прс.)
сповнити, сповню,
сповниш; сповнять
спогад, -у
споганити, споганю,
споганиш; споганять
сподіваний
сподіванка, -и, спо-
діванці; сподіванок
сподівання (-є), -я, -ю,
-ям, -і; сподівань
сподіватись чого
сподні, сподень (шта-
ни, -ів)
сподобатися, сподоба-
юся
споживний
споживчий
спожити, споживу чо-
го
спожиткувати
спокволу (прс.)
спокій, спокою
спокійний
споконвіку (прс.)
споконвічний
спокуса, -и; спокус
спокусливий
спокусник, -а

спокусниця, -і
 спокушати, спокушаю;
 спокусити
 сполікувати
 сполокати
 сполоханий
 сполохати
 сполошити, сполошу,
 сполошиш; споло-
 шать
 сполука, -и; пб. злу-
 ка, -и; Злука (т-во)
 сполучати
 сполучений
 сполучення (-є), -я, ю,
 -ям, -і; сполучень
 спомин, -у
 споминати
 спондаїчний
 спондей, -дея
 спонукати, спонукаю
 спопелити
 спопеліти, спопелію
 спорець, спірцю (спо-
 риш, матка)
 спорий
 спорити, спорю, спо-
 риш; спорять
 споріднення (-є), -я,
 -ю, -ям, -і; спорід-
 нень
 споріднити, спорідню,
 -ниш

споріднювати, спорід-
 нюю, -нюєш
 спорохнавіти й спо-
 рохнявіти
 спорт, -у
 споряджати, споря-
 джаю
 спосіб, способу
 спосібний
 спостереження (-є), -я,
 -ю, -ям, -і; спосте-
 режень
 спостережливий
 спостережливість,
 -вості, -вістю
 спостерігання (-є), -я,
 -ю, -ям; спостері-
 гань
 спостерігати, спосте-
 рігаю
 спостерігач, -а
 спохвату (прс.)
 спочивальня, -і; спо-
 чивалень
 спочинок, спочинку
 спочити, спочину, спо-
 чинеш; спочинуть
 спочувати, спочуваю
 комусь
 спочуття (-є), -я
 споювати, споюю; спо-
 їти, спою, споїш
 справа, -и; справ

справдешній, -я, -є
 справдешність, -но-
 сти, -ністю
 справджений
 справдження (-є), -я
 справді
 справдішній, -я, -є
 справедливий, спра-
 ведливійший (спра-
 ведливіший)
 справедливість, -во-
 сти, -вістю
 справжній, -я, -є
 справлятися
 справний
 справник, -а
 справність, -ности, ні-
 стю
 справознавець, -здав-
 ця
 справоздання (-є), -я,
 -ю, -ям, -і; справо-
 здань (доклад, звіт)
 справування (є), -я
 справувати
 справуватися
 спрага, и (жажда)
 спраглий
 спрагнений чого
 сприкритися
 спритний
 спритність, -ности, -ні-
 стю

сприха, -и
 сприяти (пособляти)
 спроба, -и
 спробувати
 спробунок, спробунку
 спроваджувати
 спрожогу (прс.)
 спроквола (прс.)
 спромога, -и; спромог
 спромогтися, спромог-
 жуся, спроможешся
 спроможній, -я, -є
 спроможність, -ности;
 -ністю
 спросонку (прс.)
 спросоння (прс.)
 спроста (прс.)
 спростовувати
 спростування (-є), -я,
 -ю, -ям, -і; спросту-
 вань
 спряжка, -и, спряжці;
 спряжок
 спрясти
 спудей, дея, -деєви
 (-і), деєм
 спуст, у
 спустошення (-є), -я,
 -ю, -ям, -і; спусто-
 шень
 спутати
 спухлий
 спухнути

срамотній, -я, -е
срібло, -а, -у
срібний
срібник, -а
ссавець, ссавця, ссав-
цеви (-і), ссавцем;
ссач, -а
ссання (-є), -я
ссати, ссу, ссеш; ссуть
ссочка, -и, ссочці; ссоч-
ки, ссочок
став, -у, на ставу й
на ставі
ставати, стаю
ставити, ставлю, ста-
виш; ставлять, став-
лячи, ставлений
ставитися, ставлюся
ставище, -а, у ставищі
ставка, -и; ставок
ставлення (-є), -я
ставний
ставник, -а
ставничий
ставовий
ставок, ставка
Ставропіль, поля
ставропільський
стадія, -ії; стадій
стадник, -а
стаднина, -и
стадо, -а (череда)
стаєнка, -и; станька, -и

стайня, -і *пб.* станя, -і
стала *пб.* сталина
(континент)
сталевий
сталі, -ів (місця для
крилошан у косте-
лі)
сталь, стали, сталлю
Стамбул, -у
стампіля, -і; стампіль
стан, -у, на стану,
у стані
св. Станислав, -а
Станиславів, Стани-
славова, Станисла-
вову, Станиславо-
вом, у Станиславіві
станиславівський
становити, становлю,
становиш; станов-
лять
становище, -а, -у, на
становищі; стано-
вища, становищ
станути, стану, стан-
неш; стануть
станція, -ії, станцією;
станцій (пансіон)
стар, -а -е; старий,
старший — старень-
кий, старесенький
старанний
старатися про кого

старець, старця (же-
брак)
Старицька-Черняхів-
ська (П.)
старість, -рости, -рі-
стю
старітися, старіюся,
Старобільск, -а
старовина, -и (стари-
на)
старовинний (старин-
ний)
стародавній, -я, -е
Стародуб, -а
старозавітний
Староконстантинів,
-нова, -нову
староміський
старомодний
старосвітній, -я, -е
старосвітський
старосвітщина, и
староста, -и, старо-
стою; старост (-ів)
(адміністр. урядо-
вець)
старство, -а; ста-
роств (-ів)
старостиня, -і
старуха, -и, старусі;
старух
старшенький
старший, -ого

старшина, -и (військо-
вий збір)
старшина волосний
(війт)
статиця, -і
статний *пб.* статній,
-я, -е
статок, -тку
стаття, і; статтів
статут, -а
статуя -і; статуї
стаційний
стація, -ії; стацій
стая, -ї; стай
створіння (-є), -я, -ю,
-ям, -і; створінь
стеблина, -и
Стеблів, Стеблева,
Стеблеву, Стебле-
ве! Стеблевом,
у Стеблеві
стебло, -а, -у; стебла,
стебел
стебник, -а
стебнувати
стегно, -а; стегна,
стегон і стегнів
стежка, -и, стежці;
стежки, стежок
стелити, стелю, сте-
лиш; стелять
стеля, -і; стель
стельмах, -а

стемпель, стемпля;
пб. штемпель
 стемплевий
 стенограма, -и
 стенограф, -а
 стенографічний
 стенографія, -ії; сте-
 нографій
 степ, степу, в степу
 (м.р.)
 Степан, Степана *й*
 Стефан, -а
 Степанида, -и
 Степанія, -ії *пб.* Сте-
 фанія
 степовик, -а
 стерво, -а
 стерегти, стережу,
 стережеш; стере-
 жуть; стеріг
 стержень, стержня
 стерно, -а
 стерня, і; стернів
 стигнути *пб.* стигти;
 стигну
 стид, стиду
 стидатися, стидаюся
 стидливий
 стидливість, -вості,
 -вістю
 стидно
 стиліст, -а
 стилістика, -и

стиль, стилю, стиле-
 ви (-і)
 стильовий
 стинати, стинаю
 стипендист, -а
 стипендія, -ії; стипен-
 дій
 Стир, -а
 стирати, стираю; стер-
 ти, зітру, зітреш
 стирійський
 Стирія, -рії, -рією
 стирка, -и; стирок
 стирчати, -чу, -чиш,
 -чать
 стиск, -у (натовп)
 стискати
 стиски, стисків
 стислий
 стислість, -лості, -лі-
 стю
 стиснути
 стих, -а (вірш)
 стиха (прс.)
 стихар, -ря, -реви (-і),
 -рем, у стихарі
 стихійний
 стихія, -ії, стихією;
 стихій
 стична, -ої
 стичність, -ности, -ні-
 стю
 стіг, стога, у стозі

стіжок, стіжка
 стій, як стій (зараз)
 стійло, -а; стійла,
 стійлів
 стійний
 стійність, -ности, -ні-
 стю (цінність)
 стіл, стола, (предмет);
 столи
 стіл, столу (іда)
 стілець, стільця,
 стільцеви (-і)
 стільки, стількох,
 стільком, стількома,
 (або невідм.)
 стіна, -и
 стінний
 стінопис, -у (м. р.) *й*
 та стінопись, -писи,
 -писю; стінописи,
 -писий (-ей)
 сто, ста, стома
 стовп, -а
 стогін, стогону
 стогнати, стогну, сто-
 гнеш; стогнуть
 стодола, -и (клубня)
 стоїк, -а
 стоїцизм, -у
 стокроть
 столистка, -и, сто-
 листці
 столиця, -і; столиць

століття (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; століть
 столяр, -ра, -рови (-і);
 столярі
 столярський
 столярувати
 стон, -у
 стонога, -и; стоніг
 сторож, -а, -еви (-і),
 -ем; сторожі, -ів
 сторожа, -і, сторожею;
 сторожі, сторожий
 (-ей)
 Стороженко, -а Ми-
 кола (П.)
 сторожити, сторожу,
 сторожиш, сторо-
 жать
 сторожкий
 сторона, -и
 сторонник, -а
 сторонництво, -а, -у;
 сторонництв
 сторонній, -я, -є
 сторч; сторчака (прс.)
 сторчма (прс.)
 стос, -у *й* стіс, стосу
 стосувати, стосую,
 стосуеш; стосують
 стосуватися
 стояти, стою, стоїш;
 стоять; стоячи;
 стій, стійте!

страдальний
страдник, -а
страждання (-є), -я, -ю,
-ям, -і; страждань
страйк, -у
страйкувати, страй-
кую
страшний
страсти, ий (-ей),
страстям; Христо-
ві страсти
стратегія, -ії, страте-
гією; стратегій
страхіття (-є), -я, -ю,
-ям, -і; страхіть
страховище, -а, у стра-
ховищі
страхополох, -а
страхопуд, -а
страшений.
страшний, страшній-
ший, (страшніший)
стрелити, стрелю,
стрелиш; стрелять
стрельнути, стрель-
ну, -неш; стрель-
нуть
стремління (-є), -я, -ю,
-ям, -і; стремліль
стремля, стремени
(стремля); стремена,
стремен
стрепенутися

стрибати
стрибнути, стрибну,
стрибнеш; стриб-
нуть
стрибунець, стрибун-
ця
стривати *пб.* стрівати
стригти, стрижу,
стрижеш; стрижуть
стриж, -а
стрижінь, стрижня,
стрижневи (і), стри-
жні, -ів
стрий, стрія, стриєм,
у стрію, у стри-
єви (-і); стрії, -ів
Стрий, Стрія (м.)
стрийна, -и; стриен
стрій, стрюю, стрює-
ви (-і), у стріі
стріла, -и; стріл
стрілець, стрільця,
стрільцєви (-і);
стрільці, -ів
стріляти, стріляю
стрільба, -и; стрільб
стрімголов (прс.)
стрімкий
Стріндберг, -а
стрінути, стріну, стрі-
неш; стрінуть
стрітєння (-є), -я; Стрі-
тєння (-є) (свято)

стріха, -и, стрісі; стріх
стріча, -і, стрічєю;
стріч
стрічати
стрічка, -и, стрічці;
стрічки, стрічок
стрічєчка, -и
строгий (суворий, го-
стрий)
строфа, -и
стругати, стружу,
стружеш, стружуть
струкуватий
стрункий
струс, -а (стравс)
стручок, стручка
стручувати
струшувати
струя, -і; струї, струй
студений (холодний)
студениця, -і
студент, -а
студентство, -а
студентський
студєнь, студня
студінь, студєни, сту-
дінню (ж. р.)
студіювання (-є), -я
студіювати (досліджу-
вати)
студія, -ії; студій
студня, -і (колодязь)
стукання (-є), -я

стукотіння (-є), -я
стулити, стулю, сту-
лиш; стулять
ступа, -и
ступати, ступаю
ступити, ступлю, сту-
пиш; ступлять
стурбований
стурбувати, стурбую,
стурбуєш
Стюарт, -а
стяг, -у, стягови (-і);
у стягу; стяги, -ів
стягнути, стягну, стя-
гнеш; стягнуть
стяжка, -и, стяжці;
стяжки, стяжок
стяти, зотну, зотнеш;
зотнуть
сьожка, -и (стяж-
ка)
субєкт, -а
субєктивний
сублімат, -у
субота, -и
Суботів, Суботова,
Суботову
суботній, -я, -є
субсидіювати
субсидія, -ії; субсидій
сувач, -а
Суваців, Сувачова
суверенний

суверенність, -ности,
-ністю
сувій, сувою
суворий
суворість, -рости, -рі-
стю
сугестія, -ії
суд. суду, в суді
судак, -а
суддя, судді, суддю,
судде! суддею, в суд-
ді; судді, -ів
судець, судця
судити, суджу, судиш;
судять
судний, -я, -є *пб.* суд-
ний
судно, -а; судна, су-
ден
судовий
судороги, -ів
Суєс (невідм.); Суєсь-
кий канал
суєта, -и; суєт
суєтний (марний)
сукно, -а, сукна, су-
кон
сукня, -і; суконь *і* су-
кнів
суконка, -и, суконці;
суконк
сукровиця, -і
сукцес, -у (успіх)

Сула, -и
султан, -а
сум. -у
сумежний
сумежність, -ности,
-ністю
сумерк, -у; сумерки, -ів
Суми, Сум
сумирний
сумний
суміж (прс.)
суміш (прс.)
сумішно (прс.)
сумлінний; сумлінно
сумлінність, сумлін-
ности, сумлінністю
сумління (-є), -я, -ю,
-ям, -і; сумлінь
сумнів, -у
сумовитий
сумування (-є), -я
сумувати, сумую
Сумцов, -а, -у (уч.)
Сунд, -у
суниця, -і
суп, -а
суперечити, супере-
чу, суперечиш; су-
перечать
суперечка, -и, супе-
речці; суперечки,
суперечок
суперечний

суперечність, -ности,
-ністю
суперник, -а; *пб.* су-
противник
супліка, -и
суплікація, -ії, суплі-
кацією; суплікацій
супокійний
супровід, супроводу
супровідник, -а
супровідниця, -і
супроводити, супро-
воджу, супроводиш;
супроводять
супроти, супротив
(прім. з 2. відм.)
супротивник, -а
супруг, -а
супруга, -и, -зі
супружа (-є), -а
Сураж, -а
суразький
сурдуг, -а
сурма, -и; сурм
сурмач, -а
сурогат, -у
сусід, -а; *пб.* сусіда,
-и; сусідів
сусідка, -и, сусідці
сусідній, -я, -є
сусідство, -а; сусідств
сусідський
сусік, -а

суслик, -а
суспендований (звіль-
нений)
супенза, -и
супіль (прс.)
супільність, -ности,
-ністю; супільно-
стий (-ей)
супільство, -а
сустан, -а
сутанна, -и; сутан *і*
сутаннів
сутерени, -ів
сутінь, сутіни
сутки, суток
сутужний (тяжкий)
сутужно (прс.)
суть, суті, суттю; су-
тий (-ей)
суфлер, -а (підпові-
дач)
Суха, -хої
сухар, -ря, -реви (-і),
-рем
суходіл, суходолу
сухопуття (-є), -я, -ю,
-ям, -і; сухопуть
сухоребриця, -і
сухорлявий
сухоти, сухіт
суцільний
суцільність, -ности,
-ністю

Сучава, -и
сучасний
сучасник, -а
сучасність, -ности, ні-
стю
суша, -і, сушею; суш
сушарня, -і; сушарень
сушня, -і
сфальшувати
сферичний
Сфінкс, -а
схаменутися
схарактеризувати,
схарактеризую
схвильований
схема, -и
схематичний
схизма, -и
схизматик, -а
схизматицький
схилатися, схиляюся,
схиляєшся
схід, сходу; Схід, Схо-
ду (геогр.-культ. ці-
лість)
східній, -я, -е *пб.* східний
сходи, -ів
сходина, сходи
сходити, сходжу, схо-
диш; сходять
схожий
схолястика, -и; схо-
лястик

схолястичний
схопити, схоплю, схо-
пиш; схоплять
схоплювати, схоплю-
ю, схоплюеш
сцена, -и
сценічний
Сципiон, -а *пб.* Сці-
пiон, -а
сціп, -у
сціпнення (-е), -я, -ю,
-ям, -і; *пб.* зціп-
нення (-е)
счервоніти *або* зчер-
воніти
счеркнути *або* зчер-
кнути
счесати *або* зчесати
счинити *або* зчинити
счорніти *або* зчорні-
ти
сюда (прс.)
сюди (прс.)
сюдою (прс.)
сюжет, -а
сюніч; цюніч (прс.)
сюрприз, -а *пб.* сюр-
приза, -и
сюрчання (-е), -я, -ю,
-ям, -і; сюрчань
сюрчати
-ся (вкупі з дієсло-
вом)

-ся (по частиці -му: мо-
литимуся; клясти-
мешся; гнатиметь-
ся; кланятимуться)
сябро, -а, сябре, ся-
бру! (спільник)
сяг, -а
сягати
сягнути, сягну, сяг-
неш; сягнуть
сяжень, сяжня, сяж-
неви (-і); пять ся-
жень і пять сяжнів

сяєво, -а; саяво, -а;
саявів
сяк
сякатися
сякий
сям-там
Сян, -у (р.)
сяти, сая, саяш; сая-
ють
сяяти, сая
-сь (скорочене — сая);
молилась я: моли-
лася я

Т.

та (і, тай)
табака, -и, табаці;
табак
табеля, -і; табель
табір, табору
таблиця, -і (шкільна
дошка)
табличка, -и; табли-
чок
таборитися
таборовий
табуля, -і
табулярний
табун, -а
табурет, -а
таволга, -и

Таври, -ів (пасмо гір)
таврійський
Таврія, -ії
тавро, -а
таврований
тавтологія, -ії
Таганріг, Таганрогу
таганрізький
таємниця, -і; таєм-
ниць
таємничий
тайком
тайкома
тайно
таїти, таю, таїш; та-
ять

так
 так само
 таки-так
 такиб
 такиж
 такий, такенький, та-
 кесенький; такі-
 сінський
 такий самий, така са-
 ма, таке саме; 2.
 такого самого, та-
 кої самої, 3. тако-
 му самому, такий
 самій...
 такийто, такато, та-
 кето; такогото, та-
 коїто...
 таківський
 також
 такса, -и
 таксатор, -а
 таксувати
 тактика, -и, тактиці;
 тактик
 тактичний
 такто
 тактовний
 тактовність, -ности,
 -ністю
 тал, -а; тали, -ів (мі-
 сце покриті лоза-
 ми)
 талан, -у (доля)

талановитий
 талановитість, -ости,
 -тістю
 талант, -у (дар, здіб-
 ности)
 талізман, -у
 Талія, -ії (муза)
 Талмуд, -у
 таляр, -а; таляри
 тальк, -у
 там
 там-о!
 там-от!
 таманський
 Тамань, Тамани, Та-
 манню
 тамечки; тамочки
 тамки
 тамошній, -я, -є
 тамтешній, -я, -є
 тамто (прс.)
 тамтой, тамта, там-
 те; 2. тамтого, там-
 тої; 3. тамтому,
 тамтій...
 тамтуди (прс.)
 тандита, -и
 тандитний
 тенець, танцю, тан-
 цем; танці
 танечник, -а
 танечниця, -і; танеч-
 ниць

таний, танший, та-
 ньенький, танесень-
 кий (лп. дешевий)
 таніти лп. дешеvіти
 танок, танку
 тантієма, -и
 танути, тану, танеш;
 тануть; танув і тав;
 танула, тала, та-
 нуло, тало; танули,
 тали
 танцювати
 танцюрист, -а
 тапчан, -а
 тарабан, -а
 тарабанити, тараба-
 ню, тарабаниш; та-
 рабанять
 тарабанщик, -а
 тарантас, -а
 тараня, -і (риба)
 Тарас, -а
 таратайка, -и; тара-
 дайка, -и
 тарахкавець, -кавця,
 -кавцеви (-і)
 тарахкавка, -и, -ці
 тарахкало, -а
 тарахкання (-є), -я
 тарахкотіння (-є), -я
 Тараща, -і
 таращанський
 тарган, -а

Тарент, -у
 тариф, -у й тарифа, -и
 тарілка, -и, тарілці;
 тарілок; пб. талір-
 ка, -и
 Тарквіній, -нія, -ніє-
 ви (-і), -нієм
 Тарнобжег, -у (м.)
 Тарс, -у
 Тартюф, -а
 тасьма, -и; тасьмів
 татарва, -и
 Татарин, -а; Татари,
 Татарів
 татарський
 татарщина, -и
 тато, тата, тату!; та-
 ти, -ів
 татко, -а, таткови (-і),
 у татку, у таткови
 (-і)
 тато, -а; тати
 татуньо, -ня, -неви (-і)
 татуувати
 Тахо
 Тацит, -а
 таяти, таю, таєш; та-
 ють
 твар, -ри, тварю
 тварина, -и
 твердий, твердший,
 (твердіший), тверді-
 сінський

твердити, тверджу;
твердятъ
тверезий, тверезій-
ший, (тверезіший,
тверезіщий)
тверезість, -зости, -зі-
стю
твій, твоя, твоє; 2.
твого, твого, тво-
єї; 3. твому, тво-
єму, твої; 4. тво-
його, твого, твою,
твоє; 6. твоїм, тво-
єю; 7. у твоїм, тво-
їй; твої, твоїх, тво-
їм, твоїми
твір, твору
творець, творця,
творцеви (-і), твор-
цем; творці, -ів
Творець, Творця;
(Бог)
творити, творю, тво-
риш; творять
творчий
творчість, -чости, -чі-
стю
театр, театру, теа-
трови (-і); театри,
-ів
театральний
Тебанець, Тебанця
тебанський

Теби, Теб
теж (зл.)
теза, -и
Тезей, Тезея, Тезеє-
ви (-і)
тека, -и
Текелій, -ія, -ієви (-і),
-ієм
текст, -у
тексти, течу, течеш;
течуть, тік, текла,
текли
тектура, -и
тектурний
теленкання (-є), -я,
-ю, -ям, -і
телепати
телепень, телепня
телеграма, -и
телеграф, -у
телеграфіст, -а
телеграфічний
телеграфувати
Телемах, -а
телескоп, -у
телефон, -у (-а)
телефоніст, -а
телефоністка, -и, те-
лефоністці; теле-
фоністок
телефонувати, теле-
фоную
телиця, -і; телиць

телюр, -а
телюріум (невідм.)
теля, теляти, теляті
телям, у теляті; те-
лята, телят
телятина, -и
телячий
тельбухи, -ів
тема, -и
Темістокль, Темісто-
кля, Темістоклеви
(-і), у Темістоклі
темний, темніший,
(темніший, темні-
щий), темнісінький
темний, темненький,
темнесенький
темник, -а
темниця, -і; темниць
темніти
темносиній, -я, -є
темнота, -и
темночервоний
темп, -у й темпо, -а
темперамент, -у
темяра, -и
темявий
тенденція, -ії, тенден-
цією; тенденцій
Теодозій, -ія, -ієви (-і)
Теодозія, -ії
Теодосія, -ії (м.)
Теокрит, -а

теологічний
теологія, -ії; теоло-
гією; теологій
теорема, -и
теоретичний
теорія, -ії, теорією;
теорій
теософія, -ії, теосо-
фією; теософій
Теофіл, -а
тепер (прс.)
тепера (прс.)
тепереньки (прс.)
теперечки (прс.)
теперісінько (прс.)
теперішній, -я, -є *пб.*
теперішний
теперішність, -ности,
-ністю
теперка (прс.)
теплесенький
теплець, теплецю,
теплецем, у тепле-
ці
теплий, тепліший,
(тепліший, теплі-
щий) теплісінький
теплий, тепленький,
теплесенький
теплина, -и
теплиня, -і
теплиця, -і (оранже-
рія)

тепличний
теплішати *пб.* теплі-
шати
теплінь, тепліни, те-
плінню
тепломір, -у
теплота, -и
теплотворний
теплотеча, -і
теплощі -ів
теплярня, -і; тепля-
рень
теракота, -и (палена
глина)
теракотовий
тераса, -и
теревити, тереблю, те-
ребиш; тереблять
терей, -бія
Теребовля, -і
теревені, -ів
терези, -ів
терезка, -и
Терек, -а
терем, -у; тереми
терен, терну
територія, -ії, тери-
торією; територій
територіальний
терликання (-є), -я
терлиця, -і; терлиць
терло, -а, -у
термін, -у

термінологія, -ії, тер-
мінологією; тер-
мінологій
терміття (-є), -я, -ю,
-ям, -і
термометер, -метра
Тернопілі, -ів
термосити, термошу,
термосиш; термо-
сять
тернівка, -и, тернівці
терновий
Тернопіль, -поля
тернопільський
терня (-є), -я, -ю, -ям, -і
терор, -у
тероризм, -у
тероризувати, теро-
ризую
терпеливий
терпеливість, -вості,
-вістю
терпеливо
терпентина, -и; *пб.*
терпентин, -у
терпещь, терпцю
терпіння (-є), -я, -ю,
-ям, -і; терпінь
терпіти, терплю, тер-
пиш; терплять
терпляче
терплячість, -чости,
-чістю

терплячка, -и, тер-
плячці; терплячок
Терсит, -а
терти, тру, треш;
туть
тертиця, -і
тертя (-є), -я, -ю, -ям, -і
терціян, -а
теряти, теряю (губи-
ти)
тесалійський
Тесалія, -ії, Тесалією
Тесальоніки, Тесальо-
нік
тесати, тещу, тешеш;
тешуть
тесля, -і, тесле!, те-
слею; теслі
теслярство, -а
теслярський
тесовець, тесовця
тесовий
тестамент, -у
тесть, тестя, тесте-
ви (-і), тестем
тета, -и; тет *пб.* тіт-
ка, -и, тітці; тітки,
тіток; *пб.* тьотя, -і
тетервак, тетервака
Тетерів, Тетерева
тетеря, -і; Тетеря
(гетьм.)
Тетида, -и

Тетіїв, Тетієва
Тетяна, -и
технік, -а
техніка, -и, техніці;
технік
технічний
технолог, -а
технологічний
теч, теци, течю; течі,
течий (течів)
течя, течії, течією;
течії, -ів
теща, -і, теще! тещею
тещин, -а, -е
ти, тебе, тобі, тебе,
тобою, у тобі; ви,
вас, вам, вами,
у вас
Тибер, Тибру
Тиберій, -ія, -ієви (-і),
пб. Тиберію, Тибе-
ріє!, Тиберієм, у Ти-
берії
Тибет, -у
Тибуль, Тибулля, Ти-
буллеви (-і), Ти-
буллем, у Тибуллі
тигр, -а
тигриця, -і; тигриць
тиждень, тижня, тиж-
неви (-і), тижнем;
тижні, -ів
тижневий

тижневик, -а
 тижнювати
 тикання (є), -я, -ю, -ям, -і
 тим радше; тим лучше;
 тим лучше
 Тиміш, Тимоша
 Тимотей, -ея, -ееви
 (-і), Тимотеєм; *пб.*
 Тимофій, -ія
 тимто
 тимчасом (прс.) *але*
 тим часом не гор-
 дую
 тимчасовий
 тимчасово
 Тимченко, -а Е. (уч.)
 тин, -у
 тинк, -у
 тинктура, -и
 тинкувати, тинкую
 тиння (-є), -я, -ю, -ям, -і
 (позатинню, попід-
 тинню)
 тип, -у
 типічний
 типовий
 тираж, -у
 тиран, -а
 тиранія, -ї, тиранією;
 тираній
 тиранство, -а
 тиранський
 Тираспіль, -поля

тираспільський
 Тиртай, Тиртая, Тир-
 тєви (-і)
 Тиса, -и; Тис
 тиснути, тисну, тис-
 неш; тиснуть; тис
 і тиснув
 тисяча, -і, тисячею;
 тисяч *пр.* дві тися-
 чі, двох тисяч, двом
 тисячам, двома ти-
 сячами, у двох ти-
 сячах; пять тисяч,
 пятьох тисяч
 тисячний
 тисячолітній, -я, -є
 тисячоліття (-є), -я
 титар, -ря, -реви, -рем
 титарів, -рева, -е
 титарівна, титарівни
пб. титарівної, ти-
 тарівні, титарівно!
 титарівни *пб.* ти-
 тарівні, титарівен
 (них), титарівним...
 титул, -у (надпись, на-
 пис, наголовок)
 тиф, -у (глуханя)
 тифний
 тихенько, тихесенько
 тихий, тихший; (тихі-
 ший) тихійший (ти-
 хіший), тихісінький

тихий, тихенький, ти-
 хесенький
 тихо, тихше, тихійше
 (прс.)
 Тиціян, -а
 тиша, -і; тишею; тиш
 тишина, -и; тишин
 тишком (прс.)
 тік, току; на току
 й на тоці; токи, -ів
 тікати, тікаю
 Тікеч, -а
 тіло, -а, -у *пб.* тіло-
 ви (-і); тіла, тіл
 тільки
 тількиб
 тількиж
 тількино
 тільки
 тімя, тімени, тімені,
 тімям, у тімені; *пб.*
 1. тімя, 2. тімя, ті-
 мю, у тімю (-і); тімя
 (тімена), тімен, ті-
 мів, тімям, у тімях
пб. тіменах
 тінювання (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; тінювань
 тінь, тіни, тіні, тинел,
 тінню, у тіні; тіні,
 тиний (-ей) *пб.* тинів,
 тиням, у тинях
 тісний

тіснина, -и
 тіснота, -и
 тістечко, -а; *пб.* ті-
 сточко
 тісто, -а, -у; тіста, тіст
 тітка, -и; тіток
 тіточний брат; пер-
 вий брат, брат у пер-
 ших, двоюрідний бр.
 тітуся, -і, тітусю!, *пб.* ті-
 тусею
 тіун, -а
 Тіфіліс, -у
 тішитися, тішуся, ті-
 шишся; тішаться
 ткаля, -і; ткаль
 ткання (-є), -я, -ю, -ям
 ткати, тчу, тчеш, тче;
 тчемо, тчете, тчуть
 ткацтво, -а, -у
 ткацький
 ткач, -а
 тлінний
 тліти, тлію, тлієш;
 тліють
 тло, -а (дотла: до
 останку)
 тлумок, тлумка (клу-
 нок, клунка)
 Тмуторокань, -и *пб.*
 Тмутороканя, Тму-
 тороканем, у Тму-
 торокані

то, то що
 тоалета, -ий туалет, -у
 тоаст, -а
 тобто
 товар, -у, -рови (-і),
 -ром
 товариство, -а
 товариський
 товариш, -а, товари-
 шеви (-і) *пб.* това-
 ришови (-і), това-
 ришу!, товаришем
пб. товаришом, у то-
 вариші (-шеви); то-
 вариші, -ів
 товаришка, -и, това-
 ришці; товаришок
 товаришувати, това-
 ришую
 товаровий поїзд
 товкач, -ча, -чем
 товкмачити, товкма-
 чу, -чиш; товкма-
 чать
 товкти, товчу, тов-
 чеш; товчуть; тов-
 чений
 товкун, -а
 товмач, -а; Товмач, -а,
 Товмачем (м.)
 товмачити, товмачу;
 товмачать
 товпа, -и

товпитися, товплю-
 ся, товпишся; тов-
 пляться
 товстий, товстійший
 (товстіший, товсті-
 щий), товстісінь-
 кий, товщий
 товстіти, товстію
 товстючий
 товченик, -а
 товчок, товчка
 товщінь, товщіни (ж.р.)
 тогідний
 тогобічний і тогобіч-
 ній, -я, -є
 тоголітній, -я, -є
 тогорічний і торічний
 тогочасний
 тоді
 тодішній, -я, -є
 тож
 тожпак!
 тожто
 той, та, те; 2. того,
 тієї, тої; 3. тому,
 тій; 4. того, той, ту
 (тую); 6. тим, тою,
 тією; 7. у тім, тій,
 у тому; ті (тії), тих,
 тим, тими
 той самий, та сама,
 те саме; 2. того са-
 мого, тої самої...

тойже, тогоже, тому-
 же (тогож, томуж)
 тойто, тогото; тато,
 тоїто...
 ток, -у
 токар, -ря, -реви (-і),
 -рем
 токарство, -а
 токмити, токмлю,
 -миш; -млять
 токотіти, токочу, то-
 котиш *пб.* токочеш;
 токотять *пб.* токо-
 чуть
 толерантний
 толерантність, -ности,
 -ністю
 толеранція, -ії; толе-
 ранцій
 толока, -и; толок
 толочіння (-є), -я
 толочити, толочу, то-
 лочиш, толочить;
 толочать
 Толстой, Толстого,
 Толстому, Толстим
 том, -у
 Тома, -и; Хома, -и
 Томина неділя
 тому
 тому (сто літ тому)
 тому що; того що
 (бо)

тоненький, тонесень-
 кий
 тонкий, тонший, то-
 нісінський, тоню-
 ський
 тонкість, -кости, -кі-
 стю
 тонуги, тону, тонеш,
 тоне; тонуть і то-
 питися, топлюся
 тона, -і
 топелиця, -і
 топильний
 топити, топлю, то-
 плять (у воді, але
 й в печі!)
 топільня, -і
 топір, топора
 топірець, топірця, то-
 пірцеви (-і)
 топіт, топоту
 топкий (плавкий)
 топкість, -кости, -кі-
 стю
 топленина, -и
 топлення (-є), -я
 топливо, -а; *пб.* пали-
 во
 топнистий
 топнути
 тополя, -і; топіль
 топоріще, -а, -у; у то-
 порищі

топтати, топчу, топчеш; топчуть
торба, -и; торб
торбинка, -и; торбинок
торбун, -а
торг, торгу (торга), на торзі; торги
торгати
торгівля, -і; *й* торговля, -і; торговель Народна Торговля (У.)
торговельний; Торговельна Школа (У.)
торговельник, -а
торговиця, -і; торговиць
торгуватися, торгуюсь, торгуєшся
торжественний
торжество, -а; торжеств
торік (прс.)
торкання (-є), -я, -ю
торкатися, торкається
торкотіти, торкочу, торкочеш; торкочуть; *пб.* торкотію
тороки, -ів
тороплений

торочити, торочу, торочиш, торочить; торочать
торочка, -и, торочці
Торрічеллі, -ія, -ієви (-і), -ієм
тортура, -и; тортур
торувати, торую
тост, -у; *пб.* тоаст
тот *пб.* той, тота, тоте
тотожний
тотожність, -ности, -ністю
точкований
точкування (-є), -я
точкувати
точнісінько
трава, -и; трави, трав;
травонька, -и, травонці; травиця, -і; травичка, -и
травень, травня (май)
травлення (-є), -я, -ю, -ям, -і
травневий
траводіний
травяний
трагедія, -ії; трагедій
трагічний
традиційний
традиція, -ії; традицій
тракійський
Тракія, -ії, Тракією

тракт, -у
трам, -у
трамваєвий
трамвай, -ваю
транскрипція, -ії; транскрипцій
транспарант, -у
транспорт, -у
транспортний
трапити *пб.* трафити, траплю, трапиш; траплять
трапитися *пб.* трафитися; трафиться
траплятися
траскати
тратити, трачу, тра тиш; тратять
тратувати
трач, -а
трачка, -и; трачці
треба (неособ. висказ); потреба
трелювати, трелю
трель, трелю, трелеви (-і); *пб.* треля, -і
трема, -и
трембіта, -и
тремтіння (-є), -я, -ю, -ям, -і; тремтінь
тремтіти, тремчу, -тиш; -тять
трепотіння (-є), -я

трепотіти, трепочу, -тиш
третій, -я, -є; третього, третьої, третьому, третій, третього, третю, третє; третім, третьою, у третім, у третьому, у третій, треті, -тіх, -тім; *пб.* третий, -а, -є
третяк, -а
трефолой, -лоя
три, трох, тром, трома, у трох (трьох)
трибуна, -и
трибунал, -у
тривалий
тривалість, -лості
тривання (-є), -я
тривати
тривкий *пб.* трівкий
тривога, -и *пб.* тривога
триголовий
тригранястий
Тридент, -а
тридентський
тридневий
тризна, -и; тризн
тризнувати
тризуб, -а
трикольторний

трикот, -а
 трикутний, -я, -е
 трилітній
 тримати
 тримісячний
 тринадцять, тринадця-
 ти *лб.* тринадцятьох,
 тринадцятьом, три-
 нацятьома
 триніжок, -ніжка
 тринькати
 Трипілля (-е), -я
 трипільський
 триразовий
 трискладовий
 трискотіти
 триста (невідм.)
 Тритон, -а
 трицалівка, -и; три-
 цалівок
 трицальовий
 трицятеро (невідм. *лб.*
 трицятера, триця-
 терма)
 трицятий
 трицять, трицяти *лб.*
лб. трицятьох, три-
 цятьом, трицятьо-
 ма, у трицяти, у три-
 цятьох
 тричи *лб.* тричі
 тричлен, -у
 Триєст, -у

трійка, -и; трійок
 трійло, -а; трійлів
 трійця, -і; св. Трійця
 тріодь, тріоди, тріод-
 дю; тріодь цвітна
 тріпати
 тріпачка, -и; тріпач-
 ці; тріпачок
 тріпотати, тріпочу
 трісок, -у
 тріска, -и, трісці; трі-
 ски, трісок
 тріскати, тріскаю
 тріскач, -а
 тріскучий
 трістя; трістя (боло-
 то)
 трісь! (окл.)
 трішки (прс.)
 тріщати, тріщу, трі-
 щиш, тріщить; трі-
 щать
 тріюмвір, -а
 тріюмвірат, -у
 тріюмф, -у
 тріюмфувати
 Трояда, -и
 трое, трох (трьох)
 тром, трома
 троїстий (потрійний)
 троїти, трою, троїш;
 троять
 троки, -ів

тростина, -и
 тростиновий
 Тростянець Тростян-
 ця, Тростянцєви (-і)
 тротуар, -ра (у); хід-
 ник, пішоход)
 трофей, трофею
 трохей, трохєя
 трохєічний
 трохи (прс.), трошки,
 трощечки, трішки
 Трохим, -а
 Троя, Трої, Троєю
 трояк, -а
 троян, -а
 троянда, -и; троянд
 (рожа)
 Троянець, Троянця,
 Троянцєви (-і), Троя-
 нцем, у Троянці
 троянський
 труба, -и
 Трубецкой, Трубецко-
 го, Трубецкому
 труд, -у
 трудівник, -а
 труднощі, -ів
 трудовий
 трудовитий
 трудовник, -а
 трудовниця, -і
 трудящий
 труна, -и

трунок, трунку
 труп, -а
 трупа, -и
 трупарня, -і; трупа-
 рень
 трупішати
 трус, -у
 трус, -а (трусливий)
 трусениця, -і
 трусити, трушу, тру-
 сиш; трусять
 труситися, трушюся
 Трускавець, Трускав-
 ця
 трускавка, -и; труска-
 вок
 трусливий
 труськом (бігом)
 трута, -и (отрута)
 трутень, трутня, тру-
 тневи (-і)
 труфля, -і
 Труханів Острів
 трухливий
 трясавиця, -і
 трясти, трясю, тря-
 сеш; трясуть
 трьохлітній; трохліт-
 ній; трилітній
 трьохмісячний; трох-
 місячний; тримісяч-
 ний
 ту, тут (прс.)

тубілець, тубільця,
-цеви (-і)
туга, -и, тузі
тугий, тугійший (ту-
гіщий), більше ту-
гий
туда; туди (прс.)
тудою (прс.)
тужити, тужу, тужиш;
тужать
тужний
тужність, -ности, -ні-
стю
тузиновий (дюжин-
ний)
тузін, тузін, -у (дю-
жина)
Тукідид, -а
тулитися, тулюся, ту-
лишся; туляться
туліпан, -а
туліпановий
Туллій, -ія, -ієви (-і)
туловище, -а, у туло-
вищі
туман, -а
туманний
тунель, -лю
тупання (є), -я
тупотіння (-є), -я
тупотіти, тупочу, ту-
почеш; тупочуть
турбота, -и

турботний
турбуватися, турбую-
ся
Тургенєв, -а (п.)
турецький
Туреччина, -и
туркавка, -и; туркавок
Туркєня, -і
туркіт, туркоту
туркотіти, туркочу,
туркочеш; турко-
чуть
турнір, -у лб. тур-
нір, -у
Турок, Турка; Тур-
чин, -а; Турчини
й Турки
турченя, -няти, тур-
ченям
туск, у
тутби (прс.)
тутечки (прс.)
тутешній, -я, -є
тутже
тутка -и, тутці; тут-
ки, туток
тутки (прс.)
туча, -і
тучити, тучу, тучиш;
тучать
туш, туши (ж.р.) й туш,
-у (м.р.)
тхір, тхора

тхнути, тхну, тхнеш;
тхнуть
тюль, тюлю, тюлем,
у тюлі
тюльовий
тюпати
тюремний
тюрма, -и; тюрем
тютюн, -у
тютюнник, -а
тютюниця, -і
тютюновий
тягар, -у (-а), тяга-
рови (-і), тягаром;
тягарі, -ів
тягнути й тягти; тяг-
ну, -еш; тягнуть;
тяг, тягла
тяжа, -і; тяжєю
тяження (-є), -я

тяжина, -и
тяжити, тяжу, тяжиш;
тяжать
тяжінь, тяжини
тяжіти, тяжію
тяжкий, тяжший, тяж-
чий, тяженький
тяжко; тяжше
тямити, тямлю, тя-
миш; тямлять
тямок, тямку
тямучий
тямучість, -чости, -чі-
стю
Тясмин, -у (-а)
тяти, тну, тнеш; тнуть
тятива, -и
тьохкання (-є), -я, -ю,
-ям, -і
тьохкати, тьохкаю.

У.

У (прім.) — гл.: в;
увсім, увсій; у Льво-
ві; він у місті, во-
на в місті, у пози-
ку...
убивання (-є), -я, -ю,
-ям, -і; убивань
убивство, -а, -у; у-
бивств

убивця, -і, убивцею;
лп. убійник
убирання (-є), -я; уби-
рань
убиратися
убити, убою, убєш;
убють
убійник, -а
убільшки

убіч *i* убоч, убочи, убічу
 убогання (-є), -я, -ю
 убогати
 убогий *i* вбогий; пр. з убогої хати, *але*: до вбогої...
 убогість, убогости, убогістю
 убожество, -а, -у
 Уборть, Уборти
 убрання (-є), -я, -ю, -ям, в убранні; убрань
 уратися, уберуся; уберуться
 убрід (прс.); *але*: у брід той
 убування (-є), -я
 убуток, убутку
 ув, уві (у, в) прим.: ув усім, ув оці; уві всім, ув осени
 уважливий
 уважливість, -вості, -вістю
 уважний
 уважність, -ности, -ністю
 увертюра, -и
 увесь, уся, усе — *гл.*
 увесь
 увечері (прс.)
 увиді; ввиді

увишки (прс.)
 увігнати; ужену, -неш, -не; -нуть
 увік (прс.)
 увільнення (-є), -я, -ю, -ям, -і; увільнень
 увільнитися, увільнюся, -нишся; -няться
 увірватися: уриватися
 увіходити; увійти, увійду, йдеш; йдуть
 увічливий *i* ввічливий (п. з. м.)
 увічливість (ввічл...), -вості, -вістю
 уводити, уводжу, уводиш; уводять
 увозити *й* ввозити
 уволю (прс.)
 увязнути, увязну, увязниш; увязнять
 уганяти *пб.* вганяти
 угледіти, -джу, -диш; -дять
 углиб (прс.)
 углибшки (прс.)
 углян, -у
 Угнів, Угнева, Угневу, Угневом, в Угневі
 Угнівець, Угнівця, Угнівцеви (і)

уговір, уговору
 угоден, угодна, угодне; *пб.* вгоден
 угол, угла; угли, -лів; вугол, вугла
 уголос (прс.); вголос (п. з. м.)
 уголь, угля, углеви (-і), углем, в углі; *пб.* вуголь (п. з. м.)
 угольник, -а
 угольниця, -і; угольниць
 угор, угра
 угорі (прс.); *але*: у горі сій
 угору (прс.)
 угорський
 Угорщина, -и
 угостити, угощу, угостиш; угостять
 угощати, угощаю
 Угрин, а
 удавання (-є), -я, -ю, -ям, -і; удавань
 удавати, удаю
 удавні (давно) прс.; *але* у давні віки
 удар, -у (удар мозковий — пораза)
 ударемнювати, ударемнюю
 удвоє (прс.)

удень (прс.); *але* у день той
 удерти, удеру, удереш; удеруть; *пб.* вверти
 удесяте
 удесятеро
 удирати
 удовж *i* вдовж
 удовжки *й* вдовжки (прс.)
 удовиченко, -а
 удома; вдома (прс.)
 удосвіта (прс.)
 удосталь
 удруге; вдруге (прс.)
 уже (прс.)
 ужеб; ужеби
 ужеж
 уживання (-є), -я, -ю, -ям, -і; уживань
 ужиток, ужитку
 узавтра, звавтра, завтра
 узад; взад (прс.)
 узайві (бути)
 узаочі *пб.* взаочі
 узбережа (-є), -а
 узберіж (прс.)
 узбіч (прс.)
 узбіча (-є), -а
 узброєний
 узброєння (-є), -я, -ю, -ям, -і; узброєнь

узброїтися, узброюся,
узброїшся, узбро-
ються
узброювати, узброюю,
узброюєш
узброюватися
узвар, -у
узгіря (-є), -я, -ю, -ям,
-і; узгірий
узгранича (-є), -а
узграничний
уздовж і вздовж
уздогін (прс.)
уздоровлення (-є), -я,
-ю, -ям, -і
уздоровити, уздоров-
лю, уздоровиш; уздо-
ровлять
уздоровляти, уздоров-
ляю
уздріти
узимку, узимі (прс.)
узір, узору *пб.* взір,
взору
узліся (-є), -я, -ю,
-ям, -і
узол, узла; вузол
узористий
узування (-є), -я, -ю,
-ям, і; узувань
узувати, узуваю
узурпатор, -а
узурпувати, узурпую

узуття (-є), -я, -ю, -ям,
-і; *пб.* взуття
узяти *пб.* взяти; візь-
му, -еш; візьмуть
узький *пб.* вузький
уїдлиий
уїдливість, -вості, -ві-
стю
указати, укажу, ука-
жеш; укажуть *пб.*
вказати
указувати
указуючий і вказую-
чий
уквітчаний
уквітчати
уклад, -у
уклін, уклону
уклонятися
укосякати
уक्रавок, укравку
украї і вкраї (прс.)
Україна, -и; Україно!
Українець, Українця,
Українцєви (-і), У-
країнче!, Українцем,
в Україні (-цєви
(-і); Українці, -ів
українізація, -ції, -ці-
єю; українізацій
Українка, -и, Україн-
ці; Українки, Укра-
їнок

українофіл, -а
українофільство, -а, -у
українофільський
український
укривало, -а, -у; укри-
вал
укріп, укропу
укупі; вкупі (прс.)
(п. з. м.)
укупочці; укупонці
(прс.)
улад; влад (прс.) п. з. м.
улад, -у
улаштувати, ула-
штовую
улегшувати; улегша-
ти; улегшити
услєливий
услєливість, -вості,
-вістю
улик *гл.* вулік
уличний; вуличний
уличник; вуличник, -а
Улікс, -а
уліті (прс.) *пб.* вліті;
але у літі сім
улітку й влітку (прс.)
улови, -ів *пб.* влови
улогий
улоговина, -и
уломний
уломність, -ности, -ні-
стю

улус, улуса
улучити *пб.* влучити;
влучу, влучиш; влу-
чать, улучать
улюбленець
улюблений
улюблєниця, -і
уляглий
уляглисть, -лості, -лі-
стю
улягати, уляжу
Улянд, -а (п.)
ультимат, -у
ум, ума (розум)
умалимок, умалимка
Уманщина, -и
уманський
Умань, Уманю. під
Уманем (м. р.); *але*
також під Уманню
умах (прс.)
умерлий
умерти, умру, -еш;
-уть
умиваний
умирати
умисне
умілий
умілість, умілости, -лі-
стю
уміркований
уміркованість, -ности,
-ністю

умлівання (-є), -я, -ю,
-ям, -і
умлівати
умовини, умовин
умовитися
умовлений
умовляти
умовлятися
унадливий
унапуски (прс.)
унахилку (прс.)
унезабарі (прс.)
униз *пб.* вниз (прс.)
універсал, -а
універсальний
університет, -у
університетський
уніформ, -у
унія, -ії унією; уній
уніят, -а
уніяство, -а
уніятський
унук, -а *пб.* внук
унутр *і* внутр
унція, -ції
упадок, упадку
упамятку; памятно
упевнений
упевненість, -ности,
-ністю
упевнення (-є), я, -ю,
-ям, -і; упевнень
уперед *і* вперед (прс.)

уперек (прс.)
уперекидь (прс.)
упереміж (прс.)
упереміжку (прс.)
уперехрест; вперехрест (прс.)
упертість, -тости, -ті-
стю; *пб.* вп...
уперше *й* вперше
упин, -у
упир, упиря
упириця, -і
упімнення (є), -я, -ю,
-ям, -і; упімнень
уплав *і* вплав (прс.)
уповні *й* вповні (прс.)
уподвійні (прс.)
уподібнення(-є), -я, -ю,
-ям, -і; уподібнень
уподовж; вподовж прс.
упоряджати
упорядкування (-є), -я,
-ю, -ям, -і
упорядковува ти
упорядчик, а
упослі (прс.)
управа, -и; Управахору
управді; вправді (прс.)
упривилеюваний
управитель, -ля, -леви
(-і), -лем; управи-
телі, -ів
управляти

управнений
управняти
управо; вправо (прс.)
упрогоні (прс.)
упродовж (прс.)
упряж, -и, упряжю
упрямий
упрямість, -мости, -мі-
стю
ура! (окл.)
ураган, -а
ураз; враз (прс.)
уразливий
Урал, Уралу
уральський
уран, -у
уранішній, -я, -є; вра-
нішний
урвище, -а, на урвищі;
урвища, урвищ *пб.*
урвисько, -а
урешті *й* врешті (прс.)
уривок, уривка, в урив-
ку
урищем (прс.)
урівень (прс.)
урівні (прс.)
урівноважений
уродливий *й* вродли-
вий
урожай, урожаю, уро-
жаєви (і), урожаєм,
в урожаї; *пб.* врожай

урожайність, -ности,
-ністю
урозсип; врозсип
(прс.)
урозтіч; врозтіч (прс.)
урочище, -а
уряд, -у
уряди годи; врядиго-
ди (прс.)
урядник, -а
урядниця -і; уряд-
ниця
урядовий
урядувати, урядую
Уругвай, Уругваю
усе, все (завжди)
усесвітній, -я, -є
усенький; всенький
усилу (прс.)
усихати *й* всихати
Усікновення (-є), -я
(свято)
ускоки; вскоки (прс.)
ускрут; вскрут (прс.)
услівний (умовний)
услід; (прс.) вслід
услужний
услужність, -ности,
ністю
усмак; всмак (прс.)
усмерть *пб.* насмерть
(прс.)
усміх, -у

уsmішка, -и, усміщці;
 усмішки, усмішок
 усподі; всподі (прс.)
 уста, уст, устам
 устав, -а
 установа, -и
 устілка, -и
 Устіянович, -а, Устія-
 новичеви (-і), Устія-
 новичем
 устний пб. усний
 устрій, устрою, устро-
 еви (-і), устроєм
 устрявати пб. встря-
 вати
 устя (-є), -я, -ю, -ям,
 в усті; усть
 устяж (прс.)
 усякий пб. всякий
 утвір, утвору
 утеча, -і, утечек; утеч
 Утика, -и
 утинати
 утирати й втирати
 утискати
 утискач, -а
 утискачка, -и
 утихомирювати
 утікання (-є), -я, -ю,
 -ям, -і
 утікти, утечу, утечеш;
 утечуть, утік, утік-
 ла, -о, -и

утома, -и
 утопічний
 утопія, -ії, утопією;
 утопія
 утоплена, -ної »Утоп-
 лена« Шевченка
 утоплений
 уторопати
 утравкізація, -ії; утра-
 квізацій
 утравкізм, -у
 утравкістичний
 утрень, -і, утренею;
 утрень
 утримання (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; утримань
 утримувати
 утрьох; утрох; утроє
 (прс.)
 утямки (пам'ятно)
 (прс.)
 уформувати, уформую
 ухач, -а, ухачеви (-і),
 ухачем; ухачі
 ухмілка, -и
 ухналь, ухналя, ухна-
 леви (-і), ухналем,
 в ухналі
 ухо — гл. вухо
 учасник, -а
 учасниця, -і; учасниць
 участь, участі, уча-
 стю; участий (-ей)

учашати
 учений
 ученик, -а, ученику!
 учениця, -і; учениць
 учень, учня, учневи
 (-і), учнем; учні, -ів
 учення (-є), -я і вчен-
 ня
 учетверо (прс.)
 учинок, учинку пб. вчи-
 нок
 учителювати
 учителька, -и, учи-
 тельці; учительки,
 учительок; пб. вчи-
 телька
 учительський пб. вчи-
 тельський
 ушанування (-є), я,
 -ю, -ям, -і
 ушанувати пб. вша-
 нувати
 ушестеро й вшестеро
 Ушиця, -і

ушицький
 ушир і вшир (прс.)
 уширшки й вширшки
 (прс.)
 ушкварити
 ушкодження (-є), -я,
 -ю, -ям, -і
 ушкоджувати
 ушосте (прс.)
 ушасливлювати, уща-
 сливаю
 ушербок, ушербку
 ушерть; вшерть (прс.)
 ушипливий
 ушипливість, -вості,
 -вістю
 ушухнути
 уява, -и; уяв
 уявити собі, уявлю,
 уявиш; уявлять
 уявляти
 уявний
 уявність, -ности, -ні-
 стю.

Ф.

фабрика, -и
 фабрикат, -у
 фабрикувати
 Фабрицій, -ія, -ієви
 (-і), -ієм

фабричний
 фавна, -и; фавн
 фаерверк, -а
 фастон, -а
 фаза, -и; фаз

Файдон, -а
 файка, -и
 факт, -у (подія)
 фактичний
 факультативний
 факультет, -у (виділ)
 фалд, -у
 фалдистий
 фалендиш, -у (ріпс)
 фальянга, -и, фальянзі
 фальсифікатор, -а
 фальсифікація, -ії;
 фальсифікацій
 фальц, -у
 фальцювати
 фальча, -і
 фальш, -у
 фальшивий
 фамілійний (родин-
 ний)
 фамілія, -ії; фамілій
 (родина, сім'я)
 фаміліярний
 фана, -и; хоругва, ко-
 рогва
 фанатизм, -у
 фанатик, -а
 фанатичний
 фант, -у
 фантазія, -ії, фанта-
 зією; фантазій
 фантазувати; фанта-
 зую

фантастичний
 фантувати
 фарба, -и
 фарбований
 фарбування (-є), -я
 фарбувати
 фарбяр, -ра, -реви (-і),
 рем
 фарбярня, -і
 фарисей -сея, -сеєви
 (-і), -сеєм; -сеї
 фарма, -и; ферма
 фармазон, -а
 фармакологічний
 фармакологія, -ії, -ією
 фармацевт, -а
 фермер, -а; фермер
 фарса, -и *пб.* фарс, -у
 (м. р.)
 фартух, -а (передник)
 фартушина, -и
 фасад, -у (м. р.); фа-
 сада, -и (ж. р.)
 фасійний
 фасія, -ії
 фаска, и, фасці; фа-
 сок
 фасон, -у
 фастрига, -и
 фастригувати
 фасцикул, -у
 фаталізм, -у
 фаталіст, -а

фаталістичний
 фатальний
 фаталашки, -ів
 фатига, -и *лп* труд
 фатигувати *лп.* тру-
 дити
 фатум (невідм.)
 фах, -у (заняття, зван-
 ня)
 фаховий
 фахівець, фахівця
 фаянс, -у
 Феб, -а; *пб.* Фойб
 федералізм, -у
 федераліст, -а
 федеральний
 федеративний
 федераційний
 Федір, Федора; *пб.* Хве-
 дір
 феєрія, -ії; феєрій
 фейлетон, а (-у) *й*
 фельетон
 фейлетоніст, -а *й* фель-
 етоніст
 фейлетоновий *і* фель-
 етоновий
 фелон, -а
 феник, -а
 Фенікієць, -кійця
 Фенікія, -ії
 феномен, -у
 феодал, -а

феодалізм, -у
 ферії, феріїв, феріям
 фермент, -у
 фершал, -а *й* фельд-
 шер
 фестон, -у
 фехтування (-є), -я
 фехтувати, фехтую
 Филемон, -а
 Филип, -а *й* Пилип
 філя, -і *й* хвиля
 фіглювати, фіглюю
 фігура, -и (стать)
 Фідій, Фідія, Фідієви
 (-і), Фідієм, у Фідії
 фізик, а
 фізика -и
 фізіолог, -а
 фізіологія, -ії, фізіо-
 льогією
 фізіономія, -ії; фізіо-
 номій
 фіксувати, фіксюю
 фіктивний
 фікція, -ії, фікцією; фік-
 цій
 філіжанка, -и; філіжа-
 нок
 філіпіка, -и
 Філіпіни, Філіпін
 Філіппі, Філіппій, Фі-
 ліппіям
 філістер, філістра

філія, -ії, філією; філії
 філіяльний
 філіантроп, -а
 філіантропія, -ії, -ією
 фільварок, -варка
 фільм, -у
 фільмовий
 Фільоктет, -а
 фільольогічний
 фільольогія, -ії, -ією;
 фільольогій
 філософ, -а
 філософічний
 філософія, -ії, -ією;
 філософій
 філософський
 фільтр, -у
 фільтрувати, фільтрую
 (чистити)
 фінал, -у
 фінанси, -ів
 фінансист, -а
 фінезія, -ії, -ією; фінезій
 Фінляндія, -ії
 фінляндський
 фіолет, -а
 фіолетний
 фіра, -и
 фірма, -и; фірм
 фірман, -а; хурман, *лп.*
 візник

фіртка, -и, фіртці; фірт-
 тки, фіртток
 фісгармонія, -ії
 фіскус, -у
 фіялка, -и, фіялці; фі-
 ялок
 флегма, -и; флегм
 флегматичний
 флет, -а
 флюксія, -ії; флюксії
 флюор, -а
 флюоровий
 флядр, -у
 флядруватий
 фляки, -ів
 Флякк, -а
 флячки, -ів *і* фля-
 чок
 фляшка, -и, фляшці;
 фляшки, фляшок; *пб.*
 пляшка
 фльора, -и (рістня)
 фльота, -и *пб.* фльот, -у
 фльотила, -і; фльо-
 тиль
 фока, -и; фок
 фоліал, -у
 фолькльор, -у
 фонд, -у
 фонетика, -и
 фонетичний
 фонограф, -а
 форма, -и

формація, -ції, -цією;
 -цій
 формувати, форму
 формула, -и
 формуляр, -а
 фортеп'яно, -а; *пб.* фор-
 теп'ян, -у
 фортеця, -і; фортець
 фортечний
 фортуна, -и; »Форту-
 на« (У.)
 форум (невідм.)
 фоса, -и
 фосфор, -у
 фосфоран, -у
 фосфоровий
 фотель, -лю
 фотографічний (світ-
 линний)
 фотографія, -ії (світ-
 тлина)
 фотографувати, фото-
 графую
 фотосфера, и
 фраза, -и
 фразувати, фразую
 фрайтер, -тра
 фракція, -ії, -ією; фрак-
 цій
 Франкфурт, -у
 Францішканин, -а;
 Францішкани, Фран-
 цішкан

Франція, -ії
 Француз, -а
 Французка, -и, Фран-
 цузці; Французки;
 Французок
 французький
 Фредро, -а (п.)
 френзель, френзля,
 френзлеви (-і),
 френзлем
 фреск, -а; *пб.* фреска,
 -и, фресці; фреск
 Фридрих, -а
 фриз, -а
 фриз ер, -а, фризієро-
 ви (і)
 фронт, -у
 фронтовик, -а
 фуга, -и, фузі
 Фуко (Foukault) не-
 відм.
 фуляр, -а
 фума, -и; фум
 фундамент, -у
 фундатор, -а
 фундація, -ії, фунда-
 цією; фундацій
 фундувати, фундую,
 фундуеш
 функціонер, -ра
 фунт, -а
 фурда! (глупість!)
 Фуріє (невідм.)

Фурія, -рії, -рією
 фуркальце, -ця, -цю,
 -цем, -ці
 футерко, -а
 футляр, -а
 футро, -а

фуфела, -и
 фуяра, -и (недотепа,
 недоріка)
 Фюрт, -а
 фякер, фякра
 фяско, -а.

X.

хабаз, -у (бурян)
 хабазя (-є), я
 хабар, -а
 хабарник, -а
 хабарництво, -а
 хабарницький
 хабуз, -а
 хазяйка, -и, -ці; ха-
 зяйки, хазяйок (го-
 сподиня)
 хазяйновитий
 хазяйнувати, хазяй-
 ную
 хазяйнуватий
 хазяйство, -а, -у; ха-
 зяйств (господар-
 ство)
 хазяйський
 хазяїн, -а *пб.* хозяїн,
 -а; хазяї, -ів *і* ха-
 зяїни, -нів, -нам (го-
 сподар)
 хазяювати

хай (нехай!)
 халабуда, -и (кибітка,
 шалас)
 халайстра, -и
 халамида, -и
 халамидний
 Халдеець, Халдейця
 халдейський
 Халдея, -деї
 халява, -и *пб.* холява
 халькантит, -а (синій
 камінь, в тріоль мі-
 ли)
 хам, -а
 хамаркати
 хамло, -а (невіжа)
 хамуза, -и
 хан, а
 жанство, -а
 ханський
 хаос, -у
 хаотичний
 хап!

хапанина, -и
 хапанка, -и, хапанці;
 хапанок
 хапання (-є), -я, ю,
 -ям, -і
 хапатися
 хапкий
 хапко, -а; хапків
 хапком (поспішно)
 хапливий
 характер, -у
 характерний
 характеризувати, ха-
 рактеризую
 характеристика, -и
 характеристичний
 характерник, -а
 характерність, -ности,
 -ністю
 харамаркати
 Харибда, -и
 харити, харю, хариш;
 харять
 Харитина, -и
 Харитон, -а
 харкати (плювати)
 Харків, Харкова, Хар-
 кову, Харковом
 у Харкові
 Харківець, Харківця
 харківський
 Харківщина, -и
 Харко, -а

харкотина, -и
 Харламп, -а
 харний (чистий)
 харність, -ности, -ні-
 стю
 харциз, а (розбійник)
 харцизяка, -и (р. м.)
 харч, харчи (та); *пб.*
 той харч, -у; харчі,
 -ів
 харчати, харчу, -чиш,
 -чить; -чать
 харчування (-є), -я, -ю,
 -ям, -і; харчувань
 харчувати, харчую
 хата, -и; хати, хат
і хатів
 хатинка, -и, хатинці;
 хатинки, хатинок
 хатній, -я, -є *і* хатний
 хатчина, -и
 хаща, -і; хащі, ів
 хвала, -и
 хвалений
 хвалити, хвалю; хва-
 лить
 хвалитися, хвалюся
 хвальба, -и; хвальб
 хвалько, -а; хвальки,
 ів
 хвальний (славний)
 хвартух, -а; *пб.* фар-
 тух

Хвастів, Хвасгова,
Хвастову, Хвасто-
стовом, у Хвастові
(м.)
хвататися
хватком (прс.)
хватькома (скоро)
Хведір, дора пб. Фе-
дір
хвиля,-і; хвилею; хзіль
пб. філя
хвилювання (-є), я, -ю,
-ям, -і; хвилювань
хвилюватися
хвилястий
хвіст, хвоста; виджу
хвіст *і* хвоста; піді-
брати хвоста
хвилевий
хвилястий
хвильку (прс.)
хвинтик, -а (финтик,
франт)
хвіртка, -и *й* фіртка
хворий *і* хорий
хворість *і* хорість, -ро-
сти, -рістю
хворіти на що (хворіє
на очі)
хвороба *й* хороба, -и
хворост, -у
хворостиння (-є), -я
хвостач, -а

хвощ -а (сосонка,
скрипей; рост.)
хемік, -а
хемічний
хемія, -ії, хемією
Херонея, -неї, Херо-
неєю
Херсон, -у
херсонський
Херсонщина, -и
Херувим, -а
хиба (зл.) або, чи не
хиба, -и; хиб
хибити, хиблю, хибиш;
хиблять (помилятися)
хибкий
хибкість, -кости, -кі-
стю
хибний
хибувати
хижа, -і, хижею; хиж
(хата, шалас)
хижак, -а
хижацтво, -а
хижацький
хижачка, -и
хижий
хижість, -жости, -жі-
стю
хилити, хилю, хилиш;
хилять
хилитися
хильці (прс.)

хильцем (прс.)
химера, -и; химера
химерний *і* химерний
химерник, -а
химерувати, химерую
хирлявий
хирлявість, -вості, -ві-
стю
хирний (боліючий)
хист, -у
хитання (-є), -я, -ю,
-ям, -і; хитань
хитатися, хитаюся
хиткий
хиткість, -кости, -кі-
стю
хитрий
хитрість, -рости, -рі-
стю
хитроці, -ів
хитрувати, хитрую
Хівря, -і
хід, ходу, на ходу;
пб. хода, -и
хідля, -і, хідлею; хідлі
(щудло)
хідник, -а
Хіос (невідм.)
хірург, -а
хірургія, -ії, хірургією
хіть, хоти, хіттю
хлизень, -зня
хлиняк, -а

хлипання (-є), -я
хліб, -а; хліби, -ів;
хліба, -ів (збіжа)
хліб-сіль (гостина)
хлібний
хлібовець, хлібівця
(хлібове дерево)
хлібороб, -а
хліборобство, -а
хліборобський
хлів, -а; хліви, -ів
хлівець, хлівця
хлопець, хлопця, хлоп-
цеви (-і), хлопче!,
хлопцем, у хлопці;
хлопці, -ів
хлопка, -и, хлопці; хло-
пок
хлопство, -а, -у
хлопчик, -а
хлопчисько, -а
хлопя, -пяти, -пяти,
хлопям; хлопята;
хлопят
хлопятко, -а
хлопячий
хлопання (-є), -я
хлопатися
хлюсна, -і
хлюсор, -у
хлюорак, -а
хлюораль, -лю
хлюоран, -у

хльорник, -а
хльоровий
хльороводень, -водня
хльороформ, -у
хмара, -и; хмар
хмаритися, хмариться
хмарка, -и; хмарки,
хмарок
хмаровий
хмаролом, -у
хмелитися, хмелюся
хмелище, -а, -у; у хме-
лищі
Хмельницький Бог-
дан
Хмельниччина, -и *пб.*
Хмельнищина
хмиз, -у (хворост)
хміль, хмелю
ховання (є), -я
хованка, -и, хованці;
хованок
ховатися, ховаюся, хо-
ваєшся
ховзанка, -и, ховзан-
ці; ховзанки; хов-
занок
ховзатися, ховзаюся
ховзкий
ховзтяк, -а
ховстати, ховстаю
хода, -и
ходак, -а

ходити; ходитоньки;
ходуні, ходунечки
(пестливі діємен.)
ходити, ходжу, ходиш;
ходять; ходім, -дімо;
ходячи, ходя
ходіння (-є), -я
ходник, -а (ковер)
ходня, -і
ходором ходити
ходою (прс.)
холера, -и
холітатися
холод, -у
холодець, -лодцю
холодити, холоджу, хо-
лодиш; холодять
холодна, -ної (арешт,
тюрма)
холодник, -а
холодок, -лодку
холодно, холоднійше
(холодніше, холод-
ніше)
холодячий
холонути, холону; хо-
лонуть
холошні, -ів
Хома, -и
Хомин, -а, Хомином;
Хомини
хомут, -а; *пб.* хамут
Хопер, Хопра

хопитися за кого що,
або кого що
хопта, -и
Хорват, -а
Хорвація, -ції, -цією
хори, -ів (місце, де
співають)
хорий *і* хворий
хорист, -а
хороба, -и; *пб.* хво-
роба; хоріб *і* хороб
хоробрий
хоробрість, -рости
хоровий
хоровитий
хоровід, -воду (похід)
Хорол, -у
хорольський
хороми, -ів (сіни)
хоростіль, -ля
хороше *і* хороше
хороший; ліпший
хорошіти, хорошію
хорт, -а
хортиця, -і; Хортиця,
-і (острів)
хоругва, -и; хоругов,
-ругви (ж. р.); хо-
ругвів *і* хоругов; *пб.*
корогва, -и
хосен, хісна (-у); *або*
хісно, -а (с. р.)
хосенний (корисний)

Хотин, -а
хотинський
хотіти (хтіти); хочу,
хочеш; хотять *і* хо-
чуть
хотя; хотяй; хоч (зл.)
хотяйби
хоть; хоч
хотьби; хочби
хочаб
хочаж
хочже
храм, -у
хреб, -а; -и
хребет, хребта
хребовець, хребовця
хресний *і* хрестний
хрест, -а, хресте!; хре-
сти, -ів
хрестильниця, -і
хрестини, хрестин
Хреститель, -теля, -те-
леви (-і)
хреститися, хрещуся,
хрестишся; хре-
стяться
хрестоматія, -ії; хре-
стоматій
хрестоносець, -носеця
хрестоносні походи;
пб. хрестові п.
хрещатий
хрещений

хрещеник, -а
хрещениця, -і
хрещення (-є), -я
хрестяк, -а (павук)
Хризеїда, -и
хрипіти, хриплю, хри-
пиш; хриплять
хрипка, -и
Христина, и
Христинівка, -и
християнин, -а; христі-
яни, христіян
христіянство, -а
христіянський
Христос, Христа, Хри-
стови (і), Христе!
христілюбець, люб-
ця, -любцеви (-і);
христосування (-є), -я
христосуватися, хри-
стосуюся
Хриstoffор, -а
хрищ, -а; *й* хрящ, -а;
хрястка, -и
хрін, хріну *й* хрону
хріновий
хробак, -а
хробачливий
хробачня, -і
хром, -у
хроман, -у
хромий
хроніка, -и; хронік

хронічний
хронольоґія, -гії, -гією;
хронольоґій
хронометер, -тра
хрופти, хрופу
хрумтіння (-є), -я
хрумтіти
хрупотіння (-є), -я
хрусталь, -лю; хруста-
левий
хрущ, -а
хрящуватий
хто, що; 2. кого, чого;
3. кому, чому, б. ким,
чим; 7. у кім, у чім
пб. у чому
хтобудь, щобудь; кого-
будь, чогобудь
хтож, щож; когож, чо-
гож
хтонебудь, щонебудь;
когонебудь, чогоне-
будь
хтось, щось; когось,
чогось
хуга, -и
худнути, худну; худ-
нуть
худоба, -и
художник, -а
художній
художність, -ности, -ні
стю

худорлявий
худорлявість, -вости,
-вістю
хурдига, -и; *пб.* хурдига
хуртовина, -и
хустка, -и, хустці; ху-
стки, хусток
хустковий
хутенький
хутенько
хутір, -тєра, -торови
(-і), -тором

хуткість, -кости, -кі-
стю
хуторець; хутірець, ху-
тірця
хуторний
хуторянин, -а
хуторянка, -и, хуто-
рянці; хуторянки,
хутор; нок
хутро, -а *пб.* футро
хух! (окл.)
хухати, хухаю

Ц.

цалівка, -и, цалівці;
цалівки, цалівок
цаль, цалю (2 ¹/₂ цм.)
(дюйм, -у); *або* цаль,
цалья
цальовий *або* цале-
вий
цапеня, -няти, -ням
цапів, цапова, -є
цапки (прс.) ц, ста-
вати
цапком (прс.)
цаповий; цапиний
цар, -ря, -реви (-і),
рем, царю!; царі, -ів
цар-зілля (-є); цар-
зілля, цар зілля

Царгород, -у
царгородський
царенко, -а
цареня, -няти, -ням
царина, -и
царинний
Царицин, -а
цариця, -і
царів, царева, цареве
царівна, -и *пб.* царів-
ної, царівні, царів-
но! царівни, царів-
ні; царівних *пб.* ца-
рівен, царівним
царський
царювання (-є), -я, -ю,
-ям, -і

царювати, царюю
цвенькати
цвинтар, -ря, -реви
(-і), -рем, -рі; цвин-
тарі, -ів
цвікер, цвікра (пенсне)
цвілий
цвіль, цвіли, цвіллю
цвірінькання (-е), -я,
-ю, -ям, -і
цвірінькати
цвіркун, -а
цвісти, цвіту цвітеш;
цвітуть *пб.* цвисти,
цвиту
цвіт, у; *пб.* квіт
цвітань, -ни
цвітень, цвітня; *пб.*
квітень
цвітка, -и *пб.* квітка,
-и; квітки, квіток
цвітник, -а *пб.* квіт-
ник, а; (зільник)
цвітостан, у
цвях, -а
цвяхований
цвяхувати
цвяшок, шка
це, *цеє (отсе), цього,
цьому
цебер, цебра
цебрик, -а, у цебрику
цебриня, -и

цебто; себто
цегельник -а; *пб.* це-
гольник
цегельня, -і; цегельня;
пб. цегольня, -і; це-
голень
цегла, -и; цегел
цеглина, -и
цегляний
цеж; сеж
Цезар, -а
цезура, -и (пересічка)
цей, ця, це; 2. цього,
цеї, цієї; 3. цьому,
цій; 4. цього, цю,
це, цей; 6. цим, цею,
цією; 7. у цім, у цьо-
му, у цій; ці, цих,
цим, цими, у цих
цельоза, -и
Цельовець, Целівця
(м.)
Цельс й, -сія
цемент, -у
цементовий
ценз, -у
цензор, -а
цензура -и
центиметер, -метра
або сантиметер
центр, -а (осередок)
централізація, -ції,
-цією

централізований
централізувати, цен-
тралізую
централіст -а
центральний; Цен-
тральна Рада (У.)
цера, -и
церата, и; церат
цератовий
цербер, -а
церемонійний
церемонія, -нії
Церера, -и
церква, -и; *пб.* цер-
ков, церкви, цер-
квою; церкви, цер-
ков і церковів
церковка, -и
церковно-славянська
мова
церковця, -і; *пб.* цер-
ківця
цертифікат, -у
цесія, -ії; цесій (від-
ступлення)
цехмістер, -містра
цибатий (тонконогий)
цибуля, -і, цибулею;
цибуль
цибульовий
цибульковатий
цибух, -а
цибуховий

цивілізація, -ії, ци-
вілізацією
цивілізований
цивілізувати
цивільний
циган, -а
циганити, циганю, ци-
ганиш; циганять
циганка, -и; циганці;
циганки, циганок
циганський
циганча, -чати, -чаті;
-чам; циганчат
циганчук, -а
цигарка, -и *пб.* си-
гарка; цигаро, -а
цигарниця, -і; цигар-
ничка, -и
цикль, циклю, цикле-
ви (-і), циклем
цикльон, -у
Цикльоп, -а
цимбали, -лів *пб.* цим-
бал
цимбаліст, -а
цина, -и
цинамон, -у
циннік, -а
циннічний
циннічність, -ности, -ні-
стю
цинк, -у
цинковий

цинобра, -и
циновий
Цинциннат, -а
цинняк, -а *або* каси-
терит, -а
циприс, -а
циприсовий
цира, -и
циранка, -и, циранці;
циранок, (дика кач-
ка)
цирк, -у
циркати (бризкати)
циркель, циркля; *пб.*
циркуль, -ля
циркулювати, цирку-
лює (кружити)
циркуляр, -а *лп.* обіж-
ник
циркуляція, -ції, -цій
цирувати, цирую
цирулик, -а (хірург)
цистерна, -и; цистерн
цитаделя, -і; цита-
дель
цитата, -и; цитат, -у
цитований
цитрина, -и *пб.* ли-
мона, -и *або* ли-
мон, -а
цитувати, цитую
цить, цитьте! (окл.)
цитькати

цифра, -и; цифр
Цицерон, -а; Цицерон
цицеронський
цівка, -и; цівок
цівунка, -и, цівунці
цівкуватий
цідити, ціджу, цідиш;
цідять
цідило, -а
цідження (-е), -я
цікавий
цікавитися, цікавлю-
ся, цікавишся; ці-
кавляться
цікавість, -вості, -ві-
стю
цілий, цілісінький
цілина, -и
цілити, цілю, цілиш;
цілять
цілість, -лості, -лістю
цілком (прс.)
Ціллі (невідм.)
ціло; цілим (прс.)
цілоденний
цілорчний
цілування (-е), -я, -ю,
-ям, -і
цілувати, цілюю, цілу-
-еш, цілують; ці-
луючи, цілуй!
цілунок, цілунку
цілушка, и; цілушок

ціль, ціли, ціллю; ціли,
цілий
цінити, ціню, ціниш;
цінять
цінний
цінник, а
цінність, цінисти, цін-
ністю
цінування (-е), -я
цінувати, ціную
ціпок, ціпка
ціп'як, -а
цісар, -ря, -реви (і),
-рем; цісарі, -ів
цісарєва, -вої, -вій
цісарівна, -и *й* ціса-
рівної; цісарівні, ці-
сарівно!; цісарівні
й цісарівні, цісарів-
них *і* цісарівен, ці-
сарівним
цісарський
ціяняк, -у
цло, -а
цловий
цмок! (окл.)
цмокати, цмокаю
цок! (окл.)
цокати, цокаю
цоколь, цоклю *або* цо-
кіл, цокола
цокотіти, цокочу, цо-
кочеш; цокочуть

цокотуха, -и
цукор, цукру
цукорниця, -і; цукор-
ниць
цукорничка, -и, цу-
корничці; цукорнич-
ки, -чок
цукорня, -і, цукорнею;
цукорень *пб.* цу-
корнів; *також* цу-
керня
цукорок, цукорка *пб.*
цукерок, цукерка
цукроварня, -і; цукро-
варень
цукроватий
цукровий
цукрувати, цукрую;
цукрують
цупити, цуплю, цу-
пиш; цуплять
цупкий
цупко (прс.)
цур! (окл.) цур тобі
цуратися, цураюся
цурпалок, -палка *пб.*
цурупалок
цудена, -няти, -няті,
-ням
цуцик, -а
цюкання (-е), -я, -ю
цюкати, цюкаю
цюпа, -и; цюп

чашка, -и, чашці; ча-
шок (чара, келих)
чвал, -у
чвалом (прс.)
чвалування (-є), -я, -ю
чвалувати, чвалую
чванитися, чванюся
чванливий
чванливість, -вості,
-вістю
чванько, -а
чвертка, -и, чвертці;
чвертки, чверток
чвертковий
чвертування (-є), -я, -ю
чвертувати, чвертую
чверть, -и, чвертю;
чверти, -ий (-ей)
чвірка, -и; чвірки, чві-
рок
чвірна, -і, чвірнею;
чвірні, чвірень *пб.*
чвірнів
чебрець, -цю
чевріти, чеврію
чей (зл.) *пб.* чень
чекання (-є), -я, -ю, -ям
чекати, чекаю
челюсть, -и, челюстю;
челюсти, -ів (ще-
лепи)
челядка, -и, челядці;
челядок

челядник, -а
челядня, -і, челяднею;
челядень *і* челяд-
нів
челядь, -ди, челяддо
Челяковський, -кого
Чемберлен (Chamber-
lain), -а
чемерка, -и; чемерок
чемний
чемність, -ности, -ні-
стю
чемодан, -у (валіза)
Ченстохова, -и
чепелик, -а
чепець, чепця (дру-
гий шлунок у зві-
рят-пережувачів)
чепік, -и, чепізі; че-
піг
чепірнатка, -и, чепір-
натці
чепляти, чепляю (чі-
пляю)
чепоруха, -и, чепорусі
чепуритися, чепурюся
чепурний
чепурун, -а
черва, -и
червак, -а
червакуватий
червень, червня, чер-
вневи (-і), у червні

червивий
червивіти
червінь, червіни, чер-
вінню; червіний
червневий
червонець, червонця;
пб. червінець, чер-
вінця, червінцєви
(-і); червінци
червонити, червоню,
червониш; -нять
червоність, -ности, -ні-
стю
червонобурий
червоновидий
червоноперий
червонощокий
червоточина, -и
червяк, -а; *пб.* чер-
вак
черга, -и; по черзі;
черги, чергів
чергування (-є), -я,
-ю, -ям, -і; чергу-
вань
чердак, -а (палуба,
поклад)
чердачний
черевань, -ня, -неви
(-і), -нем; черевані,
-ів; Черевань (прі-
звисько козака)
череватий

черевик, -а
черевички, -ів
черевичник, -а
черевний
черєво, -а, -у; черєва,
черєв
черєце, -ця, -цю (-це-
ви (-і), черєцєм;
черєвця, -ів
черєда, -и
черєдник, -а
черєдниця, -і
черєз (прім.)
Черємош, -у (р.)
черємоський
черємха, -и, черємсї;
черємх
черєн, -у
черєнка, -и, черєнці;
черєнки, -нок
черєнок, черєнка, че-
рєнкови (-і) (ручка
ножа)
черєп, -у
черєпаха, -и, черєпасї
черєпок, черєпка
черєпяний
черєс, -а
черєсло, -а (ніж з плу-
га)
черєшневий
черєшня, -і; черєшень
черєшок, черєшка

черкати
 Черкаси, Черкас
 Черкес, -а
 черкеський
 черкнути, черкну, черкнеш
 чернецтво, -а, -у
 чернець, черця *або* ченця, черцеви (-і), ченцеви (-і), черце, ченце, черцем, ченцем, у черці, ченці; ченці, -ів *або* черці, -ів
 чернецький
 чернечий
 Чернігів, -гова, -гову *пб.* Чернігів, -нігова, Черніговом, у Чернігові
 черниця, і; черниць
 Чернів, Чернева, Черневу
 Чернівці, Чернівців *пб.*
 Черновець
 чернігівський *пб.* чернігівський
 Черн гівщина, -и; *пб.*
 Чернігівщина
 Черніїв, Чернієва
 черновецький
 черпання (-є), -я, -ю, -ям

черпач, -а
 черствий
 черствіти
 чесати, чешу, чешеш; чешуть
 чесність, чесности, чесністю
 чеснота, -и; чесноти, чеснот
 честь, чесги, чешю; честий (-ей)
 чеський
 четвер, четверга, четвергови (і) *пб.* четвергу, четвергом; четверги, -ів
 четверговий
 Чех, -а; Чехи, -ів
 Чехи, Чех, у Чехах (край)
 чехонь, чехони (риба)
 чечевиця, -і; *пб.* сочевиця
 чечітка, -и (птиця)
 чечуга, -и (риба)
 Чешка, -и, Чешці; Чешки, Чешок
 чи; чиб; чиби (зл.)
 чигати, чигаю
 Чигирин, -а; *пб.* Чигрин, -а
 чигиринський
 чиж (зл.)

чий, чия, чие; 2. чийого, чиеї; 3. чийому, чийї; 4. чийого, чию; чие; 6. чийім, у чийї; чийї, чийїх, чийїм, чийїх, чийї, чийїми, у чийїх
 чийсь, чиясь, чиесь; 2. чийогось, чиеїсь; 3. чийомусь, чийїсь; 6. чийїмсь, чиеюсь, 7. у чийїмсь, у чийїїсь; чийїсь, чийїхсь (чийїхось), чийїмсь, чийїмїсь; у чийїхсь (у чийїхось)
 чийсьто, чиясьто, чиесьто 2. чийогосьто, чиеїсьто
 чикавка, -и, чикавці; чикавки, чикавок; *пб.* щикавка
 чиколоток, -лотка
 чим: ніж, від, як, над; пр.: красший, чим ти (як ти, від тебе)
 чим хутше, чим тихше)
 чим-дуж (прс.)
 чималий
 чимало

чимхати, чимхаю
 чимчикувати, чимчикую
 чинбар, -ря, -реви (-і) (кожум'яка)
 чинбарський
 чинбарувати
 чинний
 чинник, -а
 чинність, чинности, чинністю; чинности, -ий (-ей) чинностями
 чинш, -у
 чиншовий
 чиншовик, -а
 чирак, -а *пб.* чиряк
 чисельний
 чисельник, -а
 численний
 числити, числю, числиш; числять
 число, -а, -у; числа, чисел
 чистенький, чистенький
 чистий, чистіший (чистіший, чистіший), чистісінкий
 чистильник, -а
 чистильниця, -і
 чистити, чищу, чистиш; чистять

чистість, чистости, чистістю
 читальня, -і; читальень *пб.* читальнів
 читальник, -а
 читальниця, -і; читальниць
 читальницький
 читанка, -и, читанці; читанки, читанок
 читання (-е), -я, -ю, -ям, -і; читань
 читати, читаю, читаеш; читають
 читач, -а, -чеви (-і), -чем, у читачі; читачі, -ів
 читачка, -и, читачці; читачки, читачок
 чи-то-пак
 чихавка, -и, чихавці; чихавки, чихавок
 Чичерин, -а, Чичерином
 чичирк (прс.); пр.: ні чичирк (ні слова)
 чівка, -и, чівці (колосья)
 чільний
 Чімборассо, -а
 чіп, чопа, чопом, у чопі; чопи, -ів

чіпати
 чіпедь, чіпця, чіпцеви (-і), чіпцем; чіпці, -ів
 чіплятися, чіпляюся, чіпляєшся
 чіпок, чіпка
 чіт, -у (чітне число); чіт, чи лишка
 чіткий
 членський
 чмир, -рю (хміль в голіві, п'яниця)
 чміль, чмеля
 чобіт, чобота; чоботи, чобіт, чоботам і чоботям; чоботами й чобітьми; в чоботах і чоботях
 чобітки-червінці (гарні чобітки)
 чобіток, -тка
 чоботар, -ря, -реви (-і), -рем
 чоботаренко, -а
 чоботариха, -и, чоботарисі
 чоботарівна, -ни *пб.* -ної *гл.* царівна
 чоботинка, -и, чоботинці
 чоботисько, -а
 човгання (-е), -я

човен, човна, човнови (-і), у човні; човни, -ів; *пб.* човно, -а
 човник, -а
 човновий
 чого?
 чогось (прс.)
 чоколяда, -и й шоколад, -у
 чоло, -а, чолом; чола, чолів, чолам
 чоловій
 чоловік, -а
 чоловічий
 чоломкання (-е), -я
 чоломкати
 чом (зл.)
 чому? (зл.)
 чомусь (прс.)
 чопик, -а
 чоповий
 чорнений, чорнесенький
 чорний, чорнійший, (чорніший, чорніщий), чорнісінський; »Чорна рада«
 Куліша; Чорне море
 чорнилиця, -і; чорнилиць (каламар)
 чорнило, -а
 чорнити, чорню, чорниш; чорнять

чорниця, -і (афина)
 чорно (прс.)
 чорнобривий і чорнобривий
 чорнобривка, -и
 чорногуз, -а (бузько)
 Чорногузи, -ів
 чорнозем, -у
 чорноземля, -і; чорноземель
 Чорноморець, -морця
 чорноморський
 чорносотенний
 чорт, -а
 чорт-зна! (окл.)
 чортеня, -няти, -ням
 чортисько, -а
 чортиця, -і; чортиць
 чортвиння (-е), -я
 чортория, -рії *пб.* чорторий, -рия
 чортятко, -а; чортятток
 чортячий
 чотири й чотирі, чотирох, чотиром, чотирма *пб.* чотирома
 чотирнацять, чотирнацяти *пб.* чотирнацятьох, чотирнацяти *пб.* -тьом; чотирнацятьма *пб.* -тьома

чотироклясовий
 чотирокутник, -а *пб.*
 чотирьохкутник
 чотиростінник, -а
 чуб, -а
 чубатий
 чубити, чублю, чубиш;
 чублять
 чубитися, чублюся
 чубок, чубка
 чуваний
 чувати, чуваяу, чуваяеш
 чудак, -а
 чудар, -ря
 чудасія, -сії, -сією; чу-
 дасій
 чудацтво, -а
 чудернацький
 чудний (дивний)
 чудо, -а; чуда, чуд
 чудо-диво, чуда-дива
 (скріпленне вражін-
 ня)
 чудовий (гарний)
 чудовість, -вості, -ві-
 стю
 чудодійний
 чудувати, чудую
 чужениця, -і
 чужий
 чужина, -и
 чужинець, чужинця,
 чужинцеви (-і)

чужинецький
 чужоземець, чужо-
 земця, чужоземце-
 ви (-і)
 чужоземка, -и
 чужоземний
 чуйний; чуткий
 чуйність, -ності, -ні-
 стю
 чулість, -лості, -лі-
 стю
 чума, -и
 чумака, -а
 чумакування (-є), -я,
 -ю, -ям, -і
 чумакувати, чума-
 кую
 чумацтво, -а
 чупер, чупра
 чуприна, -и
 чура, -и
 чуріти, чуріє
 чуркало, -а, -у
 чуркотіти, чуркотіє
 чутися (почуватися)
 чутити, чутю, чутиш;
 чутять
 чутка, -и, чутці; чу-
 ток
 чуткий
 чутливий
 чутливість, -вості, -ві-
 стю

чутний; чутно (прс.)
 чуття (-є), -я, -ю, -ям,
 -і; *чувство, -а

чухати
 чханья (-є), -я
 чхати, чхаю

Ш.

Шабатурка, -и; шаба-
 турок
 шабаш, -у (шабас)
 шабашувати, шаба-
 шую; *пб.* шабасува-
 ти
 шабля, -і; шабель
 шаблон, -у
 шаблонівий
 шаг, -а
 шаговий
 шажок, шажка
 шайнути, шайну, шай-
 неш; пр. вітер шайне
 шайтан, -а
 шал, -у
 шалапут, -а
 шалений
 шалівка, -и, шалівці;
 шалівки, шалівок
 шаліти
 шалюпа, -и
 шаль, шалю, шалем;
 шалі, -ів
 шалька, -и; шальці;
 шальки, шальок

шамкий
 шамотіти, шамочу, ша-
 мотиш; шамотять
 шамотня, -і
 шана, -и
 шанець, шанця, шан-
 цеви (-і), шанцем
 шановний
 шанс, -у; шанси, -ів
 шанталавець, -лавця
 шанталавий
 шанувати, шаную
 шануватися, шануюся
 шанування (-є), -я, -ю,
 -ям
 шапка, -и; шапки, ша-
 пок
 шапкар, -ря, -реви (-і),
 -рем
 шаплик, -а *пб.* шафлик
 шаповал, -а
 шаповальня, -і
 шар, -у
 шаравари, -ів
 шаран, -а (риба)
 шарварок, -варка

шарж, -у
 шаржа, -і, шаржею
 шаржувати, шаржую
 (пересаджувати)
 шаркотіти, шаркочу,
 -кочеш; шаркочуть
 шарлятан, -а
 шарнути, шарну, шар-
 неш; шарнуть
 шарпанина, -и
 шарпання (-є), -я
 шарпати
 шарувати, шарую
 шарфа, -и; шарф; *пб.*
 шарф, -а
 шатківниця, -і
 шаткувати, шаткую
 шатнутися
 шатро, -а; шатер і ша-
 трів
 шафар, -ря
 Шафарик, -а
 шафарка, -и; шафарок
 Шафгавзен, -а *пб.* Ша-
 фуза, -и
 шафран, -у
 шах, -а
 шахва, -и *пб.* шафа,
 -и; шаф і шахов
 шахівниця, -і; шахів-
 ниць
 Шахматов, -а, -у, Шах-
 матовом (уч.)

шахрай, -рая
 шахрайство, -а
 шахрайський
 шахрувати, шахрую
 шахтар, -ря
 шашель, шашля
 Шашкевич, -а
 шваб, -а
 швагер, швагра (шу-
 рин)
 Швайцарія, -рії, -рією
 швайцарський
 шванк, -у
 шванкувати, шванкую
 шваркотіти, шварко-
 чу, шваркочеш;
 шваркочуть
 швацтво, -а
 швацький
 швач, -а
 швачка, -и, швачці;
 швачок
 Швед, -а
 Шведка, -и
 шведський
 Шведчина, -и
 швендя, -і
 швендяти
 Швеція, -її
 швець, шевця, шев-
 цеви (-і), шевче!,
 шевцем, у шевці;
 шевці, -ів

швидкий, швидший,
 швидчий
 шев, шву; шви, -ів
 шевня, -і
 шевство, -а, -у
 шевський
 шевців, шевцева, шев-
 цева
 шевцівна, -и або -ної
 Шевченко, -а; у Шев-
 ченкови (-і) *пб.*
 у Шевченку; Шев-
 ченки, -ів
 шевчиха, -и, -сі
 шедевр, -а
 шездара, -и (цитра)
 Шекспір, -а
 шелест, -у
 шелестівка, -и, ше-
 лестівці; шелесті-
 вок
 шелестіння (-є), -я,
 -ю, -ям
 шелестіти, шелещу,
 шелестиш; шеле-
 стять
 Шеллі, Шеллія (п.)
 шелом, -а
 шелюг, -а
 шеляг, -а
 шематизм, -у
 Шенбрун, -а
 шепотати

шепотіти, шепочу,
 шепочеш; шепо-
 чуть
 шептуха, -и
 шеретування (-є), -я
 шеретувати, шеретую
 (очищую)
 шеритвас, -у *пб.* ше-
 рітвас
 шерсть, шерсти, шер-
 стю
 шершень, шершня,
 шершневи (-і), шер-
 шнем; шершені, -ів
 шестий і шостий
 шестикутник, -а; шо-
 стикутник
 шиба, -и
 шибайголова, -и
 шибатися
 шибеник, -а
 шибениця, -і
 шибеничний
 шибка, -и; шибок
 шинкар, -каря
 шинкарка, -и; шинка-
 рок
 шинкарство, -а
 шинкарувати, шинка-
 рую
 шинкувати
 шинок, шинку
 шиплячий

шипучий
шмр, -у
ширина, -и
ширити, ширю, ши-
риш, ширить; ши-
рите, ширять
Широке, -кого
широкий, ширший
широко (прс.)
широкоплечий
широченний; широче-
зний
широчиня, -і
широчінь, -чіни, ши-
рочінню
ширшати
ширяння (-є), -я
ширяти
шитво, -а
шити, шию
шифр, -у
шифрований
шифрувати, шифрую
шишка, -и, шищі; ши-
шок
шия, -ї; ший
Шіллер, -а
шіснацяць, шіснацяти
й шіснацятьох, ші-
снацятьом, шісна-
цятьма й шіснаця-
тьома, у шіснацяти
лб. -тьох

шістка, -и, шістці; ши-
сток
шість, шости й ши-
стьох, шістьом,
шістьма
шістьдесять, шістьде-
сятьох
шістьсот (невідм.)
шкапа, -и
шкаповий
шкаралуца, -і, -щею
шкарлятина, -и (кра-
суха)
шкварки, -ів
шкварчати, шкварчу,
шкварчиш
шкереберть (прс.)
шкільний
шкіра, -и лб. скіра, -и
шкірити (зуби)
шкіряний
шклити
шкло, -а; лп. скло, -а
шкляний лп. скляний
шклянка, -и лп. склян-
ка
шкляр, -а
шкода (прс. — мені
когось ш.)
шкода, -и, шкід
шкодити, шкоджу,
шкодиш; шкодять
шкодувати

школа, -и; шкіл
школяр, -ря, -реви (-і),
-рем
школярка, -и; школя-
рок
школярський
шконтро (невідм.)
шконтрувати, шконт-
трую
Шкот, -а
шкотський
Шкоція, -її
шкраб, -а
шкребтати, шкребчу,
шкребчеш; шкреб-
чуть (скребтати)
шкробати лб. скробати
шкут, -а
Шлеск, -у
шлеський
шлендріян, -у
Шлесвік, -а
шлийка, -и; шлийок
шлик, -а
шличок, шличка
шлия, -ї лб. шлея, -ї
шліфувати
шлунок, шлунку (-а)
шлюб, -у
шлюбний
шлям, -у
шлямуватий
шляпа, -и

*шляфрок, -а
шлях, -у; на шляху
шляхта, -и
шляхтич, -а
шляхетний
шляхетність, -ности,
-ністю
шляхетство, -а
шляхтянка, -и, шля-
хтянка, -и, шля-
хтянці; шляхтянок
шмата, -и
шматок, -тка
шмаття (-є), -я
шматувати, шматую
шмергель, пмергля
шмигнути
шморгати
шмуляр, -а
шнур, -а
шнурівка, -и; шнурівок
шнуровиці, шнуровиць
шнурок, шnurка
шнування (-є), -я,
-ю, -ям, -і
шнурувати, шнурую
шовніст, -а
шовністичний
шовк, -у
шовковий
шовковик, -а
шовковина, -и
шолом, -а

шолопати
шолудивий (парши-
вий)
шолупина, -и
шомпол, -у
шоса, -и *пб.* шосе
(невідм.)
шостий
шостиклясний
шестикутник, -а
шостилітній
шпак, -а
шпакуватий
шпалір, -а
шпальта, -и; шпальт
(стовпець, стовпця)
шпара, -и
шпараг, -у
шпаргал, -у
шпарити, шпарю, шпа-
риш; шпарять
шпаркий
шпарко (прс.)
шпарування (-є), -я
шпеник, -а
шпиг, -а
шпигун, -а
шпигунський
шпилястий
шпиль, -лю
шпилька, -и; шпильок
шпіндель, шпіндля
шпирка, -и; шпирок

шпиталь, -ля (-лю),
-леви (-і), -лем
шпихлір, -а
шпичка, -и, шпичці;
шпичок
шпігун, -а; *пб.* шпигун
шпiк, -у
шпiчастий
шпортати, шпортаю
шпотатися
шпуги, -iв
шпундер, -дра
шпунт, -у
шпунтувати, шпунтую
шрам, -у (рубець)
шрапнель, -ля
шрiт, шроту
шруба, -и
шрубувати
штаба, -и
штани, -iв
штафета, -и
штахети, штахет
штемпований
штилет, -а
штивний
штивність, -ности, -ні-
стю
штивніти
штигулькати
штифт, -а
штовхати
штовхнути

Штокгольм, -у
штольня, -і
штрайк, -у
штрихуватися, штри-
хуюся
штубак, -а
штука, -и; штук
штукар, -ря, -реви (-і)
штукарка, -и
штукатура, -и
штукований
штукувати, штукую
штунда, -и
штундист, -а
штуркати, штуркаю
штурм, -у *лп.* наступ
штурмувати *лп.* на-
ступати
штурпак, -а
штурханець, -ханця
Штутгарт, -у
штуцер, -а
штучність, -ности, -ні-
стю
шубовсть! (окл.)
шувар, -у
шукання (-є), -я

шукати, шукаю
шуліка, -и (половик,
яструб)
шулька, -и; шульки, шу-
льок *пб.* шульків і шу-
льок, шулька (м. р.)
шум, -у
шумівка, -и
шуміти, шумлю, шу-
миш, шумить; шу-
млять
шумка, -и; шумок
шумний
шумовина, -и
шумовиння (-є), -я, -ю,
-ям
шумування (-є), -я
шура, -и
шурувати, шурую
шурхати
шусть! (окл.)
шутий (корова без ро-
гів: шута)
шутка, -и; шуток
шуткувати, шуткую
шумляда, -и
шуя, шуї.

Щ.

Щабель, шабля, ша-
блеви (-і) *пб.* ще-
бель, -бля

щавель, щавлю (ква-
сок)
щавний (кислий)

щадити, щаджу, щадиш; щадять
щадниця, -і
щадничий
щаслив, щасливий, щасливійший (щасливіший, щасливіший)
щасний, щаснійший (щасніший)
щастити, щастить
щастя (-є), -я, -ю, -ям, -і (-ю); щасть
ще (зл.)
ще-ще (зл.)
щєб; щєби (зл.)
щєб пак
щєбет, -у
щєбетання (-є), -я
щєбетати, щєбєчу, щєбєчєш; щєбєчуть
щєбетливий
щєбетушкa, -и, щєбетушк
щєдрий
щєдрий вєчїр, щєдрого вєчєрa
щєдрик, -a
щєдрївкa, -и; щєдрївки, щєдрївок
щєдрїсть, -рости, -рїстю
щєдрувальник, -a

щєзати, щєзaю
щєзнути, щєзну, щєзнєш
щєлєпa, -и; щєлєпи, -їв
щємєлїна, -и
щєнєя, -няти, -няті, -ням; щєнят
щєпa, -и *або* щїпa
щєпити, щєплю, щєпиш; щєплять
щєпїй, щєпїя
щєплєння (-є), -я, -ю
щєрб, -у; *пб.* щєрба, -и
щєрбак, -a
щєрбатий
щєрбїна, -и
щєрбун, -a
щєрть; у щєрть
щєтина, -и
щєтинник, -a
щєбати, щєбаю
щєглік, -a
щєгол, щєглa; *пб.* щєголь, щєгльa
щєкaвкa, -и; щєкaвок
щєкати, щєкаю
щєкнути, щєкну
щєколоток, -тка
щєпaвкa, -и; щєпaвок
щєпaти

щипці, -їв
щирєнький, щирєсєнький
щирєць, щирця (суть, все чистє)
щирєць, щирця (пїсчaна полєса землї); Щирєць (м.)
щирий, щирїйший (щирїший), щирїсїнький
щирїна, -и (сєрєдїна)
щирити, щирю, щирїш; щирять (щ. зуби)
щирїсть, -рости, -рїстю
щирєсєрдний
щит, -a; щити
щїлїна, -и
щїлкa, -и (пєрa, -и)
щїлкуватий (пєрїстий)
щїльник -a
щїльнїсть, -ности, -нїстю
щїльнє
щїтка, -и; щїтєк
щїткар, -ря, -рєви (-ї)
щїточкa, -и; щїточєк
щїчкa, -и, щїчцї; щїчєк
щє, щєго, щєму, щє, щєчїм, у щєчїм (щєму)

щє: кєтрїй (вїднєсн. зaїм.), щє йєго — кєтєрогє; щє йєму — кєтєрєму: щє нїм — кєтрїм; щє в нїм, щє в ньєму — у кєтрїм, щє її — кєтєрї; щє їй — кєтєрїй; щє їх, щє їм, щє нїми (їми), щє в нїх
щє вєчїр (прс.)
щє вєчєрa (прс.)
щє гєдїни (прс.)
щє дєнє (прс.)
щє днєя (прс.)
щє мєгa (прс.)
щє наймїцнїйший, щє найпїзнїйший, щє найсїльнїйший (щє найсїльнїший)
щє нєчї (прс.)
щє рaнкє (прс.)
щє рєкє (прс.)
щє сїлї (прс.)
щє тїждєнє (прс.)
щє тїжнєя (прс.)
щє хвїлїни (прс.)
щє хвїлї (прс.)
щєб; щєби (зл.)
щєбудь, щєгєбудь, щємубудь, щєчїмбудь, щєчїмбудь

щовб, -а
щовба, -и (скала)
щогла, -и; щогол
Щоголів, Щоголева,
Щоголеву (п.)
щож
щоденний
щоденно (прс.)
щодо, пр. щодо мене
щойно (тільки) зл.
щока, -и; шоки, щок
шомісячний
шомісячно (прс.)
щонебудь, чоґонебудь,
чомунебудь

щось таке, чоґось та-
кого
щот, -у
щото, чоґото, чоґуто;
щото плачу було!
щука, -и
щулитися, щулюся,
щулилися; щулять-
ся
щупак, -а
щупаковий
щупачина, -и
щупачок, -пачка (тан-
цювати, йти щупач-
ка).

Ю.

Ювелір, -а
ювилей, -лею, -леєви
(-і), -леєм, у ювилей
ювілейний
ювілят, -а
Юда, -и
юдаїзм, -у
юдити, юджу, юдиш;
юдять
юлити (вертїтися)
Юлій, -лія, -лієви (-і),
Юлієм
Юлія, -ії
Юліян, -а

юлка, -и (волок)
Юлька, -и, Юльці
юн, -а (риба)
юнак, -а
юнацтво, -а
юнацький
Юнона, -и
юпка, -и, юпці; юпки,
юпок (кафтан)
юрба -и
юргельт, -у
юргельтник, -а
юрда, -и (макух з ко-
нопл. сімя)

юридичний
юрист, -а
Юрій, Юрія, Юрієви
(-і) пб. Юрію, Юрі-
єм, в Юрії
Юрко, -а, Юрку!; Ю-
рась, Юрася
юрливий (подвижний,
верткий)
юрливість, -вести, -ві-
стю
юрлити (вертїтися)

юрма, -и (товпа)
юрмитися (товпити-
ся)
юрник, -а (рост.)
юродивий (навісний,
навіжений)
юха, -и, юсі
Юхим, -а
юхт, -у
юхтовий
юшитися
юшка, -и, юшці; юшок.

Я.

Я, мене, мені, мене,
мною, у мені; ми,
нас, нам, нами, у нас
(заім.)
яблінка, -и, яблінці;
яблінюк
ябло, -а
яблоко, -а, -у, в ябл-
ку й яблці; ябл-
ка, яблук; дві яблці
(двійня)
яблоневиий
яблоня, -і
яблочко, -а, -у; ябл-
чок
яблочний
яблочник, -а

явище, -а, -у, у явищі;
явищ
явір, явора; явори, -ів
явірниця, -і (порічка)
являтися, являюся,
являешся
явний
явність, явности, яв-
ністю
явно (прс.)
яворовий
Яворів, Яворова, Яво-
рову, Яворове! Яво-
ровом, у Яворові (м.)
Яворівець, Яворівця
яворівський
Яворжно, -а (м.)

Ягайло, -а
 Ягайлович, -а
 Ягайлони, -ів
 ягайлонський
 ягідка, -и, ягідці; ягід-
 ки, ягідок
 ягниця, -і
 ягня, -няти, -няті, я-
 гням; ягнят
 ягнятина, -и
 ягнятко, -а, -у; ягняток
 ягнячий
 ягода, -и; ягід
 Ягорлик, -а
 ягорлицький
 Яготин, -а
 яготинський
 Ягич, -а
 Ядвига, -и
 ядерний
 ядерність, -ности, -ні-
 стю
 ядро, -а; ядра, ядер
 ячко, -а, -у; ячок
 ячня, -і *пб.* яешня, -і
 яз, -у (гребля, гать)
 язва, -и
 язик, -а, на язиці;
 язики, -ів
 язикатий
 язикознавець, язико-
 знавця (мовозна-
 вець)

язикознавство, -а (мо-
 вознавство)
 язичок, язичка
 Язон, -а
 язультка, -и, язультці
 (кість підязич.)
 яйце, яйця, яйцю і яй-
 цеви (і), у яйці;
 яйця, яєць
 яйцеватий
 як (зл.)
 як довго
 як найкраще, як най-
 краще
 як-не-як (прс.)
 як слід (прс.)
 як стій (прс.); миттю
 якби (зл.)
 якбудь (прс.)
 якже; якжеж (зл.)
 який, -а, -е
 якийбудь, якабудь, я-
 кебудь; 2. якого-
 будь, якоїбудь; 3.
 якомубудь, якій-
 будь...
 якийнебудь, якане-
 будь, якенебудь; 2.
 якогонебудь, якої-
 небудь...
 якийсь, якась, якась;
 2. якогось, яко-
 ісь...

якийто, якато, якето...
але: який то, яка
 то (то — вказує
 значіння)
 Яким, -а
 Яків, Якова, Якову,
 Яковом, у Якові;
 Якови, -ів
 якір, якора
 якість, -кости, -кістю
 якнебудь (прс.)
 яко мога (прс.)
 яко-так (прс.)
 якостний і якосний
 якось (прс.)
 якто; *але* як то (вк-
 азує знач.)
 Якутськ, -а
 якутський
 ялина, -и
 ялинка, -и, ялинці;
 ялинки, ялинок
 ялиновий
 ялівка, -и; ялівок
 ялівник, -а
 яловець, ялівцю, ялів-
 цеви (-і), ялівцем,
 у ялівці; *пб.* ялі-
 вець, ялівця
 яловий
 яловиця, -і
 Ялта, -и
 Ялтинський

яма, -и; ям
 ямб, -а
 ямбічний
 ямина (лобна, носо-
 ва, грудна, ротова,
 черевна), -и
 Ямна, -и *пб.* Ямної,
 Ямно!
 Ямпіль, Ямполя
 ямпільський
 янгол, -а; янголи, -ів
 янголятко, -а; янго-
 ляток
 янголяточко, -а
 янгольський
 яничар, -а; яничар
 яничарка, -и, яничар-
 ці; яничарок
 Янкель, Янкеля, Ян-
 келеви (-і), Янке-
 лем
 янтар, -у (бурштин)
 Японець, Японця, Я-
 понцеви (-і), Япон-
 цем, у Японці (-це-
 ви)
 Японія, -ії
 Японка, -и, Японці
 японський
 яр, -у, яром
 яр, -и (весна)
 Ярема, -и
 ярий

ярина, -и — збіжа
яре; *а не:* го
родовина, горо-
дина
Ярина, -и
ярість, ярости, ярістю
ярка, -и
ярмарок, ярмарку; яр-
марки, -ів
ярмаркувати, ярмар-
кую
ярмо, -а; ярма ярмів
і ярем
Ярмолинці, Ярмоли-
нець
ярок, ярка, в ярку
яруга, -и
яса, -и
ясенина, -и
ясен, ясна, ясне; ясний,
яснійший, (ясніший,
ясніщий) яснісінь-
кий
ясень, ясеню; *пб.* ясінь,
ясеня; ясень, ясе-
ну (м. р.)
Яси, Яс (м.)
яскиня, -і; яскинь (пе-
чера)
яскравий
яскравість, -вості,
-вістю
ясла, ясел, яслам

ясмин, -у
ясминовий
ясненький, яснесень-
кий
ясність, -ности, -ні-
стю
ясніти, яснію
ясноблакитний
ясочка, -и, ясоцці
яспис, -у
ясписовий
яструб, -а *пб.* ястреб,
ястр б
ясувати, ясую
ятер, -а *пб.* ятір, яте-
ра; (верша) *і* витір
ятерець, ятірця
яти, йму, ймеш, йме;
ймуть, яв, яла, яло,
яли; ялося — по-
добає, гоже, при-
стало
ятка, -и, ятці; яток
ятменя, -няти
ятристий
ятрити, ятритися
ятрівка, -и; ятрівок
(жінчина сестра)
ятрун, -а
яфина, -и; яфини, яфин
пб. афина
Яффа, -и
яхга, -и; *пб.*, яхт - у

ячати; лебеді ячать
ячмінь, ячменю *і* яч-
міню; ячмені (ро-
ди); ячмена (всі на
полях)

ячмінний
ячмінєць, ячмінця
ящірка, -и; ящірок
ящур, -а (саляман-
дра).

**ГОЛОВНІ
ПРАВОПИСНІ ПРАВИЛА
ТА ЗАМІТКИ ДО ВІДМІНИ**

А) ГОЛОВНІ ПРАВИЛА ПРАВОПИСУ.

- § 1. Пишемо букву *ї* там, де *її* вимовляємо як *йї*, н. пр.: на початку слова або складу: ідкий, їжак, їхати; героїчний, Енеїда, Каїн, Україна...; по шелестівках у зложених словах: візд, відатися, віхати, зізд, обїзд...; у 7. (місцевім) відмінку ч. од. іменників: у безголові, довірі, загірі, імї, нові (нов), на Підгірї, пірї, Поморї, сімї (сімя), тімї...; врешті у відміні: імя, соловії; імів, соловів, солові...
- § 2. У складах без наголосу не можна мішати *е з и*, *е з і*, *о з у*. Пишемо: беруть, великий, кривий, лежить, лечу, синенький, маємо, маєте; голубка, кожух, мачуха, яблуко; *але*: парібок або парубок.
- § 3. Пишемо *у, ю*, в словах на -увати, -ювати, якщо те *у* або *ю* не має наголосу: годувати, дарувати, купувати; горювати, танцювати..., виговорюваний, напоюваний, силюваний; горювання (є), тінювання (є), царювання (є); *але*: пануванне *пб.* панування (є); купуваний,

подарований, мальований, схвильований...

- § 4. Зберігаємо в письмі голосів шелестівки: *б, в, г, і, д, ж, з*, хоч не чуємо їх голосовости у вимові; виступає вона перед голосівками в інших формах або споріднених словах: *біб, бобу; дід, діда, віз, воза; книжка, книжок; ліжко, ліжок; ложка, ложок; ніжка, ніжок; рибка, рибок; солодкий, солодоші; Запорожці, жердка, грубший, молодший, рідко, вязка, легко, нігті...* Зберігаємо голосів шелестівки у приростках: *без, від, під, над, об, перед, роз*: безконечний, безпечний, відкусити, відтяти, відхилити, підшукати, підсунути, надкусити, обступити, обшити, передплата, розпука, розкіш; у зложених приіменниках: *зпід, зпонад, зперед, зпоза, зпоміж, зпосеред*; у словах з приростком *з* перед *с, ш*: *зсунути, зшиток*. **Виїмково** пишемо *с* замість *з* перед *к, п, т, ф, х* — у словах спроставкованих: *скинути, скубнути, скрутити, сперти, спорохнавіти, стерти, сфальшувати, сходити...*; **але** слова: *зціпити, зчорніти, зчарувати...* можна писати також: *сціпити, счорніти, счарувати...*
- § 5. У деяких словах пишемо *л* по губних шелестівках: *б, п, в, м, ф* перед: *ю, я, е, е, і*: *люблю, люблять; терплю, терплять, зловлю, зловлять, ломлю, ломлять, траплять лб. трафлять; годівля, граблі,*

крапля, купівля, Римлянин..., **але**: *безголова (є), безриба (-є), присліва (є).*

- § 6. Пишемо подвійні шелестівки для означення їхньої довгости: *н, л, т, д*, — головню у дієслівних іменниках: *насіння (є), питання (є), розстання (є), терпіння (є), весілля (є), зілля (є)*. Поділля (*є*), життя (*є*), поняття (*є*), прийняття (*є*), безладдя (*є*), оруддя (*є*); подвійні шелестівки залишаються в інших формах відміни, з винятком 2 (родового) відм. ч. мн.: *насінню, насінням; але*: *насінь; весіллю, весіллям; але*: *весіль*. Подвоєння шелестівок буває в інших іменниках, не лише дієслівних: *Ілля, міддю, сіллю, стаття, статті, суддя, судді, тінню*. Нема подвоєння, якщо у дієслівних іменниках *є* в закінченні дві шелестівки, або одна губна, або *р*: *листа (є), милосердя (є), щастя (є), здоровля (є), піря (є), подвіря (є)...*
- § 7. Мягчення шелестівок на кінці слова та в середині перед *о* зазначаємо знаком *ь*: *палець, кінець, льох, всього...*
- § 8. Пропускаємо знак мягчення по шелестівці перед мягкою шелестівкою: *часть, гість, злість, радість, сміх, смілий, свідомий, світ, свято, пісня, цвях, лазня, в хустці, вінці, сонця, ненці, банці, у річенці; зілля, весілля, бажання, ллється...* Виїмок із цього правила творить *л* перед мягкими шелестівками, тільки не перед другим *л*: *пальця,*

смальцю, закальця, зеркальця, стрільця, читальня, спальня, Юльці...

§ 9. Не пишемо знаку *ь* перед *ч, ж, ш, щ, ц, -ство, -енко*; кінчик, менший, тонший, панщина, ганчірка, панство, міщанство, Шевченко, Основяненко.

§ 10. Уживаємо знаку *ь* в писанні прикметникових наростків: *-ський, -цький, -зький*: український, громадський, російський, людський, козацький, празький, французький, кавказький...

Виїмки: боязкий, баский, дерзкий, вязкий.

§ 11. Пишемо: *-ство, -ський*: людство, людський, братство. лицарський; *апe:-цтво, -цький*, якщо пень слова кінчиться на: *к, ч, ць*: козацький, козак, козацтво; парубоцький, парубоцтво, парубок, бурсак, бурсацький, бурсацтво; ткач, ткацький, ткацтво; ловецтво, ловецький; купецтво, купецький; кріпацтво, кріпацький; свідоцтво, каліцтво.

§ 12. На початку слова ненаголошене *у* чергується з *в*: учитель, вчитель, учора, вчора, удова, вдова — залежно від закінчення попереднього слова. Коли попереднє слово кінчиться шелестівкою, тоді пишемо: учитель, учора... Подібно чергується *і* з *й*. Н. пр. Він усюди вештається, він учиться, вона вчиться; Іван, на Йвана; іду, не йду. Чергується також приім. *в* з *у*: пішла в садок; він у садку. Це правило не

пристосовується до слів: Україна, український; чужих назв: Угорщина, Урал, Врангель...

§ 13. У зложених словах та після губних шелестівок і *р* — не вживаємо апострофа ('). Пишемо: зїзд, обеднаний, бю, жаб'ячий, імя...

Писання слів разом і окремо.

§ 1. Вкупі з попереднім словом пишемо завжди: *-ся, -му, -меш, ме, -memo, -мете, -муть, -сь, -би, -б, -же, -ж, -то* (коли *то* є мовби наростком): здається, боїться, крутиться, сваритися, хотілоб, хотілосяб, поборовсяб; робитиму, робитимеш, їздитимуть; боюсь, молюсь, вони ходилиби, ходиже, дайже, бериж, ото, якто, кількожто, чомужто, будьто...

§. 2. Вкупі пишемо а.) зложені слова, що творять разом одно поняття й один вираз: великдень, хлібороб, однострій, нісенітниця, ледащо, синьоокий, правобічний, хтобудь, котрийнебудь, дехто, дещо, декотрий, деякий...

б.) невідмінні зложені слова, головню прислівники, коли їх можна заступити якимсь іншим, незложеним синонімом. Н. пр.: довкола (кругом), надаремно (дарма), вранці (рано), досвіта (раненько), безліч (багато), себто (зна-

чить), навманя (сліпо), наборзі (швидко), натще (порожно), нараз (нечайно), за- видна (днем), знечевя (несподівано), докупи (разом), поблизу (близько), зроду (усе), щодо (відносно), всмак (смачно), подостатком (доволі), наскрізь (цілком);

в.) надто прислівники: вперед, назад, враз, вниз, вдолину, згори, догори...

г.) вкупі з наступним словом пи- шемо перечку: *не*, коли вона з ним зливається в одно й творить один ви- сказ: неволя, невільник, недуга, неміч, нерозум, неслава, непотріб, непевність, ненависть, небезпека, небезпечний, не- певний, немудрий, неедин, непотрібно, непорушно, небаром, недалеко, немов, ненавидіти, непокоїтися, недосипляти, недоставати, зневіритися, знеохоти- тися...

§. 3. **Окремо пишемо а.)** перечку *не* при дієслові й в протиставленні: він не ходив, не робили, не їздять; »Не в Си- нопу«... Ой то не сива зазуленька...

б.) приіменники у властивім зна- чінню: відчепися *від* мене, додай *до* того, загушила *за* милим, *за* столом, *на* річку...

в.) приіменники *по*, *з*: по божому, по давньому, з панська

г.) на чисто, на дозго, на право

г.) *чим*, *що*, *як*: чим скорше, чим раз, що рік, що тиждень, що ночі, як стій, як найкраще;

д.) частицю *то*, коли вона захоує значіння заіменника вказуючого: сумно то було. —

Великі й малі букви.

(гл. Словничок.)

Ділення слів.

- § 1. Не ділимо односкладових слів: часть, гість...
- § 2. Кількаскладові слова ділимо по складам: о би-да, О-ле-на...
- § 3. У зложених словах відділюємо складові часті: хлібо-роб, сно-вида, сього-дня...
- § 4. Коли важко розділити якийсь збіг шеле- стівок, тоді треба кермуватись або основами словотвору, відділюючи на- ростки від пня: бать-ко, козаць-кий, хуст-ка, лич-ко, бід-ний..., — або перенести до другого рядка тільки шелестівок, кільки їх може починати окреме слово: вер-ства (створити), до- брий (брат)...

Примітка. Загалом розділювання збігу шелестівок по складам не підлягає одному трівкому правилу, — як на це вказує § 4., — тому не треба при- вязувати до нього великої ваги. Фонетичні досліди наукові (гл. Абеле, Сла- вія III,₁) виказали змінчивість межі складу.

Всеж таки для перегляду подаю ключ до розділювання шелестівок, який може деколи помагати у сумнівах.

Ключ до розділу шелестівок по складам.

б

б-б : об-білити
 б-д : Хариб-да
 бз : ко бза
 б-к : хиб-кість
 бл : ку-бло, Сте-блів
 б-н : жаліб-ний
 бр : до-брий
 б-ств : раб-ство
 б-ськ : араб-ський
 б-ч : гороб-чик
 б-шк : вгруб-шки

в

в-б : сів-ба
 в-г : їв-га
 в-д : крив-да
 в-дж : крив-джу
 в-жд : зав-жди
 в-з : мав-золей
 вз-т : ховз-тяк
 в-к : конов-ка

вк-тр : Левк-тра
 в-м : Тов-мач
 в-н : дав-но
 в-п : тов-па
 в-р : Лав-ра
 вр-ськ : севр-ський
 в-с : вів-са
 в-ськ : королів-ський
 в-ст : пов-стяний
 в-ств : лінив-ство
 в-т : жов-тий
 вт-к : ковт-ки
 в-ц : вів-ця
 в-ч : дів-ча
 в-щ : королів-щина

г

г-к : лег-ко
 гл : ви-гляд
 гн : У-гнів
 гр : і-гра
 г-т : мог-ти
 г-ц : біг-цем

г

гв : Уру-гвай
 г-д : Маг-дебург
 гл : ма-глювати
 гм : фле-гма
 гн : си-гнал
 гр : а-грест

д

дв : На-двірна
 д-д : Буд-да
 дж : са-джа
 дз : ро-дзинки
 д-к : клад-ка
 дл : бо-длак
 д-н : бід-ний
 др : му-дрій
 д-ств : воевід-ство
 д-ськ : громад-ський
 дь-т : будь-то

ж

ж-б : друж-ба
 жв : ли-жви
 ж-д : кож-дий
 ж-дж : заїж-джати
 ж-к : книж-ка
 жм : жу-жмом
 ж-н : бож-ник

з

збр : у-зброєний
 зв : громо-звід
 зд : ї-зда
 здр : за-здрість
 з-к : каз-ка
 зь-к : бузь-ко
 з-т : вез-ти
 з-ч : без-честити

й

й — перед шелестів-ками остає у пер-шій рядку

к

к-б : Мак-бет
 кв : бу-квар
 к-к : Мек-ка
 кл : бо-клаг
 кль : енци-кльопедія
 кн : зни-кнення
 кр : і-кра
 кс : Ме-ксик
 ксп : Шекс-пір
 к-т : дирек-тор
 к-тр : елек-трика
 к-ц : індук-ція
 к-ч : крек-чу

Л, ЛЬ

л, ль — перед шеле-
стівками остає все
у першій рядку

М

м — остає на кінці
першого рядка. Ви-
імок: мп-т: симп-
том

Н

н — остає на кінці
першого рядка.

Виїмки:

нк-ц : дистинк-ція
нс-кр : санс-крит
нт-г : Рент-ген
нт-ськ : емігрант-
ський
нц-л : канц-лер

П

п-к : креп-кий -
пл : то-пливо
п-п : Агрип-па
пр : Дні-про
пс : У-псаля
п-ськ : кеп-ський

п-ц : луп-цювати
п-ч : куп-чиха
п-ш : ліп-ший

Р

р — остає на кінці
першого рядка.

Виїмки:

рд-к : жерд-ка
рт-к : четверт-ка
рт-ськ : ерфурт-ський
рч-м : корч-ма

С

сб : Лі-сбона
ск ; Мо-скаль
ськ : поль-ський
скл : пи-скля
скр : і-скра
скв : Мо-сква
сл : крі-сло
см : І-смена
сь-м : пись-мо
сн : ве-сна
сп : ві-спа
спр : ра-спря
ст : Дні-стер
ств : товари-ство
ст-к : віст-ка
ст-м : іст-мійський
ст н : глист-ник

стр : ві-стрия
с-ф : фос-фор
сц : колі-сце

Т

тв : бри-тва
т-к : квіт-ка
тл : кі-тляр
тн : боло-тняний
тр : Дми-тро
т-ств : багат-ство
т-ськ : брат-ський
т-т : жит-тя
ть-б : молоть-ба
ть-м : геть-ман

Ф

фл : тру-фля
фр : А-фрика
ф-сть : граф-ство
ф-т : наф-та
ф ф : Яф-фа

Х

хв : дро-хва
х-к : тьох-кати

хл : бре-хливий
хм : кро-хмаль
хр : О-хрім
х-ш : тих-ший

Ц

ц-тв : купец-тво
ц-ц : міц-цю
ць-к : козаць-кий

Ч

ч-к : лич-ко
чл : вві-чливий
ч м : куч-ма
ч-н : автентич-ний
ч-т : поч-та
ч-ч : Туреч-чина
ч-ш : лучший

Ш

ш-к : Пуш-кин
шл : Переми-шляни
ш-н : мірош-ник
ш-тр : муш-тра

Перепинні знаки.

Уживаємо а) точки (.) на кінці речень, по порядкових числівниках (цифрових) та по скорочених словах: н. пр., гл., д.; — б) запинки (,) між реченнями рівнорядними, підрядними, при вичислюванні р'зних предметів, прикмет, при вживанні прикладки, п'ятого відмінка; — в) середника (;) при вичислюванні, або наведенню чужих слів; — г) пружки (—) при наглім звороті, або уривку думки; — д) дужок ( ) при поясненню слів; — е) наводових знаків («») при наведенню чужих слів; — є) розділки (- -) при діленню слів.

Скорочення:

бл. п. = блаженної
пам'яті
Вп. = високоповажаний
вр. = власноручно
гл. = гляди
гр. = гривня
гр. кат. = греко-ка-
толицький
д = добродій
дд. = добродії
див. = диви
др. = дсктер

заг. = загалом
і т. д. = і так далі
і т. и. = і таке інше
і т. п. = і тому по-
дібне
карб. = карбованець
м. р. = минулого року
н. пр. = наприклад
п. = пан
пп. = панове
пов. = поважаний
пор. = порівнай
пр. = приміром

П. Т. = »pleno titulo«
р. = рік
р. кат. = римо-катол.
с. = сотик
св. = святий
с. е = се е
с. т. = себто
с. м. = сього місяця
ст.ст. = старогостилу
ст. стор. = сторона
тов. = товариш
Т во = Товариство
т. зв. = так званий
т. зн. = то значить

т. е = то е
ур. = уродився
укр. = український
ч. = число
чит. = читай
† умер
' мінута (10')

” секунда
” терця
1^{0v}, 2^{0v} = primo voto,
secundo voto

‰ відсотки
‰‰ відтисячки
§ параграф

Б) ЗАМІТКИ ДО ВІДМІНИ.

- § 1. В закінченнях іменників м. р. в 3. відм. ч. од. (давальнім) у твердій відміні вживаємо *-ови*, у м'якій *-єви*. (На Придніпрянщині *-ові*, *-єві*). Н. пр.; батькови, козакови, *але*: конєви, учителеви, гостєви, кобзарєви, товаришеви, паничеви. Закінчення *-у* мають іменники м. р. на *-ів* (ів), *-ов*: Львову, Драгоманову, Ковалєву, Стеблєву, острову, болиголову...
- § 2. У шестім відмінку іменників м. р. (оруднім) ч. од. є закінчення: *-ом*, *-ем*, *-єм*: столом; конєм, товаришем, кобзарєм; краєм, гаєм, роєм (іменники на *-ій*).
- § 3. Уживаємо у п'ятому (кличному) відм. ч. од. р. м. закінчень: *-є*: братє, Пилипє; *-ю* (у м'якій відміні): коню, учителю, кобзарю, царю, гостю, князю, Василю; *-у* для слів, що мають перед закінченням: *г*, *х*, *к*: батьку, братіку, духу, конику, соколику, голубчику...
- § 4. У семім відм. ч. од. (місцевім) м. р. є такі закінчення: *-і*: на столі, кінці, царі, дворі, ножі; *-у*, *-ю* в іменниках закінчених на *-ій* та тих, що мають перед закінченням *г*, *х*, *к*, як також в однокладових: краю, раю, дубочку, в батьку (батькови), в снігу, страху..; *-ови* (*і*), *-єви* (*і*), *-єви* (*і*) — при назвах живих істот.
- § 5. Іменники на *-ин* мають в числі багатьох, в 1. відм. (називнім) *-и*: громадянин, громадяни; селянин, селяни; міщанин, міщани [також: людина, люди; *але* панове].
- § 6. Деякі іменники мають в 2. відм. мн. (родовім): *-ий* або *-ей*: гроший *або* грошей, (гостий *або* гостей, коний *-ей*), миший *-ей*), дітий (*-ей*), гусий (*-ей*), дверий (*-ей*)...
- § 7. Іменники жіночого роду мають у шестому (орудному) відм. ч. од.: *-ою* (з твердими основами): водою, рукою; *-єю* (з м'якими основами): землею, кручею, вишнею, душею; *-ю* (шелестівкові); повістю, смертю, сіллю (при здовженню попередньої шелест.)...
- § 8. Кличний (п'ятий) відм. ч. од. жін. р. кінчиться на: *-о*: водо, руко; *-є*: земле, душе; *-ю*: мамуню, тітусю..
- § 9. Шелестівкові іменники ж. р. мають в 2. відм. одн. (родовім) *-и*: подорожи, нощі, тіни, в 3. і 7. одн.: *-і*: солі, тіні, нощі. *Виймок*: в осєни.
- § 10. В середнім роді деяких іменників можна вживати ч. од. або закінчення *-а*, *-я*, або *-є*, *-є*, однак треба зберегти по-

слідовність: весілля (-є), багаття (є), волося (-є), клоча (-є), збіжа (-є); у семім відм. (місцев.) *і*: на морі, в серці, в житті, в полі, на вікні, в ягнятї, *пб. ю* (в іменниках, закінчених -на, -є, -є, -я): на морю, полю, серцю; -у в ім. на *ко*: у серденьку, віконечку...

- § 11. Другий ступінь прикметників кінчиться на *ійший*, або *-іший* (на Великій Україні): милійший *і* миліший...
- § 12. Дієслова першої відміни мають в 3. ос. мн. *уть, ють*: пишу, пишеш, пишуть; читають; дієслова другої відміни: *ать, -ять*: лежу, лежиш, лежать, роблю, роблять...
- § 13. При відміні дієслова вживаємо особових заіменників: *я* читав, *ти* ходив, *вона* сиділа, *ми* радимо..., а *не* архаїчних форм: *ходивем, сиділам, робилисьмо...
-